

ATATÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARİH YÜKSEK KURUMU
TÜRK DİL KURUMU YAYINLARI: 621

TÜRKÇE-SAHACA (YAKUTÇA) SÖZLÜK

TÜRKÇE - SAHACA (YAKUTÇA)
SÖZLÜK

Yuriy VASİLİEV
(Cargistay)

ANKARA, 1995

Yuriy
VASİLİEV
(Cargistay)

ATATÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARİH YÜKSEK KURUMU

TÜRK DİL KURUMU YAYINLARI: 621

SÖZ BAŞI

TÜRKÇE - SAHACA (YAKUTÇA)

SÖZLÜK

Yuriy VASİLIEV

(Cargıstay)

ANKARA, 1995

Bu eserin 5846 sayılı kanuna göre bütün yayın, tercüme ve iktibas hakları TÜRK DİL KURUMU'na aittir.

Inceleyenler: Prof. Dr. Ahmet Bican ERCİLASUN
Prof. Dr. Emine GÜRSOY NASKALI

ISBN: 975-16-0731-0

Dizgi : Fatih KAYA

Grafik : Recep KAYA

Çağdaş Türk Lehçeleri, Türkçe, Arapça, Azerice, Özbekçe,
Kırgızca, Kazakça, Türkmençe, Gürcüce ve Rusça dizgi.

Tel : (0312) 432 54 48

Baskı : SEMİH OFSET

Büyük Sanayi 1. Cad. No: 74

Tel : (0312) 341 40 75 (4 hat) • Belgegeçer (Fax): (0312) 341 98 98

İskitler - ANKARA

SÖZ BAŞI

Saha Türkçesi, Genel Türkçe'den bin yılı aşkın bir zamandan beri ayrılmış, zamanla bünyesine kattığı Moğolca ve Tunguzca kelimeler dolayısıyla da Altayistik çalışmalarının temelini teşkil etmiş bir Türk lehçesidir.

Ne yazık ki, Böhlingk 1851 yılında "Über die Sprache der Yakuten" adlı çalışmasını yayımladığı zaman ne Köktürk Bengü Taşları çözülmüş, ne de Kutadgu Bilig okunmuştu. Prof. F. Giese, İstanbul Darülfünunu Edebiyat Fakültesi'nde 1916-1917 yılları arasında - Yakut dili dersleri verdiği zaman da Yakut (Saha) Türkçesi hiç kimsenin dikkatini çekmemişti. Pekarski'nin ilk fasikülünü 1899'da neşrettiği ve tamamını 1930 yılında bitirdiği ve yayımladığı Yakut Dili Sözlüğü de, 1935 yılına kadar Atatürk dışında hiç kimsenin ilgisini çekmemişti. Atatürk'ün emriyle ve Abdülkadir İnan başkanlığında bir komisyon tarafından Türkiye Türkçesi'ne aktarılan bu büyük sözlük, 1937 yılında tamamlanmasına ve bazı teknik imkânsızlıklar dolayısıyla, 1. cildi ancak 1945 yılında Türk Dil Kurumu tarafından bastırılmasına rağmen, son elli yıl içinde bu sözlüğün tamamının yayımlanmaması ve diğer Türk lehçe ve şiveleri üzerinde herhangi bir çalışmanın yapılmaması, Türkolöji'nin merkezi olması gereken Türkiye'deki çalışmaları aksatmıştır.

Fakat, son yıllarda sosyal ve politik şartların düzelmesiyle ve Türk Dil Kurumu'nun tıpkı Atatürk döneminde olduğu gibi modern Türk lehçe ve şivelerine dönük çalışmaları desteklemesi ve yayımlamasıyla bu olumsuzluk bir nebze de olsa azalmıştır. Bu itibarla, teşvik ve ikazlarıyla yardımlarını esirgemeyen Prof. Dr. Ahmet B. Erçilasun'a ve eserinin basımında emeği geçen Türk Dil Kurumu yetkililerine teşekkürlerimi sunarım.

Yuriy Vasiliev

(Cargıstay)

Ankara, Temmuz 1994

SÖZ BAŞI

Söze Türkçe, Genel Türkçeden bir yıl önce bir kurumun
bu yayımlarında hazırlanmış bir dizi kitap ve kitaplar
konusunda, özellikle de Atatürkçü düşünce hareketinin etkili olduğu
bir Türk sözlüğüdür.

Ne yazık ki, bu sözlükün hazırlanmasında, özellikle Türkçe
konusunda, Atatürkçü düşünce hareketinin etkili olduğu
bir kurumun hazırlanmış bir dizi kitap ve kitaplar
konusunda, özellikle de Atatürkçü düşünce hareketinin etkili olduğu
bir Türk sözlüğüdür.

Genel Türkçe, Genel Türkçeden bir yıl önce bir kurumun
bu yayımlarında hazırlanmış bir dizi kitap ve kitaplar
konusunda, özellikle de Atatürkçü düşünce hareketinin etkili olduğu
bir Türk sözlüğüdür.

SÖZLÜĞÜN HAZIRLANIŞI VE KULLANILMASI

Sözlük, öncelikle Kültür Bakanlığı tarafından yayımlanan Türk
Lehçeleri Sözlüğü'ne bir katkı yapmak amacıyla hazırlanmıştır. Daha
sonra Türk Lehçeleri Sözlüğü'nün basılmasıyla elinizde bulunan bu
sözlük genişletilerek kelime hazinesi 6700 kelimeye kadar ulaşmıştır.

Sözlük hazırlanırken temel olarak Türk Dil kurumu'nun Türkçe
Sözlüğü esas alınmış ve bu sözlüğün imlâsına sadık kalınmıştır.
Bunun yanında, Sahaca kelimeler için P. S. Afanseva ve L. N. Ha-
ritonov'un 'Russko-Yakutskiy Slovar' (Moskva, 1968), P. A. Slep-
tova'nın 'Yakutsko-Russkiy Slovar' (Moskva, 1972) ve M. E. Mus-
tafayev ve V. G. Şçerbinin'in 'Russko-Turetskiy Slovar' (Moskva,
1972) adlı sözlüklerinden geniş bir şekilde faydalanılmıştır. Sözlük
hazırlanırken aşağıdaki hususlara dikkat edilmiştir :

a-) Sözlük'te Türkiye Türkçesi kelimelerin Sahaca karşılıkları
hem Lâtin alfabesiyle transkripsiyonlu olarak, hem de Kiril al-
fabesiyle verilmiş, böylece karşılaştırma yapmak imkânı sağlanmıştır.

b-) Türkiye Türkçesi fiiller -mak/-mek mastar ekiyle be-
lirtilmesine karşılık, Sahaca fiiller kök ve gövdelerinin sonuna (-) işa-
reti getirilmek suretiyle belirtilmiştir.

c-) Sözlük hazırlanırken Türkiye Türkçesi'nin anlam zen-
ginliğinden hareketle birbirine nüans açısından benzer veya yakın olan
baş~kafa, başka~diğer, bitmek~tükenmek, güç~zor, anlam~mana gibi
kelimeler de alınarak sözlükten azamî fayda sağlanması dü-
şünülmüştür.

d-) Sözlükte yer alan acı "tatlı olmayan" ~acı" ıstırap, ra-
hatsızlık" , güç "kuvet" ~güç "zahmetli, zor" çay "akarsu,~çay "yap-
rağı kaynatılarak içilen bitki", kurt "solucan" ~kurt "yırtıcı hayvan",
koyun "sine"~koyun "çiftlik hayvanı" gibi karışıklıklara sebep olacak
kelimeler madde başında I, II diye numaralandırılmıştır.

e-) Bunların dışıta atlet "1-giyilen iç çamaşırı, 2-atletizm sporu ile uğraşan kişi", aktarmak "1- herhangi bir şeyi bir yerden bir yere koymak, dökmek 2- tercüme etmek, çevirmek" gibi farklı manalara gelen Türkiye Türkçesi kelimelerin Saha Türkçesi'ndeki karşılıkları 1, 2 diye numaralandırılarak gösterilmiştir.

f-) Sözlükte yer alan ve karışıklığa sebebiyet verebilecek ihtisas kelimeleri **gram**. "dil bilgisi", **tex**. "fen" gibi kısaltmalar konularak belirtilmiş ve kullanım kolaylığı sağlaması için de sözlükten önce bir kısaltmalar listesi verilmiştir.

KISALTMALAR

anat.	anatomi
astr.	astronomi
bayian.	askerî
biol.	biyoloji
el.	elektirik
filos.	felsefe
fin.	maliye
foto.	fotografçılık
geogr.	coğrafya
gram.	dil bilgisi
iteğ.	din
mat.	matematik
med.	tıp
mus.	islâmiyet
muz.	müzik
polit.	politika
relig.	dinî
sport.	spor
şaxm.	satranç
tex.	fen
uo.d.a.	ve bunun gibi
xim.	kimya
yur.	adalet, devlet
zool.	zooloji

A

abajur	abajur	абажур
abanmak	tiren-, öyön-	тирэн-, өйөн-
abes	absurdnay, acas sıha, tükteri	абсурднай, адьас сыһа, түктэри
abide	paamatınńık, momument	пааматынныңык, монумент
abla	eciyy	эдийий
abluka	blokada, tögürükteen oluruu	блокада, төгүрүктээн олоруу
abone	abonent	абонент
abonman	1. abonement 2. surutuu	1. абонемент 2. сурутуу
abstre	abstraktnay	абстрактнай
acaba	ama, kircık duo	ама, кырдык дуо
acayip	cikti, ciibe, süörgü	дыкти, дыибэ, сүөргү
acele	1. tieteyii 2. tietelleeh, suhal	1. тизтэйийи 2. тизтэллээх, сүһал
acele etmek	tietey-	тиэтэй-
acemi	opıta suoh, saña saǵalaan erer	опыта суох, саңа сағалаан эрэр
acenta	1. agenstvo 2. agent	1. агенство 2. агент
acı I	ahıı, ahıı amtan	ахыы, ахыы амтан
acı II	1. ıarıı 2. ereydenii	1. ыарыы 2. эрэйдэнии
acıklı	sanaarǵabıllaah, kuturǵannaah, ahıılaah	санаарғабыллаах, кутурғаннаах, аһыылаах
acıkmaк	aççıktaa-	аччыктаа-
aciktirmek	aççıktrat-	аччыктат-
acıma	ahınıı	аһыныы

acımak	ahın-	аһын-
acil	tietelleeh, suhal	тиэтэллээх, суһал
âciz	kiäga suoh buoluu, küühe suoh buoluu	кыага суох буолуу, күүһэ суох буолуу
aç	aççik	аччык
aç gözlü	imsu	ымсыы
aç gözlülük	imsu bihu	ымсыы быһыы
açı	munruk	мунрук
açık I	1. vakansiya 2. defitsit, iteğestiyii	1. ваканция 2. дефицит, итэгэстийии
açık II	1. ahağas, 2. kieñ 3. sırdık 4. illeñ	1 аһас 2. киэң 3. сырдык 4. иллэң
açıkça	1. ahağastık, kistee- bekke, sireyinen 2. ceñketik, kihi öydüür gina	1. аһағастык, кистээ- бэккэ, сирэйинэн 2. дьэңкэтик, киһи өйдүүр гына
açıklama	bihaarı, bihaaran bierii, öydötüü	быһаарыы, быһааран биэрии, өйдөтүү
açıklamak	bihaar-	быһаар-
açılır	ahıllar	аһыллар
açılış	ahı	аһыы
açılmak	1. ahılın- 2. tağıs-	1. аһылын- 2. тағыс-
açlık	aççıktaahın	аччыктааһын
açmak	1. as- 2. arıy- 3. nelek- keydee-	1. ас- 2. арый- 3. нэлэк- кэйдээ-
ad	1. aat 2. aatırı, billii	1. аат 2. аатырыы, биллии
ada	uu arıta	уу арыыта
adale	biççiiñ	быччың

adalet	sierdeex buoluu	сиэрдээх буолуу
adaletli	sierdeex	сиэрдээх
adaletsiz	siere suox	сиэрэ суох
adaletsizlik	siere suox buoluu	сиэрэ суох буолуу
adalı	uu arıtın oloxtooğo	уу арыытын олохтоого
adam	1. kihi 2. er kihi	1. киһи 2. эр киһи
adaş	tüöhe, amıday	түөнэ, амыдай
aday	kandidat	кандидат
adaylık	kandidatura	кандидатура
addetmek	oduulaa-; ılın-, öydöö-	одуулаа-; ылын-, өйдөө-
Adem	Adam	Адам
adet	1. çıñıla, axsaan 2. ustuuka, edinitsa	1. чыыһыла, ахсаан 2. устуука, единица
âdet	1. abıçay 2. üörüyex, kemelci, üges	1. абыычай 2. үөрүйэх кэмэлдьи, үгэс
adım	xardı	хардыы
adî	borostuoy, sudurgu	боростуой, судургу
âdil	sierdeex	сиэрдээх
adlandırmak	aattaa-, aatın et-	ааттаа-, аатын эт-
adlı	yuridiçeskay	юридической
adliye	yustitsiya	юстиция
adliyeci	yurist	юрист
adres	aadırs	аадырыс
af	1. birastı gını 2. ahını, buruyu çer- çetii 3. uuratı, bos- xoloohun	1. бырастыы гыныы 2. аһыныы, буруу чэп- чэтии 3. ууратыы, бос- холооһун

afet	iedeem	иэдээн
affetmek	1. birastu gın- 2. ahınıta oñor-, buru- yun çepçet- 3. duohunas- tan bosxoloo-	1. бырастыы гын- 2. аһыныыта оңор-, бу- руйун чэпчэт- 3. дуоһу- настан босхолоо-
Afganlı	afganets	афганец
afiş	afişa	афиша
afiyet olsun	minñigestik ahaa-	минньигэстик аһаа-
Afrika	Afrika	Африка
Afrikalı	afrikanets	Африканец
afyon	opium	опиум
agrandisman	хаartskanı ulaatınнарı	хаартысканы улаатыннарыы
ağ	ilim, siekke	илим, сизккэ
ağa	toyon, хаһаауın	тойон, хаһаайын
ağabey	ubay	убай
ağaç	mas	мас
ağaççık	uk, ıarğa	ук, ыарға
ağaçkakan	toñsoğoy	тоңсоғой
ağaçlama	köğördüü	көгөрдүү
ağaçlandırmak	köğört-	көгөрт-
ağarmak	mañхай-	маңхай-
ağıl	dal, хааççax	дал, хааччах
ağır	1. ıaraxan 2. bitaan 3. ıaraxan sıanalaax	1. ыарахан 2. бытаан 3. ыарахан сыаналаах
ağırlaşmak	1. ıaraa- 2. bitaar-	1. ыараа- 2. бытаар-
ağız	1. ayax 2. kiirer sir 3. хаяаğas 4. tübe	1. айах 2. киирэр сир 3. хайағас 4. түбэ
	tıl, govor	тыл, говор

ağızlık	mustuuk, çubuuk	мустуук, чубуук
ağlamak	ıtaa-	ытаа-
ağlatmak	ıtat-	ытат-
ağrı	ıarıı	ыарыы
ağrımak	ıarıy-	ыарый-
ağustos	atırçax ıya	атырдых ыйа
ahali	nehilienné, oloxtooxor	нэһилиэннэ, олохтоохтор
ahbap	doğor, üöleenneex	доғор, үөлээннээх
ahçı	aşçıt	асчыт
ahdetmek	andağay-	андағай-
ahdi	duogabardaax	дуогабардаах
ahenk	garmoniya, cüörelehii	гармония, дьүөрэлэһии
ahenkli	cüöreleher, söp tübesiher	дьүөрэлэһэр, сөп түбэсінһэр
ahır	хаһаа, көннүүһүне	хаһаа, көннүүһүнэ
ahlâk	moral', sigili, maygı- sigili	мораль, сигили, майгы- сигили
ahmak	akaarı	акаары
ahmaklık	akarı bıhı	акаары быһыы
ahret	anaraa doydu	анараа дойду
ahşap	mastan oñohullubut, mas	мастан оңоһуллубут, мас
ahtapot	os'minog, ağıs atax	осьминог, ағыс атах
ahu dudu	bie emiye	биэ эмиийэ
aidat	usunuos	усунуос
aile	ıal, cie kergen	ыал, дьиз кэргэн
ait	sıhıannaax	сыһыаннаах
ajan	agent	агент

ajans	agenstvo	агенство
ak	1. маһан, үрүн 2. харах үрүнө, simut үрүнө	1. маһан, үрүн 2. харах үрүнэ, сымыйт үрүнэ
akademi	akademiya	академия
akademisyen	akademik	академик
akar yakıt	umatık	уматык
akasya	akatsiya	акация
ak ciğer	tiņa	тыңа
akça ağaç	klön	клён
akçe	харчы, манһиат	харчы, манһыат
akçıl	boloorxoy, kubarxay	болоорхой, кубархай
akıl	1. öy 2. sübe	1. өй 2. сүбэ
akıllanmak	öydön-, öygün-töygün bul-	өйдөн-, өйгүн-төйгүн бул-
akıllı	öydöox	өйдөөх
akılsız	öyö suox, akaarı	өйө суох, акаары
akım	süüreен, uu süüreene	сүүрэн, уу сүүрэнэ
akide (şekeri)	lampısıay	лампысыай
akik	agat	агат
akmak	1. tehin-, süürt-, kutulun- 2. toğun-	1. тэһин-, сүүрт-, ку-тулун- 2. тоғун-
akord	akkord	аккорд
akordeon	akkordeon	аккордеон
akraba	aymax, uruu	аймах, уруу
akreditif	akkreditiv	аккредитив
akrep	1. skorpion 2. çahı strelkata	1. скорпион 2. чаһы стрелката
aksamak	doğoloñnoo-	доғолоңноо-

aksetmek	sırdatılm-	сырдатылын-
aksırmak	ıtır-	ытырт-
aksi	1. utarı, töttörü 2. tuspa sigilileex, beyete bilbitinen sılcı, öçös	1. утары, төттөрү 2. туспа сигилилээх, бэйэтэ билбитинэн сыл-дьяр, өчөс
akşam	kiehe	киэһэ
aktarma	1. köhörön olorduu 2. ularıyan oloruu	1. көһөрөн олоордуу 2. уларыян олооруу
aktör	aktör	актёр
aktris	aktrisa	актриса
aktuel	aktual'nay, tireen turar	актуальной, тирээн турар
aktüalite	1. aktual 'nost' 2. kinoxronika	1. актуальность 2. кинохроника
akustik	1. akustika 2. akusti-çeskay	1. акустика 2. акусти-ческой
akü, akümülatör	akkumul'ator	аккумулятор
akvaryum	akvarium	аквариум
al	aalay	аалай
âlâ	tuypun, eriekkes	туйгун, эриэккэс
ala, ala balık	forel'	форель
alaca	ala, erien	ала, эриэн
alaca karanlık	boruk-soruk	борук-сорук
alacaklı	kreditor	кредитор
alafranga	yevropeyskay, arğaañı	европейской, арғааңы
alan	1. kuyaar, sir 2. uobalac, cfera, eyge, arena	1. куйаар, сир 2. уобалас, сфера, эйгэ, арена
alârm	türübüöge, türbüön	түрүбүөгэ, түрбүөн

alaşım	xolbohuk, xolbohuk uhaaru	холбоһук, холбоһук уһаарыы
alay I	1. protsessiya, ariallahu 2. bölöx con 3. polk	1. процессия, арыаллаһыы 2. бөлөх дьон 3. полк
alay II	külüü ginu	күлүү гыныы
albay	polkovnik	полковник
albüm	1. al'bom 2. atlas	1. альбом 2. атлас
alçak	namıhax	намыһах
alçaklık	siciñ bıhu, çiççik bıhu	сидың быһыы, чиччик быһыы
alçalmak	namtaa-	намтаа-
alçatmak	namtat-, tüher-	намтат-, түһэр-
alçı	gips	гипс
aldanmak	albinnat-	албыннат-
aldatmaca	albinnaahın	албыннааһын
aldatmak	albinnaa-	албыннаа-
alelâde	sudurgu, könnörü	судургу, көннөрү
âlem	1. eyge 2. tuora, tuora con	1. эйгэ 2. туора, туора дьон
alenen	ahağastık, publicnaydik	аһағастык, публичнайдык
alerji	allergiya	аллергия
alerjik	allergiçeskay	аллергической
âlet	instrument, pribor	инструмент, прибор
alev	tölön	төлөн
alevlenmek	tölönnür-	төлөннүр-
alevli	tölönnööh	төлөннөөх
alfabe	1. alfavit 2. bukvar'	1. алфавит 2. букварь

alıcı	1. atılahaaççı 2. ılaaççı 3. priyömnik (tex.)	1. атыылаһааччы 2. ылааччы 3. приёмник (тех).
alım	atılahu, atılı	атыылаһыы, атыы
alın	süüs, kiki süühe	сүүс, киһи сүүһэ
alınan	öhürges	өһүргэс
alınmak	öhürge-	өһүргэн
alın yazısı	cılğa	дылға
alışkanlık	üörüyex, kemelci, üges	үөрүйэх, кэмэлдьи, үгэс
alışmak	üörenen хаал-, üges oñohun-	үөрэнэн хаал-, үгэс оңоһун-
alış veriş	ergien, atı-ergien	эргиэн, атыы-эргиэн
âlicenap	ütüö maygılaax, ütüö sanaalaax	үтүө майгылаах, үтүө санаалаах
âlicenaplık	ütüö maygı, ütüö sanaa	үтүө майгы, үтүө санаа
âlim	üörexteex, uçonay	үөрэхтээх, учуонай
alkış	ıtıs tahını	ытыс таһыныы
alkışlamak	1. ıtıs tahın- 2. eğerdelee-, bihiree-	1. ытыс таһын- эгэрдэлээ-, биһирээ-
alkol	alkogol'	алкоголь
alkolik	alkogolik	алкоголик
alkolizm	alkogolizm	алкоголизм
alkollü	alkogollaax	алкоголлаах
Allah	Allax	Аллах
almak	1. ıl- 2. atılas- 3. tut-	1. ыл- 2. атыылас- 3. тут-
Alman	nemets	немец
Almanca	nemets tıla	немец тыла

alo	allo	алло
alt	1. alın 2. allaraaŋı	1. алын 2. алларааңы
altı	alta	алта
altın	kıhıl kömüs	кыһыл көмүс
altıncı	altıs	алтыс
altmış	alta uon	алта уон
altmışıncı	alta uonus	алта уонус
alüminyum	1. alüminiy 2. alüminiyevay	1. алюминий 2. алюминиевай
ama	ol ereeri, ol gınan baran	ол эрэри, ол гынан баран
amaç	soruk, sıal	сорук, сыал
amaçlamak	sıallan-, soruktan-	сыаллан-, соруктан-
amade	belem	бэлэм
amatör	lübitel', oyoğos ca- rıgıraaççı	любитель, ойогос дья- рыгырааччы
ambalaj	suu, xaa	суу, хаа
ambalajlamak	suulaa-, xaalaa-, uk-	суулаа-, хаалаа-, ук-
ambar	1. iskalaat, ampaar 2. trüm	1. ыскалаат, ампаар 2. трюм
ambargo	embargo	эмбарго
amblem	emblema	эмблема
amca	abağa	абаға
amele	xara ülehit	хара үлэһит
amelî	praktičeskay	практической
ameliyat	operatsiya	операция
Amerika	Amerika	Америка
Amerikalı	amerikanets	американец

âmil	faktor	фактор
amip	amöba	амёба
amiral	admiral	адмирал
amortisör	amortizator	амортизатор
ampul	1. elektrolampoçka 2. ampula	1. электролампочка 2. ампула
an	tügen	түгэн
ana	1. iye 2. sürün, kı- laabınay	1. ийэ 2. сүрүн, кы- лаабынай
anahtar	külüüs tıla	күлүүс тыла
anahk	1. iye buoluu 2. maaçaxa iye	1. ийэ буолуу 2. маачаха ийэ
analiz	analiz, ırıñalaahın	анализ, ырыңалааһын
analiz yapmak	analiztaa-, ırıñalaa-, ırit-	анализтаа-, ырыңалаа-, ырыт-
ananas	ananas	ананас
anane	üges	үгэс
ananevî	üges buolbut	үгэс буолбут
anarşi	anarxiya	анархия
anarşist	anarxist	анархист
anarşizm	anarxizm	анархизм
anatomi	anatomiya	анатомия
anayasa	konstitutsiya	конституция
anayasal	konstitusionnay	конституционной
ana yurt	ıye doydu	ийэ дойду
ancak	ere, sıççax	эрэ, сыччах
andırmak	maygınnaa-, sanat-	майгыннаа-, санат-

anestezi	anesteziya, narkoz	анестезия, наркоз
anı	axtı	ахтыы
anıt	paamatınńık	пааматыннык
anıt kabir	mavzoley	мавзолей
anıt sal	monumental'nay	монументальной
anı	emiske, sohuççu	эмискэ, соһуччу
anjın	angina	ангина
anket	anketa	анкета
anlam	is xohoon, öydöbül, suolta	ис хоһоон, өйдөбүл, суолта
anlamak	öydö-	өйдөө-
anlamdaş	sinonim	синоним
anlamsız	is xohoono suox, meene	ис хоһооно суох, мээне
anlaşılan	araaha, bıhıta	арааһа, быһыта
anlaşma	söbülehiı, duogabar	сөбүлэһии, дуогабар
anlaşmak	duogabardas-, söbüles-	дуогабардас-, сөбүлэс-
anlaşmazlık	öydöspöt buoluu, konflikt	өйдөспөт буолуу, конфликт
anlatmak	kepsee-, öydöt-	кэпсээ-, өйдөт-
anlayış	öydööhün	өйдөөһүн
anmak	ağın-, axtan aas-	ағын-, ахтан аас-
anne	iye	ийэ
anonim	anonimnay	анонимнай
anormal	anormal'nay, normal'- naya suox	анормальной, нормаль- ная суох
ansızın	emiske, sohuççu	эмискэ, соһуччу
ansiklopedi	entsiklopediya	энциклопедия
ansiklopedik	entsiklopediçeskay	энциклопедической

ant	andağar	андағар
Antarktik	Antarktida, antarkti- çeskay	Антарктида, антаркти- ческой
anten	antenna	антенна
antibiyotik	antibiotik	антибиотик
ant içirmek	andağat-	андағат-
ant içmek	andağay-	андағай-
antidemokratik	antidemokratiçeskay	антидемократической
antifaşist	antifaşist	антифашист
antik	antiçnay	античной
antika	1. bıırgı mal 2. antikvarnay	1. былырғы мал 2. антикварная
antilop	antilopa	антилопа
antipati	iske killerbet buoluu, söpsöböt buoluu	искэ киллэрбэт буолуу, сөпсөбөт буолуу
antisiklon	antitsiklon	антициклон
antlaşma	duogabar	дуогабар
antrenman	trenirovkalanı, erçillii	Тренировкalanы, эрчиллии
apandisit	appenditsit, munur- daax ıarıta	аппендицит, мунур- даах ыарыта
apartman	cie	дьизэ
aptal	akaarı	акаары
aptallık	akaarı bıhı	акаары быһыы
aptes, abdest	suunan ıraastanı	суунан ыраастаныы
ar	saat, suobas	саат, суобас
ara	1. ıraax, sir ıraağa,	1. ыраах, сир ырааға,

	arit, büs 2. sınñalañ toxtobul	арыт, быыс 2. сынньалаң, тохтобул
araba	1. teliege, bobuoska 2. massına	1. тэлиэгэ, бобуоска 2. массыына
aracı	tiksihinnereççi	тиксиһиннэрэзччи
aracılık	tiksihinnerii	тиксиһиннэрии
aralamak	seget-	сэгэт-
aralık I	axsınñı	ахсынньы
aralık II	arit, ikki arda	арыт, икки арда
arama	1. cegciyii 2. kördööhün	1. дьэгдьиийи 2. көрдөөһүн
aramak	1. kördöo- 2. sitis-	1. көрдөө- 2. ситис-
Arap	arab	араб
Arapça	arab tıla	араб тыла
ara sıra	ardıgar, soroğor, biirde emit	ардыгар, сорогор, биирдэ эмит
arasız	örüü, melci, toxtolo suox	өрүү, мэлдьи, тохтоло суох
araştırma	çinçiyii	чинчийи
araştırmak	1. çinçiy-, üoret- 2. cegciy-	1. чинчий-, үөрэт- 2. дьэгдьий-
arazi	sir, sir-doydu, sir-uot	сир, сир-дойду, сир-уот
arena	arena	арена
arı	iñırta	ыңырыа
arıtmak	ıraastaa-	ыраастаа-
arıza	alcanı, saaxallanı, avariya	алдьаныы, саахалланыы, авария
arızalanmak	alcan-, saaxallan-	алдьан-, саахаллан-
aritmetik	arifmetika, axsaan	арифметика, ахсаан
arka	1. köğüs 2. kelin örüt	1. көгүс 2. кэлин өрүт

arkadaş	tabaaris	табаарыс
arkeolog	arxeolog	археолог
arkeoloji	arxeologiya	археология
arkeolojik	arxeologičeskey	археологической
arktık	arktıçeskey	арктической
arma	caralık, gerb	дьаралык, герб
armağan	1. belex 2. biriemiye	1. бэлэх 2. бириэмийэ
armonik(a)	garmonika	гармоника
armut	gruşa	груша
Arnavut	albanets	албанец
Arnavutça	albanskay tıl	албанской тыл
arpa	neçimien	нэчимиэн
arsız	suobaha suox, saatarı bilbet	суобаһа суох, саатары билбэт
arşiv	arxiv	архив
art	1. kelin örüt 2. kenniki plüs	1. кэлин өрүт 2. кэнники
artı	plüs	плюс
artık I	хауи-üye, хауи-sax	хайыы-үйэ, хайыы-сах
artık II	1. orduk, ordon хаал- bit 2. tobox, orduk	1. ордук, ордон хаал- обыт 2. тобох, ордук
artırma	auksion	аукцион
artırmak	1. ulaatınнар-, ürdet- 2. kemçilee-, ekonomı- yalaa-, xarıstaa-	1. улаатыннар-, үрдэт- 2. кэмчилээ-, экономи- ялаа-, харыстaa-
artist	artist	артист
artmak	1. ulaat-, ürdet-,	1. улаат-, үрдээ-,

	araa-, küühür- 2. ort-, ordon xaal-	ыараа-, күүһүр- 2. орт-, ордон хаал-
arya	ariya (muz.)	ария (муз.)
arzu	bağarı	бағары
arzuhal	kördöhüü, sayabııanña	көрдөһүү, сайабылыанһа
asabî	nierbiney, kuhırmtağay	ниэрбинэй, кыһырымтағай
asabiyeci	nevropatolog	невропатолог
asalak	parazit, belemi ker- beeççi	паразит, бэлэми кэр- бээччи
asalet	ütüö bıııı, maanı bıııı	үтүө быһыы, мааны быһыы
asansör	lift	лифт
asayış	obşestvennay bereedek	общественной бэрээдэк
aseton	atseton	ацетон
asfalt	1. asfal't 2. asfal't suol 3. asfal'laax	1. асфальт 2. асфальт суол 3. асфальяах
asgarî	1. minimal'nay 2. minimum	1. минимальнай 2. минимум
asil	1. podlınnik, original 2. törüt 3. ciñneex, kırcıktaax 4. kılaabınay	1. подлинник, оригинал 2. төрүт 3. дыңнээх, кырдыктаах 4. кылаабынай
asır	üye	үйэ
asi	1. örö turbut, buunnuur 2. örö turaaççı, buunnaaççı	1. өрө турбут, бууннуур 2. өрө турааччы, бууннааччы
asil	ütüö, ürdük	үтүө, үрдүк
asistan	assistent	ассистент
asit	kislota	кислота

asker	bayıannay, sallaat	байыаннай, саллаат
askerî	bayıannay, voinskay	байыаннай, воинскай
askerlik	bayıannay suluuspa	байыаннай сулууспа
askı	1. tañas ıynr 2. iennerik	1. таңас ыйыыр 2. иэннэрик
asla	tuox da ihin, xahan dağarı	туох да иһин, хаһан дағаны
aslan	haхай	хахай
asma	ıyanan turar, ıyammit	ыйанан турар, ыйаммыт
asmak	ıyaa-	ыйаа-
asrî	biliññi	билиңни
assubay	unter-ofitser	унтер-офицер
astar	bietes	биэтэс
asteğmen	mładşay leytenant	младшай лейтенант
astım, astma	astma	астма
astragan	karakul'	каракуль
astronom	astronom	астроном
astronomi	astronomiya	астрономия
astronomik	astronomiçeskay	астрономической
astronot	astronavt	астронавт
Asya	Aziya	Азия
Asyalı	aziat	азиат
aşağı	1. alın 2. allaraañı 3. namııax хааçıstıba- laax	1. алын 2. алларааңы 3. намыах хаачыстыба- лаах
aşama	etap, stadiya	этап, стадия
aşçı	aşçıt, povar	асчыт, повар

aşçılık	kulinariya	кулинария
aşı	privivka, bıñı	прививка, быһыы
âşik	1. taptallaax 2. aşug	1. тапталлаах 2. ашуг
aşılamak	privivkalaa-, bis-	прививкалаа-, быс-
aşınma	1. alcanı, eleyii, tuhattan taxsı 2. eroziya	1. алдьаныы, элэйии, туһаттан тахсыы 2. эрозия
aşırı	ahara, sieri tahınan	аһара, сизери таһынан
aşırma	plagiat	плагиат
aşırtı	oroskuottaahın, aras- traata oñuruu, übü siehin	ороскуоттааһын, арас- тыраата оңоруу, үбү сизэһин
aşikâr	köstön turar, mökküöre suox	көстөн турар, мөккүөрө суох
aşiret	biis uuha	биис ууһа
aşk	taptal	таптал
aşmak	aas-, tuoraa-	аас- туорaa-
at	at	ат
ata	1. ehe 2. ağa	1. энэ 2. аға
atamak	anaa-	анаа-
atar damar	arteriya, xoruk tımır	артерия, хорук тымыр
ata sözü	ös xohoono	өс хоһооно
ataşe	attaşe	атташе
atelye	1. sıax, mastarıskıay 2. studiya, atel'ye	1. сыах, мастарыскыай 2. студия, ателье
ateş	uot	уот
atıcı	ıtaaççı	ытааччы
atıcılık	sportivnay itıalahnı	спортивной ытыалаһыны

atılmak	süür-, bar-, culus-, culuruy-	сүүр-, бар-, дьулус-, дьулуруй-
atış	1. itıalahnı 2. tir	1. ытыалаһыны 2. тир
atki	bılaat	былаат
atlama	ıstanı	ыстаныны
atlamak	ıstan-, oy-	ыстан-, ой-
atlet	1. atlet, legkoatlet 2. maayka	1. атлет, легкоатлет 2. маайка
atletizm	(çepçeki) atletika	(чэпчэки) атлетика
atlı	attaax kihi	аттаах киһи
atma	bırağın	бырағыы
atmacı	kırt	кыырт
atmak	1. bırah- 2. it- 3. üür-	1. бырах- 2. ыт- 3. үүр-
atmosfer	atmosfera, salgın	атмосфера, салгын
atom	atom	атом
av	bult	булт
avans	avans	аванс
avantajlı	barıstaax	барыстаах
avcı	bulçut	булчут
avcılık	bult, bultaahın	булт, бултааһын
avdet	tönnüü	төннүү
avlamak	bultaa-	бултаа-
avlu	tiergen	тиэргэн
Avrupa	Yevropa	Европа
Avrupalı	yevropeyets	европеец
avuç	ıtis	ытыс
avukat	advokat	адвокат

avundurmak	könñüört-, sanaatin çerçet-, saatat-	көннүөрт-, санаатын чэлчэт-, саатат-
avunmak	aralcıy-	аралдьый-
avurt	iedes	иэдэс
Avustralya	Avstraliya	Австралия
Avustralyalı	avstraliyets	австралиец
Avusturyalı	avstriyets	австриец
avutmak	aralcıt-	аралдьыт-
ay	ıy	ый
ayak	atax	атах
ayakkabı	atax tañaha	атах таңаһа
ayaklanma	bastaanña, buun	бастаанһа, буун
ayaklanmak	bastaanñalaa-, buunnaa-	бастаанһалаа-, бууннаа-
ayar	1. birieme 2. boruobalaahın, xoloon körüü 3. nastroydaahın, salayın, beredektehın	1. бириэмэ 2. боруобалааһын, холоон көрүү 3. настройдааһын, салайыы, бэрээдэктээһин
ayaz	tmnıı	тымныы
ayça	bıhağas ıy, keltegey ıy	быһағас ый, кэлтэгэй ый
ay çiçeği	podsolnux	подсолнux
aydın	1. sırdık 2. intelligent	1. сырдык 2. интеллигент
aydımlatma	sırdatın	сырдатыы
aydımlatmak	sırdat-	сырдат-
aygıt	apparat, pribor	аппарат, прибор
ayı	ehe, tiataağı	энэ, тыатаағы
ayık	ölüör öydööh, itirige suox	өлүөр өйдөөх, итиригэ суох
ayıklamak	tal-, talan ıl-	тал-, талан ыл-

ayılmak	öydön-, öydönön kel-	өйдөн-, өйдөнөн кэл-
ayır	1. aın, ciek, saat 2. saattaax	1. аныы, дьизк, саат 2. сааттаах
ayıplamak	1. saatırt- 2. semelee-, buruydaa-	1. саатырт- 2. сэмэлээ буруйдаа-
ayırım	diskriminatsiya	дискриминация
ayırmak	araar-	араар-
âyin	suluuspa (relig.), tuom, sier	сулууспа (религ.) туом, сизр
aylak	taak sılcar kihi, luodur, küöx sürex	таак сылдьар киһи, луодур, күөх сүрэх
aylık	1. ıydaağı xamnas 2. ıydaax, ıy axsın taxsar	1. ыйдаағы хамнас 2. ыйдаах, ый ахсын тахсар
ayna	sierkile	сиэркилэ
aynı	onnuk, üüt-ükçü	оннук, үүт-үкчү
ayran	ayran, imdaan	айран, ымдаан
ayrı	atin, uratı	атын, ураты
ayrıcalık	privilegiya	привилегия
ayrılmak	arağıs-	арағыс-
ayva	ayva	айва
az	ağıyah	ағыях
aza	çilien	чилиэн
azalmak	kıççaa-, ağıyuaa-	кыччаа-, ағыуаа-
azaltmak	kıççat-, ağıyat-	кыччат-, ағыят-
azamet	süüdüte, uluukana, modauna	сүдүтэ, улуукана, модуна
azamî	muñutuur ulaxan, muñutuur ürdük	муңутуур улахан, муңутуур үрдүк

azap	erey, kihalğa	эрэй, кыналға
azarlamak	möñön bier-, sañaran bier-	мөңөн биэр-, саңаран биэр-
Azerbaycanca	azerbaydjan tıla	азербайджан тыла
Azerbaycanlı	azerbaydjanets	азербайджанец
azgın	iirimtiybit, nahaa uoxtaax- kılınnaax	ииримтийбит, наһаа уохтаах-кылыннаах
azımsamak	sitete suoğunan aax-	ситэтэ суоғунан аах-
azınlık	ağıyax öttö	ағыях өттө
azim	sorunuu	сорунуу
aziz	1. күndü, itıktabıl-laax 2. sibetiey (relig.)	1. күндү, ытыктабыллаах 2. сибэтиэй (религ.)
azmak	orduk culaan buol-, suostan-, sürden-	ордук дьулаан буол-, суостан-, сүрдэн-

B

baba	ağa	аға
babalık	1. ağa buoluu 2. kii-rinñeñ ağa, maaçaxa ağa	1. аға буолуу 2. кииринньэн аға, маачаха аға
bacha	turba	турба
bachak	atax	атах
bachaksız	1. atağa suox 2. namıhax uñuoxtaax	1. атаға суох 2. намыһах уңуохтаах
badana	ispieske, oppuoxa	испиескэ, оппуоха
badem	mindal'	миндаль
bagaj	bagaj, tutuur	багаж, тутуур
bağ I	vinogradnik	виноградник
bağ II	1. bia, baayı 2. sibeas, sitim	1. быа, баайы 2. сибээс, ситим
bağışlamak	1. siertibelea- 2. bırastı gın-, ahın-	1. сиэртибэлээ- 2. бырастыы гын-, аһын-
bağıl	otnositel'nay, xoloon-noox, teñneen köriüleex	относительнай, холоонноох, тэннээн көрүүлээх
bağimli	tutuluktaax	тутулуктаах
bağimlilik	tutuluktaax buoluu	тутулуктаах буолуу
bağimsız	tutuluga suox	тутулуга суох
bağimsızlık	tutuluga suox buoluu	тутулуга суох буолуу
bağırnak	xahıntaa-	ханыытаа-
bağırsak	ohoğos	оһоғос
bağış	siertibeleehin	сиэртибэлээһин
bağlamak	baay-	баай-
bağlantı	sibeas, sibeestehii	сибээс, сибээстэһии

bağlı	1. sibeesteex, sıhıan-naax 2. tutuluktaax	1. сибээстээх, сыһыан-наах 2. тутулуктаах
bahane	siltax	сылтах
bahar	saas, saaskı	саас, сааскы
baharat	sıtı tuma	сытыы тума
bahçe	sad	сад
bahçivan	sad körööççü, sad üün-nereeççi	сад көрөөччү, сад үүн-нэрээччи
bahis	kepsetii	кэпсэтии
bahriye	bayıannay-muorataağı flot	байыаннай-муоратаагы флот
bahsetmek	sañar-,kepsee-	саңар-, кэпсээ-
baht	tabılıı, satanı, col	табыллыы, сатаныы, дьол
bahtiyar	colloox	дьоллоох
bahtiyarlık	col	дьол
bakan	ministr	министр
bakanlık	ministerstvo	министерство
bakım	körüü, körüü-istii	көрүү, көрүү-истии
bakınmak	körün-, tula körün-	көрүн-, тула көрүн-
bakır	altan	алтан
bakış	körüü	көрүү
bakkal	bakaleyşik	бакалейшик
bakkaliye	bakaleya	бакалея
bakla	bob	боб
baklava	baklava (iliñni omuktar biir minñiges astara)	баклава (илиңни омуқтар биир минñигес астара)
bakmak	1. kör- 2. tağıs-	1. көр- 2. тағыс-

bakteri	bakteriya	бактерия
bakteriyolog	bakteriolog	бактериолог
bakteriyoloji	bakteriologiya	бактериология
bakteriyolojik	bakteriologiçeskay	бактериологической
bal	müöt	мүөт
balçık	tuoy	туой
baldır	soto, bötögö	сото, бөтөгө
bale(t)	balet	балет
balık	balık	балык
balık adam	akvalangist	аквалангист
balıkçı	balıksıt	балыксыт
balıkçıl	kutan	кутан
balıkçılık	balıktaahın	балыктааһын
balina	kiit	киит
balistik	1. ballistika 2. ballistiçeskay	1. баллистика 2. баллистической
balkon	balkon	балкон
bal mumu	buoska	буоска
balo	bal	бал
balon	salgın şara, aerostat	салгын шара, аэростат
balta	süge	сүгэ
baltalama	sabataas, diversiya	сабатаас, диверсия
baltalamak	sabataastaa-; bıı-, möltöt-	сабатаастаа-; быс-, мөлтөт-
bambu	bambuk	бамбук
bando	(duxovoy) orkestr	(духовой) оркестр
banka	baan	баан

banliyo	kuorat kituta	куорат кытыыта
banmak	imñaa-	ымнһаа-
bant	liente, plönka	лиэнтэ, плёнка
banyo	vanna	ванна
bar	bar, bufet	бар, буфет
baraj	bihit	быһыт
baraka	baraak	бараак
barbar	varvar, kereene suox kihi	варвар, кэрээнэ суох киһи
barbarlık	varvardu bihi, ke- reene suox bihi	варварды быһыы, кэ- рээнэ суох быһыы
bardak	istakaan, bakaal	ыстакаан, бакаал
barmak	xorğoyor sir, xorğoyor cie	хоргойор сир, хоргойор дьиэ
barınmak	1. xorğoy-, sas- 2. olor-	1. хоргой-, сас- 2. олоp-
barış	eye, eyelehii	эйэ, эйэлэһии
barışçı	eyeleex	эйэлээх
barışmak	eyeles-	эйэлэс-
barıştırmak	eyelehinner-, illehinner-	эйэлэһиннэр-, иллэһиннэр-
barikat	barrikada	баррикада
bariton	bariton	баритон
bariz	ile, ile baaççı, köstön turar, çaxçı biller, çuolkay	илэ, илэ бааччы, көстөн турар, чaxчы биллэр, чуолкай
barometre	barometr	барометр
barut	buorax	буорах
basamak	üktel	үктэл

basım	beçettechin	бэчээттэһин
basım evi	tipografiya	типография
basın	beçet, pressa	бэчээт, пресса
basınç	battaahın	баттааһын
basiret	ötö körüü, erdetten bilii, ıraağı körüü, kennikini körüü	өтө көрүү, эрдэттэн билии, ыраағы көрүү, кэнникини көрүү
basiretli	ötö körör, ıraağı körör, kennikitin körör	өтө көрөр, ыраағы көрөр, кэнникитин көрөр
basit	borostuoy, sudurgu	боростуой, судургу
basketbol	basketbol	баскетбол
basketbolcü	basketbolist	баскетболист
baskı	1. battaahın, ıgıı 2. tiraj	1. баттааһын, ыгыы 2. тираж
baskın	saba tühüü	саба түһүү
basma	siides	сиидэс
basmak	1. xaamp-, sırt- 2. beçettee- 3. saba tüs- 4. battaa-	1. хаамп-, сырыт- 2. бэчээттээ- 3. саба түс- 4. баттаа-
bastırmak	xam battaa-	хам баттаа-
baston	tayax mas, toruoska	тайах мас, торуоска
baş	1. bas 2. çırçaal 3. sağalanı 4. kılaabınay	1. бас 2. чыпчаал 3. сагаланы 4. кылаабынай
başak	burduk kuolaha	бурдук куолаһа
başarı	sitihii	ситиһии
başarılı	sitihiiileex	ситиһиилээх
başarısız	sitihite suox	ситиһитэ суох

başarmak	(sitihiileextik) tolор-	(ситиһиилээхтик) толор-
başbakan	prem 'yer-ministr	премьер-министр
başbakanlık	1. prem'yer-ministr kantsel'ariyata 2. prem'yer-ministr duohunaha	1. премьер-министр канцелярията 2. премьер-министр дуоһунаһа
başka	atin, tuspa	атын, туспа
başkan	predsedatel'	председатель
başkent	kiin kuorat	киин куорат
başkomutan	glavnokomanduyuşay	главнокомандующай
başlamak	1. saġalaa- 2. saġalan-	1. сағалаа- 2. сағалан-
başlangıç	saġalanı	сағаланы
başlica	sürün, kilaabınay	сүрүн, кылаабынай
başlık	1. soġoluobak, aat 2. şlöm	1. соғолуобак, аат 2. шлём
başörtü	bılaat	былаат
başülke	metropoliya	метрополия
batak	oborço, badaraan	оборчо, бадараан
bataklık	badaraan	бадараан
batarya	bayıannay batareya	байыаннай батарея
batı	1. arġaa 2. arġaañı	1. арғаа 2. арғааны
batırmak	1. timirt- 2. saay-, as- 3. ölor-	1. тимирт- 2. саай-, ас- 3. өлөр-
batmak	1. timir- 2. kiir- 3. öl-, suox buol-	1. тимир- 2. киир- 3. өл-, суох буол-
battaniye	(tüü) suorġan	(түү) суорған
bavul	çımıdaan	чымыдаан
bay	toyon	тойон

bayaġı	1. sudurgu, borostuoy 2. vul'garnay, toloos, kuruubay	1. судургу, боростуой 2. вольгарнай, толоос, куруубай
bayan	xotun, dama	хотун, дама
bayat	sibieheye suox, харпит (kiliep)	сибиэһэйэ суох, хаппыт (килиеп)
bayınlık	öyü süterii	өйү сүтэри
bayılmak	1. öygün süter-, uñ- 2. olus taptaa-, itik- taa-, duuhaġın tuttar-, iir-	1. өйгүн сүтэр-, үң- 2. олус таптаа-, ытык- таа-, дууһағын туттар-, иир-
bayındır	tupsarılaax, siteri teriirdeex; çelgiye saydar	тупсарылаах, ситэри тэриирдээх; чэлгийэ сайдар
bayrak	bılaax, znam'a	былаах, знамя
bayraktar	znam'anı tutaaççı	знамяны тутааччы
bayram	bıraahınñık	бырааһынныңк
bayramlaşmak	bıraahınñıġınan eġer- deles-	бырааһынныңынан эғер- дэлэс-
bayramlık	bıraahınñıktı, bıraahınñıkka anallaax	бырааһынныңкты, бырааһынныңкка аналлаах
bazen	ardıgar, soroġor, biirde emit	ардыгар, сороғор, биирдэ эмит
bazı	soroxtor	сорохтор
bebek	1. kihıl oġo 2. kuukula	1. кыһыл оғо 2. куукула
becerikli	satabıllaax, sımsa	сатабыллаах, сымса
becermek	sataa-, kıay-	сатаа-, кыай-
bedava	bosxo, харçıta suox	босхо, харчыта суох

bedbaht	colo suox, sordoox	дьоло суох, сордоох
bedbin	pessimist	пессимист
beddua	kırııs	кырыыс
bedel	sıana, atıı, xarçıga turuuta	сыана, атыы, харчыга туруута
beden	et-siin	эт-сиин
bedenî	et-xaan, fiziçeskey	эт-хаан, физическэй
beğeni	söbüleehin	сөбүлээнин
beğenmek	söbülee-, söbülüü kör-	сөбүлээ-, сөбүлүү көр-
bekâr	kerzene suox, xolostuoy	кэргэнэ суох, холостуой
bekârlik	xolostuoy olox	холостуой олох
bekçi	xarabıl, ostuoras	харабыл, остуорас
bekleme	küütüü	күүтүү
beklemek	küüt-	күүт-
beklenmedik	köhütüllübetex, küütüllübetex, sohuççu	көһүтүллүбэтэх, күүтүллүбэтэх, соһуччу
bekletmek	köhütter-, küütter-	көһүттэр-, күүттэр-
bel	biil	биил
belâ	alcarxay, iedeen	алдьархай, иэдээн
belâgat	uus til, eter talaan	уус тыл, эрэр талаан
Belçikalı	bel'giyets	бельгиец
belediye	munitsipalitet	муниципалитет
belge	dokumuon	докумуон
belgefilmi	dokumental 'nay kiine	документальной киинэ
belgeci	(kino) dokumentalist	(кино) документалист
belirli	biller, tustaax, tuhaannaax	биллэр, тустаах, туһааннаах

belirmek	1. baar buol-, köhün- 2. çuolkaydan-, bıhaarılın-	1. баар буол-, көһүн- 2. чуолкайдан-, быһаарылын-
belirsiz	çuolkaya billibet, bıhaarıtıa billibet	чуолкайа биллибэт, быһаарыта биллибэт
bel kemiği	1. sis tonogoho 2. sis xaya	1. сис тоноғоһо 2. сис хайа
belki	bağar, araaha	бағар, арааһа
bellek	öygö tutuu, öy	өйгө тутуу, өй
belli	köstön turar, mökküöre suox	көстөн турар, мөккүөрэ суох
ben	min	мин
bencil	beyemsex, beye ere in-nin körüner	бэйэмсэх, бэйэ эрэ иннин көрүнэр
bencillik	beyemsex buoluu, beye ere innin körünüü	бэйэмсэх буолуу, бэйэ эрэ иннин көрүнүү
benimsemek	öy dö-, öören-, ilın-, bahılaa-	өйдөө-, үөрэн-, ылын-, баһылаа-
benzemek	maygınnaa-	майгыннаа-
benzerlik	maygınnahın, atılı buoluu	майгыннаһыы, атылыы буолуу
benzetmek	maygınnat-, maarınnat-, butuy-	майгыннат-, маарынат-; бутуй-
benzin	benzin	бензин
beraat	kırcıgın tahaarıı, bı-bıhaahın	кырдыгыгын таһаарыы, быһааһын
beraber	biirge	бииргэ
beraberlik	1. biir kelim, biir somoğo buoluu 2. teñnehii (sport.)	1. биир кэлим, биир сомого буолуу 2. тэңнэһии (спорт.)

berbat	siciñ, nahaa kuhağan, mökü	сидиң, наһаа куһаған, мөкү
berber	1. battax kırıyaaççı, parikmaxer 2. parikmaxerskay	1. баттах кырыяаччы, парикмахер 2. парикмахерской
bere	beret	берет
bereket	uygu-bıyañ	уйгу-бийаң
bereketli	deley, elbex, ölgöm; cellem	дэлэй, элбэх, өлгөм; дьяллэм
berelemek	1. ölor-, oholloo-, buortulaa- 2. xaya tart-, cukkurut-, baahurt-	1. өлөр-, оһоллоо-, буортулаа- 2. хайа тарт-, дьуккурут-, бааһурт-
beri	beteree, betereñi	бэтэрээ, бэтэрээни
berk	bögö, bige, bögö-tağa, kitaanax	бөгө, бигэ, бөгө-таға, кытаанах
berkitmek	bögörgöt-, küühürt-	бөгөргөт-, күүһурт-
berrak	ceñkir, iras	дьяңкир, ыраас
berraklaşmak	ceñker-	дьяңкэр-
besin	as, ahır as	ас, аһыр ас
beslemek	1. ahāt- 2. üösket-, üünner-, iit-	1. аһат- 2. үөскэт-, үүннэр-, иит-
beslenmek	ahaa-	аһаа-
besleyici	iñemteleex, totooyu	иңэмтэлээх, тотоойу
beste	muzıka	музыка
besteci, bestekâr	kompozitor	композитор
bestelemek	muzıkata suruy-, mu- zıkağa tahaar-	музыката суруй-, му- зыкаға таһаар-
beş	bies	биэс

beşer	kihi	киһи
beşik	bihik	биһик
beşinci	behis	бэһис
betim	oyuulaahın, oyuulaan suruyuu, cühünneehin	ойууллааһын, ойуулаан суруйуу, дьүһүннээһин
betimlemek	oyuulaan kördör-, cü- hünneen kördör-	ойуулаан көрдөр-, дьү- һүннээн көрдөр-
beton	beton	бетон
betonarme	timir-beton	тимир-бетон
bey	toyon, bey	тойон, бей
beyanat	sayabılanña	сайабылыанһа
beyanname	deklaratsiya; sayabı- lanña	декларация, сайабы- лыанһа
beyaz	ürün, mañan	үрүң, маңан
beyefendi	1. toyon 2. sudar'	1. тойон 2. сударь
beygir	1. silgi 2. at (sport.)	1. сылгы 2. ат (спорт.)
beyin	meyii	мэйии
beyinsiz	meyiite suox, olus akaarı	мэйиитэ суох, олус акаары
beylik	1. xaahına giene 2. simsaabit	1. хааһына гиэнэ 2. сымсааһын
bez I	tañas, bolotuna	таңас, болотуна
bez II	biçarxay	былчархай
bezelye	gorox	горох
bezeme	kiergel, ohuor	киэргэл, оһуор
bezemek	kierget-	киэргэт-
bezmek	xal buol-, salgit-, salıt-	хал буол-, салгыт-, салыт-
bıçak	biħax	быһах

biçaklamak	bihaġınan as-	бынағынан ас-
bıkmak	xal buol-, salgıt-	хал буол-, салгыт-
bıktırmak	sirgen-, keley-	сиргэн-, кэлэй
bıldırcın	xonuu kuruppaaskıta	хонуу куруппааскыта
brakmak	1. bırax-, xaallar- 2. köhör- 3. ıt-	1. бырах-, хааллар- 2. көһөр- 3. ыт-
byık	bitık	бытык
biatlon	biatlon, dvoyebor'ye	биатлон, двоеборье
biber	bieres	бизрэс
biberlik	bieres ihite	бизрэс иһитэ
biçare	colo suox, muñnaax, ereydeex	дьоло суох, муңнаах, эрэйдээх
biçim	1. forma 2. kiep, bı- hıı, bohuon	1. форма 2. кизп, бы- һыы, боһуон
biçimcilik	formalizm	формализм
biçimsiz	1. formata suox, bı- hııta- tahaata billibet 2. kırababaya suox kuhaġan, mökü	1. формата суох, бы- һыыта-таһаата биллибэт 2. кыраһыабайа суох, куһаған, мөкү
biçki	kıryıı, bıhıı	кырыһыы, быһыы
biçmek	1. bıı-, xayıt- 2. oġus-, bıı- (otu)	1. быс-, хайыт- 2. оғус-, быс- (оту)
biftek	bifšteks	бифштекс
bigudi	bigudi	бигуди
bilakis	utarı, töttörütün	утары, төттөрүтүн
bilânço	tümük, tümükteehin	түмүк, түмүктээһин
bilârdı	bil'yard	бильярд
bildiri	ihitinnerii, sayabı- lanña, kommünike	иһитиннэри, сайабы- лыанһа, коммюнике

bildirmek	biller-, ihitinner-	биллэр-, иһитиннэр-
bile	onnooġor	оннооғор
bile bile	bile- bile, soruyan	билэ-билэ, соруйан
bilek	begeççek	бэгэччэк
bilemek	biilee-, sıtılaa-	биилээ-, сытыылаа-
bileşik	uustuk, bulkaas, kom- binirovannay	уустук, булкаас, ком- бинированнай
bilet	biliet	билиэт
biletçi	1. konduktor 2. biliet atılaaççı	1. кондуктор 2. билиэт атыылааччы
bilezik	böġöx	бөгөх
bilge	bilge, muudaray	билгэ, муударай
bilgelik	muudas	муударас
bilgi	bilii, surax, informatsiya	билии, сурах, информация
bilgili	biler, biliileex	билэр, билиилээх
bilgin	üörexteex, uçuonay	үөрэхтээх, учуонай
bilgisiz	biliiite suox, üöreġe suox	билиитэ суох, үөрэгэ суох
bilgisizlik	üöreġe suox buoluu, maalgın bıhıı	үөрэгэ суох буолуу, маалгын быһыы
bilhassa	orduk, çuolaan	ордук, чуолаан
bilim	nauka	наука
bilimsel	nauçnay	научнай
bilimsiz	nauçnaya suox	научнайа суох
bilinç	öy, öy-sanaa, sozna- niye, öydööhün	өй, өй-санаа, созна- ние, өйдөөһүн
bilinçli	öydööh, öydööh-sanaa- laax	өйдөөх, өйдөөх-санаа- лаах

bilir kişi	ekspert, spetsialist	эксперт, специалист
billür	1. kristall 2. kurustaal	1. кристалл 2. курустаал
bilmece	taabırın	таабырын
bilmek	1. bil- 2. sataa-	1. бил- 2. сатаа-
bilya	şarik	шарик
bin	thunça	тыныынча
bina	cie, terilte ciete	дьиз, тэрилтэ дьизтэ
binaenaleyh	onon, onon buollağına	онон, онон буоллагына
binbaşı	mayor	майор
biadirmek	1. olort- (poyezka uo.d.a) 2. astar-, saalılın-	1. олорт- (поезка уо.д.а.) 2. астар-, саалылын-
binici	attaax kihi, at süürdeeççi	атаах киһи, ат сүүрдээччи
binmek	olor- (poyezka, avtobuska uo.d.a.)	олор- (поезка, автобуска уо.д.а.)
bir	biir	биир
birä	piibe	пиибэ
birahane	piibe iher cie	пиибэ иһэр дьиз
biraz	ağyax, biir emit	ағыях, биир эмит
birazdan	sotoru	сотору
birçok	ügüs, ügüster	үгүс, үгүстэр
birden	1. tuta 2. emiske, sohuççu	1. тута 2. эмискэ, соһуччу
birey	individuum	индивидуум
bireysel	tus, tus beye	тус, тус бэйэ
biri	kim ere, xannık ere	ким эрэ, ханнык эрэ
biricik	suos-soğotox, biir ere	суос-соғотох, биир эрэ
birikinti	mustuu, çuoğuyuu	муштуу, чуоғуйуу

birikmek	muhun-, çuoğus-	муһун-, чуоғус-
biriktirmek	munñun-, mus-	мунньун-, мус-
birinci	bastakı, mañnaygı	бастакы, маңнайгы
birincilik	bastaan taxsıı, bastaahın; bastur ihin kürextehii	бастаан тахсыы, бастааһын; бастыыр иһин күрэхтэһии
birkaç	xas dağanı	хас дағаны
birleşik	xolbohuktaax	холбоһуктаах
birleşmek	xolbos-	холбос-
birleştirmek	xolboo-	холбоо-
birlik	1. biir kelim, biir somoğo, biir buoluu 2. soyuz, assotsiatsiya, xolbohuk 3. (bayınnay) podrazdeleniye	1. биир кэлим, биир сомого, биир буолуу 2. союз, ассоциация, холбоһук 3. (байыаннай) подразделение
birlikte	biirge, kittıhan	бииргэ, кыттыһан
Birmanyalı	birmanets	бирманец
bisiklet	velosiped	велосипед
bisküvi(t)	beçienric	бэчиэннэ
bit	bit	быт
bitaraf	neytral 'nay	нейтральной
bitaraflık	neytralitet	нейтралитет
bitek	üünüüleex, byaıñnaax, öñ	үүнүүлээх, быяаһнаах, өң
biteviye	toxtolo suox	тохтоло суох
bitim	bütüü	бүтүү
bitirmek	1. бүter- 2. muñnaa-, ereydee-, küühün öhül-	1. бүтэр- 2. муһнаа-, эрэйдээ-, күүһүн өһүл-
bitki	üüneeyi	үүнээйи

bitkisel	üüneeyitten ililibit	ҮҮНЭЭЙИТТЭН ҮЛҮЛЛҮБҮЙТ
bitmek I	büt-	БҮТ-
bitmek II	üün-	ҮҮН-
biyografi	biografiya	биография
biyografik	biografiçeskey	биографической
biyolog	biolog	биолог
biyoloji	biologiya	биология
biyolojik	biologiçeskey	биологической
biz	bihigi	биьиги
bizzat	beye, tus beye	бэйэ, тус бэйэ
blok	blok	блок
bloknot	bloknot	блокнот
bluz	buluuha	булууһа
bodrum	boppuolca, badıbaal	боппуолдьа, бадыбаал
bodur	namıhax, namıhax uñuoxtaax	намыһах, намыһах уңуохтаах
boğa	oğus	оғус
boğaz	1. küömey 2. silbehii 3. xapçaan	1. күөмэй 2. силбэһии 3. хапчаан
boğazlamak	ölör-	өлөр-
boğmaca	koklüş, ieriyer sötöl	коклюш, иэрийэр сөтөл
boğmak	1. tının хааяан ölör-, tumnar- 2. timirt-, uuga timirden ölör-	1. тыынын хаайан өлөр-, тумнар- 2. тимирт-, ууга тимирдэн өлөр-
boğulmak	1. tumnahın- 2. timir-, uuga tühen öl-	1. тумнаһын- 2. тимир-, ууга түһэн өл-
boks	boks	босс
boksör	boksör	боксёр

bol	1. ölgöm 2. kieñ (ta- ñas, atax tañaha)	1. өлгөм 2. киэң (та- нас, атах таңаһа)
bomba	buomba	буомба
bombalamak	buombalaa-	буомбалаа-
bombardıman	buombalaahın	буомбалааһын
bonbon	kempiet	кэмпие́т
bonservis	mektieleehin, sıanabil	мэктиэлээһин, сыанабыл
borazan	1. gorn, turba 2. gor- nist, trubaç	1. горн, турба 2. гор- нист, трубач
borç	ies	иэс
borçlu	iesteex kihi	иэстээх киһи
borda	bort	борт
bornoz	suunarga keter xalaat	суунарга кэтэр халаат
borsa	birja	биржа
boru	turba	турба
bostan	oğuruot	оғуруот
boş	1. kuraanax, iççitex 2. illeñ	1. кураанах, иччитэх 2. иллэң
boşalmak	bosxolon- (cie-uot, üle)	босхолон- (дьиэ-уот, үлэ)
boşaltmak	bosxoloo-	босхолоо-
boşanma	araxsıı, er-oıox araxsııta	арахсыы, эр-ойох арахсыыта
boşanmak	kergenten arağıs-	кэргэнтэн арағыс-
boşboğaz	laxsır kihi, meeri	лахсыыр киһи, мээри
boşluk	kuraanağa, iççiteğe, vakuum	кураанаға, иччитэгэ, вакуум
boşuna	taak, tuhata suox	таак, туһата суох
botanik	botanika	ботаника

botanikçi	botanik	ботаник
boy	1. uñuoğa, ürdüge 2. razmera, uhuna	1. уңуоға, үрдүгә 2. размера, уһуна
boya	kıraaska	кырааска
boyacı	mal'ar, kıraaskahıt; atax tañahın ıraastaaççı	маляр, кырааскаһыт; атах таңаһын ыраастааччы
boyamak	kıraaskalaa-; atax tañahın ıraastaa-	кырааскалаа-; атах таңаһын ыраастаа-
boyalı	kıraaskalaax, kıraas- kalammit	кырааскалаах, кыраас- каламмыт
boykot	boykot	бойкот
boylam	ustalaahın (geogr.)	усталааһын (геогр.)
boylamak	tübes-, kiir-	түбәс-, киир-
boylu	töröl, ulaxan uñuoxtaax	төрөл, улахан уңуохтаах
boynuz	muos	муос
boynuzlamak	key-	кэй-
boyun	mooy	моой
boyuna	toxtolo suox, bıstala suox	тохтоло суох, быыстала суох
boyun bağı	xaaltıs	хаалтыс
boyunca	ustun, ustata, ustatıgar	устун, устата, устатыгар
boyunduruk	battıgas, battal	баттыгас, баттал
boyut	razmer	размер
boz	sıerey, borofı	сиэрэй, бороң
bozdurmak	ularıt- (xarçını)	уларыт- (харчыны)
bozgun	ültürütüü, urusxallaahın	үлтүрүтүү, урусхаллаахын
bozkır	xaltañ istiep	халтаң истиеп

bozmak	1. buortu gın-, buortulaa-, alcat- 2. ularıt- (xarçını)	1. буорту гын-, буортулаа-, алдыат- 2. уларыт- (харчыны)
bozuk	alcammit, tuhattan taxsıbit	алдыаммыт, туһаттан тахсыбыт
bozulmak	1. sıty-, ımır- 2. alcan-, kehilin-	1. сытый-, ымыр- 2. алдыан-, кэһилин-
böbrek	büör	бүөр
böcek	üön, xomurduos	үөн, хомурдуос
böğür	oyoğos	ойоғос
bölge	uobalas, oroyuon, zona, sektor, uçaastak	уобалас, оройуон, зона, сектор, учаастак
bölgesel	regional'nay, zonal'nay	региональной, зональной
bölme	soğuruokka, bııs	соғурукка, быыс
bölmek	tüñet-, üller-, araar-	түңәт-, үлләр-, араар-
bölük	rota	рота
bölüm	1. razdel, bas 2. salaa, otdel, otdeleniye	1. раздел, бас 2. салаа отдел, отделение
bön	añala, akaarı	аңала, акаары
börek	börüök	бөрүөк
böyle	mannık, bu kurduk	манлык, бу курдук
branş	salaa, tuspa salaa	салаа, туспа салаа
Brezilyalı	brazilets	бразилец
bronş	bronxa	бронха
bronşit	bronxit, arxax	бронхит, архах
bronz	boruonsa	боруонса
broş	broşka	брошка
broşür	broşüra	брошюра

bu	bu	бу
buçuk	añar	аңар
budak	1. labaa 2. mutuk	1. лабаа 2. мутук
budala	akaarı, mas akaarı, dalay akaarı	акаары, мас акаары далай акаары
budamak	1. bis-, sarbiy- (labaanı) 2. sarbiy-, bis-, ađıyat-	1. быс-, сарбий- (лабааны) 2. сарбий-, быс-, ағыят-
budist	buddist	буддист
budizm	buddizm	буддизм
bu gün	bügün	бүгүн
bu günkü	bügünkü, biliñni	бүгүнкү, билиңни
buğday	seliehiney	сэлиэһинэй
buğu	paar	паар
buhar	paar	паар
buharlaşmak	paar buolan köt-	паар буолан көт-
buhran	krizis, kiharğan	кризис, кыһарған
buhranlı	kritiçeskey	критическэй
bukalemun	xameleon	хамелеон
buket	buket (sibekki)	букет (сибэкки)
bulandırmak	butuy-	бутуй-
bulanık	1. budulxay, ölböör- köy 2. çuolkaya suox, ceñkete suox	1. будулхай, өлбөөр- көй 2. чуолкайа суох, дэңкэтэ суох
bulanmak	buduluy-, ölböör-	будулуй-, өлбөөр-
bulantı	sürex erilliite, ađınñı töllüüte	сүрэх эриллитэ, ағынны төллүүтэ
bulaşık	sıstıgannaax	сыстыганнаах
bulaşmak	kirtiy-, nağaydan-, bihilin-	киртий-, ыагайдан- биһилин-

Bulgar	bolgarin	болгарин
Bulgarca	bolgarskay tıl	болгарскай тыл
bulgu	arıyn, sañanı arıyn	арыйыы, саңаны арыйыы
bulmaca	krossvord, rebes	кроссворд, ребус
bulmak	1. bul- 2. as-, ay- 3. tiy-	1. бул- 2. ас-, ай- 3. тий-
bulut	bilıt	былыт
bulutlanmak	bilıttan-, bilıtır-	былыттан-, былытыр-
bulutlu	bilıttaax	былыттаах
bulvar	bul 'var	бульвар
bunalm	krizis	кризис
bulanmak	tiññin xaaytar-, boptor-, tumnahın-	тыңның хаайтар-, боптор-, тумнаһын-
bunaltıcı	senieni bıhar, küühü eher	сэниэни быһар, күүүү эһэр
bura	mannaađı	маннаағы
burada	manna	манна
buradan	mantan	мантан
buralı	mannaađı (oloxtoox)	маннаағы (олохтоох)
buraya	manna, bu dieki	манна, бу диэки
burjuva	burjua	буржуа
burjuvazi	burjuaziya	буржуазия
burs	stipendiya	стипендия
burun	murun	мурун
buruşmak	delbi imilin-, miççihın-	дэлби имилин-, мыччыһын-
buruşturmak	delbi imit-, imiten kebis-	дэлби имит-, имитэн кэбис-
buruşuk	1. imilibit, miççistibit 2. miççistağas buut	1. имиллибит, мыччыстыбыт 2. мыччыстағас буут

but	buut	буут
buyruk	birikees, soruyuu	бирикээс, соруйуу
buyurmak	birikeestee-, soruy-	бирикээстээ-, соруй-
buz	muus	муус
buzkıran	ledokol	ледокол
buzlu	1. muuhurbut 2. muus-taax	1. мууһурбут 2. муус-таах
buzul	lednik	ледник
büfe	bufet	буфет
bükmek	1. bük tut- 2. tüür-	1. бүк тут- 2. түүр-
bülbül	solovey	соловей
bülten	bülleten'	бюллетень
bünye	struktura, tutul	структура, тутул
büro	büro, xontuora	бюро, хонтуора
bürokrasi	bürokratiya	бюрократия
bürünmek	bürün-	бүрүн-
büsбүтүн	bukatın, büüs-bütүн-nüü	букатын, бүүс-бүтүн-нүү
bütçe	büdjel	бюджет
bütün	bütün, büttüün	бүтүн, бүттүүн
bütünlemek	büter-, tümüktee-	бүтэр-, түмүктээ-
bütünlük	kelimse, biir kelimse, biir somoĝo buoluu	кэлимсэ, биир кэлимсе, биир сомоĝо буолуу
büyü	ap, abılaahın	ап, абылааһын
büyücü	aptaax, aptaax kihi	аптаах, аптаах киһи
büyük	ulaxan, bödöñ	улахан, бөдөң
büyük anne	ebe	эбэ

büyük baba	ebe	эбэ
büyük elçi	posol	посол
büyük elçilik	posol'stvo	посольство
büyüklük	1. kerife, kiebe, ulaxana 2. südüte, uluukana, moduna	1. кэриңэ, кизэбэ, улахана 2. сүдүтэ, улуукана модуна
büyülemek	abılaa-, nahaa kerex-set-, umsugut-	абылаа-, наһаа кэрэх-сэт-, умсугут-
büyüleyici	umsugutar, abılur kere	умсугутар, абылыыр кэрэ
büyültmek	ulaatınnar-	улаатыннар-
büyüme	ulaatın, ulaatınнарı	улаатыы, улаатыннары
büyümek	üün-, ulaat-, küühür-	үүн-, улаат-, күүһүр-
büyüteç	lupa	луּпа
büyütmek	1. üünner-, iit- 2. ulaatınнар-, üün-ner-, darbat-	1. үүннэр-, иит- 2. улаатыннар-, үлүн-нэр-, дарбат-
büzülmek	ıgılın-, tüürülün-, kumuçcu tulun-	ыгылын-, түүрүлүн-, кумуччу тутун-

C

cadde	prospekt, uulussa	проспект, уулусса
cahil	nücü-balay, üörege- biliite suox	нүдью-балай, үөрэгэ- билиитэ суох
cam	östüöküle	өстүөкүлэ
cambaz	akrobat	акробат
camekân	vitrina	витрина
cami	meçet'	мечеть
camlı	östüökületten oñohullubut	өстүөкүлэттэн оңоһуллубут
can	1. duuha, kut 2. olox	1. дууһа, кут 2. олох
canavar	kıl	кыыл
canavarlık	kıllı bıhı, kıllı- yu	кыыллы быһыы, кыыллы- йыы
candan	istiñ, istiñnik	истиң, истиңник
cani	ölörüöxsüt	өлөрүөхсүт
canlı	tınnaax	тыыннаах
casus	üspüyüön	үспүйүөн
casusluk	üspüyüönneehin	үспүйүөннээһин
caz	djaz	джаз
cazip	kerexsebillеex, kihini tardar	кэрэхсэбиллээх, киһини тардар
cebir I	algebra	алгебра
cebir II	kıhayı	кыһайыы
cebri	kıhalañ	кыһалаң
cehalet	nücü-balay bıhı	күдью-балай быһыы
cehennem	aad, allaraa doydu	аад, аллараа дойду

ceket	binseek, kuurka, jaket	бинсээк, куурка, жакет
cellât	palaç	палач
celse	munñax	мунных
cemiyet	obşestvo, assotsiatsiya, liga	общество, ассоциация лига
cenaze	bokuonnúk	бокуоннук
cennet	ıray	ырай
cep	siep	сизп
cephе	1. fasad 2. front	1. фасад 2. фронт
cereyan	1. süüreen 2. tok	1. сүүрээн 2. ток
cerrah	xirurg	хирург
cerrahî	xirurgiya, xirurgıçeskay	хирургия, хирургической
cesaret	xorsun bıhı	хорсун быһыы
cesaretli	xorsun	хорсун
cesaretsiz	xorsuna suox, kuttas	хорсуна суох, куттас
ceset	ölük	өлүк
cesur	xorsun	хорсун
cetvel	1. lineyka 2. tablitsa; ispiihek	1. линейка 2. таблица; испиһэк
cevap	xoruy, eppiet	хоруй, эппиэт
cevaplamak	xoruydaa-, eppiettee-	хоруйдаа-, эппиэттээ-
cevher	ruda	руда
ceviz	eriexe (gretskey)	эриэхэ (грецкэй)
ceza	1. nakaastaahın, na- kaaztabil 2. ıstaraap	1. накаастааһын, на- каастабыл 2. ыстараап
Cezayirli	aljirets	алжирец
cılız	möltöx, sılaabay	мөлтөх, сылаабай
cıvık	ubağas	убағас
cıvıdamak	çıbıgıraa-	чыбыгыраа-

cidden	cohunnaaxtik	дьоһуннаахтык
ciddi	cohunnaax, boççumnaax	дьоһуннаах, боччумнаах
cihan	aan doydu	аан дойду
cihaz	apparat, pribor	аппарат, прибор
cilâ	1. kilerittii, kilaak-kaydaahin, laaxtaahin 2. duy	1. килэритии, кылаак-кайдааһын, лаахтааһын 2. дуй
cilt	1. tirii 2. pereplöt, xax 3. tom	1. тирии 2. переплёт, хах 3. том
cilve	üçügeymsiyii, ütüm-süyüü	үчүгэйимсийии, үтүөм-сүйүү
cilveli	üçügemsik, üçügemsi-yiileex	үчүгэмсик, үчүгэмси-йиилээк
cimri	kütür, keççegey	күтүр, кэччэгэй
cimrilik	kütür buoluu, keççe-gey buoluu	күтүр буолуу, кэччэгэй буолуу
cin	djinn, abaahı	джинн, абааһы
cinayet	buruyu oñuruu, ölöriüü	буруйу оңоруу, өлөрүү
cins	1. suort, körüñ 2. boruoda	1. суорт, көрүң 2. боруода
civa	rtut'	ртуть
civar	tula, tulatinaağı sir	тула, туалатынаағы сир
civciv	çoppuuska	чоппууска
coğrafi	geografiçeskay	географической
coğrafya	geografiya	география
coğrafyacı	geograf	географ
coşkun	küürbüt, dolguybut, kötöğüllübüt	күүрбүт, долгуйбут, көтөгүллүбүт
coşkunluk	küürüü, dolguyuu, kö-töğüllüü; entuziazm	күүрүү, долгуйуу, көтөгүллүү; энтузиазм

coşmak	1. küür-, küürkey- 2. dolguy- (muora uo.d.a.)	1. күүр-, күүркэй- 2. долгуй- (муора уо.д.а.)
cömert	cellem, deley, bayım, ölgöm	дьяллэм, дэлэй, байым, өлгөм
cömertlik	cellem buoluu, deley buoluu	дьяллэм буолуу, дэлэй буолуу
cudo	dzüdo	дзюдо
cuma	beetinse	бээтинсэ
cumartesi	subuota	субуота
cumhurbaşkanı	prezident	президент
cumhuriyet	respublika	республика
cumhuriyetçi	respublikanets	республиканец
cunta	xunta	хунта
curnal	donuos, tillaahın	донуос, тыллааһын
curnalcı	donuosçut, tillaaççı	донуосчут, тыллааччы
cüce	karlık, beegey, liliput	карлик, бээгэй, лилипут
cümle	etii, fraza	этии, фраза
cüppe	mantiya	мантия
cüret	xorsun bıñı, doxsun bıñı	хорсун быһыы, дохсун быһыы
cüretkâr	xorsun, doxsun	хорсун, дохсун
cürüm	buruyu oñuruu, buruy	буруйу оңоруу, буруй
cüzdan	1. kumaahınñık 2. dastabıranña	1. кумааһынныңык 2. дастабырыаннья
cüzzam	arañ ıarıı, хотугu ölüü, prokaza	араң ыарыы, хотугу өлүү, проказа

Ç

çaba	sıra, kihanı, cükküör	сыра, кыһаныы, дьуккүөр
çabalamak	kihan-	кыһан-
çabuk	1. türgen, suhal 2. türgennik	1. түргэн, суһал 2. түргэнник
çabuklaşmak	türgetee-	түргэтээ-
çadır	balaakka, uraha	балаакка, ураһа
çağ	1. epoxa, period 2. kihi saaha	1. эпоха, период 2. киһи сааһа
çağdaş	biliññi, anıgı	билиңни, аныгы
çağırmaq	ıñır-	ыңыр-
çağlayan	kürülgen	күрүлгэн
çağrı	ıñırnı	ыңырыы
çağrılı	ıñırnılaax	ыңырыылаах
çağrılık	ıñırnı suruk	ыңырыы сурук
çakal	şakal	шакал
çakı	bük tutar bıhax	бүк тутар быһах
çakıl	çay taas	чай таас
çakmak I	zajigalka, tabax umattar	зажигалка, табах уматтар
çakmak II	1. saay- 2. taay-	1. саай- 2. таай-
çalçene	meeri, boltuun	мээри, болтуун
çalı	talax, seppereek	талах, сэппэрээк
çalışkan	kıhamnılaax, ülehit	кыһамныылаах, үлэһит
çalışkanlık	süreğirii, kıhamnı, üleni taptaahın	сүрэғирии, кыһамныы, үлэни таптааһын
çalışma	üle	үлэ
çalışmak	1. ülelee- 2. kıhan- 3. carıktan-	1. үлэлээ- 2. кыһан- 3. дьарыктан-

çalıştırmak	ülelet-	үлэлэт-
çalmak	1. oğus- 2. oonńoo-, tolor- 3. uor-	1. оғус- 2. оонньоо-, толор- 3. уор-
çam	bes	бэс
çamaşır	utuyar tañas	утуйар таңас
çamaşırıcı	tañas suuyaaççı	таңас сууяааччы
çamur	1. kir- kirees 2. tuoy	1. кир-кирээс 2. туой
çan	kuolakal	куолакал
çançiçeği	çuoraan ot (sibekki)	чуораан от (сибэки)
çanta	suumka	суумка
çap	1. diametr 2. kalibr 3. razmer, masştab	1. диаметр 2. калибр 3. размер, масштаб
çapa	1. teepke 2. caakır	1. тээпкэ 2. дьаакыр
çapalamak	köm-, bahımńılaa-, tabıy-	көм-, баһымнылаа- табый-
çapraşık	iirbe, butuurdaax, uustuk	иирбэ, бутуурдаах, уустук
çapraşmak	butulun-, bukkulun-, uustugur-	бутулун-, буккулун-, уустугур-
çar	ıraaxtaağı	ыраахтаағы
çare	sredstvo, fıma; tax- sar suol	средство, ньыма, тах- сар суол
çark	kölüöhe	көлүөһэ
çarlık	1. ıraaxtaağı bılaaha 2. saarıtıba	1. ыраахтаағы былааһа саарыстыба
çarpışma	xabırıysnı, xarşıhıı, iireen	хабырыйсыы, харсыһыы, иирээн
çarpışmak	1. anńıs-, xarsıs-, iiris- 2. seriiles-, oxsus-	1. анныс-, харсыс-, иирис- 2. сэриилэс-, охсус-

çarşaf	birastına	бырастыына
çarşamba	serede	сэрэдэ
çarşı	rinok, bahaar	рынок, баһаар
çatal	biilke	биилкэ
çatı	xoruobuya, kırısıa	хоруобуя, кырыыса
çatlak	1. xaya barıı 2. xaya barbit, xaydıbit	1. хайа барыы 2. хайа барбыт, хайдыбыт
çatlamak	xayın-, xaya bar-, delbi bar-	хайын-, хайа бар-, дэлби бар-
çavdar	oruos	оруос
çavuş	serjant	сержант
çay I	çey	чэй
çay II	ürex	үрэх
çaydanlık	çaanlık	чаанньык
çayır	xoduha, xonuu	ходуһа, хонуу
çayır kuşu	küöregey	күөрэгэй
çaylak	elie	элиэ
çehre	sirey, cühün	сирэй, дьүһүн
Çek	çex	чех
çek	çek	чек
çekici	kihini tardar, kerex- sebilleex, urguurdaax, kihi imsırar	киһини тардар, кэрэх- сэбиллээх, угуурдаах, кихи ымсыыраар
çekici	ötüye	өтүйэ
çeki düzen	bereedek	бэрээдэк
çekingen	kilbik, kıbıstanıaıı	килбик, кыбыстанһаң
çekinmek	1. kilbigiy-, kıbıhın- 2. tutun-	1. килбигий-, кыбыһын- 2. тутун-

çekirge	ahııa	аһыһа
çekişmek	iiris-, etis-	ири-, этис
çekivermek	tardıalaa-, ilgielee-	тардыалаа-, илгиэлээ-
çekmece	ostuol tardara	остуол тардара
çekmek	tart-	тарт-
çelenk	venok	венок
çelik	istaal	ыстаал
çene	sııaax, seıııye	сыһаах, сэһийэ
çengel	kürüçüök	күрүчүөк
çerçeve	araama, oprava	араама, оправа
çerez	sokuuska	сокууска
Çerkez	çerkes	черкес
çeşit	sort, körüıı	сорт, көрүң
çete	1. partizanskay etereet 2. baanda	1. партизанской этэрээт 2. баанда
çetin	ıaraxan, uustuk	ыарахан, уустук
çetinleşmek	uustugur-	уустугур-
çetrefil	butuur, butuurdaax	бутуур, бутуурдаах
çevik	türgen, sııdam, sıımsa, silbirğa	түргэн, сыыдам, сымса сылбырға
çeviri	tilbaas	тылбаас
çevirici	tilbaasçıt	тылбаасчыт
çevirmek	1. ergit- 2. tögürüt- 3. tilbaastaa- 4. ularıt-	1. эргит- 2. төгүрүт- 3. тылбаастаа- 4. уларыт-
çevre	1. ergimte 2. uokuruk	1. эргимтэ 2. уокурук
çeyiz	enıe	эһньэ
çeyrek	çiepper, tüört gimmit biire	чиэппэр, түөрт гиммит биирэ

çiban	kuturguya	кутургуйа
çığır	ıllık	ыллык
çığlık	xahıı, üögü	хаһыы, үөгү
çıkar	interies	интэриэс
çıkarma	desant	десант
çıkarmaak	1. tahaar-, xostoo- 2. uhul- 3. tahaar-	1. таһаар-, хостоо- 2. уһул- 3. таһаар-
çıkmak	tağıs-	тағыс-
çıldırмаk	iir-, bukkulun-	иир-, буккулун-
çınar	çınara, platan	чинара, платан
çıplak	sıgıñıax	сыгыннах
çırpmak	saxsıy-, tebee-	сахсий-, тэбээ-
çıçek	sibekki	сибэкки
çift	paara	паара
çiftçi	siri oñorooççu	сири оңорооччу
çiftçilik	sir oñohuuta	сир оңоһуута
çiftlik	ferma, xahaayıstıba	ферма, хаһаайыстыба
çığ	siikeı, buspatax	сиикэй, буспатах
çıgıneemek	1. istaa- 2. tebis-	1. ыстаа- 2. тэбис-
çiklet	ıas	ыас
çikolata	sakalaat	сакалаат
çikolatah	sakalaattaax	сакалааттаах
çil	ebir	эбир
çile	ereı, muñ	эрэй, муң
çilek	cecen	дъэдээн
çilingir	slesar'	слесарь
çilli	ebirdeex	эбирдээх

çimdikleemek	kımaaxtaa-, kımıstaa-	кымаахтаа-, кымыстаа-
çimen	gazon, ıraaııya	газон, ырааһыйа
çimento	tsement	цемент
çingene	sıgaan	сыгаан
çini	fayans, fayansovay	фаянс, фаянсовай
çinko	tsink	цинк
Çinli	kitayets	китаец
çirkin	kırahıabaya suox, mökü	кыраһыабайа суох, мөкү
çiselemek	ibiirdee-	ибиирдээ-
çivi	tohoğo, oskuoma	тоһоғо, оскуома
çivilemek	tohoğooloo-, saay-	тоһоғолоо-, саай-
çiy	siik	сиик
çizgi	suraahın, tardı	сурааһын, тарды
çizme	sappıkı	саппыкы
çizmek	suraahınnaa-, oıuulaa-	сурааһынаа-, ойуулаа-
çoban	bostuuk, çabaan	бостуук, чабаан
çocuk	oğo	оғо
çocukluk	oğo saas	оғо саас
çok	elbex, ügüs	элбэх, үгүс
çorap	çulku, naskı	чулку, наскы
çorba	miin	миин
çökmek	1. suulun-, siñin- 2. tüs-	1. суулун-, сиңин- 2. түс-
çöl	kumax kuyaar	кумах куйаар
çömelmek	çoxçoy-	чохчой-
çömlek	tuoy köhüye	туой көһүйэ
çöp	1. sııs 2. böx	1. сыыс 2. бөх

çözmek	1. süör- 2. öhül- 3. bıhaar- (problemanı)	1. сүөр- 2. өһүл- 3. быһаар- (проблеманы)
çözölmek	öhülün-	өһүлүн-
çuha	sukuna	сукуна
çukur	caama, oñxoy	дьаама, оңхой
çuval	möhöççük, kuul	мөһөөччүк, куул
çünkü	toğo dietexxe	тоғо диэтэххэ
çürük	sıtıgan, sıtyıbit	сытыган, сытыйбыт
çürümeek	sıtyı-	сытый-

D

da	da, dağanı	да, дағаны
dadannak	1. ıllar-, umsurğuy-, üöreenen хаал- 2. ügesten-	1. ыллар-, умсугуй-, үөрэнэн хаал- 2. үгэстэн-
dadı	ńeeńe	ньээнъэ
dağ	xaya	хайа
dağço	al'pinist	альпинист
dağçılık	al'pinizm	альпинизм
dağılm	tüñetii, üllerii	түңэтии, үллэрии
dağılış	tarğatı, oloxtooñun, üllerii	тарғатыы, олохтооһун, үллэрии
dağılmak	1. ihılın-, tarğas- 2. suulun-, ihılın-, toğun-	1. ыһылын-, тарғас- 2. суулун-, ыһылын-, тоғун-
dağınık	ihılıbit	быһыллыбыт
dağıtm	tüñetii, üllerii, tarğatı	түңэтии, үллэрии, тарғатыы
dağıtmak	1. üller-, tüñet- 2. üür-, ürey- 3. ıs-	1. үллэр-, түңэт- 2. үүр-, үрэй- 3. ыс-
dağı	xaya oloxtooğo	хайа олохтооғо
dağılık	1. xayalaax 2. xaya- laax sir	1. хайалаах 2. хайа- лаах сир
daha	össö, orduk	өссө, ордук
dahi	onnooğor	оннооғор
dâhi	1. genial'nay 2. geniý	1. гениальной 2. гений
dahiliye	ıs ıarılara	ис ыарылары
dahiliyeci	terapevt	терапевт
daima	örüütün, kuruuk	өрүүтүн, куруук

dair	tuhunan	туһунан
daire	1. kvartira 2. otdel, salaa, departament 3. tögürümte	1. квартира 2. отдел, салаа, департамент 3. төгүрүмтэ
dakika	münüüte	мүнүүтэ
daktilo	1. beçeettiir massına 2. maşinistka	1. бэчээттиир массыына 2. машинистка
dal	1. labaa 2. salaa	1. лабаа 2. салаа
dalak	taal	таал
dalamak	1. itir- (it uo.d.a.) 2. tik- (tigeyii uo.d.a.)	1. ытыр- (ыт уо.д.а.) 2. тик- (тигээйи уо.д.а.)
dalga	dolgun	долгун
dalgalanmak	dolgunnan-, dolgunur-	долгуннан-, долгунур-
dalgıç	vodolaz	водолаз
dalgın	ıhillağas, calağay, sanaağa illarbit	ыһыллагас, дьалагай, санаага ылларбыт
dalgınlık	calağay buoluu, sanaağa illarbit	дьалагай буолуу, санаага ылларыт
dalış	1. timirii 2. (uuga) istanı	1. тимирии 2. (ууга) ыстаны
dalkavuk	ńılańnaaççı, ilin-kelin tüheeççi	нылаңнааччы, илин-кэлин түһээччи
dalkavukluk	kuluttuu ńılańnaahın, ilin-kelin tühüü	кулуттуу нылаңнааһын, илин-кэлин түһүү
dalmak	1. umus-, timir- 2. nuxarıy-, utuktaa-	1. умус-, тимир- 2. нухарый-, утуктаа-
dam	xoruobuya, kırısıa	хоруобуйа, кырыыса
dama	duobat	дуобат
damak	tańalay	таңалай

damar	timir	тымыр
damat	kütüöt	күтүөт
damga	kilieyme, belie, ştem-pel', beçeet	килизймэ, бэлиэ, штемпель, бэчээт
damgalamak	1. kilieymelee-, beçettee- 2. ştempelle turuor-	1. килиэймэлээ-, бэчээттээ- 2. штемпеллэ туруор-
damla	1. tammax 2. podagra ıarı	1. таммах 2. подагра ыары
damlalık	pipetka	пипетка
damlamak	tammalaa-	таммалаа-
damping	demping	демпинг
dana	ńirey	ньирэй
danışma	sübe munıax	сүбэ муньах
danışmak	sübelet-, konsul'ta-tsiyata il-	сүбэлэт-, консульта-цията ыл-
danışman	sübehit, konsul'tant	сүбэһит, консультант
Danıştay	Gosudarstvennay Sebiet	Государственной Сэбиэт
Danimarkalı	datçanın	датчанин
dans	üñküü	үңкүү
dansetmek	üñküülee-	үңкүүлээ-
dansör	üñküühüt	үңкүүһүт
dansöz	üñküühüt caxtar	үңкүүһүт дьахтар
dantel	kuruhuba	куруһуба
dantelli	kuruhubalaax	куруһубалаах
dar	1. kırarağas 2. kıra ıçalaax, muńur öydööh 3. nehiile	1. кыарағас 2. кыра ычалаах, муңур өйдөөк 3. нэһиилэ

dar ağacı	kihini ıyır mas	киһини ыйыыр мас
daralmak	kıraa-	кыраа-
daraltmak	1. kıarat- 2. хаау-, хааççaxтаа-	1. кыарат- 2. хаай-, хааччахтаа-
darbe	1. oxsuu 2. perevorot, putç	1. охсуу 2. переворот, путч
dargın	öhürgemmit, iirsibit	өһүргэммит, иирсибит
dargınlık	öhürgenii, iirsii	өһүргэнии, иирсии
darılmak	öhürgen-, iiris-	өһүргэн-, иирис-
darlık	1. kıarağaha, kemçite 2. naadıyın	1. кыарағана, кэмчитэ 2. наадыйы
dava	1. irdebil (yur.) 2. cıala, problema	1. ирдэбил (юр.) 2. дьяала, проблема
davet	1. iıırın 2. banket, priyomnaahın	1. ыңырыы 2. банкет, приёмнааһын
davetiye	iıırın suruk	ыңырыы сурук
davetli	iıırınlaax	ыңырыылаах
davranış	1. sıhıan 2. maygı- sigili, tutta silcı	1. сыһыан 2. майгы- сигили, тутта сылдыбы
davul	(ulaxan) barabaan	(улахан) барабаан
dayamak	sıhıarı tut-, öyönnör-, tayannar-	сыһыары тут-, өйөннөр-, тайаннар-
dayanak	1. tirex 2. törüt, olox, bazis	1. тирэх 2. төрүт, олох, базис
dayanıklı	1. böğö 2. tuluurdaax, tuluyar	1. бөгө 2. тулуурдаах тулуйар
dayanıksız	1. kebirex, tostumtuo 2. tuluura suox, möl- töx, iineğes, xatıır	1. кэбирэх, тостумтуо 2. тулуура суох, мөл- төх, иинэгэс, хатыңыр
dayanıřık	biir sanaalanı	биир санааланы

dayanıřma	biir sanaalanı	биир санааланы
dayanmak	1. tayan-, öyön- 2. oloğur-, oloxsuy- 3. tuluy-	1. тайан-, өйөн- 2. ологур-, олохсуй- 3. тулуй-
dayı	taay	таай
dazlak	tarağay	тарағай
dede	ehe	эһэ
dedikodu	xop, xop-sip	хоп, хоп-сип
dedikoducu	xobuoççu	хобуоччу
defa	töğül	төгүл
defetmek	1. töttörü oğus-, bı- caan ıl- 2. üür-, üüren tahaar-	1. төттөрү оғус-, был дьяан ыл- 2. үүр-, үүрэн таһаар-
defne	lavr	лавр
defol!	kier buol!	киэр буол!
defter	tetereet	тэтэрээт
değer	sıana, xarçıga turuuta	сыана, харчыга туруута
değerli	kündü, ıtıktabıllaax	күндү, ытыктабыллаах
değil	suox, buolbatax	суох, буолбатах
değınmek	taary-	таарый-
değirmen	mieliñse	миэлиңсэ
değişik	atın, uratı	атын, ураты
değişiklik	ularıyın	уларыйыы
değişmek	1. ularıy- 2. solbus-, ularıy-	1. уларый- 2. солбус-, уларый-
değıştirmek	ularıt-, solbuy-	уларыт-, солбуй-
değmek I	taary-, dağay-, tut-	таарый-, дағай-, тыт-
değmek II	ostuoyulaa-, söptööh buol-	остуойулаа-, сөптөөх буол-

değnek	baalkı, tayax mas, toruoska	баалкы, тайах мас, торуоска
deha	geniy, genial'nost'	гений, гениальность
dehşet	mırık kuttanı, ölördüü kuttanı	ынырык куттаныы, өлөрдүү куттаныы
dehşetli	mırık, sürdeex culaan	ынырык, сүрдээх дьулаан
dek	dieri	диэри
dekan	dekan	декан
dekanlık	dekanat	деканат
dekor	dekoratsiya	декорация
delegasyon	delegatsiya	делегация
delege	delegat, bolomuocuñay, predstavitel'	делегат, боломуочунай, представитель
deli	iireeki, iirbit	иирээки, иирбит
delik	xayağas, üüt	хайагас, үүт
delikanlı	eder kihi	эдэр киһи
delikanlılık	eder saas	эдэр саас
delil	dakaastabil, argument	дакаастабыл, аргумент
delilik	iirii, öytön taxsu	иirii, өйтөн тахсыы
delirmek	iir-, iiren ıarıy-	иир-, иирэн ыарый-
delmek	cöl-, üüttee-	дьөл-, үүттээ-
delta	del'ta	дельта
damagoji	demagogiya	демагогия
demagogjik	demagogiçeskay	демагогической
demeç	sayabilanña, intervyu	сабылыанна, интервью
demek	die-	диэ-
demet	buket; süümex, bayıı, tüütex	букет; сүүмэх, баайыы, түүтэх

demin	sibiligin, sibiligin ađay	сибилигин, сибилигин агай
demir	1. timir 2. caakır	1. тимир 2. дьаакыр
demirci	timir uuha	тимир ууһа
demiryolcu	timir suol ülehite	тимир суол үлэһитэ
demiryolu	timir suol	тимир суол
demlemek, demlendirmek	orgut-, köönnör- (çeyi)	оргут-, көөнньөр (чэйи)
demli	köönnübüt (çey)	көөннүбүт (чэй)
demlik	ürün çaanlık	үрүң чааннык
demografi	demografiya	демография
demografik	demografiçeskay	демографической
demokrasi	demokratiya	демократия
demokrat	demokrat	демократ
demokratik	demokratiçeskay	демократической
deneme	xoloon köörüü, berebier- keleehin	холоон көрүү, бэрэбиэр- кэлээһин
denemek-	boruobalaa-, berebier- kelee-, turgutan kör-	боруобалаа-, бэрэбиэр- кэлээ-, тургутан көр-
denetim	xonturuol, berebierke	хонтуроол, бэрэбиэркэ
denetlemek	xonturuollaa-	хонтурооллаа-
deney	eksperiment, opıt	эксперимент, опыт
deneysel	eksperimental'nay	экспериментальной
denge	teñnehik, ravnovesiye	тэңнэһик, равновесие
dengelemek	teñnee-, teñ ıyaahın- naa-, cüörelee-	тэңнээ-, тэң ыһааһын- наа-, дьүөрэлээ
deniz	muora, bayğal	муора, байгал
denizci	moryak	морьяк

denizcilik	muorağa ustuu, muoranan silcн	муораға устуу, муоранан сылдыыы
denk	1. tyuk, türbe 2. teñ, teñneex, teñ suoltalaax	1. тюк, түрбэ 2. тэң, тэңнээх, тэң суолталаах
denklem	teñnebil	тэңнэбил
denkleştirmek	teñnee-	тэңнээ-
depar	start	старт
depo	ıskılaat	ыскылаат
depolamak	uur-, uk-	уур-, ук-
deprem	sir xamsaahına	сир хамсааһына
dere	ürex	үрэх
derebeyi	feodal	феодал
derebeylik	feodalizm	феодализм
derece	1. kiraadis 2. steren' 3. tümük, kördörüü (sport.)	1. кыраадыс 2. стерен' 3. түмүк, көрдөрүү (спорт.)
dergi	surunaal, xomuurunñuk	сурунаал, хомуурунньук
derhal	sibiligin, tuta, türgennik	сибилигин, тута, түргэнник
deri	tirii	тирии
derin	diriñ	дириң
derinleşmek	diriñee-, küühür-	дириңээ-, күүһүр-
derinlik	diriñe	дириңэ
derlemek	mus-, tüm-, xomuy-	мус-, түм-, хомуй-
derli toplu	akkuratnay, çençis	аккуратнай, чэнчис
dernek	obşestvo, kuruhuok	общество, куруһуок
ders	uruok	уроук
dershane, derslik	kılaas, auditoriya	кылаас, аудитория

dert	ereydenii, muñ-sor, alcarxay	эрэйдэнии, муң-сор алдыархай
derviş	derviş	дервиш
desen	uruhuy, oyuu	уруһуй, ойуу
destan	dastan, oloñxo	дастан, олонхо
deste	paçka, baayн, sügeher	пачка, баайыы, сүгэһэр
destek	1. öyöbül, kömö 2. tirex, olox	1. өйөбүл, көмө 2. тирэх, олох
desteklemek	öyöö-, kömölös-	өйөө-, көмөлөс-
destroyer	esminets	эсминец
deşifre etmek	rasşifrovkalaa-, taay-	расшифровкалаа-, таай-
dev	1. gigant, baarağay, velikan 2. div (abaahы)	1. гигант, баарағай, великан 2. див (абааһы)
devalüasyon	deval'vatsiya	девальвация
devam	1. salğaahın, uhatн 2. silcн, kele silcн	1. салғааһын, уһатыы 2. сылдыыы, кэлэ сылдыы-
devamlı	ör kemneex, uhun kemneex, bastayaannay	өр кэмнээх, уһун кэмнээх, бастайааннай
deve	tebien	тэбиэн
deve kuşu	straus	страус
devinim	xamsaahın	хамсааһын
devinmek	xamsaa-, sığary-	хамсаа-, сығарый-
devir I	period, epoxa, stadiya	период, эпоха, стадия
devir II	ergiir, ergiyii	эргиир, эргийии
devirmek	1. oxtor-, tüñner- 2. suullar-	1. охтор-, түңнэр- 2. суулар-
devlet	1. gosudarstvo 2. col	1. государство 2. дьол
devre	1. period, tsikl 2. taym (sport.)	1. период, цикл 2. тайм (спорт.)

devrim	revolütsiya	революция
devrimci	1. revolütioner 2. revolütionnay	1. революционер 2. революционной
devriye	patrul'	патруль
devşirmek	1. xomuy-, itigestee- 2. kistaa-, caaristaa-	1. хомуй-, итигэстээ- 2. кыстаа-, дьяарыстаа-
deyim	etii	этии
dış	tas	тас
dışarı	tahirca, tas öttüger	таһырдыа, тас өттүгэр
didinmek	ıgıhın-, xara küüşkü- nen oñur-, küüşkün es-	ыгыһын-, хара күүскү- нэн оңор-, күүскүн эс-
diferansiyel	differentsial	дифференциал
diğer	atın	атын
dik	1. könö, perpendiku- lyarnay 2. turuoru	1. көнө, перпендику- лярнай 2. туруору
diken	xatın, inne	хатыы, иннэ
dikenli	xatılaax	хатыылаах
dikey	perpendikulyarnay, yertikal'nay, turuoru	перпендикулярнай, вертикальной, туруору
dikilitaş	obelisk, kerics bağana	обелиск, кэриэс бағана
dikiş	1. tigii 2. siik	1. тигии 2. сиик
dikkat	bolğomto	болғомто
dikkatle	bolğomtoloxtuk	болғомтолоохтук
dikkatli	bolğomtoloox	болғомтолоох
dikkatsizlik	bolğomtoto suox buoluu	болғомтото суох буолуу
dikmek I	tik-	тик-
dikmek II	1. olort- (üüneeyini) 2. turuor-	1. олорт- (үүнээйини) 2. туруор-

dikta	diktat	диктат
diktatör	diktator	диктатор
diktatörlük	diktatura	диктатура
diktirmek	tikter-	тиктэр-
dil	til	тыл
dil bilgisi	grammatika	грамматика
dil bilimi	til üörege, lingvistika	тыл үөрэгэ, лингвистика
dilek	bağarı, kördöhüü	бағарыы, көрдөһүү
dilekçe	sayabılanña, kördöhüü	сайабылыаннья, көрдөһүү
dilekçi	sayabılanña suruyar kihi, kördöhöççü	сайабылыаннья суруйар киһи, көрдөһөөччү
dilemek	bağar-	бағар-
dilenci	umnahıt, bıstar cadañı	умнаһыт, быстар дыадан
dilenmek	1. umnala-, umnahıt- 2. araxpakka kördös-, aattas-	1. умналаа-, умнаһытты- 2. арахпакка көрдөс-, ааттас-
dilim	bıhı, tooromos, ku- huok, kırbas	быһыы, тооромос, ку- нуок, кырбас
dilimlemek	kırbastaa-, bıstalaa-	кырбастаа-, бысталаа-
dilsiz	tıla suox	тыла суох
din	iteğel, religiya	итэгэл, религия
dinç	böğö, çegien, çebdik	бөгө, чэгиэн, чэбдик
dindar	tañarahıt, tañaranı iteğeyer	таңараһыт, таңараны итэгэйэр
dindirmek	uoskut-	уоскут-
dingil	kiin, sis	киин, сис
dinî	iteğel, iteğelge sı- hıannaax, religioznay	итэгэл, итэгэлгэ сы- һыаннаах, религиознай

dinlemek	ihit-	ИИТ-
dinlendirmek	sınñat-	СЫННЪАТ-
dinlenme	sınñanı	СЫННЪАНЫЫ
dinlenmek	sınñan-	СЫННЪАН-
dinleyici	isteeççi	ИСТЭЭЧЧИ
dinmek	aas-, çuumpur, хартай-, toхtoo-, бүт-	аас-, чуумпур-, хартай-, ТОХТОО-, БҮТ-
dinsiz	tañaranı iteğeybet	таңараны итэгэйбэт
dip	tügex	ТҮГЭХ
dipçik	priklad	приклад
diploma	diplom	ДИПЛОМ
diplomalı	diplomnaax	ДИПЛОМНААХ
diplomasi	diplomatiya	ДИПЛОМАТИЯ
diplomat	diplomat	ДИПЛОМАТ
diplomatik	diplomatiçeskay	ДИПЛОМАТИЧЕСКАЙ
dipnot	snoska	СНОСКА
direk	bağana, ostuolba, maçta	бағана, остуолба, мачта
direksiyan	uruul	УРУУЛ
direkt	könö	көнө
direktif	direktiva, yun	ДИРЕКТИВА, ЫЙЫЫ
direniş	utarı, utarsıı	УТАРЫЫ, УТАРСЫЫ
direnmek	utarıs-	УТАРЫС-
direy	fauna, xamsıır-xaramay	фауна, хамсыыр-харамай
diri	1. tunnaax, sibiehey 2. siteri buspatax	1. тыннаах, сыбиеһэй 2. ситэри буспатах
dirilmek	tilin-	ТИЛИН-
diriltmek	tirier-	ТИРИЭР-

dirlik	il, eye, eye-dem	ил, эйэ, эйэ-дэм
dirsek	1. toğonox 2. toğoy	1. ТОҒОНОХ 2. ТОҒОЙ
disiplin	cissipiline	ДЬИССИПИЛИИНЭ
disiplinli	cissipilineleex	ДЬИССИПИЛИИНЭЛЭЭХ
disk	disk, tögürük	ДИСК, ТӨГҮРҮК
dispanser	ambulatoriya, dispanser	АМБУЛАТОРИЯ, ДИСПАНСЕР
diş	tiis	ТИИС
dişçi	tiis vraha	ТИИС ВРАНА
dişeti	miile	МИИЛЭ
dişi	tihı	ТЫҺЫ
dişlemek	ıtır-	ЫТЫР-
divan	cıbaan	ДЬЫБААН
diyafram	diafragma (foto.), öröhö (anat.)	ДИАФРАГМА (ФОТО.); ӨРӨҢӨ (АНАТ.)
diyagram	grafik, sxema	ГРАФИК, СХЕМА
diyalektik	1. dialektika 2. dia- lektiçeskay	1. ДИАЛЕКТИКА 2. ДИА- ЛЕКТИЧЕСКАЙ
diyalog	dialog, kepsetii	ДИАЛОГ, КЭПСЭТИИ
diyar	kıraay, doydu	КЫРААЙ, ДОЙДУ
diye	dien	ДИЭН
diz	tobuk	ТОБУК
dizanteri	dizenteriya	ДИЗЕНТЕРИЯ
dizge	sistema, tihik	СИСТЕМА, ТИИИК
dizgin	tehiin	ТЭИИИН
dizi	1. tihii 2. erect	1. ТИИИИ 2. ЭРЭЭТ
dizici	naborşik, nabordaaççi	НАБОРЩИК, НАБОРДААЧЧИ
dizkapağı	tobuk çaaskıta	ТОБУК ЧААСКЫТА

dizmek	1. stroydat- 2. tis-	1. стройдат- 2. тис-
doçent	dotsent	доцент
dogma	dogma	догма
dogmatik	dogmaticeskey	догматической
doğa	ayılğa, natura	айылга, натура
doğan	moxsoğol	мохсогол
doğa üsü	ciktileex, söğümer	дыктилээх, сөгүмэр
doğma	törööhün	төрөөһүн
doğmak	1. törö- 2. tağıs- (kün-ıy tuhunan)	1. төрөө- 2. тағыс- (күн-ый туһунан)
doğramacı	boluotunnük	болуотунньук
doğramak	1. suor- 2. bıstalaa-	1. суор- 2. бысталаа-
doğru	1. köñö 2. söptööh 3. beredekteex, çie- hiney 4. kırıcık 5. kö- nötük, söpkö	1. көнө 2. сөптөөх 3. бэрээдэктээх, чие- һинэй 4. кырдык 5. кө- нөтүк, сөпкө
doğu	ilin, iliññi	илин, илиңни
doğum	törööhün	төрөөһүн
doğumevi	törüür cie	төрүүр дьиз
doğurmak	1. törö- , töröt- 2. üösket-, iñir-, ağal-, tiert-	1. төрөө-, төрөт- 2. үөскэт-, ыңыр- ағал, тиэрт-
doğuş	törööhün, üöskeehin	төрөөһүн, үөскээһин
doksan	toğus uon	тоғус уон
doksanıncı	toğus uonus	тоғус уонус
doktor	doktor	доктор
doktrin	doktrina	доктрина
doku	tkan' (biol.)	ткань (биол.)

dokuma	1. tkan', materiya 2. örüü, baayı, xatı	1. ткань, материя 2. өрүү, баайы, хаты
dokumacı	tañas örööççü	таңас өрөөччү
dokumak	ör-, baay-, xat-	өр-, баай-, хат-
dokunaklı	kihini taarıyar, kihini dolğutar, uyadıtılaax	киһини таарыйар, киһини долгутар, уйадытылаах
dokunmak	taarıy-	таарый-
dokunulmazlık	tıtillıbat buoluu, immunitet	тытытллыбат буолуу, иммунитет
dokuz	toğus	тоғус
dokuzuncu	toxsus	тохсус
dolandırıcı	afelist, tüökün, albın	аферист, түөкүн, албын
dolandırmak	xalaa-, suydaa-	халаа-, суйдаа-
dolar	ıskaa	ыскаап
dolar	dollar	доллар
dolaşık	1. töğürgen, ergiir 2. butuur, butuurdaax	1. төгүргэн, эргиир бутуур, бутуурдаах
dolaşmak	küüleydee-, caarbay-	күүлэйдээ-, дьаарбай-
dolayı	ihin	иһин
doldurmak	1. tolör- 2. tuol-	1. толор- 2. туол-
dolgu	plomba	пломба
dolgulu	plombalaax	пломбалаах
dolmak	tuol-	туол-
dolu I	tolon, toburax	толон, тобурах
dolu II	toloru	толору
domates	tomat, pomidor	томат, помидор
domino	domino	домино
dominyon	dominion	доминион

domuz	sibiinfe	сибиинньэ
don I	xahñ	хаһың
don II	1. bakki 2. silgi cühüne	1. баккы 2. сылгы дьүүһүнэ
donakalmak	uoluyan turan хаан-, taalan хаал-	уолуйан туран хаал-, таалан хаал-
donanma	1. flot 2. illüminatsiya	1. флот 2. иллюминация
donanmak	kiergen-, simen-	киэргэн-, симэн-
donatım	teril, terilleehin	тэрил, тэриллээһин
donatmak	1. kierget-, simee- 2. terillee-, хааҕҕы-	1. киэргэт-, симээ- 2. тэриллээ-, хааччый-
dondurma	morojenay	мороженай
dondurmak	toñor-	тоңор-
dondurulmuş	toñorullubut	тоңоруллубут
donmak	toñ-	тоң-
doping	doping	допинг
doruk	çırçaal	чыпчаал
dost	doğor, atas	доғор, атас
dostça	doğorduu	доғордуу
dostluk	doğordohuu	доғордоһуу
dosya	сiala, dos'ye	дьыала, досье
doymak	tot-	тот-
doymaz	toppot, obottoox, iñseleex	топпот, оботтоох, иңсэлээх
doz	doza	доза
dökmek	tox-, kut-	тох-, кут-
dökülmek	toğulun-, kutulun-	тогулун-, кутулун-
döküm	kutuu, toguu	кутуу, тогуу

döküntü	1. böx-sus 2. imınax, itiik	1. бөх-сыыс 2. ымынах, итиик
dömifinal	polufinal	полуфинал
döndürmek	1. ergit 2. ularıt-	1. эргит- 2. уларыт-
dönem	period	период
döner	1. şaşlık 2. ergiyer, ergiter	1. шашлык 2. эргийэр, эргитэр
dönmek	1. ergiy- 2. tönün- 3. akkaastan- (tılgıt- tan u.o.d.a.)	1. эргий- 2. төнүн- 3. akkaastan- (тылгыт- тан у.о.д.а.)
dönüm	denyum (sir keemeye= O,1 ga)	денюм (сир кээмэйэ= 0,1 га)
dönüş	tönnüü	төннүү
dönüşmek	kubuluy-, ularıy-, kuota üün-	кубулуй-, уларый-, куота үүн
dönüştürmek	kubulut-, ularıt-	кубулут-, уларыт-
dördüncü	tördüs	төрдүс
dört	tüört	түөрт
döşek	tellex, tüppeek	тэллэх, түппээк
döşeme	1. muosta, telgex 2. cie terile	1. муоста, тэлгэх 2. дьиз тэрилэ
döşemek	1. telgee-, telget- 2. teebirinnee-, terillec-	1. тэлгээ-, тэлгэт- 2. тээбириннээ-, тэриллээ-
döviz	1. valyuta 2. lozung, deviz	1. валюта 2. лозунг, девиз
dövmek	1. sis-, kırbaa- 2. taptayan oñor-, oğus-	1. сыс-, кырбаа- 2. таптаан оңор-, оғус-
dövünmek	ahıyan muñnan-, muñnan, sanaarğaa-	аһыйан муңнан-, муңнан, санааргаа-
dövüşmek	oxsus-, kirgis-	охсус-, кыргыз-

dram	drama	драма
dramatik	dramatiçeskey	драматической
dua	meliippe	мэлииппэ
dudak	uos	уос
duhuliye	kiirii tölöbür	киирии төлөбүр
dul	ogdoobo	огдообо
duman	1. buruo 2. tuman	1. буруо 2. туман
durak	toxtobul	тохтобул
durdurmak	toxtot-, tut-	ТОХТОТ-, ТУТ-
durgun	1. çuumpu 2. seniete suox, uluk	1. чуумпу 2. сэниэтэ суох, улук
durgunluk	çuumpuruu, toxtoohun	чуумпуруу, тохтооһун
durmadan	toxtolo suox	тохтоло суох
durmak	1. tur- 2. toxtoo- 3. uurray-, бүт-	1. тур- 2. тохтоо- 3. уурай-, бүт-
duru	ceñkir, iraaс	дъэңкир, ыраас
durulmak	turan söñür-, söñür-	туран сөңүр-, сөңүр-
durum	1. balahıanña, bıñı- maygı 2. turuk	1. балаһыанһа, быһыы- майгы 2. турук
duş	duş	душ
duvar	erkin	эркин
duvarcı	kamenşik	каменщик
duygu	çuıvstvo, ieyii	чувство, изйии
duygulu	uyan, nahaa uyan, хо- моғой öydöөх	уйан, наһаа уйан, хо- моғой өйдөөх
duygusuz	amarağa suox, tıyıs, toñuy	амараға суох, тыйыс, тоңуй
duymak	1. taay-, serey-, bil- 2. ihit-	1. таай-, сэрэй-, бил- 2. иһит-

duyulmak	aatır-	аатыр-
duyurmak	biller-, ihitinner-	биллэр-, иһитиннэр-
düdük	1. svistok, gudok 2. dudka, ürer turuupka	1. свисток, гудок 2. дудка, үрэр туруупка
düello	duel'	дуэль
düğme	tımex	ТИМЭХ
düğmelemek	timextee-	ТИМЭХТЭЭ-
düğüm	tümük, baayı	ТҮМҮК, БААЙЫ
düğün	uruu, sibaayba	УРУУ, СЫБААЙБА
dükkan	1. laappı, mağahın 2. mastarıskıay	1. лаалпы, мағаһың 2. мастарыскай
dükkanı	laappılaax kihi	лаалпылаах киһи
dümen	uruul	уруул
dün	beğhee	бэғһээ
dünkü	beğheeeñi	бэғһээңи
dünya	aan doydu, eyge	аан дойду, эйгэ
dürbün	binokl', xalampaas	бинокль, халампаас
dürmek	tüür-	түүр-
dürüst	1. kırıckaax, söptöөх 2. könö, ahağas	1. кырдыктаах, сөптөөх 2. көнө, аһағас
dürüst	kuruubay, xolus	куруубай, холус
düş	1. tüül 2. bağa sanaa, sanaa bağata	1. түүл 2. баға санаа, санаа бағата
düşey	vertikal'nay, turuoru	вертикальной, туруору
düşman	östöөх	өстөөх
düşmek	tüs-, oğut-, suulun-	түс-, оғут-, суулун-
düşünce	öy-sanaa, sanaa	өй-санаа, санаа

düşünceli	1. öydöөх 2. aymammit, ciksimmit, sanaага illarbit	1. өйдөөх 2. аймаммыт, дыксиммит, санаага ыларбит
düşüncesiz	kıhalgata suox, kıhalganı bilbet	кыһалгата суох, кыһалганы билбэт
düşündürmek	tolkuydat-	толкуйдат-
düşünmek	tolkuydaa-, sanaa-	толкуйдаа-, санаа-
düşünür	mıslitel', öydöөх	мыслитель, өйдөөх
düşürmek	tüher-, suullar-	түһөр-, суулар-
düz	könö nuurdaax, dexsi, xaptağay	көнө ньуурдаах, дэкси, хптагай
düzelmek	tubus-, kön-	тубус-, көн-
düzelmek	1. tupsar-, könnör- 2. bereedektee-	1. тупсар-, көннөр- 2. бэрээдэктээ-
düzen	1. bereedek 2. tutul, sistema	1. бэрээдэк 2. тутул, система
düzenek	oñohuu, oñohuk	оңоһуу, оңоһук
düzenlemek	1. bereedektee- 2. könnör- 3. teriy-	1. бэрээдэктээ- 2. көннөр- 3. тэрий-
düzensiz	bereedege suox, butul-lubut, bukkullubut	бэрээдэгэ суох, бутул-лубут, буккуллубут
düzey	tahım	таһым
düzgün	1. könö nuurdaax 2. söpkö, söptöөх	1. көнө ньуурдаах 2. сөпкө, сөптөөх
düzine	cuuhuna	дьюуһуна
düzme	poddelka, albin, simıya	подделка, албын, сымыйа
düz yazı	proza	проза

E

ebedi	üyeleex, melci baar, xahan da süppet	үйэлээх, мэлди баар, хаһан да сүппэт
ebediyen	üye-saas tüxarı	үйе-саас тухары
ecel	ölüü	өлүү
ecnebî	tas omuk kihite	тас омук киһитэ
eczacı	farmatsevt, aptekar'	фармацевт, аптекарь
eczane	apteka	аптека
edebî	literaturnay	литературнай
edebiyat	literatura	литература
edebiyatçı	literator	литератор
edep	sier, maygı, eyeğes bihi, eyeğes maygı	сиэр, майгы, эйгэс быһыы, эйгэс майгы
edip	suruyaaççı	суруйааччы
efendi	1. toyon 2. xahaayın	1. тойон 2. хаһаайын
efsane	nomox, legenda	номох, легенда
efsanevi	nomoxho kiirbit, le-gendarnay	номоххо киирбит, легендарнай
egemen	suverennay	сувереннай
egemenlik	1. suverenitet 2. bilaas	1. суверенитет 2. былаас
eğe	igii	игии
eğe kemiği	oyoğos uñuox	ойоғос уңуох
eğelemek	ilgiilee-, aal-	игиилээ-, аал-
eğer	öskö, öskötün	өскө, өскөтүн
eğik	iñneri, situarı	иңнэри, сытыары
eğiklik	iñneyii, iñnetii	иңнэйи, иңнэтии
eğilmek	töñköy-, iñney-, ieği-lin-, tokuruy-	төңкөй-, иңнэй-, изгилин-, токуруй-

eğitim	1. iitii, üöretii 2. erçiyii	1. иитии, үөрэтии 2. эрчийии
eğitmek	1. iit- 2. erçiy-	1. иит- 2. эрчий-
eğlence	kör, kör-nar, aralcıyı	көр, көр-нар, аралдьыйы
eğlenceli	körücüösteex, kördööh	көрүдүйөстээх, көрдөөх
eğlenmek	1. körülee-, 2. külüü gın-	1. көрүлээ- 2. күлүү гын-
eğmek	tokurut-, iex-	токурут-, иэх-
eğri	iñneri, tokur	иңнэри, токур
eğrilmek	iñnehin-, iñney-	иңнэһин-, иңнэй-
ehram	piramida	пирамида
ehven	çepçeki sanalaax	чэпчэки сыаналаах
ek	ebii, ebiilik, samalık	эбии, эбиилик, самалык
ekim	ıhıı, burduk ıhıta	ыһыы, бурдук ыһыыта
ekim ayı	altınrı	алтыннын
ekip	birigeede, xamaanda, partiya	биригээдэ, хамаанда, партия
eklemek	ep-	эп-
ekmek I	ıs- (burdugu uo.d.a.)	ыс- (бурдугу уо.д.а.)
ekmek II	kiliep	килизэп
ekonomi	ekonomiya	экономия
ekonomik	ekonomiçeskay	экономической
ekran	ekran	экран
eksi	minus	минус
eksik	iteğes, sitete suox	итэгэс, ситэтэ суох
eksiklik	iteğestiyii, iteğes buoluu	итэгэстийии, итэгэс буолуу
ekskavatör	ekskavator	экскаватор
eksper	ekspert, spetsialist	эксперт, специалист

ekspertiz	ekspertiza	экспертиза
ekspres	ekspres	экспресс
ekstra	ekstra, saamay ürdük (suortaax)	экстра, саамай үрдүк (суортаах)
ekşi	ahıybit, ahıı	аһыйбит, аһыы
ekşimek	ahıy-	аһый-
ekvator	ekvator	экватор
ekvatorial	ekvatorial'nay	экваториальной
el	ilii	илии
elâlem	con, noruot	дьон, норуот
elbette	billen turar	биллэн турар
elbise	tañnar tañas, köstüüm, bılaaççıya	таңнар таңас, көстүүм, былааччыя
elçi	ilcit, posol	илдьит, посол
elçilik	posol'stvo	посольство
eldiven	tarbax ütülük, ber-çeekki	тарбах үтүлүк, бэр-чээкки
elek	siide	сиидэ
elektrik	elektriçestvo	электричество
elektrikleştirme	elektrifikatsiya	электрификация
elektronik	1. elektronika 2. elektronay	1. электроника 2. электронная
eleman	element	элемент
eleştiri	1. retsenziya 2. kriika	1. рецензия 2. критика
eleştirici	kritik	критик
eleştirme	kritika	критика
eleştirmek	kritikalaa-	критикалаа-

elli	bies uon	биэс уон
ellinci	bies uonus	биэс уонус
elma	caabilaka	дьаабылака
elmas	almaas	алмаас
elveda	birahaay, birahaaydariñ	быраһаай, быраһаайдарың
elverişli	söptööh, tabıgastaax	сөптөөх, табыгастаах
elvermek	söp buol-, söp tübes-	сөп буол-, сөп түбэс-
elyaf	volokno, utax, utahın	волокно, утах, утаһын
emanet	harayın, uuruu, tutuu	харайыы, ууруу, тутуу
emek	üle	үлэ
emekli	1. ütööleex 2. pensi- oner 3. taraxan	1. үтүүлээх 2. пенси- онер 3. ыарахан
emel	culuur	дьулуур
emin	erelleex, iteğelleex	эрэллээх, итэгэллээх
emir	birikees	бирикээс
emmek	em-	эм-
emniyet	1. kuttal suox buoluu- ta 2. iteğel, erel	1. куттал суох буолуу- та 2. итэгэл, эрэл
emperyalist	1. imperialist 2. im- perialistiçeskay	1. империалист 2. им- периалистическаҕа
emretmek	birikeestee-	бирикээстээ-
emzik	suoska, emsex	суоска, эмсэх
emzirmek	emter-	эмтэр-
en I	saamay	саамай
en II	ien, ketit	иэн, кэтит
enayi	akaarı, appaala	акаары, аппаа,
encümen	komissiya	КОМИССИЯ

endam	figura, bıhın-tutuu, bıhın-tahaa	фигура, быһыы-тутуу, быһыы-танаа
endeks	indeks	индекс
ender	sedex	сэдэх
endişe	1. ciksinii, aymalğan, türbüön 2. kuttanı, serexediyii	1. дыксинии, аймалған, түрбүөн 2. куттаныы, сэрэхэдийии
endüstri	industriya	индустрия
endüstrileşme	industrializatsiya	индустриализация
enerji	energiya	энергия
enerjik	energiçney	энергичнэй
enfarktüs	infarkt	инфаркт
enfes	olus kere, berteexey, sögümer kere, cikti üçügey	олус кэрэ, бэртээхэй, сөгүмэр кэрэ, дыкти үчүгэй
enflasyon	infl'atsiya	инфляция
engel	mehey, buom, xargıs	мэһэй, буом, харгыс
engellemek	meheydee-, xargıstaa-	мэһэйдээ-, харгыстaa-
engin	kieñ, süñken, süüne ulaxan	киэң, сүңкэн, сүүнэ улахан
enişte	kütüöt	күтүөт
enkaz	urusxal, sinñiges, tobox	урусхал, синньигэс, тобох
enlem	ketireehin	кэтирээһин
enli	ketit, ienneex	кэтит, иэннээх
ense	ketex	кэтэх
enstitü	institut	институт
enteresan	interiehiney, kerexse- billeex	интэриэһинэй, кэрэхсэ- биллээх

enternasyonal	internatsional	интернационал
enternasyo- nalizm	internatsionalizm	интернационализм
entrika	intriga, iirseen	интрига, иирсээн
er	1. r'adovoy, sallaat 2. er kihi, er	1. рядовой, саллаат 2. эр киши, эр
erek	sial, soruk	сыал, сорук
ergin	busput, sippit	буспут, сиппит
erik	sliva	слива
erimek	ir-, uulun-	ир-, уулун-
erişmek	1. sit- 2. bus- (oton uo.d.a.)	1. сит- 2. бус- (отон уо.д.а.)
erişte	lapsa	лапса
eritmek	irier-, uullar-	ириэр-, уулар-
erkek	1. er kihi 2. atır	1. эр киши 2. атыыр
erkeklik	er sanaa	эр санаа
erken	erde	эрдэ
ermek	tiiy-, uunan tiiy-	тиий-, уунан тиий-
Ermenice	arm'an tıla	армян тыла
Ermeni	arm'an, arm'anin	армян, армянин
erzak	as-üöl	ас-үөл
esaret	1. bilien, хаауи, tutuur 2. kuluttaahın	1. билиэн, хаайыи, тутуур 2. кулуттааһын
esas	1. törüt, is ciñ 2. sü- rün, kılaabınay	1. төрүт, ис дьиң 2. сү- рүн, кылаабынай
esen	doruobay	доруобай
eser	ayımñı	айымньы
esir	1. bilieññe tübespit 2. kulut	1. билиеңнэ түбэспит 2. кулут

esirgemek	1. xarıstaa-, kömüskee- 2. ahın-, xarıhiy-	1. харыстaa-, көмүскээ- 2. аһын-, харыһый-
eski	erge	эргэ
eskimek	erger-	эргэр -
eskitmek	ergert-	эргэрт-
esmek	ür- (salgın, tıal uo.d.a.)	үр- (салгын, тыал уо.д.а.)
esmer	1. xara baraan 2. brünet tügen	1. хара бараан 2. брюнет түгэн
esnaf	remeslennik	ремесленник
esnek	imiges, tullıgas, elastiçnay	имигэс, тыллыгас, эластичнай
esnemek	caahıy-	дьяаһый-
esrar	1. gaşış 2. kisteleñ	1. гашиш 2. кистэлэң
esrarlı	kisteleñneex	кистэлэңнээх
Estonyalı	estonets	эстонец
eş	1. paara 2. kergen	1. паара 2. кэргэн
eşek	osyol	осёл
eşik	boruok, aan boruoga	боруок, аан боруога
eşit	teñ	тэң
eşitlik	teñnehii, teñ buoluu	тэңнэһии, тэң буолуу
eşitsiz	teñe suox	тэңэ суох
eşitsizlik	teñe suox buoluu	тэңэ суох буолуу
eşkiya	oçospuonñuk, tüökün, bancıt	ороспуонньук, түөкүн, бандьыт
eşlik	doğuhuol	доғуһуол
eşofman	erçiller köstüüm (sport.)	эрчиллэр көстүүм (спорт.)
eşya	seekey, mal-sal, oñohuk	сээкэй, мал-сал, оһоһук

et	et	эт
etap	etap	этап
etek	1. irbaaxı telleğе 2. cuuppa 3. xaya telleğе	1. ырбаахы тэллэгэ 2. дьууппа 3. хайа тэллэгэ
etiket	carılık, etiketka	дьарылык, этикетка
etken	faktor	фактор
etkenlik	aktivnost', aktivnay buoluu	активность, активнай буолуу
etki	cayn, sabıdial	дьайыы, сабыдыал
etkilemek	cay-, sabıdiallaa-	дьай-, сабыдыаллаа-
etkin	aktivnay	активнай
etkinlik	aktivnost', aktivnay buoluu	активность, активнай буолуу
etli	etteex	эттээх
etmek	oñor-	оңор-
etnografya	etnografiya	этнография
ev	cie	дьэ
evet	söp, onnuk, cex	сөп, оннук, ээх
evlât	oğo	оҕо
evlendirmek	cielee-, ıal oñor-	дьиэлээ-, ыал оңор-
evlenme	kergennenii	кэргэннэнии
evlenmek	kergennen-	кэргэннэн-
evli	kergenneex	кэргэннээх
evrak	dokumuonnar, kumaağılar	докумуоннар, кумаағылар
evre	stadiya, faza, kerdıis	стадия, фаза, кэрдиис
evren	aan doydu	аан дойду

evrensel	bütün aan doydutaağı	бүтүн аан дойдутаағы
evrim	evolyutsiya	эволюция
evvelce	urut	урут
eyalet	provintsiya, ştat, de- partament	провинция, штат, де- партамент
eyer	iñır	ыңыыр
eyerlemek	iñırdaa-	ыңыырдаа-
eylem	akt, aktsiya	акт, акция
eylül	balağan ıya	балаған ыйа
eyvallah	1. körsüöxxe dieri 2. bahıba	1. көрсүөххэ диэри 2. баһыба
ezberden.		
ezbere	noyosuus	нойосуус
ezberlemek	noyosuus üöret-	нойосуус үөрэт-
ezici	sılaalaax, seniени bi- har, küühü eher	сылаалаах, сэниэни бы- һар, күүһү энэр
ezik	ñıhılıbit, imillibit, kumalammit, ilci bat- tammit	ньыһыллыбыт, имиллибит, кумаламмыт, илды бат- таммыт
ezme	püre	пюре
ezmek	1. ñıhıy-, kumalaa- ilci battaa- 2. хам battaa-, kölöһünnee-	1. ньыһый-, кумалаа-, илды баттаа- 2. хам баттаа-, көлөһүһнээ-

F

faal	deyatel'nay, ülehit, köxtööh, aktivnay	деятельной, үлэһит, көхтөөх, активнай
faaliyet	deyatel'nost', aktiv-nost', ülelechin	деятельность, актив-ность, үлэлээһин
fabrika	fabrika, zavod	фабрика, завод
facia	tragediya	трагедия
fahrî	boçuottaax	бочуоттаах
faiz	bırnıan (üp-xarçı bı-rnıana)	бырыһыан (үп-харчы бы-рыһыана)
fakat	ol gınan baran, ol ereeri	ол гынан баран, ол эрээри
fakir	cadañı	дыдаңы
fakirleşme	cadayın	дыдайыы
fakülte	fakul'tet	факультет
falso	alğas, sıha	алғас, сыһа
fanatik	fanatik	фанатик
fanatiklik	fanatizm	фанатизм
fantastik	fantastiçeskey	фантастической
far	fara	фара
fare	kutuyax, kırısa	кутуйах, кырыыса
fark	uratu, atın, uratılanı	ураты, атын, уратылананы
farklı	atın-atın, uratılaax	атын-атын, уратылаах
Farsça	persidskey tıl	персидскэй тыл
farz	ies, ebeehines	иэс, эбээһинэс
Fash	marokkanets	марокканец
fasulye	fasol'	фасоль
faşist	1. faşist 2. faşistskay	1. фашист 2. фашистской

faşizm	faşizm	фашизм
fatura	sçöt (atılammit ta-baarga)	счёт (атыыламмыт та-баарга)
favori	1. sulardı bıtk 2. favorit (sport.)	1. суларды бытык 2. фаворит (спорт.)
fayans	fayans	фаянс
fayda	tuha	туһа
faydalanmak	tuhan-	туһан
faydalı	tuhalaax	туһалаах
faydasız	tuhata suox	туһата суох
fazla	olus, orduk	олус, ордук
feci	1. tragiçeskey 2. mı-rık, culaan	1. трагической 2. ыны-рык, дыулаан
federal	federal'nay	федеральной
federasyon	federatsiya	федерация
federatif	federativnay	федеративной
felaket	iedeen, alcarxay	иэдээн, алдыархай
felç	baralıus, oxsor ox-suuta	баралыыс, охсор ох-суута
felek	cılğa, tölkö	дыылга, төлкө
felsefe	filosofiya	философия
felsefeci	filosof	филоооф
felsefî	filosofskay	философской
fen	texnika	техника
fena	kuhağan	куһаған
fenalaşmak	möltöo-	мөлтөө-
fenner	1. banaar 2. mayak	1. банаар 2. маяк
feragat	akkaastanı	аккаастаны

ferah	kieñ, kieñ-kuoñ	киэң, киэң-куоң
ferahlamak	uoskuy-, keñee-	уоскуй-, кэңээ-
ferdî	tus, liçney, individu- al'nay	тус, личнэй, индивиду- альная
feribot	parom	паром
feryat	xahn, üögü	хаһны, үөгү
feshetmek	1. kötür-, ularıt- (duogabarı uo.d.a.) 2. ıs- (terilteleri uo.d.a.)	1. көтүр-, уларыт- (дуогабары уо.д.а.) 2. ыс- (тэрилтэлэри уо.д.а.)
festival	festival'	фестиваль
fethetmek	seriileen il-	сэриилээн ыл-
fevkalâde	cikti, söğümer, uhu- luççulaax	дыкти, сөгүмэр, уһу- луччулаах
feza	kosmos	космос
fiçi	buoçuka	буочука
fıkra	anekdot, körücüös kep- seen	анекдот, көрүдүйөс кэпсээн
fırça	1. suokka 2. kiiste	1. суокка 2. киистэ
fırın	1. ohox 2. bekeerine	1. оһох 2. бэкээринэ
fırsat	tabıgastaax tübelte, tügen	табыгастаах түбэлтэ, түгэн
fırtına	buurğa	буурға
fırtınalı	buurğalaax	буурғалаах
fisildamak	sibiginey-	сибигинэй -
fisildaşmak	sipsis-	сипсис-
fıstı	sibigineyii	сибигинэйи
fiskiye	fontan	фонтан
fide	rassada	рассада

fil	tuoxtuur (gram.)	туохтуур (грам.)
fikir	sanaa, ideya	санаа, идея
fil	slon	слон
filarmoni	filarmoniya	филармония
filateli	filateliya	филателия
filatelist	filatelist	филателист
fil dişi	1. slon uñuoğa 2. slon uñuoğuttan oñohullubut	1. слон уңуоға 2. слон уңуоғуттан оңоһуллубут
film	1. fil'm, kiine 2. fo- toplönka	1. фильм, киинэ 2. фо- топлёнка
filo	flot, eskadra	флот, эскадра
filoloji	filologiya	филология
filolojik	filologičeskay	филологической
filtre	fil'tr	фильтр
Fin	finn	финн
final	final, bütüü, büter uhuk	финал, бүтүү, бүтэр уһук
fincan	çaaskı	чааскы
finiş	finiş	финиш
fırar	kuotuu, teskileehin, küreehin	куотуу, тэскилээһин, күрээһин
fırari	kürüöyex	күрүөйэх
fıravun	faraon	фараон
fırma	fırma	фирма
fıruze	birüza	бирюза
fiske	1. kimaax, kutuu 2. tıgı	1. кымаах, кутуу тыгыы
fiş	1. jeton, çek 2. katalog kartoçkata 3. vilka	1. жетон, чек 2. каталог карточката 3. вилка

fişek	1. boturuon 2. raketa	1. ботуруон 2. ракета
fişeklik	boturuon хаата, patron- taş	ботуруон хаата, патрон- таш
fitil	bitiil	битиил
fiyat	siana	сыана
fizik	fizika	физика
fizikçi	fizik	физик
fiziksel	fizişeskey	физическэй
fizyoloji	fiziologiya	физиология
fizyolojik	fiziologişeskey	физиологической
flüt	fleyta	флейта
fok	tülen'	тюлень
folklor	fol'klor	фольклор
folklorcu	fol'klorist	фольклорист
fon	1. fon 2. fond	1. фон 2. фонд
form	forma	форма
formalite	formal'nost'	формальность
forum	forum	форум
foto	fotosnimok, fotokar- toçka	фотоснимок, фотокар- точка
fotograf	fotografiya, fotosnimok	фотография, фотоснимок
fotografçı	fotograf	фотограф
fotografhane	fotografiya, fotoatel'ye	фотография, фотоателье
fotojenik	fotogeniçnay	фотогеничная
fotokopi	fotokopiya	фотокопия
fotometre	(foto) eksponometr	(фото) экспонометр
fotosel	fotoelement	фотоэлемент

frak	frak	фрак
fraklı	fraktaax	фрактаах
frank	frank	франк
Fransız	frantsuz	француз
Fransızca	1. frantsuz tıla 2. frantsuztuu	1. француз тыла 2. французтуу
fren	tuormas	туормас
frenği	sippiliis	сиппилиис
frenküzümü	xaptağas	хаптағас
frenlemek	tuormastaa-	туормаастаа-
fresk	freska	фреска
fuar	caarbañka	дьяарбаңка
futbol	futbol	футбол
futbolcu	futbolist	футболист
füze	raketa	ракета
füzesavar	raketanı utarı, pro- ti voraketnay	ракетаны утары, про- тиворакетнай

G

gaddar	tuys, suostaax, culaan, sürdeex	тыйыс, суостаах, дьулаан, сүрдээх
gaddarca	ımrıktık, ahınarı bilbekke	ынырыктык, аһынары билбэккэ
gafil	kıhalğata suox, eel-deel, sereğe suox	кыһалғата суох, ээл-дээл, сэрэгэ суох
gaffet	kıhalğata suox buoluu, eel-deel buoluu, sereğe suox buoluu	кыһалғата суох буолуу, ээл-дээл буолуу, сэрэгэ суох буолуу
gaga	tumus	тумус
gagalamak	toñsuy-, toñsuyan sie-	тоңсуй-, тоңсуйан сиэ-
gaile	tübük	түбүк
galaksi	galaktika	галактика
galebe	kıayıı	кыайыы
galeri	galereya	галерея
galiba	araaha, badağa, buka	арааһа, бадаға, бука
galibiyet	kıayıı	кыайыы
galip	kıayaaççı	кыайааччы
gam	munçaarın, sanaarğaa-hın	мунчаарыы, санаарғааһын
gamlanmak	munçaar-, sanaarğaa-	мунчаар-, санаарғаа-
gangster	gangster	гангстер
ganimet	trofey	трофей
gar	vokzal	вокзал
garaj	garaj	гараж
garanti	garantiya	гарантия
garaz	öhüön, ös, kuhağan sanaa	өһүөн, өс, куһаған санаа

garazkâr	öhüönneex, xataannaax, kuhağan, iar	өһүөннээх, хатааннаах, куһаған, ыар
gard(ı)rop	garderob	гардероб
gargara	(küömeı) sayğanı	(күөмэйи) сайғаныы
garip	1. ciibe, oluona 2. soğotox, tulaayaxsybit	1. дьиибэ, олуона 2. соғотох, тулаайахсийбыт
garnitür	1. garnir 2. bılaaççıya kiergele	1. гарнир 2. былааччыя киэргэлэ
garson	ofitsiant	официант
gaye	sıal, soruk	сыал, сорук
gayet	olus, bert, nahaa, sie-re suox	олус, бэр, наһаа, сирэ суох
gayret	kıhamnı, kıhamıı	кыһамһыы, кыһаныы
gaz	1. gaz 2. kırahın	1. газ 2. кыраһын
gazete	xahıat	хаһыат
gazeteci	1. jurnalist, xahıat üleहितe 2. xahıat atıı-laaççı	1. журналист, хаһыат үлэһитэ 2. хаһыат атыылааччы
gazetecilik	jurnalistika	журналистика
gazino	1. kazino 2. piibe iher cie	1. казино 2. пиибэ иһэр дьизэ
gebe	xat, iaraxan	хат, ыарахан
gebelik	xat buoluu, iaraxan buoluu	хат буолуу, ыарахан буолуу
gece	tüün	түүн
gecelemek	xon-	хон-
gecelik	utuyar ırbaaxı	утуйар ырбаахы
gece yarısı	1. tüün üöhe 2. tüün üöhün sağana	1. түүн үөһэ 2. түүн үөһүн сағана

gecikme	xoyutaahin	хойутааһын
gecikmek	xoyutaa-	хойутаа-
geciktirmek	xoyutat-	хойутат-
geç	xoyut, xoyukku	хойут, хойукку
geçen	aaspit	ааспыт
geçer	barımtıa, batımtıa (tabaar)	барымтыа, батымтыа (табаар)
geçici	bıstax kemneex	быстах кэмнээх
geçim	baar buoluu, tınnaax buoluu	баар буолуу, тыыннаах буолуу
geçimsiz	tapsımtıata suox, ki- hini kitta sataspat, ıaraxan	тапсымтыата суох, ки- һини кытта сатаспат, ыарахан
geçimsizlik	tapsımtıata suox buo- luu, kihini kitta sa- taspat buoluu	тапсымтыата суох буо- луу, киһини кытта са- таспат буолуу
geçindirmek	iit-, ahat-	иит-, аһат-
geçinmek	1. olor-, baar buol-, tınnaax buol- 2. ta- bis-, satas-, satahan olor-	1. олоҕор-, баар буол-, тыыннаах буол- 2. та- быс-, сатас-, сатаһан олоҕор-
geçirmek	1. ataar- 2. köhör- 3. ahar-, killer-	1. атаар- 2. көһөр- 3. аһар-, киллэр-
geçit	1. aahar sir 2. aar- tik, xaya aartıga	1. ааһар сир 2. аар- тык, хайа аартыга
geçmek	1. aas- 2. tuoraa-	1. аас- 2. туорaa-
geçmiş	aaspıt, urukku	ааспыт, урукку
gedik	xayağas, cölögös	хайағас, дьөлөгөс
gelecek	keler, keliexteex	кэлэр, кэлиэхтээх

gelenek	üges	үгэс
geleneksel	üges buolbut	үгэс буолбут
gelin	kıyıt	кийиит
gelincik	1. xonuu maga 2. muñur, laaskay (zool.)	1. хонуу мага 2. муһур, лааскай (зоол.)
gelir	doxuot	дохуот
gelişigüzel	aat xarata, aatıgar ere	аат харата, аатыгар эрэ
gelişim, gelişme	saydı	сайдыы
gelişmek	tubus-, tupsan is-, saydan is-	тубус-, тупсан ис-, сайдан ис-
gelişmiş	saydılaax	сайдыылаах
geliştirmek	tupsar-, sayınnar-	тупсар-, сайыннар-
gelmek	kel-	кэл-
gemi	xaraabil, sudno	хараабыл, судно
gemici	moryak	морьяк
genç	1. eder 2. eder kihi	1. эдэр 2. эдэр киһи
gençleşmek	edersiy-, ederger tüs-	эдэрсий-, эдэргэр түс-
gençlik	1. eder saas 2. eder ıççat	1. эдэр саас 2. эдэр ыччат
gene	emie, ikkisten, xat	эмиз, иккистээн, хат
genel	1. uopsay 2. general'nay	1. уопсай 2. генеральная
genelkurmay	general'nay ştab	генеральной штаб
genelleştirmek	tüm-, tümüktee-	түм-, түмүктээ-
genellikle	uopsayınan	уопсайынан
general	general	генерал
geniş	kieñ, kieñ-kuoñ	киэң, киэң-куоң
genişlemek	keñee-	кэңээ-
genişletmek	keñet-	кэңэт-

geometri	geometriya	геометрия
geometrik	geometriçeskey	геометрическэй
gerçek	kırcık, ciñneex	кырдык, дьыңнээх
gerçekçi	1. realist 2. realis- tiçeskey	1. реалист 2. реалис- тической
gerçekçilik	realizm	реализм
gerçekleşmek	oloxxo kiir-, tuol-	олоххо киир-, туол-
gerdanlık	mooy simege, kol'ye	моой симэгэ, колье
gerek	naada	наада
gerekli	naadalaax	наадалаах
gerekmek	naada buol-	наада буол-
gereksiz	naadata suox	наадата суох
gergedan	nosorog, muos murun	носорог, муос мурун
gergin	tıñaabit, tıñaahınnaax	тыңаабыт, тыңааһыннаах
gerginlik	tıñaahın, küürüü	тыңааһын күүрүү
geri	kelin örüt	кэлин өрүт
gerici	1. reaktionnay 2. re- aktioner	1. реакционнай 2. ре- акционер
gericilik	reaktsiya, reaktionnost'	реакция, реакционность
gerilemek	1. çuguy- 2. töttörü sayın-, keğın-	1. чугуй- 2. төттөрү сыйын-, кэгин-
gerillâ	partizanskay serii	партизанскай сэрии
gerillâcı	partizan	партизан
gerinmek	tıllañnaa-	тыыллаңнаа-
getirmek	ağal-, tieyen ağal-	ағал-, тиейэн ағал-
geveze	meeri, boltuun	мээри, болтуун
gevezelik	meeri, meerilechin	мээри, мээрилээни

gevrek	kebirex	кэбирэх
gevşek	1. möltöx, küühe öhül- lübüt 2. seniete suox, uluk, möltöx karakter- daax	1. мөлтөх, күүнэ өһүл- лүбүт 2. сэниэтэ суох, улук, мөлтөх характер- даах
gevşeklik	1. möltööhün, seniete suox buoluu 2. uluk buoluu, möltöx karakter- terdaax buoluu	1. мөлтөөһүн, сэниэтэ суох буолуу 2. улук буолуу, мөлтөх харак- тердаах буолуу
gevşemek	möltöö-, sılaabaydaa-	мөлтөө-, сылаабайдаа-
gevşetmek	möltöt-	мөлтөт-
geyik	taba	таба
gezdirmek	1. sırtınnar-, küü- leydet- 2. kördör- (kuorati uo.d.a.)	1. сырытыннар-, күү- лэйдэт- 2. көрдөр- (куораты уо.д.а.)
gezi	sılçın, caarbayın, küüleydeehin	сылдьыы, дьяарбайыы, күүлэйдээһин
gezmek	sırtın-, caarbay-, küü- leydee-	сырыт-, дьяарбай-, күү- лэйдээ-
gıcırdamak	knçığıraa-	кыычыгыраа-
gıcırtı	knçığğaahın, хааçır- ğğaahın	кыычырғааһын, хаачыр- ғааһын
gıda	ahılık, as, as-üöl	аһылык, ас, ас-үөл
gıpta	ordugurğğaahın	ордугурғааһын
gırtlak	xabarğa, küömey	хабарға, күөмэй
giyaben	ketexten	кэтэктэн
gibi	kurduk	курдук
gider	oroskuot	ороскуот
giderek	ulam, sıya, sıya-baaya	улам, сыйа, сыйа-бааа

gidermek	suox gin-, tuorat-	суох гын-, туорат-
gidiş	barı	барыы
girinti	xaspax, diriñeen kiirer sir	хаспах, дириңээн киирер сир
giriş	kiirii, kiirer sir	киирии, киирэр сир
girişken	satabillaax, bulugastalıgas, köğülüür	сатабыллаах, булугасталыгас, көгүлүүр
girişmek	ılıs-, sağalaa-	ылыс-, сағалаа-
girmek	kiir-	киир-
gişe	kaassa, kaassa tünnüge	каасса, каасса түннүгө
gitgide	sıya, sıya-baaya	сыыиа, сыыйа-баайа
gitmek	bar-	бар-
gyidirmek	tañınnar-	таңыннар-
giyim	tañas, bılaaççıya	таңас, былааччыя
giyinmek	tañın-	таңын-
giymek	tañınnar-	таңыннар-
gizlemek	kistee-	кистээ-
gizlenmek	sas-, kisten-	сас-, кистэн-
gizli	kisteleñ, kisteleñinen	кистэлэң, кистэлэңинэн
gol	gol	ол
göbek	1. kiin 2. is, örögö	1. киин 2. ис, өрөгө
göbekli	suon, isteex	суон, истээх
göç	1. köhüü, emigratsiya 2. migratsiya	1. көһүү, эмиграция 2. миграция
göçmen	köspüt kihi, emigrant, immigrant	көспүт киһи, эмигрант, иммигрант
gögüs	tüös	түөс

gögüslük	baartık, berienñik	баартык, бэриэнньик
gök	1. xallaan 2. xallaan küöx	1. халлаан 2. халлаан күөх
gök bilim	astronomiya	астрономия
gökdelen	neboskreb	небоскреб
gök gürlütüsü	etiñ	этиң
gök kuşağı	kustuk	кустук
gök nar	xarıya	харыйа
gök yüzü	xallaan	халлаан
göl	küöl	күөл
gölet	kölüye	көлүйэ
gölge	külük	күлүк
gölgeli	külükteex	күлүктээх
gömlek	ırbaaxı	ырбаахы
göndermek	ıt-	ыт-
gönül	duuha, sürex	дууһа, сурэх
gönüllü	dobrovolets, bağa öttünen baraaççı	доброволец, баға өттүнэн барааччы
gönülsüz	bağarbat buola-buola, aat xarata	бағарбат буола-буола, аат харата
göre	...bıñıtınan, ... köron	...быһытынан, ... көрөн
görev	ebeehines, sıala	эбээнинэс, дьыала
görevlendirmek	ebeehinestee-, soruy-, sorudaxtaa-, bolomuoçuyalaa-	эбээнинэстээ-, соруй-, сорудахтаа-, боломуочуйалаа-
görevli	suluuspalaax, ülehit, sotrudnik	сулууспалаах, үлэһит, сотрудник
görgü	olox üörüyege	олох үөрүйэҕэ

görgülü	opittaax, biliileex- körüüleex	опыттаах, билиилээх- көрүүлээх
görgüsüz	opita suox, biliite- körüüte suox	опыта суох, билиитэ- көрүүтэ суох
görkemli	berteexey, baay-talım, baay-maanı	бэртээхэй, баай-талым, баай-мааны
görek	kör-	көр-
görülmedik	köstübetex	көстүбэтэх
görünmek	köhün-	көнүн-
görüntü	köstüü, cühün, kadr	көстүү, дьүһүн, кадр
görünüş	köstüü, tas köstüü	көстүү, тас көстүү
görüş	körüü, sanaa	көрүү, санаа
görüşme	körsühüü, kepsetii	көрсүһүү, кэпсэтии
görüşmek	1. körsüs-, kepset- 2. cüülles-, kör-	1. көрсүс-, кэпсэт- 2. дьүүлэс-, көр-
gösterge	ıyaaççı, ıyar belie, strelka (tex.)	ыяааччы, ыйар бэлиэ, стрелка (тех.)
gösteri	1. körüü, kördörüü 2. demonstratsiya, manifestatsiya	1. көрүү, көрдөрүү 2. демонстрация, манifestация
gösterici	(kino)proyektor	(кино) проектор
gösterimci	kinomexanik	киномеханик
göstermek	1. kördör- 2. tuta tıs-	1. көрдөр- 2. тутат түс-
götürmek	ilt-, ilce bar-, ilcen bier-	илит-, ильдэ бар-, ильдэн биэр-
gövde	1. köndöy köğüs, kihil köndöy köxsö 2. mas umnaha	1. көндөй көгүс, киһи көндөй көхсө 2. мас умнаһа

göz	1. xarax 2. körüü 3. saahık (ostuol, ıskaap uo.d.a.)	1. харах 2. көрүү 3. дьааһык (остуол, ыскаап уо.д.а.)
göz bebeđi	xarax xarata	харах харата
gözlem	keteen körüü	кэтээн көрүү
gözlemek	küüt-, köhüt-	күүт-, көһүт-
gözlem evi	observatoriya	обсерватория
gözlük	açıkı	ачыккы
gözlükçü	optik, açıkı oñorooççu	оптик, ачыкы оңорооччу
gözüpek	xarsa suox, xorsun	харса суох, хорсун
grafik	1. grafik, diagramma 2. grafika	1. график, диаграмма графика
gram	gramm	грамм
gramer	grammatika	грамматика
granit	granit	гранит
gravür	gravyura	гравюра
gravürçü	gravyor, gravyura oño- rooççu	гравёр, гравюра оңо- рооччу
grev	zabastovka	забастовка
grevci	zabastovkahıt	забастовкаһыт
greypfrut	greypfrut	грейпфрут
gri	sıerey, boroñ	сиэрэй, бороң
grip	gripp	грипп
gripli	gribinen talcaaççı	грибинэн ыалдыааччы
grup	bölöx	бөлөх
gruplaşmak	bölöxtös-, naardas-	бөлөхтөс-, наардас-
gurbet	tuora doydu	туора дойду

gurur	kien tuttuu	киэн туттуу
gururlu	kien tuttuulaax	киэн туттуулаах
gübre	uoğurduu; nohuom, kii	уоғурдуу; ноһуом, кии
gübrelemek	uoğurt-	уоғурт-
güçendirmek	öhürget-, atağastaa-	өһүргэт-, атағастаа-
güçenik	öhürgemmit, xorgupput	өһүргэммит, хоргуппут
güçenmek	öhürgen-, xorgut-	өһүргэн-, хоргут-
güç I	küüs, küüs-uox, kıax	күүс, күүс-уох, кыах
güç II	ıaraxan	ыарахан
güçlenmek	küühür-	күүһүр-
güçleşmek	uustugur-, ıaraa-	уустугур-, ыараа-
güçlü	küüsteex, modun, modun küüsteex	күүстээх, модун, модун күүстээх
güçlük	ıaraxana, meheye	ыарахана, мэһэйэ
güçsüz	küühe suox, möltöx	күүһэ суох, мөлтөх
güderi	sarı, tüne	сарыы, түнэ
güdümlü	salayıllar	салайыллар
gül	roza	роза
güldürmek	küller-	күллэр-
güldürücü	kihi külüöx, kihini küllerer, körücüösteex	киһи күлүөх, киһини күллэрэр, көрүдүөстээх
gülle	caadara (sport.)	дьяадара (спорт.)
güle güle	körsüöxxe dieri (xaalar kiihi etiite)	көрсүөххэ диэри (хаалар киһи этиитэ)
gülmek	kül-	күл-
gülümsemek	mıçeerdee-	мичээрдээ-
gülünç	kihi külüöx, kördööx	киһи күлүөх, көрдөөх

gümbürdemek	lihigiree-, lühügüree-	лиһигирээ-, лүһүгүрэ
gümbürtü	lihigires tıas, lühügüres tıas	лиһигирэс тыас, лүһү рес тыас
gümrük	tamojnya	таможня
gümrükçü	tamojnya ülehite	таможня үлэһитэ
gümüş	ürün kömüs	үрүн көмүс
gün	kün	күн
günah	añıı	аньыы
gündelik	künnete taxsar	күннэтэ тахсар
gündem	künneeği bebieske	күннээги бэбиэскэ
gündüz	künüs	күнүс
gündüzcü	künüskü smenağa üleeççi	күнүскү сменаға үлэ-лээччи
gündüzün	künüs, күнүһүн	күнүс, күнүһүн
güneş	kün	күн
güneşli	künneex	күннээх
güney	soğuruu	соғуруу
güneybatı	soğuruuluu-arğaa	соғуруулуу-арғаа
güneydoğu	soğuruuluu-ilin	соғуруулуу-илин
güneyli	soğuruu doydu kihite	соғуруу дойду киһитэ
Gürcü	gruzin	грузин
Gürcüce	gruzin tıla	грузин тыла
güreş	tustuu	тустуу
güreşçi	tustuuk	тустуук
güreşmek	tuhun-	туһун-
gürültü	tıas, tıas-uus	тыас, тыас-уус

gürültücü	aydaannaax (kihi)	айдааннаах (киһи)
gürültülü	tiastaax-uustaax, aydaannaax; doxsun, culusxan, ülüsken	тыастаах-уустаах, айдааннаах; дохсун, дьулусхан, үлүскэн
gütmek	1. ekkiret-, sısıs- 2. meççit-, manaa- (süöhünü)	1. эккирэт-, сырыс- 2. мэччит-, манаа- (сүөһүнү)
güven	iteğeyii	итэгэйи
güvence	garantiya	гарантия
güvenilir	iteğelleex	итэгэллээх
güvenlik	kuttal suox buoluuta	куттал суох буолуута
güvenmek	iteğey-, eren-	итэгэй-, эрэн-
güvensizlik	iteğeybet buoluu	итэгэйбэт буолуу
güvercin	xoluup	холууп
güverte	paluba	палуба
güvey	kütüöt	күтүөт
güya	...(buolbuta) buolar	... (буолбута) буолар
güz	kühün	күһүн
güzel	kere, kirahıabay, üçügey	кэрэ, кыраһыабай, үчүгэй
güzellik	kere, kere buoluu	кэрэ, кэрэ буолуу
güzellikle	üçügeyinen	үчүгэйинэн
güzergâh	trassa, ayan suola	трасса, айан суола
güzün	kühün	күһүн

- Н -

haber	sonun, surax	сонун, сурах
haberleşme	sibeestehii, suruysuu	сибээстэһии, суруйсуу
Habeş	efiop	эфиоп
haç	sibetiey miesteleri keriyii; kürgüömünen sügürüyüü (relig.)	сибэтиэй миэстэлэри кэрийи; күргүөмүнэн сүгүрүйүү (религ.)
hacet	naadiyn	наадыһы
hacı	palomnik, tañarahıt (relig.)	паломник, таңараһыт (религ.)
hacim	keemeye, kieñe, ulaxana (ergien uo.d.a.)	кээмэйэ, киэңэ, улаха на (эргизэн уо.д.а.)
haç	kiries	кириэс
had	muñur uhuk	муңур уһук
hâd	sıtıı	сытыы
hâdise	tübelte, sobitiye	түбэлтэ, событие
hafıza	öy, pamyat'	өй, память
hafif	çepçeki, ıaraxana suox	чэпчэки, ыарахана суох
hafifleştirmek,		
hafifletmek	çepçet-, simnat-	чэпчэт-, сымнат-
hafiflik	1. çepçekite, döböñö 2. seleer bıñıı, ıl-bıçça bıñıı	1. чэпчэкитэ, дөбөңө 2. сэлээр быһыы, ыл-бычча быһыы
hafiye	sışik, kisteleñ agent	сыщик, кистэлэң агент
hafta	nediele	недиэлэ
haftalık	1. nediele axsın tax-sar 2. nedieleteeği tölöbür	1. недиэлэ ахсын тахсар 2. недиэлэтээги төлөбүр
hain	tañnarıaxsıt	таңнарыахсыт

hainlik	tañnarı, tañnaran bierii	таңпарыы, таңнаран бизрии
hak	bıraap	быраап
hakaret	atağastaahın	атағастааһын
hakem	arbitr	арбитр
hakemlik	arbitraj	арбитраж
hakikat	kırcık	кырдык
hâkim	1. sucuya 2. salayar, bahıluur	1. судьуйа 2. салайар, баһылыыр
hâkimiyet	bılaas, bahılıktaahın	былаас, баһылыктааһын
hakında	tuhunan	туһунан
haklı	sierdeex, kırcıktaax	сиэрдээх, кырдыктаах
haklılık	kırcık, kırcıktaax buoluu	кырдык, кырдыктаах буолуу
haksız	kırcıga suox, sıha, söbö suox	кырдыга суох. сыһа, сөбө суох
haksızlık	kırcıgı körböt bıhıı, kırcıga suox buoluu	кырдыгы көрбөт быһыы, кырдыга суох буолуу
hal I	turuk, balahıanña	турук, балаһианһа
hal II	bıhaarı, suottaahın, tahaarı (problemanı, krossvoru uo.d.a.)	быһаары, суоттааһын, таһаары (проблеманы, кроссвору уо.д.а.)
hal III	padej	падеж
hala	eciiy, sañas	эдий, саңас
hâlâ	össö, össö dağanı	өссө, өссө дағаны
halat	kanat	канат
halbuki	ol ikkardıgar	ол ыккардыгар
halen	biligin	билигин

halı	köbüör	көбүөр
halis	ciñneex, iraaş	дьиңнээх, ыраас
halk	1. noruot 2. nehilienné, oloxtooxtor 3. publika	1. норуот 2. нэһилиэннэ, олохтоохтор 3. публика
halka	1. tögürük, tierbes 2. tögürük, krug (sport.)	1. төгүрүк, тиэрбэс 2. төгүрүк, круг (спорт.)
halk oyu	referendum	референдум
halletmek	bıhaar- (boppuruohu uo. d.a.)	быһаар- (боппуруоһу уо. д.а.)
halter	ştanga	штанга
halterci	ştangıst	штангист
ham	1. site buha ilik (frukta) 2. siikey, buspatax	1. ситэ буһа илик (фрукта) 2. сиикэй, буспатах
hamal	tahağas ilceeççi, sü- gehercit; kuruuşcut	таһағас илдьээччи, су- рэнэрдьит, куруушчут
hamam	baanlık	бааннык
hamam böceği	tarakaan	таракаан
hâmil	1. tuttaraaççi, bie- reeççi, kördöröççü 2. bas bileeççi	1. туттарааччы, биэ- рээччи, көрдөрөөччү 2. бас билээччи
hamile	ıaraxan (caxtar)	ыарахан (дыахтар)
hamle	1. rıvok, örö anlıı (sport.) 2. tühüü, kiire sataahın 3. хаа- mı, tühüü (şaxm.)	1. рывок, өрө анһыы (спорт.) 2. түһүү, киирэ сатааһын 3. хаа- мы, түһүү (шахм.)
ham madde	sır'yo	сырьё
hamur	1. tieste 2. maassa	1. тиэстэ 2. маасса
hançer	kınçaal	кынчаал

hane	1. cie 2. grafa 3. хонуу, kiliekke (şaxm.)	1. дьизэ 2. графа 3. хонуу, килиэккэ (шахм.)
hangar	1. angar 2. çarapçı	1. ангар 2. чарапчы
hangi	xannık	ханнык
hanım	1. хотун 2. daama 3. kergen, oyoх	1. хотун 2. даама 3. кэргэн, ойох
hap	ıyıstar emp	ыйыстар эмп
hapıs	1. tutuu, хаауу 2. түрме	1. тутуу, хаайыы 2. түрмэ
hapıshane	türme, хаауу	түрмэ, хаайыы
hapsetmek	хааууга ук-, хаау-	хаайыыга ук-, хаай-
hapşırmaк	ıtır-	ытырт-
harabe	urusxal, siñniges	урусхал, сиңнигэс
haraç	dan'	дань
harap	1. ültürütüllübüt 2. ültü sılaybıt	1. үлтүрүтүллүбүт 2. үлтү сылайбыт
hararet	1. itiyii, temperatura 2. utatı	1. итийии, температура 2. утатыы
harcama	oroskuot	ороскуот
harcamak	oroskuottaа-, xorumńu-laa-, baraa-	ороскуоттаа-, хоромньулаа-, бараа-
harcîâlem	1. çepçeki sıanalaax, ıaraxana suox 2. şablonnay, standartnay	1. чэпчэки сыаналаах, ыарахана суох 2. шаблоннай, стандартнай
hardal	xartıha	хартыына
hardallık	xartıha ihite	хартыына иһитэ
harekât	(bayıannay) operatsiya	(байыаннай) операция
hareket	1. xamsaahın 2. üle, sayıı, bıhılanı	1. хамсааһын 2. үлэ, дьайыы, быһыыланыы

	3. manevr, (bayıannay) operatsiya	3. маневр, (байыаннай) операция
hareketli	sıtıı, sılbırğa	сытыы, сылбырға
hareketsiz	xamsaabat; bitaan, sılba	хамсаабат, бытаан, сыылба
harem	gareм	гарем
harf	buukuba	буукуба
hariç	1. kıranıssa taha 2. uratı, atın	1. кыранысса тана 2. ураты, атын
harika	cikti	дьикти
harikulâde	ciktileex, cikti, söğümer	дьиктилээх, дьикти, сөгүмэр
haris	ımsıı, iñseleex, obot-toox	ымсыы, иңсэлээх, оботтоох
harita	karta	карта
haritacılık	kartografiya	картография
harman	1. burduk sınınta, burdugu astaahın 2. kuumna 3. bulkaas (çey uo.d.a.)	1. бурдук сынныта, бурдугу астааһын 2. куумна 3. булкаас (чэй уо.д.а.)
harp I	serii	сэрии
harp II	arfa (muz.)	арфа (муз.)
hasar	noçoot, xorumńu, sütük	ночоот, хоромньу, сүтүк
hasat	burduk bıhınta, burduk xomuura; ottoohun, ot üle	бурдук быһыыта, бурдук хормуура; оттооһун, от үлэтэ
hasım	östööh	өстөөх
hasır	1. örüllübüt, örüü 2. sörüö	1. өрүллүбүт, өрүү 2. сөрүө

hasis	kütür, keççegey, imsu	күтүр, кэччэгэй, ымсыы
hasislik	kütüre, keççegeye, im- sıta	күтүрэ, кэччэгэйэ, ым- сыыта
hasret	çuñkuyuu, axtı	чуңкуйуу, ахтыы
hassas	biler, bilimtie, uyan	билэр, билимтиэ, уйан
hasta	ıarıhax	ыарыһах
hasta bakıcı	sanitarka, ıarıhağı köröççü	санитарка, ыарыһағы көрөөччү
hastalanmak	ıarıy-	ыарый-
hastalık	ıarı	ыарыы
hastalıklı	ıarıtıgan	ыарытыган
hastahane	balıha, gospital'	былыһа, госпиталь
haşhaş	(opiumnaax) mak	(опиумнаах) мак
haşlama	busput	буспут
haşlamak	buhar-	буһар-
hat	1. liniya 2. timir suol ıllıga	1. линия 2. тимир суол ылығы
hata	sıha, alğas	сыыһа, алғас
hatalı	sıha, sıhalaax	сыыһа, сыыһалаах
hatıra	1. axtı 2. suvenir	1. ахтыы 2. сувенир
hatırlamak	ağın-, öydö	ағын-, өйдөө-
hatırlatmak	sanat-	санат-
hatta	onnooğor	оннооғор
hava	1. salgın 2. kün-cıl 3. klimat 4. atmosfera	1. салгын 2. күн-дбыл 3. климат 4. атмосфера
hava alanı	aerodrom	аэродром
havacılık	aviatsiya	авиация

havalandırmak	salgılat-	салгылат-
havale	harçını ıtıı, pırevod	харчыны ыытыы, перевод
hava limanı	aeropot	аэропорт
havan	1. kelii 2. minomöt	1. кэлии 2. миномёт
havasızlık	salgın ıaraxana, olus ıtiite	салгын ыарахана, олус итиитэ
hava yolu	aviatrassa, salgın suola	авиатрасса, салгын суола
havlamak	ür-	үр-
havlu	sottor	соттор
havuç	morkuop	моркуоп
havuz	basseyın	бассейн
havyar	iskex	искэх
havza	basseyın (geogr.)	бассейн (геогр.)
hayal	1. bağa sanaa 2. sanaa- hın, sanaan körüü, öytön buluu	1. баға санаа 2. санаа- һын, санаан көрүү, өйтөн булуу
hayalet	sibien	сибиэн
hayalperest	bağaraaççı, meçtateı', fantazör	бағарааччы, мечтатель- фантазёр
hayat	olox, kiihi oloğo	олох, киһи олоғо
hayatı	tın suol talaax	тыын суолталаах
hayatiyet	oloxxo coğur, oloxxo küüs, saydar kıax	олоххо дьоғур, олоххо күүс, сайдар кыах
haydi	çe, söp	дъэ, сөп
haydut	orospuonńuk, bancıt	ороспуонньук, бандьыыт
hayhay	söp, üçügey	сөп, үчүгэй
hayır I	suox	суох
hayır II	ütüö, bıyañ	үтүө, быян

hayırhah	üçügeyi sanır, ütö sanaalaax	үчүгэйи саныыр, үтүө санаалаах
haykırış	saña allayn, xahın, saña	саңа аллайыы, хаһыы, саңа
haykırmak	saña allay-, xahıtaa-	саңа аллай-, хаһыытаа-
hayli	olus, nahaa	олус, наһаа
hayran	ıtıktaaççı, sügürüyeççi	ытыктааччы, сүгүрүеэччи
hayret	ciktirgeehin, ciiber-geehin	дыктиргээнин, дыиибэргээнин
hayvan	süöhü, kıl	сүөһү, кыыл
hazır	belem	бэлэм
hazırlamak	belemnee-	бэлэммээ-
hazırlanmak	belemn-	бэлэмнэн-
hazırlık	belemnii	бэлэмнэни
hazine	1. xaahına 2. kılaat, kılaat munıar sir	1. хааһына 2. кылаат, кылаат мунһар сир
haziran	bes ıya	бэс ыйа
hazmetmek	tuluy-	тулуй-
hazretleri	ürdük sololoox, ütö beyeleex	үрдүк сололоох, үтүө бэйэлээх
hazretmek	söbülee-	сөбүлээ-
hedef	sıal, soruk	сыал, сорук
hediye	belex	бэлэх
hekim	vraç	врач
hekimlik	meditsina	медицина
hektar	gektar	гектар
helâ	tualet	туалет
hele	1. orduk, onuoxa ebii 2. kemnie- keneğes	1. ордук, онуоха эбии 2. кэмниэ-кэнэгэс

helezon	spiral'	спираль
helikopter	vertolöt	вертолёт
helva	xalva	халва
helvacı	xalva atulaaççı	халва атыылааччы
hem	ol ürdünen, onuoxa, itiniexe	ол үрдүнэн, онуоха, итинихэ
hemen	1. sibiligin, tuta, turgennik 2. keriete, kerife, sıha	1. сибилигин, тута, түргэнник 2. кэриетэ, кэриңэ, сыһа
hemoglobin	gemoglobin	гемоглобин
hemşeri	biir doydulaax	биир дойдулаах
hemşire	medsestra	медсестра
hendek	xanaaba, xoruu, tranşeya	ханааба, хоруу, траншея
hentbol	gandbol	гандбол
hentbolcu	gandbolist	гандболист
henüz	1. sibiligin ağay 2. össö da	1. сибилигин агай 2. өссө да
hep	1. barı 2. barıta	1. бары 2. барыта
her	xas biirdii, xannık bağarar, kim bağarar	хас биирдии, ханнык бағарар, ким бағарар
herif	1. tip, subyekt, töböt, bötös 2. kihil, uol	1. тип, субъект, төбөт, бөтөс 2. кийи, уол
herkes	kim bağarar, barı	ким бағарар, бары
hesap	1. suot, axsaan 2. suot-taan tahaarı, ağan tahaarı 3. arifmetika	1. суот, ахсаан 2. суоттаан танаары, аған танаары 3. арифметика
hesaplamak	suottaa-, aax-	суоттаа-, аах-
heves	bağarı, tardıhu	бағары, тардыһы

heyecan	dolguyuu, küürüü	долгуйуу, күүрүү
heyecanlanmak	dolguy-, küürkey-	долгуй-, күүркэй-
heyecanlı	1. dolguybut 2. dolgu- tar; sensatsionnay	1. долгуйбут 2. долгу- тар, сенсационнай
heyet	1. delegatsiya, xamı- hıya 2. sastaap	1. делегация, хамы- һыа 2. састаап
heykel	statuya, skul'ptura	статуя, скульптура
hezimet	kiattarı, xottoruu	кыаттарыы, хотторуу
hıçkırmaк	1. böt- 2. itaa-	1. бөт- 2. ытаа-
hırıldamak	хаахınaa-, хarcıgınaa-	хаахынаа-, хардыгынаа-
hırılı	хаахınaahın, хarcıgı- naahın	хаахынааһын, хардыгы- нааһын
hıristıyan	xristianın	христианин
hırs	1. imsıı, хaram bıhın, ıñse 2. aba, uor, kiñ	1. ымсыы, харам быһыы, иңсэ, 2. аба, уор, кин
hırsız	uoruyax, tüökün	уоруйах, түөкүн
hırsızlama	kisteen, uoran	кистээн, уоран
hırsızlık	uoruu	уоруу
hısm	aymax, uruu	аймах, уруу
hısmlık	uruuluu buoluu, çugas- tı buoluu	уруулуу буолуу, чугас- тыы буолуу
hıyanet	tañnarı, tañnaran bierii	таңнарыы, таңнаран биэри
hıyar	oğursuu	оғурсуу
hız	1. türgene 2. küüs	1. түргэнэ 2. күүс
hızlanmak	1. türgetee- 2. küühür-	1. түргэтээ- 2. күүһүр-
hızlı	1. türgen 2. küüske	1. түргэн 2. күүскэ
hiciv	satira	сатира

hiç	1. bukatın, olox 2. ха- han emit 3. tuox da suoğa, nul'	1. букатын, олох 2. ха- һан эмит 3. туох да суоға, нуль
hiddet	uordayın, abarın	урдайыы, абарыы
hiddetfenmek	uorday-, abar-	урдай-, абар-
hiddetli	uordaybıt, abarbıt	урдайбыт, абарбыт
hidrojen	vodorod	водород
hidrolik	gidravlıçesкаy	гидравлическай
hikâye	kepseen	кэпсээн
hilâfına	utarı baran, aaxsıbakka	утары баран, аахсыбакка
hile	kiitereydeehin, albın- naahın	киитэрэйдээһин, албын- нааһын
himaye	arañaççılaahın, kömüs- keehin	араңаччылааһын, көмүс- кээһин
hindi	indük, õñõy bötüük	индюк, өңөй бөтүүк
hindistan cevizi	kokosovay eriexe	кокосовой эриэхэ
Hintli	indiyets	индиец
hipermetrop	ıraaxxa ere kırağı, ıraağı ere körör	ыраахха эрэ кырағы, ыраағы эрэ көрөр
hipermetropluk	ıraaxxa ere kırağı buoluu, ıraağı ere körüü	ыраахха эрэ кырағы буолуу, ыраағы эрэ көрүү
hipodrom	ippodrom	ипподром
his	çuvstvo, bilge, bilii, bilimñi, oşuşeniye	чувство, билгэ, билии, билимһи, ошущение
hisse	ölüü, paay	өлүү, паай
hissedar	aksioner, payşık	акционер, пайщик
hissedilmek	bilin-, köhün-, öydön-	билин-, көһүн-, өйдөн-
hissetmek	çuvstvuydaa-, bil-, öydöö-	чувствуйдаа-, бил-, өйдөө-

hitabe	iñiri, iñiri til	ыңырыы, ыңырыы тыл
Hitit	xett	хетт
hizmet	1. suluuspa 2. хааҕҕы- ун, көрүү- istii, öñö	1. сулууспа 2. хааччы- йыы, көрүү-истии, өңө
hizmetçi	cie ülehite caxtar, cie xomuyaaççi	дьэ үлэһитэ дьахтар, дьиэ хомуйааччы
hoca	1. uçuutal 2. xodja (iteğ.)	1. учуутал 2. ходжа (итэг.)
hodbin	beyemsex, egoist	бэйэмсэх, эгоист
hodbinlik	beyemsex buoluu, ego- izm	бэйэмсэх буолуу, эго- изм
hockey	xokkey	хоккей
Hollandah	gollandets	голландец
homurdanmak	kiñiney-, möğütün-	киңинэй-, мөгүтүн-
hoparlör	gromkogovoritel', rep- roduktor, dinamik	громкоговоритель, реп- родуктор, динамик
horlamak	xahıñıraa-	хаһыңыраа-
horoz	bötüük	бөтүүк
hortlak	sibien, üör	сибиэн, үөр
hortlamak	sañalı üöskee-, çöl- gör tüs-, tilin-	саңалы үөскээ-, чөл- гөр түс-, тилин-
hortum	1. xobot 2. şlang, oho- ğos 3. küüsteex xolo- ruk, sillie	1. хобот 2. шланг, оһо- ғос 3. күүстээх холо- рук, силлиэ
hostes	stüardessa	стюрдесса
hoş	üçügey bağayı, is kiir- bex, üçügeykeen	үчүгэй бағайы, ис киир- бэх, үчүгэйкээн
hoşa gitmek	söbülee-, söbülüü kör-	сөбүлээ-, сөбүлүү көр-
hoşgörü	sımnaahın, ahını, tu- luyumtuo buoluu	сымнааһын, аһыныы, ту- луйумтуо буолуу

hoşlanmak	söbület-	сөбүлэт-
hububat	tuorax	туорах
hudut	kıranıssa	кыраныысса
hukuk	bıraap	быраап
hukukçu	yurist	юрист
hukukî	yuridiçeskey	юридической
hulâsa	1. rezüme 2. ekstrakt 3. biir tulinan	1. резюме 2. экстракт 3. биир тылынан
hunharca	kıllı, sireye-xarağa suox	кылыллы, сирэйэ-хараға суох
huni	boruoñka	боруоңка
hurma	finik	финик
husus	tügen, bıñı-mayğı, bop- puruos	түгэн, быһыы-майгы, боп- пуруос
huy	1. xarakter, mayğı 2. üörüyex, üges	1. характер, майгы 2. үөрүйэх, үгэс
huzur	1. bokuoy, sıñalan, xolku buoluu 2. baar buoluu	1. бокуой, сынньалаң, холку буолуу 2. баар буолуу
huzursuzluk	ciksinii, aymanı, tür- büön	дыксинии, айманыы, түр- бүөн
hücre	1. kletka (biol.) 2. yaçey- ka, bölöx 3. soğotox kihi olorog хааун хоһо	1. клетка (биол.) 2. ячей- ка, бөлөх 3. соғотох киһи олодор хаайыы хоһо
hücum	1. ataaka, şurm, saba tühüü 2. kiire sataahın, buruydaahın, xomuruuyuu	1. атаака, штурм, саба түһүү 2. киирэ сатааһын, буруйдааһын, хомуруйуу
hükmetmek	bıhaar-, tümüktee- (sport.)	быһаар-, түмүктээ- (спорт.)

hüküm	1. suut bihaarita, bi-riigebere 2. күүс, siile, suolta	1. суут бынаарыта, бириигэбэрэ 2. күүс, сиилэ, суолта
hükümdar	monarx	монарх
hükümet	pravitel'stvo	правительство
hükümlü	cüüllemmit, buruydaax	дьүүлэммит, буруйдаах
hükümsüz	küühün süterbit, siilete suox	күүһүн сүтэрбит, сиилэтэ суох
hüner	1. maastarıstıba, satabıl 2. fokus	1. маастарыстыва, сатабыл 2. фокус
hür	köñül, köñül sılcar	көңүл, көңүл сылдьар
hürmet	ıtıktabıl, ubaastabıl, buçuot	ытыктабыл, убаастабыл, бочуот
hürmetli	ıtıktabıllaax, ubaastabıllaax	ытыктабыллаах, убаастабыллаах
hürriyet	köñül buoluu	көңүл буолуу
hüviyet	1. liçnost' 2. dastabı-rianıa, pasport	1. личность 2. дастабырыаннья, паспорт
hüzün	sanaarğabil, kurutuyuu	санаарғабыл, курутуйуу
hüzünlü	munçaarbit, sanaarğaa-bit	мунчаарбыт, санаарғаа-быт

ıhlamur	lipa	липа
ılık	sılaas	сылаас
Iraklı	irakets, İrak oloxtooğo	иракец, Ирак олохтоого
ırk	rasa	раса
ırkçı	rasist	расист
ırkçılık	rasizm	расизм
ırmak	örüs	өрүс
ırz	çies	чиэс
ısı	temperatura	температура
ısınmak	1. itin- 2. taptaa-	1. итин- 2. таптаа-
ısırgan	ıtırık ot	ытырыык от
ısırk	ıtırı	ытырыы
ısırmak	ıtır-	ытыр-
ısıtma	ıtıti	ититии
ısıtmak	ıtit-, sılit-	итит-, сылыт-
ıslah	1. tupsarı, könnörüü 2. nüölsütüü	1. тупсарыы, көннөрүү 2. нүөлсүтүү
ıslahat	reforma	реформа
ıslak	inçeğey	инчэгэй
ıslanmak	iliy-	илий-
ıslatmak	ilit-	илит-
ıslık	ihiirii	иһирии
ısmarlamak	üles-, sakaastaa-	үлэс-, сакаастаа-
ıspanak	şpinat	шпинат
ısrar	canıardaax buoluu, cükküördeex buoluu	дьаныардаах буолуу, дьүккүөрдээх буолуу

israrlı	canıardaax, cükküör-deex	дханыардаах, дьүккүөрдээх
issız	iççitex	иччитэх
issızlaşmak	iççitexsiy-	иччитэхсий-
istakoz	omar	омар
ıstırap	erey, ereydenii	эрэй, эрэйдэнии
işık	sırdık	сырдык
işıklandırmak	sırdat-	сырдат-
işıldak	projektor	прожектор
işıldamak	çağıly-, külümürdee-	чагылы-, күлүмүрдээ-
işın	sardaña	сардаңа
işınım	radiatsiya	радиация
ıtriyat	parfümeriya	парфюмерия
ızgara	ihaarılammit	ынаарыламмыт

İ

iade	tönünnerii	төнүннэрии
ibre	strelka (pribor, çahı giene)	стрелка (прибор, чаһы гиэнэ)
ıcat	1. sañanı arıyın 2. öy-tön oñoruu	1. саңаны арыһы 2. өйтөн оңоруу
ıera	toloruu	толоруу
ıcraat	deyatel'nost', üle, üleleehin	деятельность, үлэ, үлэлээһин
ıcracı	tolorooççu (muz.)	толорооччу (муз.)
iç	1. is 2. ihineeği	1. ис 2. иһинээғи
içeri	ihirce, ihineeği	иһирдэ, иһинээғи
içerlemek	kıhır-, kıyaxan- (ısker)	кыһыһыр-, кыһахан- (ıскэр)
iç güdü	instinkt	инстинкт
iç güdüsel	instinktivney	инстинктивнэй
için	ihin, tuhugar	иһин, туһугар
içindekiler	1. ihineeğite 2. is xohoon	1. иһинээғитэ 2. ис хоһуоон
içermek	ihert-	иһэрт-
iç işleri	is cıalalar	ис дьыалалар
içki	1. utax 2. itirder utax	1. утах 2. итирдэр утах
içli	1. uyan, uyan duuhalaax 2. munçaarbit, sanaar-ğaabıt	1. уйан, уйан дууһалаах 2. мунчаарбыт, санаарғаабыт
içmek	1. is- 2. tart- (tabağı) 3. iñer- (uunu, siigi uo.d.a.)	1. ис- 2. тарт- (табағы) 3. иңэр- (ууну, сииги уо.д.а.)
içten	istiñ	истиң
içtenlik	istiñe, eyegehe, könötö	истиңэ, эйэгэһэ, көнөтө

içtima	munñax	мунньах
içtimaî	obşestvennay, sotsial'nay	общественной, социальной
içyüz	is ciñe, is xohoono	ис дыңэ, ис хоһооно
idam	buruydaan öiörüü	буруйдаан өлөрүү
idare	1. salalta, upravleniya 2. ekonomiya	1. салалта, управление 2. экономия
idareci	salayaaççı	салайааччы
idareli	ekonomnay, ekonomiçnay	экономнай, экономичнай
idarî	administrativnay	административнай
iddia	1. bigergetii 2. pretenziya, ereyii, mocuyuu	1. бигэргэтии 2. претензия, эрэйтии, модьуйуу
iddialı	1. pretenziyalaax kihi 2. pretendent (sport.)	1. претензиялаах киһи 2. претендент (спорт.)
ideal	ideal	идеал
idealizm	idealizm	идеализм
ideoloji	ideologiya	идеология
ideolojik	ideologiçeskey, ideynay	идеологической, идейнай
idman	erçillii, trenirovka	эрчиллии, тренировка
idmanlı	1. erçillibit, treni- rovkalammit 2. üörüyex	1. эрчиллибит, трени- ровкаламмит 2. үөрүйэх
ifade	1. etii, kördörüü 2. kördörüü (yur.)	1. этии, көрдөрүү 2. көрдөрүү (юр.)
iflâs	bonkrot buoluu, estii, bütüü	банкрот буолуу, эстии, бүтүү
iftihar	kien tuttuu	киэн туттуу
iftira	xobulaahın, xolunnarı	хобулааһын, холуннарыы
iftiracı	xobuocçu, xolunnaraaççı	хобуоччу, холуннарааччы

iğne	1. inne 2. küögü kürü- çüöge 3. ukuol	1. иннэ 2. күөгү күрү- чүөгэ 3. укуол
iğnelemek	1. iñinner- 2. xaary- taary-	1. иңиннэр- 2. хаарый- таарый-
iğreñç	nahaa kuhağan, kihi keleyix	наһаа куһаған, киһи кэлэйиэх
iğrendirmek	kelet-, sirget-	кэлэт-, сиргэт-
iğrenmek	keley-, sirgen-	кэлэй-, сирген-
iharet	tañnarı, tañnaran bierii	таңнарыы, таңнаран биэрии
ihbar	1. billerii, ihitinnerii 2. donuos, tillaahın	1. биллэрии, иһитиннэрии 2. донуос, тыллааһын
ihlâl	kehii, alcatı	кэһии, алдьатыы
ihmal	calağay bıñı	дьалағай быһыы
ihracat	eksport, tieyen tahaarı	экспорт, тиейэн таһаарыы
ihracatçı	eksportör	экспортёр
ihraç	1. eksport, tieyen ta- haarı 2. emissiya 3. tahaarı (partiyat- tan uo.d.a.)	1. экспорт, тиейэн та- һаарыы 2. эмиссия 3. таһаарыы (партият- тан уо. д.а.)
ihzar	seretii, sanatı	сэрэтии, санатыы
ihtilâf	xaydıñı, utarsı, kon- flikt	хайдыһыы, утарсыы, кон- фликт
ihtilâflı	xaydıñılaax, mökküör- deex	хайдыһыылаах, мөккүөр- дээх
ihtilâl	revolyutsiya	революция
ihtilâlci	revolyusioner	революционер
ihimal	1. buolun söbö, buolar kıaxtaağa 2. bağar	1. буолун себе, буолар кыахтааға 2. бағар

ihitimam	kıhamnı	кыһамныы
ihtisas	ide	идэ
ihtişam	südüte, ütüökene, sie-dereye	сүдүтэ, үтүөкэнэ, сие-дэрэйэ
ihtiyaç	1. naadyıı 2. kihalğa, cadaııı	1. наадыыы 2. кыһалға, дыадайыы
ihtiyar	1. kırcağas 2. oğonñor	1. кырдыағас 2. оғонньор
ihtiyarî	bulguççuta suox, fa-kul'tativnay	булгуччута суох, фа-культуративнай
ihtiyarlamak	kırıy-, saahir-	кырый-, сааһыр-
ihtiyarlık	kırçar saas, kırçı	кырдыар саас, кырдыыы
ihtiyat	1. erdetten körümtüö buoluu, serenii 2. sappaas, xahaas	1. эрдэттэн көрүмтүө буолуу, сэрэнии 2. саппаас, хаһаас
ihtiyath	erdetten körümtüö, serex	эрдэттэн көрүмтүө, сэрэх
ihtiyatsız	sereğe suox	сэрэгэ суох
iken	erdeğine, ebit buolla-ğına	эрдэгинэ, эбит буолла-ғына
iki	ikki	икки
ikinci	ikkis	иккис
ikincilik	ikkis mieste (sport.)	иккис миэстэ (спорт.)
iki yüzlü	ikki sirey, sirey körböx	икки сирэй, сирэй көрбөх
iki yüzlülük	ikki sirey buoluu, si-rey körböx bıııı	икки сирэй буолуу, си-рэй көрбөх быһыы
ikiz	igire	игирэ
iklim	klimat	климат
ikna etmek	iteğet-	итэҕэт-

ikram etmek	1. күндүлөө- 2. çep-çet- (sıananı uo.d.a.)	1. күндүлээ- 2. чэп-чэт- (сыананы уо.д.а.)
ikramiye	1. süüyüü (lotereyanı) 2. biriemiye harçita	1. сүүйүү (лотереяны) бириэмийэ харчыта
iktidar	1. bılaas 2. küüs, çoğur	1. былаас 2. күүс, дыоғур
iktidarsızlık	küühe suox buoluu, kıağa suox buoluu	күүһэ суох буолуу, кыаға суох буолуу
iktisadî	ekonomiçeskay	экономическай
iktisat	ekonomika	экономика
iktisatçı	ekonomist	экономист
il	vilayet, guberniya	вилайет, губерния
ilâç	1. emp 2. ximikat	1. эмп 2. химикат
ilâçlamak	1. ximikatnan emtee- 2. dezinfeksiyalaa-	1. химикатынан эмтээ- 2. дезинфекциялаа-
ilân	billerii	биллэри
ilâve	1. ebii, eben bierii 2. sıııarı (xahıakka, surunaalga)	1. эбии, эбэн бизри 2. сыһыары (хаһыакка, сурунаалга)
ilçe	uzeyd	узейд
ile	1. ...lun (biirge) 2. uonna	1. ... лыын (бииргэ) 2. уонна
ileri	1. inniki 2. innikitin 3. inniki iheeççi, pe-redovoy, progressivnay	1. инники 2. инникитин 3. инники иһээччи, пе-редовой, прогрессивнай
ileri gelmek	üöskee-, sağalan-	үөскээ-, сағалан-
ilerlemek	1. inniki dieki bar- 2. küühür-, sayın-	1. инники диэки бар- 2. күүһүр-, сайын-
ilgi	1. sıııan, sibeas 2. interies, kerexsebil	1. сыһыан, сибээс 2. интэриэс, кэрэхсэбил

ilgilendirmek	1. interiehiget- 2. sihiannaax buol-	1. интэриэһиргээ- 2. сыһаннаах буол-
ilgilenmek	interiehirgee-, kerexsee-	интэриэһиргээ-, кэрэхсээ-
ilgili	1. sihiannaax, sibeesteex 2. interiesteex	1. сыһаннаах, сибээстээх 2. интэриэстээх
ilginç	interiehiney	интэриэһинэй
ilgisizlik	señeerbet biһu, ki-hallıbat biһu	сэңээрбэт быһыы, кыһаллыбат быһыы
ilhak	anneksiya, xolboohun	аннекция, холбооһун
ilham	küüreen, kötüğüllüü	күүрээн, көтөгүллүү
ilik I	sili	сили
ilik II	bietile, timex tıhıta	биэтилэ, тимэх тыһыта
iliklemek	timextee-	тимэхтээ-
ilikli	timextemmit	тимэхтэммит
ilim	nauka	наука
ilişki	sıhıan, sibeestehii	сыһыан, сибээстэһии
ilişmek	1. taarıy-, dağay- 2. oloro tüs-	1. таарый-, дағай- 2. олоро түс-
iliştirmek	sıhıar-, iñinner-, timextee-	сыһыар-, иңиннар-, тимэхтээ-
ilk	bastakı, mañnaygı	бастакы, маңнайгы
ilk bahar	saas, saaskı	саас, сааскы
ilk çağ	bılırgı aan doydu, antiçnost'	былыргы аан дойду, античность
ilke	printsip, törüt	принцип, төрүт
ilkel	primitivney, pervobıt-nay	примитивнэй, первобыт-най
ilkin	aan bastaan	аан бастаан

ilk okul	naçal'nay oskuola	начальной оскуола
ilk yardım	bastakı kömö (med.)	бастакы көмө (мед.)
illâ, ille	bulguççu, xayaan da	булгуччу, хайаан да
ilmî	nauçnay	научнай
iltifat	eyeğes til, kompliment	эйэгэс тыл, комплимент
iltihap	sühürüü, ihii, kıtarı (med.)	сүһүрүү, иһи, кытарары (мед.)
iltihaplanmak	sühür-, is-, kıtar-	сүһүр-, ис-, кытар-
iltimas	proteksiya, bilgisihi	протекция, билсигии
ima	taaytaran etii	таайтаран этии
imal	oñoruu, oñoron tahaarı	оңоруу, оңорон таһаары
imalat	proizvodstvo	производство
imam	imam	имам
iman	iteğel	итэгэл
imansız	1. tañaramı iteğeybet 2. tıyıs, suostaax	1. таңараны итэгэйбэт 2. тыйыс, суостаах
imar	tupsaran oñoruu, siteri teriyii	тупсаран оңоруу, ситэри тэрийии
imdat	kömölöhüñ, ötühüyüñ	көмөлөһүң, өрүһүйүң
imha	suox oñoruu	суох оңоруу
imkân	kıax	кыах
imkânsız	kıağa suox, kıallıbat	кыаға суох, кыаллыбат
imlâ	orfografiya, taba suruyuu	орфография, таба суруйуу
imparator	imperator	император
imparatorluk	imperiya	империя
imrendirmek	imsirt-	ымсыырт-

imrenmek	imsur-	ымсыыр-
imtahan	boruobalaahın, ekzamen	боруобалааһын, экзамен
imtiyaz	1. privilegiya 2. kon- tssesiya	1. привилегия 2. кон- цессия
imza	1. ilii battaahın 2. avtograf	1. илии баттааһын 2. автограф
imzalamak	ilii battaa-	илии баттаа-
imzasız	ilii battaahına suox, anonimnay	илии баттааһына суох, анонимнай
in	xoroon, arğax	хороон, арғах
inadına	soruyan	соруйан
inanca	garantiya	гарантия
inanç	iteğel, erenii	итэгэл, эрэнии
inandırmak	iteğet-	итэгэт-
inanmak	iteğey-	итэгэй-
inat	ösöhüü, öhös buoluu	өсөһүү, өһөс буолуу
inatçı	öhös	өхөс
ince	1. çaraas 2. bitarxay, kıra (kumax uo.d.a.)	1. чараас 2. бытархай, кыра (кумах уо.д.а.)
inceleme	çinçiyii	чинчийии
incelemek	çinçiy-, üöret-	чинчий-, үөрэт-
incelik	urana, mindıra	урана, мындыра
incelmek	sinnee-, çaraahaa-; uransıy-	синньээ-, чарааһаа-; урансий-
inci	çömçüük	чөмчүүк
inci çiçeği	landış	ландыш
incir	injir	инжир
incitmek	1. buortu gın-, oğus- 2. atağastaa-, xaarıy-	1. буорту гын-, оғус- атағастаа-, хаарый-

indifa	estii, delbi tebie (vulkan tuhunan)	эстии, дэлби тэбии (вулкан туһунан)
indirim	çepçetii, tüherii	чэпчэтии, түһэри
indirmek	1. tüher- 2. çöpçet-, namtat-	1. түһэр- 2. чэпчэт-, намтат-
inek	ınax	ынах
ineklik	xoton	хотон
infilâk	delbi tebie, delbi tepterii	дэлби тэбии, дэлби тэптэри
İngiliz	anglıçan	англичан
İngilizce	1. angliyskay tıl 2. an- gliyskaydı	1. английскай тыл 2. ан- глийскайды
inhisar	monopoliya	монополия
inisiyatif	initsiativa	индициатива
iniş	1. tühüü, enie 2. po- sadka, oluruu	1. түһүү, эниэ 2. по- садка, олоруу
inkâr	melcehii, melcex	мэльдэһии, мэльдэх
inklâp	revolütsiya	революция
inklâpçı	revolütsioner	революционер
inlemek	1. inçıktaa- 2. kuugunaa-	1. ынчыктаа- 2. куугунаа-
inme	1. uostuu, tühüü (ge- ogr.) 2. baralıus, ox- sor oxsuuta	1. уостуу, түһүү (ге- огр.) 2. баралыус, ох- сор охсуута
inmek	tüs-	түс-
insaf	1. suobas 2. ahını	1. суобас 2. аһыны
insafsız	suobaha suox	суобаһа суох
insan	kihi	киһи
insaniyetli	kihili, ütüö maygi- laax, gumannay	киһилии, үтүө майгы- лаах, гуманнай

insaniyetsiz	kihili maygıta suox, xağıs, tıyıs	киһили майгыта суох, хағыс, тыйыс
insanlık	1. kihil aymax 2. kihili lii bıhı, ütöö maygı	1. киһи аймах 2. киһи - лии быһыы, үтөө майгы
insanseverlik	kihixe taptal, kihic- xe amarax sanaa	киһиэхэптаптал, киһиэ- хэ амарах санаа
inşa	tutuu, tutuu ülete	тутуу, тутуу үлэтэ
inşaat	tutuu, cie tutuuta	тутуу, дьыэ тутуута
inşaatçı	tutaaççı, tutuu ülehite	тутааччы, тутуу үлэһитэ
inşallah	tañara kömölöstün!	таңара көмөлөстүн!
intiba	öydöbül, öydöön xaal- bit sanaa	өйдөбүл, өйдөөн хаал- быт санаа
intihar	beyege tiyinii	бэйэгэ тийинии
intikal	tuoraahın	туорааһын
intikam	1. öhü sitihii, öhüön- nechin 2. revanş	1. өһү ситинии, өһүөн- нэчин 2. реванш
intikamcı	revanşist	реваншист
ip	bia	быа
ipek	solko	солко
ipekli	1. solko 2. solko tañas	1. солко 2. солко таңас
iplik	sap, xatılıbit sap	сап, хатыллыбыт сап
iptal	uuratı, ularıtı, kö- türüü	ууратыы, уларытыы, кө- түрүү
iptida	sağalamı	сагаланыы
irade	culuur, sanaa küühe, volıya	дьулуур, санаа күүһэ, воля
İranlı	iranets, İran oloxtooğo	иранец, Иран олохтоого
iri	bödöñ	бөдөң

irin	iriñe	ириңэ
irinlenmek	iriñer-	ириңэр-
iriyarı	bödöñ, töröl	бөдөң, төрөл
irkilmek	tuora oy-, çugus gin-, çineris gin-	туора ой-, чугус гын-, чинэрис гын-
İrlandalı	irlandets	ирландец
irtica	reaksiya, reaksionnay	реакция, реакционной
isabet	tübehii	түбэһии
ise	1. otton 2. öskötün	1. оттон 2. өскөтүн
isim	1. aat 2. aat tıl (gram.)	1. аат 2. аат тыл (грам.)
İskandinav	skandinav	скандинав
iskarpın	tüüppüle	түүппүлэ
iskele	1. biriisten 2. trap	1. бириистэн 2. трап
iskelet	carcama, karkas	дьардыама, каркас
iskemle	taburetka, oloppos	табуретка, олоппос
İskoçyalı	şotlandets	шотландец
iskonto	tüherii, çepçetii	түһэрии, чэпчэтии
İslâm	islam	ислам
İspanyol	ispanets	испанец
İspanyolca	ispanskay tıl	испанскай тыл
ispat	dakaastaahın, dakaasta- bıl	дакаастааһын, декааста- был
ispatlamak	dakaastaa-	дакаастаа-
ispirto	ispiir	испиир
istasyon	stansiya	станция
istatistik	statistika	статистика

istek	1. baġa, baġarı 2. kördöhüü, irdebil	1. баға, бағары 2. көрдөһүү, ирдэбил
istekli	baġalaax	бағалаах
istemek	1. baġar- 2. kördös-, irdee-	1. бағар- 2. көрдөс-, ирдээ-
istep	xonuu kuyaar, istiep	хонуу куйаар, истиэп
istibdat	tiraniya, despotizm	тирания, деспотизм
istidat	coġur	дьоғур
istifa	otstavka	отставка
istihdam	illeñe suox buoluu	иллэнэ суох буолуу
istihza	1. külüü oñostuu 2. ügergeehin	1. күлүү оңостуу 2. үгэргээһин
istikamet	napravleniye	направление
istikbal	keler kem, keskil	кэлэр кэм, кэскил
istiklâl	tutuluga suox buoluu	тутулуга суох буолуу
istikrar	turuktaax buoluu, xal- bañnaabat buoluu	туруктаах буолуу, хал- баңнаабат буолуу
istikrarsız	turuga suox, xalbarxay	туруга суох, халбархай
istikraz	zayom	заём
istilâ	1. bılcaahın, okkupat- siyalaahın 2. saba tühüü	1. былдьааһын, оккупа- циялааһын 2. саба түһүү
istilâci	xalabırcıt	халабырдыт
istirahat	sınñalan	сынньалаң
istirahat etmek	sınñan-	сынньан-
istiridye	ustritsa	устрица
istismar	kölöhünneehin	көлөһүnnээһин

istisna	tuoraahın, haalıı, kehii	туорааһын, хаалыы, кэһии
istisnaî	uhuluççulaax, uhuluççu	уһулуччулаах, уһулуччу
istişare	sübe munñax	сүбэ мунньах
İsveçli	şved	швед
İsviçreli	şveytsarets	швейцарец
isyan	1. bastaanña 2. bıraçias	1. бастаанһа 2. бырачыас
iş	1. üle 2. sıala, carık	1. үлэ 2. дыала, дьарык
işaret	belie, signal	бэлиэ, сигнал
işaretlemek	belietee-	бэлиэтээ-
iş birliđi	biirge üleleehin	бииргэ үлэлээһин
işçi	ülehit	үлэһит
işgal	bılcaahın, okkupatsiya- laahın	былдьааһын, оккупация- лааһын
işgalci	okkupant, talabırcıt	оккупант, талабырдыт
iş gücü	ülehit küüs	үлэһит күүс
iş günü	üle küne	үлэ күнэ
iştilmedik	kihi istibetex	киһи истибэтэх
işitmek	ihit-	иһит-
işkence	nakaastaahın, sordoohun	накаастааһын, сордоохун
işkenceci	sordoocçu, palaç	сордооччу, палач
işlek	kürgüömnөөх, elbex con- noox	күргүөмнээх, элбэх дыон- ноох
işlem	ile, üle-xamnas, operat- siya, protsedura	үлэ, үлэ-хамнас, опера- ция, процедура
işlemek	ülelee-	үлэлээ-
işletme	üleletii (fabrikani, stanogu)	үлэлэтии (фабриканы, станогу)

işletmek	ületelet- (fabrikani, stanogu uo.d.a.)	үлэлэт- (фабриканы, станогу уо.д.а.)
işsiz	ülete suox	үлэтэ суох
işsizlik	ülete suox buoluu	үлэтэ суох буолуу
iştah	1. appetit 2. bađarı, bađa, tattarı	1. аппетит 2. бағары, баға, таттары
işte	subu	субу
iştirak	kıttı	кытты
iş veren	predprinatel', üleni biereeççi	предприниматель, үлэни бизрээччи
it	ıt	ыт
itaat	bas berinii, tıln istii	бас бэринии, тылын истии
itaatlı	istigen	истигэн
itaatsızlık	bas berimmet buoluu, istibet buoluu	бас бэриммэт буолуу, истибет буолуу
İtalyan	ital'yanets	итальянец
İtalyanca	ital'yanskay tıl	итальянской тыл
itfaiye	pojarnay komanda	пожарнай команда
itfaiyeci	pojarnik	пожарник
ithal	import, tieyen killerii	импорт, тиейэн киллэрии
ithal etmek	tieyen killer-	тиейэн киллэр-
ithalât	import, tieyen killerii	импорт, тиейэн киллэрии
itham	buruydaahın	буруйдааһын
itibar	ıtktabıl, avtoritet	ытыктабыл, авторитет
itibaren	...ıla	...ыла
itidal	xolku bıhıı, xolku maygı	холку быһыы, холку майгы
itimat	iteğel, erenii	итэҕэл, эрэнии

itiraf	bilinii	билинии
itiraz	utarı, bıraçias	утары, бырачыас
iğişmek	anñıs-, ütürüs-	анньыс-, үтүрүс-
itmek	as-, ütürüy-	ас-, үтүрүй-
ittifak	soyuz	союз
ittifakla	bir sanaanan	биир санаанан
ivedi	tietelleex, suhal, utalıtılıbat	тиэтэллээх, суһал, уталытыллыбат
iyi	1. üçügey, ütöö 2. do-ruobay	1. үчүгэй, үтөө 2. до-руобай
iyileşmek	1. tubus- 2. ütöör-	1. тубус- 2. үтүөр-
iyilikle	ütöönen, üçügeyinen	үтүөнэн, үчүгэйинэн
iyimser	optimist	оптимист
iyimserlik	optimizm	оптимизм
iz	atax suola, suol-iis	атах суола, суол-иис
izahat	bıhaarı	быһаары
izci	suolcut	суолдьут
izin	1. köñüllechin 2. uop-puska	1. көңүллээһин 2. уоп-пуска
izinli	uoppuskalaax	уоппускалаах
izinsiz	köñülletiite suox	көңүллэтиитэ суох
İzlandalı	islandets	исландец
izlemek	keteen kör-, suollaa-	кэтээн көр-, суоллаа-
izlenim	öydöbül, öydöön xaalbit sanaa	өйдөбүл, өйдөөн хаалбыт санаа
izlenimcilik	impressionizm	импрессионизм
izmarit	böppürüöske tobođo	бөппүрүөскэ тобоҕо

J

jaguar	yaguar	ягуар
jale	siik uu	сиик уу
jambon	vetçina, okorok	ветчина, окорок
jandarma	jandarm, jandarmeriya	жандарм, жандармерия
japon	yaponets	японец
jenosid	genotsid	геноцид
jeolog	geolog	геолог
jeoloji	geologiya	геология
jeolojik	geologiçeskay	геологической
jet	reaktivnay samolöt	реактивной самолёт
jilet	bii	бии
gimnastik	gimnastika	гимнастика
gimnastikçi	gimnast	гимнаст
judo	dzüdo	дзюдо
jurnal	donuos, tillaahın	донуос, тыллааһын
jurnalci	donuosçut, tillaaççı	донуосчут, тыллааччы
jübile	yubiley	юбилей
jüri	jüri	жюри
jüt	djut	джут

K

kaba	kuruubay	куруубай
kabahat	buruy, buruyu oñoruu	буруй, буруйу оңоруу
kabahatli	buruydaax	буруйдаах
kabahatsız	buruya suox	буруйа суох
kabak	tıkva	тыква
kabarmak	ülün-, üllen tağıs-	үлүн-, үллэн тағыс-
kabiliyet	coğur	дьоғур
kabiliyetli	coğurdaax	дьоғурдаах
kabine	1. kabinet 2. tualet, ubuorunay	1. кабинет 2. туалет, убуорунай
kablo	kabel', tros	кабель, трос
kabuk	xatırık, хах	хатырык, хах
kabul	ıln, tutuu, priyom-naahın	ылыы, тутуу, приём-нааһын
kabul etmek	ılın-, söbüles-	ылын-, сөбүлэс-
kaburga	oyoğos	ойоғос
kaç	xas, töhö	хас, төһө
kaçak	1. kontrabandnay (ta-baar) 2. sokuona suox	1. контрабанднай (та-баар) 2. сокуона суох
kaçamak	kuotar xayağas, kuotar suol, kölbörütünüü	куотар хайағас, куотар суол, көлбөрүтүнүү
kaçamaklı	xalbañ, mülü-xalı, bı-haarıta suox	халбаң, мүлү-халы, бы-наарыта суох
kaçar	töhölüü	төһөлүү
kaçık	normal'naya suox, psix	нормальнойа суох, псих
kaçıncı	xahıs, ханнік	хаһыс, ханнык
kaçılmaz	mülçürtübet	мүлчүрүйбэт

kaçınmak	kuotun-, xalbarıyan bier-	куотун-, халбарыйан биэр-
kaçırmak	1. uor- 2. tölö tut-, kuottar-	1. уор- 2. төлө тут-, куоттар-
kaçışmak	ürüö-taraa siris-, ihilin-	үрүө-тараа сырыс-, ыһылын-
kaçmak	1. kuot- 2. süter-	1. куот- 2. сүтэр -
kadar	dılı, dieri	дылы, диэри
kadeh	ürüümke, bakaal	үрүүмкэ, бакаал
kader	cılğa, ıyaax	дьылга, ыйаах
kadın	cahtar	дъахтар
kadife	baarxat	баархат
kadim	bılırgı, erge	былыргы, эргэ
kadro	ştat, sastaap, kadrđar	штат, састаап, кадрдар
kadrolu	ştatnay	штатнай
kafa	töbö, bas	төбө, бас
kafa tası	çömçökö	чемчөкө
kafes	1. eresieñke 2. ki- liekke	1. эрэсиэңкэ 2. ки- лиэkkэ
kafeterya	kafeteriy, ostolobuoy	кафетерий, остолобуой
kâfi	1. söp buolar 2. söp buoluo, tüksü	1. сөп буолар 2. сөп буолуо, түксү
kafile	1. bölöx (turistar uo. d.a.) 2. partiya	1. бөлөх (туристар уо. д.а.) 2. партия
kâgıt	1. kumaağı 2. xaartı	1. кумаагы 2. хаарты
kahr	ahn, muñ, erey	аһны, муң, эрэй
kahin	prorok	пророк
kahraman	geroy	герой

kahramanlık	geroyduu bıñı	геройдуу быһыны
kahrolsun!	suox buollun!	суох буоллун!
kahvaltı	sarsıardaañı ahılık	сарсыардааңы аһылык
kahve	1. kofe 2. kofeynya, kafe	1. кофе 2. кофейня, кафе
kahvehane	kofeynya, kafe	кофейня, кафе
kahve rengi	hoñor, küreñ	хоңор, күрэң
kaide	1. bıraabıla, nuorma 2. pyedestal, posta- ment, olox	1. быраабыла, нуорма 2. пьедестал, поста- мент, олох
kâinat	aan doydu	аан дойду
kakao	kakao	какао
kakmak	saay-	саай-
kalabalık	1. con, elbex kihi 2. elbex kihileex, elbex kihi oloror	1. дьон, элбэх киһи 2. элбэх киһилээх, элбэх киһи олоpor
kalay	xorğolcun	хорголдун
kalaycı	duycut	дуйдъут
kalp	sürex	сүрэх
kalpsiz	ahınar sürege suox, tıyıs, toñuy	аһынар сурэҕэ суох, тыйыс, тоңуй
kalbur	siide	сиидэ
kalça	ulluk, öttük	уллук, өттүк
kaldırım	1. mostovoy 2. trotuar	1. мостовой 2. тротуар
kaldırımlı	muostalaax, oñoruulaax	муосталаах, оңоруулаах
kaldırmak	1. kötöx-, turuor- 2. xomuy-, il-, suox gın-	1. көтөх-, туруор- 2. хомуй-, ыл-, суох гын-
kale	1. kirieppes 2. tirex,	1. кириэппэс 2. тирэх,

	хахха, bastion 3. bo- ruota (sport.) 4. lad- ya (şaxm).	хахха, бастион 3. бо- руота (спорт.) 4. ла- дья (шахм.)
kaleci	vratar'	вратарь
kalem	uruuçuka, xarandaas	уруучука, харандаас
kalfa	maastar kömölöhöççüte	маастар көмөлөнөөччүтэ
kalın	1. xalıñ 2. xoyuu	1. халың 2. хөйуу
kalıp	1. xalıp, forma 2. kiep, xoluokka 3. mıla kuhuoga	1. халып, форма 2. киэп, холуокка 3. мыыла куһога
kalıt	naslediye	наследие
kalıtçı	nehilienńik	нэһилиэнньик
kalıtım	ucuordaahın, utum naahın	удьурдааһын, утум- нааһын
kalıtsal	nehiliestibe; ucuorduur	нэһилиэстибэ; удьурдуур
kalifiye	kvalifikatsiyalaax	квалификациялаах
kalite	xaaçıstıba	хаачыстыба
kalitesiz	xaaçıstıbata suox, ku- hağan xaaçıstıbalaax	хаачыстыбата суох, ку- һаған хаачыстыбалаах
kalkan	kuyax	куйах
kalkındırmak	örö kötöx-, sayınnar-	өрө көтөх, сайыннар-
kalkınma	saydı, üüntüü	сайдыы, үүнүү
kalkınmak	sayın-, üün-	сайын-, үүн-
kalkmak	tur-	тур-
kalmak	haal-	хаал-
kalori	kaloriy	калорий
kalorifer	kiinnemmit ititii	кииннэммит ититии
kamara	kayuta	каюта

kamarot	stüard	стюард
Kamboçlu	kambodjiyets	камбоджиец
kambur	bökçögör, nõxçoğor	бөкчөгөр, ньохчоғор
kamçı	kımnı	кымньыы
kamçılamak	kımnılaa-	кымньыылаа-
kamera	kinokamera	кинокамера
kamış	xomus ot	хомус от
kamp	laağır	лаағыр
kampanya	kampaniya	компания
kamu	obşestvo	общество
kamyon	tahağas massınata	таһағас массыыната
kan	xaan	хаан
kanaat	bige sanaa	бигэ санаа
Kanadalı	kanadets	канадец
kanal	xanaal	ханаал
kanalizasyon	kanalizatsiya	канализация
kanama	xaan barıta	хаан барыта
kanamak	xaan kel-	хаан кэл-
kanape	cıbaan	дьыбаан
kanat	kınat	кынат
kanca	bağır, torduox, kürü- çüök	бағыыр, тордуох, күрү- чүөк
kandırmak	1. albınnaa- 2. tılgar killer-, iteğet-	1. албыннаа- 2. тылгар киллэр-, итэгэт-
kangal	1. motuok (sap uo.d.a.) 2. xalbahu töğürüğe	1. мотуок (сап уо.д.а.) 2. халбаһы төгүрүгэ
kanı	minienné, sanaa, bige sanaa	минизэньэ, санаа, бигэ санаа

kanıksamak	üölenen хаал-, üiges oñuhun-	үөрэнэн хаал-, үгэс оңоһун-
kanıt	dakaastaahın, dovod	дакаастааһын, довод
kanıtılamak	dakaastaa-	дакаастаа-
kanlı	хааннаах, хаанırbit	хааннаах, хаанырбыт
kanmak	iteğey-	итэгэй-
kanser	rak	рак
kanserli	rak ıarınan ıalcaaqçı	рак ыарыынан ыалдьааччы
kansız	хаана suox	хаана суох
kansızlık	хаан ağıyaahına	хаан ағыяаһына
kantin	laappı, ostolobuoy (zavodka uo.d.a.)	лааппы, остолобуой (заводка уо.д.а.)
kanun	sokuon	сокуон
kanunen	sokuonunan, sokuon bı- hıtınan	сокуонунан, сокуон бы- һытынан
kanunlu	sokuonnay	сокуоннай
kanunluluk	sokuonnas	сокуоннас
kanyak	ханһаах	ханһаах
kap	ıhit-xomuos, ıhit, хаа	ıһит-хомуос, ıһит, хаа
kapak	xappax	хаппах
kapalı	sabılaax	сабыылаах
kapamak	1. sap- 2. xataa, 3. араар- (uotu, араа- cıyanı uo.d.a.)	1. сап- 2. хатаа, 3. араар- (уоту, араа- дьыйаны уо.д.а.)
kapан	soxso, çaarakaan; ugaayı	сохсо, чааркаан; угаайы
kapанık	1. sabılaax 2. ıar, xam battır	1. сабыылаах 2. ыар, хам баттыыр

kapанmak	sabılın-, xatan-	сабылын-, хатан-
kaparo	zadatok	здаток
kapasite	kieli, is, yomkost'; coğur, kıax	киэли, ис, ёмкость; дьоғур, кыах
kapatmak	sap-	сап-
kapı	aan	аан
kapıcı	xarabıl, şveysar	харабыл, швейцар
kapılmak	umsuguy-, ülühyü-	умсугуй-, үлүһүй-
kapık	biir xarçı, keppieyke	биир харчы, кэппиэйкэ
kapitalist	1. kapitalist 2. kapi- talistiçeskey	1. капиталист 2. капи- талистической
kapitalizm	kapitalizm	капитализм
kapkacak	ıhit- xomuos	ıһит-хомуос
kaplama	bürüyüü, sabı	бүрүйүү, сабыы
kaplamak	bürüy-	бүрүй-
kaplan	baabır, tiigir	баабыр, тиигир
kaplıca	mineral'nay uulaax ku- rort	минеральной уулаах ку- порт
kaplumbağa	çerepaxa	черепаха
kapmak	xap-	хап-
kapris	xappırıstaahın	хаппырыыстааһын
kaprisli	xappırıs	хаппырыыс
kapтан	kapitan (sport.)	капитан (спорт.)
kaporta	kapot'	капорт
kaput	siniel	синиэл
kar	хаар	хаар
kâr	1. doxuot 2. tuha	1. дохуот 2. туһа

kara I	sir, kuraanax sir	сир, кураанах сир
kara II	1. xara 2. xaraña	1. хара 2. хараңа
kara batak	baklan	баклан
kara buğday	greçixa	гречиха
karaca	turtas	туртас
kara ciğer	biar	быар
karakol	1. patrol' 2. uçaastak	1. патруль 2. учаастак
karakter	xarakter	характер
karalamak	xaraart-	хараарт-
karanfil	gvozdika	гвоздика
karanlık	xaraña	хараңа
karantina	karantin	карантин
karar	1. ıyaax, uuraax, bihaarı 2. nuorma, miere	1. ыйаах, уураах, бынаары 2. нуорма, мизэрэ
kararlaştırmak	bihaar-, ıyaaxta tahaar-	бынаар-, ыйаахта тааар-
kararmak	xaraar-, xarañar-	хараар-, хараңар-
kararname	ıyaax, dekret	ыйаах, декрет
kararsız	1. tüörekey, xamsı turar 2. saarañ, muñutax, munaax	1. түөрэккэй, хамсыы турар 2. саараң, мунутах, мунаах
kara yolu	şosse	шоссе
karbon	uglerod	углерод
karbonat	suoda	суода
karbüratör	karbürator	карбюратор
kardeş	1. biraat, ini 2. bahıs	1. быраат, ини 2. балыс
kardeşlik	biraattahu, biraattu buoluu, doğordohuu	бырааттаһы, быраатты буолуу, доғордохуу

kare	1. kvadrat 2. kvadratnay	1. квадрат 2. квадратнай
kareli	kiliekke oyuulaax, saaximat oyuulaax	киликкэюуулаах, саахымат ойуулаах
karga	turaax	тураах
karı	1. oyoх, kergen 2. caxtar	1. ойох, кэргэн 2. дьахтар
karı koca	kergenniiler, erdii-oyoxtuu	кэргэннилэр, эрдий-ойохтуу
karın	is	ис
karınca	kımirdağas	кымырдағас
karış	xaris	харыс
karışık	butuurdaax, uustuk	бутуурдаах, уустук
karışıklık	1. bereedek suoğa, ürey- saray buoluu, satarıyn 2. maassabay dolguuyu	1. бэрээдэк суоға, үрэй-сарай буолуу, сатарыйыы 2. маассабай долгуйуу
karışım	bulkaas	булкаас
karışmak	bukkulun-, bukkus-	буккулун-, буккус-
karıştırmak	bukkuy-, butuy-	буккуй-, бутуй-
karides	krevetka	креветка
karikatür	karikatura	карикатура
karikatürcü	karikaturist	карикатурист
kârlı	baristaax	барыстаах
karma	1. bulkaas (komissiya uo.d.a.) 2. xolbohuktaax (komanda)	1. булкаас (комиссия уо.д.а.) 2. холбоһуктаах (команда)
karmaşık	uustuk	уустук
karnabahar	öñnööх харрұста	өңнөөх хаппыыста
karne	1. oskuola oğotun dnev-	1. оскуола оғотун днев-

	nige 2. kiniiske (bi- lietteex, talonnaax)	нигэ 2. киинискэ (би- лиэттээх, талоннаах)
karoser	kuzov	кузов
karpuz	arbuz	арбуз
karpuzcu	arbuz atılaaççı	арбуз атыылааччы
karşı	utarı	утары
karşılama	1. körüs- 2. tolор- (kördöhüünü, naadyını)	1. көрүс- 2. толор- (көрдөһүүнү, наадыыны)
karşılaşma	körsühüü, matç	көрсүһүү, матч
karşılaşmak	körsüs-	көрсүс-
karşılık	1. eppiet, xoruy 2. ek- vivalent	1. эппиэт, хоруй 2. эк- вивалент
karşılıklı	xardarita	хардарыта
kart I	erge, ergerbit (oğuruot aha)	эргэ, эргэрбит (оғуруот аһа)
kart II	1. otkritka 2. vizit- ney kartoçka	1. открытка 2. визит- нэй карточка
kart III	karting (sport.)	картинг (спорт.)
kartal	xotoy	хотой
karton	1. xorduonka 2. sigare- ta xaata	1. хордуонка 2. сигаре- та хаата
kartpostal	otkritka	открытка
karyola	oron	орон
kas	biççiñ	быччың
kasa	1. seyf 2. kaassa 3. caahık (piibe uo.d.a.)	1. сейф 2. каасса 3. дьааһык (пиибэ уо.д.а.)
kasaba	(kıra) kuorat	(кыра) куорат
kasap	1. et etteççi 2. ölö- rüöxsüt	1. эт эттээччи 2. өлө- рүөхсүт

kasım	setinfi	сэтинни
kasımpatı	xrizantema	хризантема
kasırğa	1. xoloruk 2. buurğa	1. холорук 2. буурға
kasket	kiepkе, furajka	киепкэ, фуражка
kasten	soruyan	соруйан
kaş	xaas, kihi xaaha	хаас, киһи хааһа
kaşık	ñuoska, xamyax	һуоска, хамыйах
kaşıklamak	1. ñuoskanan ahaa- 2. simin-	1. һуосканан аһаа- 2. симин-
kaşımak	kıhy-, tarbaa-	кыһый-, тарбаа-
kaşıntı	kıhyı	кыһыы
kat	1. etees, mendimen 2. araña 3. komplekt 4. tögöl	1. этээс, мэндимэн 2. араһа 3. көмплект 4. төгүл
katalog	katalog	каталог
katar	1. sastaap, poyezd 2. kolonna	1. састаап, поезд 2. колонна
katedral	sobor	собор
kategori	razryad, kategoriya	разряд, категория
katetmek	aas-, biha aas-, tuoraa-	аас-, быһа аас-, туораа-
katı	1. kıtaanax, хоççorhoу 2. kıtaanax, хағыс	1. кытаанах, хоччорхой 2. кытаанах, хағыс
katılmak	kıtın-, xolbos-	кытын-, холбос-
katır	mul	мул
katil	ölörüü	өлөрүү
kâtil	ölörüöxsüt	өлөрүөхсүт
kâtip	sekretar'	секретарь
katiyen	xahan dağanı, tuox da ihin	хаһан дағаны, туох да иһин

katki	1. ebii, ebiilik 2. kılaat	1. эбии, эбиилик 2. кылаат
katlamak	xolboo-, ep-	холбоо-, эп-
katlanır	xomullar, bük tutullar	хомуллар, бүк тутуллар
katlanmak	tuluy-	тулуй-
katletmek	ölör-	өлөр-
katmak	ep-	эп-
kauçuk	kauçuk	каучук
kavak	tirex mas	тирэх мас
kavanoz	(taas) baañka	(таас) бааңка
kavga	iirseen, iireen, etihii	иирсээн, иирээн, этиһии
kavgacı	iireenii tardaacçı, ox-suhuuk	иирээни тардааччы, ох-суһуук
kavram	öydöbül	өйдөбүл
kavramak	1. xaban ıl- 2. öydöö-, bıhaar-	1. хабан ыл- 2. өйдөө-, быһаар-
kavun	dınya	дыня
kavurmak	1. ihaarılaa- 2. uot-taa-, umat-, kuurt-	1. ыһаарылаа- 2. уот-таа-, умат-, куурт-
kavuşmak	1. körüs-, körsüs- 2. ıl-, bul-, tıgis-	1. көрүс-, көрсүс- 2. ыл-, бул-, тигис-
kavuştırmak	1. xolboo- 2. bier-, köñüllee-	1. холбоо- 2. биэр-, көңүллээ-
kaya	oçuos, oçuos xaya	очуос, очуос хайа
kayak	xayıhar	хайыһар
kayakçı	xayıharcıt	хайыһардыт
kaybetmek	1. süter- 2. süütter-	1. сүтэр- 2. сүттэр-
kaybolmak	süt-, suox buol-	сүт-, суох буол-
kaydetmek	1. belietee- 2. suruy-	1. бэлиэтээ- 2. суруй-

kaygı	kıhanı, aymanı	кыһаны, аймаһы
kaygılanmak	cıksın-, ayman-, kuttan-	дыксин-, аймаһы, куттан-
kaygılı	sanaağa tüspüt, kıhal-ğalamıt	санааға түспүт, кыһал-ғаламмыт
kaygisız	kıhalğata suox, kıhal-ğanı bilbet	кыһалғата суох, кыһал-ғаны билбөт
kayık	oñoço, tı	оңочо, тыы
kayıkçı	oñoçoloox, oñoçonon tahaacçı	оңочолоох, оңоноһон танааччы
kayıp	1. süterii 2. süppüt	1. сүтэрии 2. сүппүт
kayırmak	arañacçılaa-	араңаччылаа-
kayısı	abrikos	абрикос
kayış	kur	кур
kayıt	registratsiya, suruyuu	регистрация, суруйуу
kaymak I	1. xaltarıy- 2. sılan tüs-, tüs-, tuoraa-	1. халтарый-, суруйуу түс-, түс-, туораа-
kaymak II	süögey	сүөгэй
kaynaç	geyzer	гейзер
kaynak	1. sıkkıs, istoçnik 2. timiri iherdii	1. сыккыс, источник 2. тимир иһердии
kaynakçı	svarşık, sieteeççi	сварщик, сиетээччи
kaynamak	orguy-, bus-	оргуй-, бус-
kaynana	iye kılın	ийэ кылын
kaynaşmak	1. doğordos-, bilis- 2. xolbos-, silbes-	1. доғордоо-, билис- 2. холбос-, силбес-
kaynaştırmak	1. çugahat-, doğordo hunnar- 2. xolboo-, silbehinner-	1. чугаһат-, доғордо-һуннар- 2. холбоо-, силбэһиннер-

kaynata	ağa kılın, toyon	ага кылын, тойон
kaynatmak	orgut-, buhar-	оргут-, буһар-
kaz	xaas (kötör)	хаас (көтөр)
kaza	avariya, alcarxay	авария, алдьархай
kazaen	alğas, alğaska	алғас, алғаска
kazak	sviter, beesinke	свитер, бээсиңкә
Kazak I	kazak	казак
Kazak II	kazax	казах
Kazakça	1. kazax tılı 2. kazaxtı	1. казах тыла 2. казахты
kazan	soluur, xoçuol, olguy	солуур, хочуол, олгуй
kazanç	xamnas, doxuot	хамнас, дохуот
kazançlı	doxuottaax	дохуоттаах
kazanmak	1. üleelen bul- 2. süüy-	1. үлэлээн бул- 2. сүүй-
kazı	1. buoru xahı 2. xahılar	1. буоруу ханыы 2. ханылар
kazık	atax, anın atax; mas tohoğo	атах, анныы атах; мас тоһоғо
kazmak	1. kihıy-, ıraastaa- 2. gravirovkalaa-	1. кыһый-, ыраастаа- 2. гравировкалаа-
kazma	kiirke	кииркә
kazmak	xas-	хас-
kebab	kebab, üteheleex et	кебаб, утэнэлээх эт
keçe	boolcox	боолдьох
keçeleşmek	1. köhüy-, utuy- 2. tüürülün-, xataydan-, möçökölön-	1. көһүй-, утуй-, 2. түүрүлүн-, хатайдан-, мөчөкөлөн-
keçi	koza	коза
keder	jedeen, sanaarğabil, munçaarı	издээн, санаарғабыл, мунчаары

kederlenmek	sanaarğaa-, kurutuy-	санааргаа-, курутуй-
kederli	sanaarğaabit, kurutuybut	санааргаабыт, курутуйбут
keci	kuoska	куоска
kefal	kefal'	кефаль
kehribar	yantar'	янтарь
kek	keks	кекс
kekelemek	keleğeydee-, tardıalat-	кэлэгэйдээ-, тардыалат-
kekeme	keleğey	кэлэгэй-
keklik	xabcı, kuruppaaskı	хабды, куруппааскы
kel	tarağay	тарагай
kelebek	liax, ürümecçi	лыах, үрүмэччи
kelepçe	ilii xandalıta	илии хандалыта
kelime	tıl, biir tıl	тыл, биир тыл
kelle	töbö, bas	төбө, бас
keman	skripka	скрипка
kemancı	skripaç, skripkağa oon-ñooççu	скрипач, скрипкаға сонньооччу
kemer	kur	кур
kemik	uñuox	уңуох
kemikli	uñuoxtaax	уңуохтаах
kemirmek	tiniktee-	тиниктээ-
kenar	kırı sir, kıtı	кырыы сир, кытыы
kendi	1. beye, beyem 2. bas biler	1. бэйэ, бэйэм 2. бас билэр
kendiliğinden	avtomatiçeskaydık	автоматическойдык
kene	kleş	клец
kent	kuorat	куорат

kepçe	1. xomuos 2. saçok, ku-yuur	1. хомуос 2. сачок, ку-йуур
kere	tögül	төгүл
kerevides, kerevit	rak (zool.)	рак (зоол.)
kerpeten	çıskı, kítağas	чыскы, кытағас
kerpiç	saman, kirpiiççe	саман, кирпиичче
kertenkele	külgeri	күлгэри
kertik	kerdiis, oluk	кэрдийс, олук
kertmek	kert-	кэрт-
kervan	karavan	караван
kesafet	xoyuuta	хойуута
kesif	xoyuu	хойуу
kesik	bıstıbit, bıhılıbit	быстыбыт, быныллыбыт
kesilmek	1. bıhılın- 2. toxtoo-, uuray-	1. бынылын- 2. тохтоо-, уурай-
kesim	oroyuon, zona, sektor	оройуон, зона, сектор
kesin	1. xorsun sanaallaax, bulguççulaax 2. çaxçılaax, saarbağa suox	1. хорсун санаалаах, булгуччулаах 2. чыхчылаах, саарбаға суох
kesinlik	1. xorsun sanaalaax buoluu 2. billere, tustammıta, çopçuta	1. хорсун санаалаах буолуу 2. биллэрэ, тустаммыта, чопчута
kesişmek	bıha oxsus-	бына охсус-
keskin	sıtı	сытыы
kesmek	1. bıç- 2. toxtot-, uurat- 3. araar- (uunu, telefonu uo.d.a.)	1. быс- 2. тохтот-, уурат- 3. араар- (ууну, телефону уо.д.а.)
kestane	kaştan	каштан

keşif	1. arıyn, buluu 2. razvedka (bayıan.)	1. арыйыы, булу 2. разведка (байыан.)
keten	lüön	лүөн
keyfetmek	saataa-, aralcıy-, üörköt-	саатаа-, аралдьый-, үөркөт-
keyfiyet	1. bıhu-maygı 2. хаа-çıstıba	1. быныы-майгы 2. хаачыстыба
keyif	1. nastıriandı 2. talı-mastanı, харрınıstaa-hın	1. настырыанньа 2. талымастаны, халпырыыстаанын
keyifli	behieley, üörbüt-köppüt, nastıriandıalaax	бэниэлэй, үөрбүт-көппүт, настырыанньалаах
keyifsiz	nastıriandıata suox	настырыанньата суох
keyifsizlik	ıarıtyyn, ahaağın	ыарытыыйы, аһаағыры
kez	tögül	төгүл
Kıbrıslı	kipriot	киприот
kıç	kuorma, kuturuk	куорма, кутурук
kıl	1. kıl 2. tüü	1. кыл 2. түү
kılavuz	1. sircit kihi, gid 2. lotsman 3. spravoçnik	1. сирдыт киһи, гид 2. лоцман 3. справочник
kılıç	kılıs, saabıla	кылыс, саабыла
kılıf	хаа, бүрүө	хаа, бүрүө
kılıflamak	хааға ук-	хааға ук-
kılık	tas körüñ, tañnar tañas	тас көрүң, таңнар таңас
kılmak	gın-	гын-
kımlıda(n)mak	xamsaa-, sığarıy-	хамсаа-, сығарый-
kınama	seme, semeleehin	сэмэ, сэмэлээһин
kınamak	semelee-, buruydaa-	сэмэлээ-, буруйдаа-

kırgınlık	atağastabil, öhürgetii	атагастабыл, өһүргэтии
Kırgız	kırgız	кыргыз
Kırgızca	kırgız tıla	кыргыз тыла
kırık	1. alcammit 2. tostuu (med.)	1. алдыаммыт 2. тостуу (мед.)
kırılğan	1. tohuttağas 2. öhürges	1. тоһуттағас 2. өһүргэс
kırılmak	1. tohun-, ültürüy- 2. öhürgen- 3. öl-	1. тоһун-, үлтүрүй- 2. өһүргэн- 3. өл-
kırım	kırgı, kıdıyı	кыргыы, кыдыйыы
kırtmak	üçügemsiy-, kiemsiy-	үчүгэмсий-, киэмсий-
kırk	tüört uon	түөрт уон
kırkıncı	tüört uonus	түөрт уонус
kırlangıç	xarañaççı	хараңаччы
kırmak	1. alcat-, tohut-, ha- yıt- 2. kırt-, kıdıy- 3. alcat-, möltöt-	1. алдыат-, тоһут-, ха- йыт- 2. кырт-, кыдый- 3. алдыат-, мөлтөт-
kırmızı	kıhıl	кыһыл
kırtasiye	kenseleeriye mala-sala	кэнсэлээрийэ мала-сала
kısa	kılğas	кылгас
kısaca	kılğastık	кылгастык
kısalmak	kılğaa-, kıççaa-	кылгаа-, кыччаа-
kısaltma	kılğatı, abbreviatura	кылгатыы, аббревиатура
kısaltmak	kılğat-, kıççat-	кылгат-, кыччат-
kısık	kıkınas, xarcıgınas, kehieğirbit	кыыкынас, хардыгынас кэһиэғирбит
kısım	sorox, ireet, çaas	сорох, ирээт, чаас
kısır	oğolommot, uuhaabat	оғоломмот, ууһаабат
kısıltmak	xaaççaaxtaa-	хааччахтаа-

kıskaç	çıskı, kıtağas	чыскы, кытағас
kıskaç	1. künüühüt 2. ordugum- sax, künüümsex	1. күнүүһүт 2. ордугум- сах, күнүмсэх
kıskaçlık	künüü, ordugurğaaһın	күнүү, ордугурғааһын
kısқанmak	1. künüülee- 2. ordu- gurğaa-, ımsır-	1. күнүүлээ- 2. орду- гурғаа-, ымсыыр-
kısmak	kıççat-, aççat-, möltöt-	кыччат-, аччат-, мөлтөт-
kismet	col, sorgu, tusku, cılğa	дьол, соргу, туску, дьылға
kısmı	bıstax	быстах
kış	kıhın	кыһын
kışın	kıhın	кыһын
kışkırtı	kıkserii, tepterii, provokatsiya	киксэрии, тэптэрии, провокация
kışkırtmak	kıkser-, tepter-, pro- vokatsiyalaa-	киксэр-, тэптэр-, про- вокациялаа-
kışla	kazarma	казарма
kışlamak	kıstaa-, kıhın olor-	кыстaa-, кыһын олор
kışlık	kıhıññı	кыһыңңы
kıt	kemçi, tutax, ağıyah	кэмчи, тутах, ағыях
kıta	kontinent	континент
kıtalararası	kontinennar ikki ardı- larımaağı	континеннар икки арды- ларынаағы
kıtlık	1. tiyimmet buoluu 2. üünüü suoğa, aççık- taahın	1. тийиммет буолуу 2. үүнүү суоға, ачык- тааһын
kıvam	konsistentsiya	консистенция
kıvanç	kien tuttuu	киэн туттуу
kıvanmak	kien tutun-	киэн тутун-

kıvılcım	kıım	кыым
kıvırcık	kuudara, kuudaraabay	куудара, куудараабай
kıvırmak	bük tut-, bük batıaa-	бүк тут-, бүк баттаа-
kıvrınmak	1. tüüre tıttar-, muun- rıarı tıttar-, erilleñ- nee- 2. ereyden-, sordon-	1. түүрэ таттар-, муун- нары таттар-, эрил- леңнээ-, 2. эрэйдэн-, сордон-
kıvrık	bük tutullubut	бүк тутуллубут
kıvrılmak	bük tutulun-	бүк тутулун-
kıvrım	öğülleğes, erilleğes; toğoy	өгүллэгэс, эриллэгэс; тогой
kıyafet	tañnar tañas	таңнар таңас
kıyamet	arallaan, sügüleen	араллаан, сүгүлээн
kıyas	teñnebil, teñnechin	тэңнэбил, тэңнэчин
kıyaslamak	teñnee-, teñneen kör-	тэңнээ-, тэңнээн көр-
kıyı	kıtıı, bierek	кытыы, биэрэк
kıyma	farş, kırbamıt et	фарш, кырбаммыт эт
kıymak	1. kıra gına kırbaa- 2. buortulaa-	1. кыра гына кырбаа- 2. буортулаа-
kıymalı	etteex, kırbamıt et- teex	эттээх, кырбаммыт эт- тээх
kıymet	1. sıana 2. sıannas	1. сыана 2. сыаннас
kıymetli	kündü, sıanalaax	күндү, сыаналаах
kız	kıs	кыыс
kızak	sıarğa	сыарга
kızamık	kuor (med.)	куор (мед.)
kızamıkçık	krasnuxa (med.)	краснуха (мед.)
kızarmak	1. kıtar- 2. ihaarılan-	1. кытар- 2. ынаарылан-

kızartma	ihaarılamıt, sorkuoy- damıt	ынаарыламмыт, соркуой- даммыт
kızartmak	ihaarılaa-	ынаарылаа-
kızgın	1. öhüönneex, uordaax, kıñneex 2. kıtarbıt	1. өһүөннээх, уордаах, киңнээх 2. кытарбыт
kızgınlık	aba, kıñ	аба, киң
kızıl	1. kıhıl 2. kıtarxay, arağas 3. skarlatina (med.)	1. кыһыл 2. кытархай, арағас 3. скарлатина (мед.)
kızılağaç	sihik	сиһик
kızıřmak	umayan kıtıahın-	умайан кытыаһын-
kızkardeş	balıs	балыс
kızmak	1. kıhır- 2. sıly-, ıtiy-, kıtar-	1. кыһыр- 2. сылый-, итий-, кытар-
ki	ee, dii, da	ээ, дии, да
kıbar	1. ütüö, ütüö maygılaax 2. күndü, narın	1. үтүө, үтүө майгылаах 2. күндү, нарын
kıbir	ulaxamsık bıhu, ula- xamsıyın	улахамсык быһыы, ула- хамсыйыы
kıbirli	uluutumsuk, ulaxamsık	улуутумсук, улахамсык
kıbrit	ıspiiske	испиискэ
kılise	tañara ciete	таңара дьиэтэ
kılit	külüüs, somuok	күлүүс, сомуюк
кыиленек	xataa- (kıııuske)	хатаа- (күлүүскэ)
kılitli	xatıılaax	хатыылаах
kılo	1. kiile 2. ıyaahın	1. киилэ 2. ыйааһын
kılogram	kilogramm	килограмм
kılo metre	kilometr	километр

kiloton	kilonna	килотонна
kilovat	kilovatt	киловатт
kim	kim	ким
kimi	sorox	сорох
kimse	kim ere, kim da	ким эрэ, ким да
kimsesiz	soğotox, kime da suox	соғотох, кимэ да суох
kimsesizlik	soğotoxsuyuu	соғотохсуйуу
kimya	ximiya	химия
kimyasal	ximiçeskey	химическэй
kin	abaahı körüü	абааһы көрүү
kindar	öhüömnüleex, öhüönneex	өһтөмһнүлээх, өһүөннээх
kinin	xinin	хинин
kir	kir	кир
kira	arenda	аренда
kiracı	arendator, kvartirant	арендатор, квартирант
kiralamak	arendalaa-	арендалаа-
kiraz	çereşnya	черешня
kireç	ispieske	испиэскэ
kiremidi	kirpiçe öñö öñnöx	кирпииччэ өңө өңнөөх
kiremit	çerepitsa	черепица
kiriş	1. struna 2. kiris 3. öhüö, sis mas, buruus	1. струна 2. кирис 3. өһүө, сис мас, буруус
kirlenmek	kirtiy-	киртий-
kirletmek	kirtit-	киртит-
kirli	1. kirdeex 2. kirdeex tañas	1. кирдээх 2. кирдээх таңас
kirlilik	kirtiyii	киртийии

kirpi	cuos	дьуос
kirpik	kılamam	кыламан
kişi	kihi	киһи
kişilik	individual'nost', liç- nost'	индивидуальность, лич- ность
kitap	kinige	кинигэ
kitap evi	kinige mağahına	кинигэ мағаһына
kitaplık	biblioteka, kinige is- kaaba	библиотека, кинигэ ыс- кааба
kitara	gitara	гитара
kitaracı	gitarist	гитарист
klásik	1. klassik 2. klassi- çeskay	1. классик 2. класси- ческой
klik	klika	клика
klişe	şamp, şablon	штамп, шаблон
klüp	kuluup	кулууп
koalisyon	koalitsiya	коалиция
kobay	muora sibiinöete	муора сибииңкэтэ
koca I	er	эр
koca II	1. ulaxan, südü 2. kır- cağas	1. улахан, суду 2. кыр- дьяғас
kocamak	kırıy-, saahır-	кырый-, сааһыр-
koç	baraan	бараан
kof	kuraanax	кураанак
koğuş	balıha palaatata; xaa- uñ kamerata	балыһа палаатата; хаа- йыы камерата
koklamak	sıtırğaa-	сытырғаа-
kokmak	1. sıttıy-, sıttaax buol- 2. sıtyy-	1. сыттый-, сыттаах буол- 2. сытый-

kokmuş	sıtybit, imıybit	сытыйбыт, ымыйбыт
kokteyl	kokteyl'	коктейль
koku	1. sıt 2. duxuu	1. сыт 2. духуу
kokulu	üçügey sittaax	үчүгэй сыттаах
kol	1. ilii 2. siex 3. salaa (örüs, labaa uo.d.a.)	1. илии 2. сиях 3. салаа (өрүс, лабаа уо.д.а.)
kola	kraxmal	крахмал
kolalamak	kraxmallaa-	крахмаллаа-
kolalı	kraxmallaax, kraxmal- lammit	крахмаллаах, крахмал- ламмыт
kolan	xolun	холун
kolay	çepçeki, ıaraxana suox	чэпчэки, ыарахана суох
kolaylařtırmak	çepçet-, sudurgutut-	чэпчэт-, судургутут-
kolaylık	çepçetii	чэпчэтии
kolçak	ütülük	үтүлүк
kolej	kolledj	колледж
kolejli	kolledj üöreneeççite	колледж үөрэнээччитэ
koleksiyon	kolleksiya	коллекция
kolektif	kollektivnay	коллективной
kolektifleřtirme	kollektivizatsiya, xol- bohuktaahın	коллективизация, хол- боһуктааһын
kolera	xolera	холера
koli	bahılka	баһыылка
kolluk	1. manjeta 2. siex xat- tıga	1. манжета 2. сиях хат- тыга
koloni	koloniya	колония
kolonya	odekolon	одеколон

kolordu	korpus (bayıan.)	корпус (байыан.)
koltuk	1. kiriehile 2. xonnox	1. кирiehилэ 2. хоннох
kolye	kol'ye, oğuruo simex	колье, огуруо симэх
komedi	komediya	комедия
komiser	komissar	комиссар
komisyon	1. komissiya 2. komis- sionnay	1. комиссия 2. комис- сионнай
komite	komitet	комитет
komplikasyon	sıstarı (med.)	сыыстарыы (мед.)
kompro	zagovor	заговор
komplocu	zagovarřik	заговорщик
komposto	kompot	компот
kompozisyon	1. kompozitsiya 2. öy- tön suruyuu	1. композиция 2. өй- төн суруйуу
kompozitör	kompozitor	композитор
komprador	komprador	компрадор
kompres	kompress	компресс
komprime	tabletka	таблетка
kompüter	kompyuter	компьютер
komřu	ıal, tahaaraa ıal	ыал, таһаараа ыал
komřuluk	ıallı oloruu	ыаллыы олоруу
komut	xamaanda, birikees	хамаанда, бирикээс
komutan	komandir	командир
komutanlık	komandovaniye	командование
komün	kommuna	коммуна
komünist	1. kommunist 2. kommu- nistiçeskaı	1. коммунист 2. комму- нистической

komünizm	kommunizm	коммунизм
konak	osobnyak	особняк
konaklamak	xon-	хон-
konçerto	konsert	концерт
köndüktör	provodnik, konduktor	проводник, кондуктор
konfederasyon	konfederatsiya	конфедерация
konfeksiyon	belem bılaaççıya	бэлэм былааччыя
konferans	1. leksiya 2. konferensiya	1. лекция 2. конференция
konferansçı	lektor	лектор
konfor	komfort, tabıgastaax	комфорт, табыгастаах
konforlu	komfortabel'nay	комфортабельная
kongre	syezd, kongress	съезд, конгресс
konmak I	tüs-, olor- (samolyot, kötür, bıl uo.d.a.)	түс-, оlor- (самолёт, көтөр, быыл уo.d.a.)
konmak II	туруорулун-	туруорулун-
konser	konsert	концерт
konservatuvar	konservatoriya	консерватория
konserve	kensierbe	кэнсиэрбэ
konsey	Sebiet	Сэбиэт
konsoles	konsul	консул
konsolesluk	konlul'stvo	консульство
konsorsiyum	konsortsium	консорциум
kontak	deñ xolbohuu, zamıkanıye	дэң холбоһуу, замыкание
kontrat	kontrakt, söbülehii	контракт, сөбүлэһии
kontrol	1. xonturuol, berebierke 2. kontrolyor	1. хонтуруол, бэрэбиэркэ 2. контролёр

kontrplâk	fanera	фанера
konu	1. tema, boppuruos, süjet 2. obyekt, predmet	1. тема, боппуруос, сюжет 2. объект, предмет
konuk	ıalcıt	ыалдыт
konuksever	ıalcıtımsax	ыалдытымсах
konukseverlik	ıalcıtımsax buoluu	ыалдытымсах буолуу
konum	baar sire, sılcar sire	баар сирэ, сылдыар сирэ
konuşkan	kepsetinñeñ	кэпсэтинньэң
konuşma	1. kepsetii, sehergehii 2. leksiya, dakılaat	1. кэпсэтии, сээргэһии 2. лекция, дакылаат
konuşmacı	lektor	лектор
konuşmak	kepset-, seherges-	кэпсэт-, сээргэс-
konut	cie-uot	дьиз-уот
kooperatif	kooperativ	кооператив
koordine etmek	koordinatsiyalaa-, biir sürünnee-	координациялаа-, биир сүрүннээ-
koparma	rıvok, örö anñıı (sport.)	рывок, өрө анньыы (спорт.)
koparmak	1. bıha tart- 2. xomuy-, itigestee- (fruktanı uo.d.a.)	1. быһа тарт- 2. хомуй-, итигэстээ- (фруктаны уo.d.a.)
kopça	kürüçüök	күрүчүөк
kopmak	bıhın-, bıha bar-, arağıs-, delbi bar-	быһын-, быһа бар-, арағыс-, дэлби бар-
kopya	kopiya	копия
kordiplomatik	dipkorpus	дипкорпус
kordon	1. şnur, provod 2. iilii ergiyii, tulalaahın, kordon	1. шнур, провод 2. иилии эргийии, тулалааһын, кордон

Koreli	koreyets	кореец
koreograf	baletmeyster, xoreograf	балетмейстер, хореограф
koreografi	xoreografiya	хореография
koridor	körüdüör	көрүдүөр
korkak	kuttas	куттас
korkaklık	kutas bını	куттас быныы
korkmak	kuttan-	куттан-
korkmaz	çağybat, tollubat	чагыйбат, толлубат
korku	kuttanı, kuttal	куттаныы, куттал
korkulu	1. inirik 2. kuttallaax, serexteex	1. ынырык 2. кутталлаах, сэрэхтээх
korkuluk	1. perila, tutuhar sınıha 2. çuuçala	1. перила, тутунар сына 2. чуучала
korkunç	inirik, caabi	ынырык, дьаабы
korkusuz	1. kuttammat, xorsun 2. kuttala suox	1. куттаммат, хорсун 2. куттала суох
korkutmak	kuttaa-	куттаа-
koro	xor	хор
korocu	xorga illaaççı	хорга ыллааччы
korsan	pirat	пират
korsanlık	pirattaahın	пираттаанын
kort	kort (sport.)	корт (спорт.)
kortej	1. kortej 2. arıallaaççılar	1. кортеж 2. арыаллаачылар
korumak	1. kömüskee- 2. xarıstaa-	1. көмүскээ- 2. харыстаа-
korunma	kömüskel, kömüskeehin, oborona	көмүскэл, көмүскээнин, оборона

korunmak	1. kömüsken- 2. xarıstaa-	1. көмүскэн- 2. харыстан-
koruyucu	kömüskeeççi	көмүскээччи
kostüm	köstüüm	көстүүм
kostümlük	köstüüm tañaha	көстүүм таңаһа
koşmak	1. süür- 2. kölüy-(atı uo.d.a.)	1. сүүр- 2. көлүй-(аты уо.д.а.)
koşul	usuluobuya	усулуобуйа
koşut	parallel'nay	параллельная
kova	soluur, biedere	солуур, биздэрэ
kovalama	ekkiiretii, soyuolaahın	эккирээтии, сойуолаанын
kovalamak	ekkiiret-, soyuolaa-, sırs-	эккэрэт-, сойуолаа-, сырыс-
kovan	1. iniria uyata 2. boturuon	1. ыңырыа уйата 2. бутуруон
kovmak	üür-, üüren tahaar-	үүр-, үүрэн таһаар-
kovuk	kumalaan, köndöy	кумалаан, көндөй
koymak	1. üür- 2. turuor- 3. kut-	1. үүр- 2. туруор- кут-
koyu	xoyuu	хойуу
koyulaşmak	1. xoyun- 2. xarañar-	1. хойун- 2. хараңар-
koyulmak	ıls-, ılsis-	ылыс-, ылсыс-
koyun I	baraan	бараан
koyun II	xooy	хоой
koz	1. gretskey eriexe 2. kuohur	1. грецкэй эриэхэ 2. куоһур
koza	kokon	кокон
kozalak	tuorax	туорах

kozmetik	kosmetika	косметика
kozmiik	kosmiçeskaý	космической
kozmodrom	kosmodrom	космодром
kozmonot	kosmonavt	космонавт
köfte	ketiliet	кэтилиэт
köhne	ergerbit, erge	эргэрбит, эргэ
köhneleşmek	erger-	эргэр-
kök	silis, törüt	силис, төрүт
köken	törüt, törütter	төрүт, төрүттэр
kökleşmek	silis tart-, oloğur-, oloxsuy-	силис тарт-, ологур- олохсуй-
köknaar	xarıya	харыяа
kökten	törüt, tördütten uları- tar, kardinal'nay	төрүт, төрдүттэн улары- тар, кардинальнай
köle	kulut	кулут
köleleştiirmek	kulut oñohun-, bas be- rinner-	кулут оңонун-, бас бэ- риннэр-
kölelik	kuluttaahın	кулуттааһын
kömür	çox	чох
köpek	ıt	ыт
köpek balıǵı	akula	акула
köpek dişi	ahn (tiis)	аһы (тиис)
köprü	kürge, muosta	күргэ, муоста
köprücük	xomurğan	хомурған
köpük	küügen	күүгэн
köpürmek	1. küügennir- 2. kın- ñan tur-	1. күүгэннир- 2. кыын- һан тур-

kör	1. xarağa suox, balay 2. sippax (bıhax uo.d.a) 3. xaraña (uot, laampa)	1. хараға суох, балай 2. сыппах (быһах уо.д. а.) 3. хараña (уот, лаампа)
körfez	xomo	хомо
körleşmek	sippaa-	сыппаа-
körletmek	sippat-, möltöt-	сыппат-, мөлтөт-
körlük	xarağa suox buoluu	хараға суох буолуу
körpe	eder; sibiehey (sibili- gin ürgemmit)	эдэр; сибиэһэй (сибили- гин үргэммит)
körük	küört	күрөт
körüklemek	küörtee-, umat-	күөртээ-, умат-
köstek	tsepoçka	цепочка
köşe	munruk	мунрук
köşk	(kıra) villa, (sadtaax) pavil'yon	(кыра) вилла, (садтаах) павильон
kötü	kuhağan	куһаған
kötüleşmek	möltöö-, kuhağan buol-	мөлтөө-, куһаған буол-
kötümserlik	pessimizm	пессимизм
köy	deriebine	дэриэбинэ
köydeş	biir seliennäleex	биир сэлиэнньэлээх
köylü	tıa sirin oloxtooğo, baahınay	тыа сирин олохтооғо, бааһынай
kral	korol'	король
kralcı	monarxist	монархист
kralıçe	koroleva	королева
krallık	korolevstvo, monarxiya	королевство, монархия
kramp	tattarı, iñiir tardıta	таттары, иңиир тардыта

kravat	xaaltis	хаалтыс
kredi	1. kredit 2. avtoritet	1. кредит 2. авторитет
krem	krem	крем
krema	1. krem 2. süögey	1. крем 2. сүөгэй
kremalı	kremneex (tort uo.d.a.)	кремнээх (торт уо.д.а.)
kreş	caahıla	дьааһыла
kristal	kurustaal	курустаал
kritik	kritikçeskey, tostu ula- rıyulaax	критическэй, тосту ула- рыйылаах
kriz	kriz (med.), tiihik	криз (мед.), тиийик
krom	xrom	хром
kronoloji	xronologiya	хронология
kronometre	xronometr	хронометр
kros	kross	кросс
kruvazör	kreysler	крейсер
kuartet	kvartet	квартет
kubbe	kupol	купол
kubbeli	kupollaax	куполлаах
kucaklamak	1. kuus- 2. tögürü-, ergiy-	1. куус- 2. төгүрүй-, эргий-
kudret	küüs, kıax, küdex	күүс, кыах, күдэх
kudretli	küüsteex, kıaxtaax	күүстээх, кыахтаах
kudurmak	iir-, iire kılır-, iirimtiy-	иир-, иирэ кыыһыр-, иirimтий-
kudurtmak	iirt-, iirde kılırt-	иирт-, иирдэ кыыһырт-
kuduz	iirii, bukkulluu (med.) 2. iirbit, bukkullubut	1. иирии, буккуллуу (мед.) 2. иибит, буккуллубут

kuğu	kuba	куба
kukla	marionetka	марионетка
kulaç	bilas	былас
kulak	1. kulgaax 2. ister çoğur	1. кулгаах 2. истэр дьоғур
kule	başnya, vişka	башня, вышка
kulis	kulis	кулис
kullanılmış	tuttullubut, tuhanılı- bit	туттуллубут, туһаныллы- быт
kullanış	tuhanı, tuttuu	туһаныы, туттуу
kullanışlı	praktiçnay, udobnay	практичнай, удобнай
kullanmak	1. tutun-, tuhan- 2. ıt- (massınanı uo.d.a.)	1. тутун-, туһан- 2. ыт- (массыынаны уо.д.а.)
kulp	tutaax	тутаах
kuluçka	sımıt battaaççı	сыммыт баттааччы
kulübe	1. budka 2. üüteen, ba- lağan	1. будка 2. үүтээн, ба- лаған
kum	kumax	кумах
kumanda	1. komanda 2. upravleni- ye (tex.)	1. команда 2. управле- ние (тех.)
kumandan	komanduyuşay, komandır	командующай, командир
kumandanlık	komandovaniye	командование
kumar	kıhılaax oonńuu, azar- tnay oonńuu	кыһылаах оонньуу, азар- тнай оонньуу
kumarhane	oonńuur cie	оонньуур дьиз
kumaş	tañas, materiya	танас, материя
kumral	sırdık küreñ	сырдык күрэн
kumsal	kumax kıtıl	кумах кытыл

kumul	dyuna, barxan	дюна, бархан
kundak	1. oĝo suuta 2. fakel	1. оғо суута 2. факел
kundaklamak	1. suulaa- (oĝonu) 2. umat-, uottaa- (so- ruyan)	1. суулаа- (оғону) 2. умат-, уоттаа- (со- руйан)
kundura	atax tañaha	атах таңаһа
kunduracı	1. sappikihit 2. atax tañahın atılaaççı	1. саппыкыһыт 2. атах таңаһын атылаааччы
kunduz	buobura	буобура
kupa	kubok, imıya	кубок, ымыйа
kupon	1. kupon (sıanalaax kumaaĝı) 2. tañas, bıstax tañas	1. купон (сыаналаах кумаағы) 2. таңас, быстах таңас
kur I	körüü, xarayın, uhaa- sıbaydaahın	көрүү, харайыы, ухаа- сыбайдааһын
kur II	kurs (fin.)	курс (фин.)
kur'a	serebiey	сэрэбийэй
kurak	1. kuraanax, kuurbut 2. kuraan	1. кураанах, куурбут 2. кураан
kural	bıraabıla, nuorma	быраабыла, нуорма
kuram	teoriya	теория
kuramsal	teoreticeskay	теоретической
Kuron	Koran	Коран
kurbaĝa	baĝa	баға
kurbaĝalama	brass (sport.)	брасс (спорт.)
kurban	siertibe	сиэртибэ
kurdele	liente	лиэнтэ
kurgu	sobuottanar külüüs	собоуттанар күлүүс

kurmak	1. tut-, oñor- 2. te- riy-, törüttee-	1. тут-, оңор- 2. тэ- рий-, төрүттээ-
kurmay	ştab	штаб
kurnaz	albin, kiiterey	албын, киитэрэй
kurnazlık	kiitereydeehin	киитэрэйдээһин
kuron	1. koronka 2. kron (xarçı)	1. коронка 2. крона (харчы)
kurs	kurs, üörex	курс, үөрөх
kurşun	sibinies	сибиниес
kurşunkalem	xarandaas	харандаас
kurşunlamak	1. plombalaa- 2. ıtıalaa-	1. пломбалаа- 2. ытыялаа-
kurt I	börö	бөрө
kurt II	çierbe	чиэрбэ
kurtarıcı	bosxoloocçu, bıhaaççı	босхолооччу, быыһааччы
kurtarma	bıhaahın	быыһааһын
kurtarmak	bıhaa-, örühü-	быыһаа-, өрүһүй
kurtçuk	liçinka, lama	личинка, лама
kurtulmak	1. bıhan-, bosxolon-, örühün- 2. tüs-, tühen haal-, oyon taĝıs-	1. быыһан-, босхолон- өрүһүн- 2. түс-, түһэн хаал-, ойон тағыс-
kurtuluş	bosxoloohun, bıhaahın	босхолооһун, быыһааһын
kuru	1. kuraanax, kuurbut 2. xappıt, xatarılıbıt 3. iççitex	1. кураанах, куурбут 2. хаппыт, хатарыллыбыт 3. иччитэх
kurucu	törütteeççi, teriyeeççi	төрүттээччи, тэрийээччи
kurul	1. sebiet 2. komissiya	1. сэбиэт 2. комиссия
kurulamak	sot-, sotun-	сот-, соун-
kurulmak	1. tutulun-, oñohulun- 2. üöskee-, terilin-	1. тутулун-, оңоһулун- 2. үөскээ-, тэрилин-

kurultay	kongress, syezd	конгресс, съезд
kuruluş	1. oloxtoohun, teriyii, üösketii 2. terilte, uçrejdeniye, predpriya-tiye 3. is tutul, struktura	1. олохтооһун, тэрийии, үөскэтии 2. тэрилтэ, учреждение, предприя-тие 3. ис тутул, структура
kurum	obşestvo, liga	общество, лига
kurumak	kuur-, xat-	куур-, хат-
kuruş	kuruş (харчы)	куруш (харчы)
kurutma	kuurduu, xatarı	куурдуу, хатары
kurye	dipkuryer	дипкурьер
kusur	1. iteğestiyii, defekt 2. buruy, alğas	1. итэгэстийии, дефект 2. буруй, алғас
kuş	kötör	көтөр
kuşak	1. kuhaax, kur 2. kölüöne	куһаах, кур 2. көлүөнө
kuşatmak	kögürüt-, ergit-	төгүрүт-, эргит-
kuşkonmaz	sparja	спаржа
kuşku	serenii, ciksinii	сэрэнии, дьиксинии
kuşkulan-dırmak	ciksinner-, aymaa-	дьиксиннэр-, аймаа-
kuşkulu	ciksimmit, aymammit	дьиксиммит, аймаммыт
kuşkusuz	munaaga suox, köstön turar	мунаага суох, көстөн турар
kuş palazı	difteriya	дифтерия
kuş tüyü	tüü, tüütten oñohullubut	түү, түүттэн оңоһуллубут
kutlamak	eğerdelee-	эгэрдэлээ-
kutsal	ıtkı, ıtkıtanar	ытык, ытыктанар
kutu	xoruopka, saahık	хоруопка, дьааһык

kutup	polyus	полюс
kutur	diametr	диаметр
kuvvet	küüs, küüs-uox, küüs-küdex	күүс, күүс-уох, күүс-күдэх
kuvvetlendir-mek	küühürt-, böğörgöt-	күүһүрт-, бөгөргөт-
kuvvetlenmek	küühür-, böğörgöö-	күүһүр-, бөгөргөө-
kuvvetli	küüsteex	күүстээх
kuvvetsiz	küühe suox, möltöx	күүһэ суох, мөлтөх
kuyruk	1. kuturuk 2. uoçarat 3. kurdyuk	1. кутурук 2. уочарат 3. курдюк
kuytu	büççüm, büöm, kihite suox	бүччүм, бүөм, киһитэ суох
kuyu	1. xoluocas 2. şaxta	1. холуодьас 2. шахт
kuyumcu	yuvilir	ювелир
kuzey	xotu, хотугу	хоту, хотугу
kuzeybatı	xotuguluu-arğaa	хотугулуу-аргаа
kuzeydoğu	hotuguluu-ilin	хотугулуу-илин
kuzeyli	xotugu sir oloxtooğo	хотугу сир олохтооҕо
kuzgun	suor	суор
kuzgunkılıcı	gladiolus	гладиолус
kuzu	baraan oğoto	бараан оҕото
kuzukulağı	kiihile	кииһилэ
Kübalı	kubinets	кубинец
küçük	kıra	кыра
küçümsemek	kıççat-, kıççata kör-, siteri sıanalaama-	кыччат-, кыччата көр-, ситэри сыанадаама-

küf	tüünük	ТҮҮНҮК
küflenmek	tüünügür-	ТҮҮНҮГҮР-
küflü	tüünügürbüt, tüünük-teex 2. ergerbit	ТҮҮНҮГҮРБҮТ, ТҮҮНҮК-ТЭЭХ 2. эргэрбит
küfretmek	etis-, üögüs-	ЭҮИС-, ҮӨҮС-
küfür	etihii, üöxsüü	ЭТИНИИ, ҮӨХСҮҮ
kükürt	sera	сера
kül	kül	күл
külâh	1. xalpaak 2. möhööççük	1. халпаак 2. мөнөөччүк
külbasti	otbivnoy (nihılıbit, ihaarılammit et)	отбивной (ныһыллыбыт, ыһаарыламмыт эт)
külçe	kutuu (metall)	кутуу (металл)
külfetli	tübükteex, ıaraxan	түбүктээх, ыарахан
külliyat	suruyuu toloru xomuu-runńuga	суруйуу толору хомуу-рунньуга
kültür	kul'tura	культура
kültürel	kul'turnay	культурнай
kültür fizik	fizkul'tura	физкультура
kültürlü	kul'turalaax (kihi)	культуралаах (киһи)
küme	1. çömöx, kuuça 2. bölöx, mustuu	1. чөмөх, кууча 2. бөлөх, мустуу
kümes	kötörü tutar cie, kö-tör uyata	көтөрү тутар дьиз, көтөр уйата
küp I	(ulaxan) tuoy kuvşin	(улахан) туой кувшин
küp II	1. kub 2. kubiçeskay	1. куб 2. кубическа
küpe	ıtarğa	ытарға
kürdan	tiis xastar mas	тиис хастар мас

küre	şar	шар
kürek	1. kürceş, lappaakı 2. erdii, tı erdiite 3. erdii, erdiinen erdii	1. күрдьэх, лаппаакы 2. эрдии, тыы эрдиитэ 3. эрдии, эрдиинэн эрдии
kürekçi	erdiihit	эрдиинит
kürk	1. tüüleex 2. tüüleex son	1. түүлээх 2. түүлээх сон
kürkçü	tüüleegi tańastaaççı	түүлээғи таңастааччы
kürsü	1. tribuna 2. kafedra	1. трибуна 2. кафедра
küstah	kereene suox, saatarı bilbet, saappat	кэрээнэ суох, саатары билбэт, сааппат
kütle	1. maassa, bar con, noruot maassata 2. köhöñö taas	1. маасса, бар дьон, норуот маассата 2. көһөһө таас
kütlevî	maassabay	маассабай
kütük	1. berebine, çöñöçök 2. ispiihék, reyestr	1. бэрэбинэ, чөңөчөк 2. испиинэк, реестр
kütüphane	biblioteka	библиотека
kütüphaneci	bibliotekar'	библиотекарь

L

lâbirent	labirint	лабиринт
lâboratuvar	laboratoriya	лаборатория
lâcivert	xaraña xallaan küöx	хараңа халлаан күөх
lâf	tıl-ös	тыл-өс
lağvetmek	suox gin-, es-	суох гын-, эс-
lâhana	xappusta	хаппыыста
lâhza	tügen	түгэн
lâkap	xos aat	хос аат
lâkırdı	kepsetii, iahax	кэпсэтии, ыаһах
lâle	tül'pan	тюльпан
lâmba	laampa	лаампа
lânet	kırus	кырыыс
lânetlemek	kıraa-	кыраа-
lângust	langust	лангуст
lâpa	xaahı	хааһы
lâstik	erehiine, şına	эрэһиинэ, шина
lâtif	narın, namçı	нарын, намчы
lâtince	latinskay tıl, latin'	латинскай тыл, латынь
lâvabo	suunar ihit	суунар иһит
lâyık	dostoyınay, söptööh	достойнай, сөптөөх
lâzım	naada	наада
lehçe	tüölbe tıl, dialekt	түөлбэ тыл, диалект
leke	beetine	бээтинэ
Letonyalı	latış	латыш
levha	tablıǵka, viveska, be- lie suruk	табличка, вывеска, бэ- лиэ сурук
leylâk	siren'	сирень

leylek	ehir	эһир
lezzet	amtan	амтан
lezzetli	amtannaax, minñiges	амтаннаах, минньигэс
lezzetsiz	amtana suox, minñigehe suox	амтана суох, минньигэһэ суох
Libyalı	liviyets	ливиец
lider	lider	лидер
likör	likör	ликёр
liman	port	порт
limon	limon	лимон
lira	lira (xarçı)	лира (харчы)
lirik	liriçeskey	лирическэй
lisans	litsenziya	лицензия
lise	litsey	лицей
liseli	litsey üöreneeççite	лицей үөрэнээччитэ
liste	ispiihek	испиинэк
litre	litr	литр
Litvanyalı	litovets	литовец
loca	loja	ложа
lodos	soğuruuññu tıal	соғуруунңу тыал
lokanta	restoran	ресторан
lokma	kırbas, kuhuok	кырбас, куһуок
lokomotiv	parovoz	паровоз
lomboz	illüminator	иллюминатор
losyon	los'yon	лосьон
loş	boruk-soruk	борук-сорук
lügat	tılcıt	тылдыт
lütfen	bahaalista	баһаалыста

М

maalesef	xomoyuox ihin	хомойуох иһин
maarif	noruot üöreğiriite	норуот үөрэгириитэ
maarifçi	noruot üöreğiriitin üleHITE	норуот үөрэгириитин үлэһитэ
maaş	xamnas, akılaat	хамнас, акылаат
mabet	xram	храм
mabut	tañara, üñer tañara, kumir	таңара, үңэр таңара, кумир
Macar	vengr	венгр
Macarca	vengerskey til	венгерскэй тыл
macera	1. müççürgenneex sırı 2. avantüra	1. мүччүргэннээх сырыы 2. авантюра
maceraci	avantürist	авантюрист
macun	1. pasta 2. samaaska	1. паста 2. самааска
maç	maç, körsühüü, kürex- tehii	матч, көрсүүү, күрэх- тэнии
madalya	meteel	мэтээл
madalyon	medal'yon	медальон
madde	1. materiya (filos.) 2. veşestvo 3. puun, ıstatiya	1. материя (филос.) 2. вещество 3. пуун, ыстатыйа
maddecilik	materializm	материализм
maddi	material'nay, vaşest- vennay	материальной, веществ- веннай
madem(ki)	öskö, öskötün, ... buol- lağına	өскө, өскөтүн, ... буол- лагына
maden	1. metall, mineral 2. rudnik	1. металл, минерал 2. рудник

madenci	gornyak, xaya raboçaya	горняк, хайа рабочайа
mafsal	1. sühüöx (anat.) 2. ieççex (tex.)	1. сүһүөх (анат.) 2. иэччэх (тех.)
magnetik	magnitnay	магнитнай
mağara	xaya xaspağa	хайа хаспаға
mağaza	mağahın	мағаһын
mağlûbiyet	kıaytarı, xottoruu, süüyterii	кыайтарыы, хотторуу, сүүйтэрии
mağrur	ulaxamsık, kiemsik, kiebiriik	улахамсык, киэмсиқ, киэбириик
mağrurluk	ulaxamsıynı, kiemsiyii, kiebirii	улахамсыйыы, киэмсийи, киэбирии
mahal	mieste, sir	миэстэ, сир
mahalle	kvartal	квартал
mahallî	oloxtoox	олохтоох
maharet	satabıl, maastarıstıba	сатабыл, маастарыстыба
mahcup	kilbik, kıbıstıgan	кибилик, кыбыстыган
mahdut	kemneex, kemçi, kıra	кэмнээх, кэмчи, кыра
mahir	satallaax, satamñılaax	саталлаах, сатамнылаах
mahiyet	is ciñ, is çaxçı, xa- rakter	ис дьың, ис чахчы, ха- рактер
mahkeme	suut	суут
mahkûm	1. cüüllemmit, buruy- dammit 2. ester anal- laax, kuhağan cılğalaax	1. дьүүлэммит, буруй- даммыт 2. эстер анал- лаах, куһаған дьылгалаах
mahkûmiyet	1. suutunan buruydanıı, suuttanıı 2. suuttmmıt keme, xas sılga uurul- lubuta	1. суутунан буруйданыы, сууттаныы 2. сууттаммыт кэмэ, хас сылга уурул- лубута

mahpus	хаауулаах	хаайыылаах
mahrem	1. konfidentsial'nay, sekretney, kisteleñ-neex 2. intimney	1. конфиденциальной, секретнэй, кистэлэңнээх 2. интимнэй
mahrum	mappit, bihillibit	маппыт, быһыллыбыт
mahrumiyet	kıhalğa, tiyimmet buoluu	кыһалға, тийиммэт буолуу
mahsus I	1. anallaax, anammit 2. tustaax, sıhıannaax	1. аналлаах, анаммыт 2. тустаах, сыһаннаа
mahsus II	1. anaan 2. soruyan	1. анаан 2. соруйан
mahvetmek	ölör-, suox gın-	өлөр-, суох гын-
mahvolmak	öl-, suox buol-, süt-	өл-, суох буол-, сүт-
mahzen	boppuolca, badibaal	боппуолда, бадыбаал
mahzun	munçaarbit, sanaarğaabıt	мунчаарбыт, санаарғаабыт
makale	ıstatiya (xahıakka uo. d.a.)	ыстатыйа (хаһыакка уо. д.а.)
makara	katuška	катушка
makarna	mokoruon	мокоруон
makarnalı	mokoruonnaax	мокоруоннаах
makas	1. kiptıy 2. strelka (timir suolga)	1. кыптыый 2. стрелка (тимир суолга)
makasçı	streloçnik	стрелочник
makastar	kırıyaaççı	кырыяаччы
makbuz	kvitansiya	квитанция
makina, makine	massına, mexanizm	массыына, механизм
makineleş-tirmek	mexanizatsiyalaa-	механизациялаа-
makineli	1. mexanizirovannay 2. mexaniçeskay	1. механизированнай 2. механической

makınist	1. mexanik 2. maşınist	1. механик 2. машинист
maksat	sıal, soruk, sananı, sorunuu	сыал, сорук, сананы, сорунуу
maksathı	erdetten oñoston, bile-bile, soruyan	эрдэттэн оңостон, билэбилэ, соруйан
makul	öydööh, logiçnay	өйдөөх, логичнай
mal	1. bas bilii, mal 2. tabaar	1. бас билии, мал 2. табаар
malı	üp	үп
malik	bas bileeççi	бас билээччи
malikâne	pomestye, uhaayba	поместье, уһаайба
maliye	üp	үп
maliyeci	1. finansist 2. üp sa-laatin ülehite	1. финансист 2. үп са-лаатын үлэһитэ
maliyet	sebestoımost', beyeğe turuuta	себестоимость, бэйэҕэ туруута
malûl	inbeliit	инбэлиит
malûllük	invalidnost'	инвалидность
malûm	biller	биллэр
malûmat	sibidiñe, daannay, informaciya	сибидиэннэ, дааннай, информация
malzeme	matırıyaal	матырыяал
mamul	oñohuk, oñohuu, produkt	оңоһук, оңоһуу, продукт
mamulât	boroduuksuya, belem oñohuktar	бородууксуя, бэлэм оңоһуктар
mamur	toloru xaaççılınlaax	толору хааччыллыылаах
mana	is xohoon, suolta	ис хоһоон, суолта
manalı	ulaxan suol talaax, el-beği eter, öydööh	улахан суолталаах, эл-бэҕи этэр, өйдөөх

manasız	is xohoono suox	ис хоһооно суох
manastır	manastır	манастыыр
manda I	buyvol	буйвол
manda II	mandat	мандат
mandalina	mandarin	мандарин
mandolin	mandolina	мандолина
manevî	duxovnay, moral'nay	духовнай, моральной
maneviyat	mora'l'nay turuk, moral'nay öy-sanaa	моральной турук, моральной өй-санаа
manevra	1. manevr 2. albas, trük	1. маневр 2. албас, трюк
manga	otdeleniye (bayıan.)	отделение (байыан.)
mâni	mehey, mohol	мэһэй, моһол
mânia	mehey, buom, xargıs	мэһэй, бум, харгыс
manikür	manikür	маникюр
manikürcü	manikürşa	маникюрша
manken	1. maneken 2. maneken-şitsa	1. манекен 2. манекен-щица
manolya	magnoliya	магнолия
mantar	telley	тэллэй
mantık	logika	логика
mantıkî,		
mantıkli	logiçnay, logiçeskay	логичнай, логической
manto	caxtar sono, manto	дъхатар соно, манто
manzara	köstüü, peyzaj, panorama	көстүү, пейзаж, панорама
marangoz	mas uuha	мас ууһа
maraton	marafon	марафон

maratoncu	marafonets	марафонец
marazî	patologiçeskay, ıal-car	патологической, ыал-дъар
mareşal	marşal	маршал
marifet	satabıl, sımsağay buoluu, fokus	сатабыл, сымсағай буолуу, фокус
marka	maarka, belie, im	маарка, бэлиэ, им
Marksist	1. marksist 2. mark-sistskay	1. марксист 2. марксистская
Marksizm	marksizm	марксизм
marş	marş (muz.), gimn, örögöy ırta	марш (муз.), гимн өрөгөй ырыа
marşandiz	tovarnay poyezd, sas-taap	товарной поезд, састаап
mart	kulun tutar	кулун тутар
martı	xopto	хопто
masa	ostuol	остуол
masaj	massaj, ilbiyii	массаж, илбийии
masajcı	massajist, ilbiihit	массажист, илбийиһит
masal	ostuoruya	остуорууа
maskara	kihi külüöx, kördööx, külüüleex	киһи күлүөх, көрдөөх, күлүүлээх
maske	maaska	мааска
maskelemek	sahıar-, xorğot-	саһыар-, хорғот-
masraf	oroskuot, xoromıu	ороскуот, хоромһу
masraflı	oroskuottaax	ороскуоттаах
masum	buruya suox, ańıta suox	бурууа суох, аһыыта суох

maşa	1. sıpsı, kítağas 2. pinset	1. сыпсы, кытағас 2. пинцет
maşallah	1. bert, tuygun 2. köstübetten tañara buhaatn	1. бэрт, туйгун 2. көстүбэттэн таңара быһаатын
maşrapa	(timir) kuruuska	(тимир) курууска
mat I	mat (şaxm.)	мат (шахм.)
mat II	matovay	матовай
matem	traur	траур
matematik	matematika	математика
matematiksel	matematıçeskay	математической
matine	künüskü spektakl', künüskü seans	күнүскү спектакль, күнүскү сеанс
matkap	sebiriliek, buur	сэбирилик, буур
mavi	xallaan küöx	халлаан күөх
mavilik	küöx, küöx ursun	күөх, күөх урсун
mav(u)na	barja	баржа
maya	doruoha, ahıtı, köön- ñörüü	доруоһа, аһытыы, көөн- ньөрүү
mayasız	tuuha suox, ñuluun, ahıtıta suox	тууһа суох, нулуун, аһытыта суох
maydanoz	petruşka (biol.)	петрушка (биол.)
mayın	mina	мина
mayınlamak	minalaa-, minata uur-	миналаа-, мината уур-
mayıs	ıam ıya	ıam ıya
maymun	ebisiyeene, xaya iççite	эбисийээнэ, хайа иччитэ
mayo	1. sötüölüür tañas, plavki 2. maayka, triko	1. сөтүөлүүр таңас, плавки 2. маайка, трико

mayonez	mayonez	майонез
mayonezli	mayoneztaax	майонезтаах
mazi	aaspit, urukku kem	ааспыт, урукку кэм
mazlum	1. battammit, battam- mit- üktemmit 2. isti- gen, ulgum, sıtıarı maygılaax	1. баттаммыт, баттам- мыт- үктэммит 2. исти- гэн, улгум, сытыары майгылаах
mecbur etmek	kühey-, mocuy-, ebee- hinestee-	күһэй-, модьуй-, эбээ- һинэстээ-
mecburî	bulguççulaax, küheleñ	булгуччулаах, күһэлэң
meclis	1. medjlis, palata 2. doğorduular körsü- hüülere	1. меджлис, палата 2. доғордуулар көрсү- һүүлэрэ
mecmua	surunaal	сурунаал
meşul	billibet	биллибэт
medeni	sivilizovannay	цивилизованнай
medeniyet	sivilizatsiya, kul'tura	цивилизация, культура
medrese	medrese	медресе
megaton	megatonna	мегатонна
meğer	ebit	эбит
mehtar	ıy uota, ıy sırdıga	ый уота, ый сырдыга
mekanik	1. mexanika 2. mexani- çeskay	1. механика 2. механи- ческой
mekanizma	mexanizm, oñohuu	механизм, оңоһуу
mektep	oskuola, uçılışe	оскуола, училище
mektepli	oskuola oğoto	оскуола оғото
mektup	suruk	сурук
mektuplaşmak	surus-, suruyus-	сурус-, суруйус-

melez I	tiit	тиит
melez II	gibrid, siençer, bulkaas	гибрид, сиэнчэр, булкаас
meme	1. emiyy 2. sirin	1. эмий 2. сирин
memleket	1. doydu 2. töröobüt sir	1. дойду 2. төрөөбүт сир
memnu	bobuulaax	бобуулаах
memnun	duohuybut, astimmit	дуоһуйбут, астыммит
memnuniyet	astimni, duohuyuu	астыныы, дуоһуйуу
memur	çinovnik, suluuspalaax	чиновник, сулууспалаах
memurluk	suluuspa	сулууспа
mendil	suñtur bilaat	сыыңтыыр былаат
menekşe	fialka	фиалка
menfaat	tuha, barıs	туһа, барыс
menfi	kuhağan, omsoloox, kendirgi	куһаған, омсолоох, кэ-дирги
menfur	nahaa kuhağan, kihi keleyiex	наһаа куһаған, киһи кэлэйиэх
menşe	törüt, ucuor, üöskeehin	төрүт, удьуор, үөскээһин
merak	1. interies, kerexsebil, barını bile sataahın 2. ciksinii, aymanı, süpsünüü	1. интэриэс, кэрэхсэбил, барыны билэ сатааһын 2. дыксинии, аймаһыны, сүпсүнүү
mercan	korall	коралл
mercan adası	atoll	атолл
mercek	linza	линза
merci	instansiya	инстанция

mercimek	çeçeuitsa	чечевица
merdiven	kirilies	кирилиэс
merhaba	doroobo	дорообо
merhabalaşmak	doroobolos-	дорооболос-
merhamet	ahımal, ahını, amaraş sürex	аһымал, аһыныы, амарах сүрэх
merhametli	ahımallaax, amaraş sürexteex	аһымаллаах, амарах сүрэхтээх
merhametsiz	ahınıgaha suox, ahınarı bilbet, suostaax	аһыныгаһа суох, аһынары билбэт, суостаах
merhem	maas, oğunuox	маас, оғуноуох
merkez	1. kiin 2. pravleniye, ştab-kvartira	1. киин 2. правление, штаб-квартира
mermer	mramor	мрамор
mermi	snaryad; buulca	снаряд; буулдыа
mersin balığı	xatus	хатыыс
mersin		
morinası	beluga, at balık	белуга, ат балык
mert	er sanaalaax	эр санаалаах
mertlik	er sanaa, xorsun bihi	эр санаа, хорсун быһыы
mesafe	ikki arda, distansiya	икки арда, дистанция
mesaj	suruk, poslaniye	сурук, послание
mescit	(kıra) meçet'	(кыра) мечеть
meselâ	xolobur, xoloburun dien ettexxe	холобур, холобурун диэн эттэххэ
mesele	boppuruos, problema	боппуруос, проблема
mesken	cie, cie-uot	дьиз, дьиз-уот
meslek	ide	идэ
meslekî	professional'nay, ideleex	профессиональной, идэлээх

meslektaş	kollega	коллега
mesul	eppietteex	эппиэттээх
mesut	colloox	дьоллоох
meş'ale	fakel	факел
meşe	duup	дууп
meşgul	illeñe suox, zanyatay	иллэңэ суох, занятая
meşgulyet	carık, cıala	дьарык, дьыала
meşhur	aaturbit, billiileex	аатырбыт, биллиилээх
meşin	1. tiri 2. tiriitten oñohullubut	1. тири 2. тириттэн оңоһуллубут
meşru	sokuonnay, sierdeex	сокуоннай, сизэрдээх
metal	1. metall 2. metalli- çeskay	1. металл 2. металли- ческой
metalürji	metallurgiya	металлургия
metanet	kitaanax buoluu, xal- bañnaabat buoluu	кытаанах буолуу, хал- баңнаабат буолуу
meteoroloji	meteorologiya	метеорология
meteorolojik	meteorologičeskay	метеорологической
methetmek	xayğaa,	хайгаа-
methiye	xayğal	хайгал
metin I	tekst	текст
metin II	kitaanax; tuluurdaax, xalbañnaabat	кытаанах; тулуурдаах, халбаңнаабат
metot	metod, ñıma	метод, ньыма
metre	metr	метр
metro	metro	метро
metropolitan	metropolitan	метрополитен

mevcut	1. baar, baara 2. uop- say axsaan	1. баар, баара 2. уоп- сай ахсаан
mevki	1. kilaas 2. mieste, balahıanña	1. кылаас 2. миэстэ, балаһыанһа
mevkuf	tutullubut, хаayıllı- bit	тутуллубут, хаайыллы- быт
mevsim	sezon, cıl keme	сезон, дьыл кэмэ
mevsimlik	1. sezonnay 2. demise- zonnay	1. сезоннай 2. демисе- зоннай
mezı	pozitsiya (bayıan.)	позиция (байыан.)
mezı	tema, süjet	тема, сюжет
mezıuat	zakonodatel'stvo	законодательство
meydan	1. boluossat 2. xonuu	1. болуоссат 2. хонуу
meyhane	kabaak, traktir	кабаак, трактир
meyil	iñneyii, tañnastı	иңнэйи, таңнастыы
meyilli	iñneri, tañnastıgas	иңнэри, таңнастыгас
meyıva	oton, frukta	отон, фрукта
mezar	kihi uñuoğa, kılabuha	киһи уңуоға, кылабыһа
mezarcı	ölbüt kihini kömööççü, kiibes	өлбүт киһини көмөөччү, киибэс
mezarlık	kılabuha	кылабыһа
meze	arığı sokuuskata	арыгы сокууската
mezhep	iteğeli tutuhuu, ite- ğel	итэҕэли тутуһуу, итэ- ғэл
mezun	vıpusknik, bütereeççi, büteren taxaacı	выпускник, бүтэрээччи, бүтэрэн тахсааччы
mezzo-soprano	messo-soprano	меццо-сопрано
mih	tohoğo, oskuoma	тоһоҕо, оскуома

mihlamak	1. tohoǵonu saay- 2. sɨɨarı taptay-	1. тоһоғону саай- 2. сыһыары таптай-
miknatis	magnit	магнит
mıntaka	oroyuon; zona	оройуон; зона
mırıldanmak	botuguraa-, kiñiney-	ботугураа-, киңинэй-
mısır	kukuruza	кукуруза
Mısırlı	yegiptyanin	египтянин
mızrak	üñüü, tayı	үңүү, тайыы
mide	kurtax	куртах
midesiz	sirgemseǵe suox	сиргэмсэғэ суох
midye	midiya (zool.)	мидия (зоол.)
miǵfer	şlem, kaska	шлём, каска
mikrofon	mikrofon	микрофон
mikrop	mikrob	мирроб
mikroskop	mikroskop	микроскоп
mikroskopik	mikroskopiçeskey	микроскопической
miktar	axsaan, kerñi	ахсаан, керуң
mil I	milya	миля
mil II	val (tex.); kiin, sis	вал (тех.); киин, сис
miligram	milligramm	миллиграмм
milimetre	millimetr	миллиметр
milis	1. opolçeniye 2. mi- litsiya	1. ополчение 2. ми- лиция
militarist	militaristskay	милитаристской
militarizm	militarizm	милитаризм
millet	noruot, natsiya	норуот, нация
milletlerarası	noruottar ikki ardi- larınaaǵı	норуоттар икки арды- ларынаағы

milletvekili	deputat	депутат
milli	1. natsional'nay, na- rodnay 2. noruottar ikki ardlarınaaǵı (sport.)	1. национальной, на- родной 2. норуоттар икки ардыларынаағы (спорт.)
millileştirmek	natsionalizatsiyalaa-	национализациялаа-
milliyet	omuk, omuga	омук, омуга
milliyetçi	1. omugumsuyar 2. omu- gumsax, natsionalist	1. омугумсуйар 2. ому- гумсах, националист
milliyetçilik	omugumsuyuu, natsiona- lizm	омугумсуйуу, национа- лизм
milyar	milliard	миллиард
milyarder	milliarder	миллиардер
milyon	mölyüyön	мөлүйүөн
milyoner	millioner	миллионер
mirar	arxitektor	архитектор
mirarî	arxitekturnay	архитектурнай
mirarlık	arxitektura	архитектура
minare	minaret	минарет
minder	köbüör, maat	көбүөр, маат
minibüs	mikroavtobus	микроавтобус
minnettar	maxtanılaax, maxtanar	махтаныылаах, махтанар
minyatür	1. miniatüra 2. minia- türnay	1. миниатюра 2. миниа- тюрнай
miras	nehiliestibe	нэһилиэстибэ
mirasçı	nehiliennik	нэһилиэнник
misafir	ıalcıt	ыалдьыт
misafirperver	ıalcıtımsax	ыалдьытымсах

misal	1. xolobur 2. kurduk, dil	1. холобур 2. курдук, дылы
misikin	1. tugu da kerexseebet, tuğu da señeerbet 2. luodur, küöx sürex 3. arañ ıarınan ıalcaaqçı, хотугу ölüüinen ıalcaaqçı	1. тугу да кэрэхсээбэт, тугу да сэңээрбэт 2. луодур, күөх сүрэх 3. араң, ыарыынан ыал-дыааччы, хотугу өлүү нэн ыалдыааччы
misyon	missiya, sorudax	миссия, сорудах
misyoner	missioner	миссионер
miting	miting	митинг
mitoloji	mifologiya	мифология
miyop	xaralğan	харалған
miyopluk	ıraağı körböt buoluu, xaralğan buoluu	ыраағы көрбөт буолуу, харалған буолуу
mizah	yumor	юмор
mizahçı	yumorist	юморист
mizahi	yumordaax, yumoristi-çeskay	юмордаах, юмористическай
mobilya	cie teebirine, miebel	дьиз тээбиринэ, мизбэл
moda	1. muoda 2. modnay	1. муода 2. моднай
model	1. model' 2. muoda surunaala 3. naturşik	1. модель 2. муода сурунаала 3. натурщик
modern	anıgı, biliññi	аныгы, билиңни
Moğol	mongol	монгол
Moğolca	mongol tıla	монгол тыла
mola	1. toxtoohun, sınıfalañ 2. toxtobul, pereriv	1. тохтооһун, сынньалаң 2. тохтобул, перерыв
monarşi	monarxiya	монархия

montaj	xomuyuu, montajtaahın	хомуйуу, монтажтааһын
mor	fioletovay, kitarxay küöx	фиолетовой, кытархай күөх
morarmak	köğör-, fioletovay öññön-	көгөр-, фиолетовой өңнөн-
morina	treska	треска
mors	morj	морж
motif	1. motiv (muz.) 2. ohuor	1. мотив (муз.) 2. оһуор
motor	1. motuor, dvigatel' 2. kater, motuordaax oñoço 3. mototsikl	1. мотуор, двигатель 2. катер, мотуордаах оңочо 3. мотоцикл
motorlu	motuordaax	мотуордаах
motosiklet	mototsikl	мотоцикл
mozaik	mozaika	мозаика
muadil	teñ, teñneex	тэн, тэңнээх
muallim	uçuutal, üöreteeççi, prepodavatel'	учуутал, үөрэтээччи, преподаватель
muamele	1. sıhıan, sıhıannahı 2. operatsiya 3. oñoruu, belemneehin (pasporı uo.d.a.)	1. сыһыан, сыһыаннаһы 2. операция 3. оңоруу, бэлэмнээһин (паспоры уо.д.а.)
muamma	taabırın, öydömmöt buoluu	таабырын, өйдөммөт буолуу
muammalı	billibet, kıayan öy-dömmöt, ciktı	биллибэт, кыайан өйдөммөт, дыкты
muavin	kömölöhöççü; solbu-yaaqçı	көмөлөнөөччү; солбу-йааччы
muayene	körüü, çinçiyen körüü, berebierkeleehin	көрүү, чинчийэн көрүү, бэрэбиэркэлээһин

muayenehane	vrač kabineta	врач кабинета
muazzam	sünken, süüne ulaxan	сүнкэн, сүүнэ улахан
mucize	cikti, sögümer cikti, kihi sögörö	дыкти, сөгүмэр дыкти, киһи сөгөрө
mufassal	çimpıktaan, sihilii	чымпыктаан, сиһилии
muhabir	korrespondent	корреспондент
muhafaza	1. xaristaahın, xaristabil 2. xarayı, bütün xaalları, uuruu	1. харыстааһын, харыстабыл 2. харайы, бүтүн хааллары, ууруу
muhafiz	xarabil	харабыл
muhakkak	saarbağa suox, köstön turar, mülçuruybet	саарбаға суох, көстөн турар, мүлчүрүйбэт
muhalefet	oppozitsiya, söbülespet buoluu	оппозиция, сөбүлэспэт буолуу
muhalif	1. oppositsoner 2. oppositsonnay	1. оппозиционер 2. оппозиционнай
muhallebi	muxallebi (üütten oñohullubut kisel' körüñe)	мухаллеби (үүттэн оңоһуллубут кисель көрүңэ)
muharebe	kirgıñı, seriilehii	кыргыһы, сэриилэһии
muharip	boyobuoy, stroyevoy (bayıan.)	бойобуой, строевой (байыан.)
muhasebeci	buxgalter	бухгалтер
muhatap	sehergeheecçi, biirge kepseteecçi	сэһэргэһээччи, бииргэ кэпсэтээччи
muhit	tulalıñ eyge, tula-laahın	тулалыыр эйгэ, тулалааһын
muhtar	1. avtonomnay 2. starosta (tıa siriger)	1. автономнай 2. староста (тыла сиригэр)
muhtemel	buoluon söptööh, buolar kıaxtaax	буолуон сөптөөх, буолар кыахтаах

muhtıra	memorandum	меморандум
mukaddes	ıtık, sibetiey	ытык, сибэтиэй
mukavele	kontrakt, söbülehıii	контракт, сөбүлэһии
mukavemet	utarsıı, utarıı	утарсыы, утарыы
mukavva	xorduon	хордуон
mukayese	teñnebil	тэңнэбил
mum	çümeçi	чүмэчи
muntazam	tihige bıstıbat, kötü-tüüte suox	тиһигэ быстыбат, көтүтүүтэ суох
muntazaman	tihigin bıspakka, kö-tütüüte suox	тиһигин быспакка, көтүтүүтэ суох
musluk	kran	кран
muşamba	1. kleyonka, linoleum 2. plaş	1. клеёнка, линолеум 2. плащ
mutabakat	söbülehıii	сөбүлэһии
mutat	1. örüü buolar, üörü-yex buolbut 2. üges, kuolu, üörüyex, kemelci	1. өрүү буолар, үерүйэх буолбут 2. үгэс, куолу, үерүйэх, кэмэлди
muteber	ciñneex, siileleex	дыңнээх, сиилэлээх
mutedil	söbüger soğus, simnıar, tuttunuulaax	сөбүгэр сүгүс, сымнаһыар, туттунуулаах
mutfak	kuukuna	куукуна
mutlak	absolyutnay, toloru	абсолютнай, толору
mutlaka	bulguççu	булгуччу
mutlu	colloox	дьоллоох
mutluluk	col	дьол
mutsuz	colo suox	дьоло суох

muvaſakat	söbülēn	сөбүлэн
muvaſſak	sitihiileex	ситиһиилээх
muvaſſakat	biriemenney, biſtax kemneex	бириэмэннэй, быстах кэмнээх
muvaſſakaten	biſtax kemñe	быстах кэмнэ
muvaſzene	ravnovesiye, teñnehik	равновесие, тэңнэһик
muz	banan	банан
mübadele	ataſtaһu	атастаһы
mücadele	oxſuhuu	охсуһуу
mücevherrat	ſianalaax күндү mal	сыаналаах күндү мал
müdafaa	oborona, kömüskeehin	оборона, көмүскээһин
müdahale	oroohuu	орооһуу
müddet	birieme, ſrok	бириэмэ, срок
müdür	direktor, ſebiedissey	директор, сэбиэдиссэй
müdürlük	direksiya	дирекция
müebbet	melci baar, büppet, tunnaax tuxarı	мэлди баар, бүппэт, тыыннаах тухары
müessese	1. uçrejdeniye, pred- priyatiye 2. institut (yur.)	1. учреждение, пред- приятие 2. институт (юр.)
müessif	abalaax, kһnһlaax, xomoltoloox	абалаах, кһһыһлаах, хомолтолоох
müessir	effektivney, tuһalaax, köcüüſteex	эффektivнэй, туһалаах, көдүүстээх
müezzin	muedzin	муэдзин
müfettiſ	inspektor, revizor	инспектор, ревизор
müfettiſlik	inspeksiya	инспекция
müfreze	etereet	этэрээт

mühendis	injener	инженер
mühim	urati ſuoltalaax, co- hunnaax	ураты суолталаах, дьо- һуннаах
mühür	beçeet	бэчээт
mühürlemek	beçeettee-, beçeetteen kebis-	бэчээттээ-, бэчээттээн кэбис-
müjde	üörüüleex ſonun, üçü- gey ſonun	үөрүүлээх сонун, үчү- гэй сонун
mükâfat	nağaraada, biriemiye	нағараада, бириэмийэ
mükâfatlan- dirmek	nağaraadala-	нағараадалаа-
mükellef	olus ſiederey, olus bert, berteexey	олус сиэдэрэй, олус бэрт, бэртээхэй
mükemmel	tuыgun, olus üçügey, uhuluççu üçügey	туйгун, олус, үчүгэй, уһулуччу үчүгэй
mülâkat	intervyu	интервью
mülkiyet	bas bilii	бас билии
mülteci	teskileeççi	тэскилээччи
mümessil	predstavitel'	представитель
mümessillik	predstavitel'stvo	представительство
mümkün	ſöp, ſin, satanar, kһallar	сөп, син, сатанар, кһаллар
mümtaz	biller, billiileex	биллэр, биллиилээх
münakaſa	mökküör	мөккүөр
münasebet	ſһһan, ſibeex	һһһһһан, сибээс
münasiр	ſöp tübeher, ſöptöөх	сөп түбэһэр, сөптөөх
mүphem	çuolkaya ſuox, biһaa- rһta ſuox	чуолкайа суох, быһаа- рыһта суох
mүrekkep	çereniile	чэрэһиилэ

mürettebat	ekipaj, komanda	экипаж, команда
müsaade	köñülleechin	көңүллээнин
müsadere	konfiskatsiya	конфискация
müsait	söptööh, toğoostoox	сөптөөх, тоғоостоох
müslüman	musul'man	мусульман
müspet	polojitel'nay, bihirem-neex, pozitivnay	положительнай, биһирэм-нээх, позитивнай
müstacel	suhallaax, suhal, ekstrennay	суһаллаах, суһал, экстреннай
müstahzar	belem emp	бэлэм эмп
müstakbel	keler, kelen iher, ke-neğeski	кэлэр, кэлэн иһэр, кэ-нэгэски
müstakil	tutuluga suox	тутулуга суох
müstebit	1. tiraniçeskay, despotiçeskay 2. tiran	1. тиранической, деспотической 2. тиран
müstesna	uhuluççu, söğümer	уһулуччу, сөгүмэр
müsteşar	sovetnit, sübehit (posol'stvoğa, ministerstvoğa)	советник, сүбэһит (посольствоға, министерствоға)
müstevli	xalabırcıt, okkupant	харабылдыт, оккупант
müsvedde	1. suruk xarata, çernovik 2. parodiya	1. сурук харата, черновик 2. пародия
müşkül	ıaraxan	ыарахан
müşterek	uopsay, xolbohuktaax	уопсай, холбоһуктаах
müştereken	xolbohon, kıtıtıhan, biirge	холбоһон, кыттыһан, бииргэ
müşteri	atılahaaççı; klient; patsiyent	атыыланааччы; клиент; пациент

mütareke	bistax tupsuu, bistax kemñe eyelehii	быстах тупсуу, быстах кэмңэ эйэлэһии
mütehammil	tuluurdaax	тулуурдаах
mütekabil	xardarita, xardarı-taarı, ikki öttütten	хардарыта, хардары-таары, икки өттүттэн
mütekabiliyet	ikki öttütten buolara, xardalaağa	икки өттүттэн буолара, хардалааға
mütemadi	toxtolo suox, toxtoobot	тохтоло суох, тохтообот
mütemadiyen	toxtoobokko	тохтообокко
mütereddit	saarañ, muñutax, mu-naax	саараң, муңутах, му-наах
mütevazı	semey, körsüö	сэмэй, көрсүө
müthiş	ınırık, culaan	ынырык, дьулаан
müttefik	1. soyuznik 2. soyuz-taax	1. союзник 2. союз-таах
müzakere	cüüllehiı	дьүүлэһии
müze	muzey	мүзей
müzik	muzıka	музыка
müzikal	muzıkal'nay	музыкальнай
müzmin	xroniçeskay	хронической

N

nabız	pul's, tımır tebiite	пульс, тымыр тэбититэ
nadir	sedex	сэдэх
nafile	tuhata suox, taak, xaltay	тухата суох, таак, халтай
nahоş	üçügeye suox, kihi söbüleeбет, kuhağan	үчүгэйэ суох, киһи сөбүлээбет, куһаған
nakarат	xos iria	хос ырыа
nakavт	nokaut	нокаут
nakliyat	perevozka	перевозка
nal	bokkuop	боккуоп
nam	aat	аат
namaz	namaz	намаз
namus	çies, suobas	чиэс, суобас
namuslu	çiehinеy, bereedekteex	чиэһинэй, бэрээдэктээх
namzet	kandidat	кандидат
napalm	napalm	напалм
nar	granat	гранат
narın	narın	нарын
narkotik	1. narkotik 2. narko- tiçeskay	1. наркотик 2. нарко- тической
narkoz	narkoz	наркоз
nasıl	xayday	хайдах
nasır	çer	чэр
nasırlanmak	çerdiy-	чэрдий-
nasırlı	çerdeex	чэрдээх
naylon	1. neylon 2. neylonо- vay	1. нейлон 2. нейлоно- вай

naz	1. çımaadistaahın 2. хappırınстааһın, talımastaahın, egełge- lenii	1. чымаадыстааһын 2. хаппырыыстааһын, талымастааһын, эгэлге- лэнии
nazarı	teoretiçeskay	теоретическай
nazariye	teoriya	теория
nazi	1. natsist 2. natsistskay	1. нацист 2. нацистскай
nazik	eyeğes, eyeğes maygı- laax	эйэгэс, эйэгэс майгы- лаах
nazizm	natsizm	нацизм
ne	1. tuox, tuguy 2. xayday	1. туох, тугуй 2. хайдах
nebat	üüneeyi	үүнээйи
nedен	1. biriçiine, törüöt 2. toğo, tuoxtan	1. биричинэ, төрүөт 2. того, туохтан
nefes	tınıı	тыныны
nefis	kündü, maanı (ahılık- tar)	күндү, мааны (аһылык- тар)
nefret	abaahı körüü, öhüön, östüyüü	абааһы көрүү, өһүөн, өстүүү
negatif	1. kedirgi, töttörü 2. negativ (foto)	1. кэдирги, төттөрү 2. негатив (фото.)
nehir	örüs	өрүс
nem	siik	сиик
nemli	inçeğey, siikteex	инчэгэй, сииктээх
nergis	nartsiss	нарцисс
nesil	kölüöne	көлүөнэ
nesir	proza	проза
neşe	üörüü-kötüü, külüü- oonñuu, kör-nar	үөрүү-көтүү, күлүү- оонһуу, көр-нар

neşelendirmek	üört-kötüt-, körület-, köççüt-	ҮӨРТ-КӨТҮТ-, КӨРҮЛЭТ-КӨЧЧҮТ-
neşelenmek	üör-köt-, körülee-	ҮӨР-КӨТ-, КӨРҮЛЭЭ-
neşeli	behieley, üörbüt-köp-püt	БЭНИЭЛЭЙ, ҮӨРБҮТ-КӨП-ПҮТ
net	1. çuolkay 2. iraaş	1. ЧУОЛКАЙ 2. ЫРААŞ
netice	tümük	ТҮМҮК
neticelenmek	tümükten-	ТҮМҮКТЭН-
nevi	körün, biis	КӨРҮҢ, БИИС
nezaket	eyeğes bıñı, eyeğes maygı	ЭЙЭГЭС БЫХЫЫ, ЭЙЭГЭС МАЙГЫ
nezaret	keteen körüü	КЭТЭЭН КӨРҮҮ
nezle	tumuu	ТУМУУ
nice	töhö	ТӨНӨ
niçin	toğo	ТОГО
nihayet	kemnie-keneğes	КЭМНИЭ-КЭНЭГЭС
nikâh	kergen xolbohuu	КЭРГЭН ХОЛБОҢУУ
nikâhlanmak	kergen xolbos-	КЭРГЭН ХОЛБОС-
nimet	bıyañ	БЫЙАҢ
nine	ebe	ЭБЭ
nisan	muus ustar	МУУС УСТАР
nispet	proporsiya, teñnehii, xabaannahı	ПРОПОРЦИЯ, ТЭҢНЭНИИ, ХАБААННАҢЫЫ
nişan	1. orden 2. ilii oxshuu, kergen kepsetii	1. ОРДЕН 2. ИЛИИ ОХСУ-НУУ, КЭРГЭН КЭПСЭТИИ
nitelemek	xarakteristikalaа-, cühünneen kördör-	ХАРАКТЕРИСТИКАЛАА-, ДЬҮННЭЭН КӨРДӨР-
nitelik	xaaçıstıba, xarakter	ХААЧЫСТЫБА, ХАРАКТЕР

niye	toğo	ТОГО
niyet	sananı, sorunuu	САНАНЫЫ, СОРУНУУ
nizam	bereedek	БЭРЭЭДЭК
Noel	Orohoospo	ОРОҢООСПО
nokta	tuočuka, puun	ТУОЧУКА, ПУУН
normal	normal'nay	НОРМАЛЬНАЙ
Norveçli	norvejets	НОРВЕЖЕЦ
not	1. üörex sıanata 2. sappıuska	1. ҮӨРЭХ СЫАНАТА 2. САППЫЫСКА
nota	nota	НОТА
nöbet	1. uočarat 2. tiihik 3. cuhuurustuba	1. УОЧАРАТ 2. ТИИНИК 3. ДЬҮНУУРУСТУБА
nöbetçi	cuhuurunay	ДЬҮНУУРУНАЙ
numara	nüömer	НҮӨМЭР
nutuk	tıl etii	ТЫЛ ЭТИИ
nüfus	nehilienné	НЭНИЛИЭННЭ
nüfuz	sabıdıal, avtoritet	САБЫДЫАЛ, АВТОРИТЕТ
nükleer	yadernay	ЯДЕРНАЙ
nümayış	demonstratsiya, mani-festatsiya	ДЕМОНСТРАЦИЯ, МАНИ-ФЕСТАЦИЯ
nüsha	1. ekzemplıar 2. nüömer	1. ЭКЗЕМПЛЯР 2. НҮӨ-МЭР

O

o	ol, kini	ол, кини
objektif	1. obyektivnay 2. obyektiv	1. объективной 2. объектив
ocak	ohox	оһох
ocak ayı	toxsunñu	тохсунньу
oda	xos	хос
odun	ottuk mas, xardağas	оттук мас, хардағас
ofis	upravleniye, departament	управление, департамент
oğlan	uolan	уолан
oğul	uol	уол
ok	ox, strelka	ох, стрелка
okçuluk	oğunan itu	оғунан ытыы
oksijen	kislorod	кислород
okşamak	imeriy-, taptay-	имэрий-, таптай-
okul	oskuola	оскуола
okuma	1. aağñ 2. üörex	1. аағыы 2. үөрэх
okuma salonu	aağar saala	аағар саала
okumak	1. aax- 2. üören-, üöret-, carıktan-	1. аах- 2. үөрэн-, үөрэт-, дьарыктан-
okur	aağaaççı	аағааччы
okur yazar	sataan aağar- suruyar	сатаан аағар-суруйар
okutmak	üöret-	үөрэт-
okyanus	akıyaan	акыйаан
olacak	söptööh, söp tübeher	сөптөөх, сөп түбэһэр
olağan	örüü buolar, melci baar	өрүү буолар, мелдьи баар

olağanüstü	xahan da buolbatax, suhal, ıksallaax	хаһан да буолбатах, суһал, ыксаллаах
olamaz	kıallıbat	кыаллыбат
olay	belie kün, sobitiye	бэлиэ күн, событие
oldukça	balayda	балайда
olgun	sippit, busput (frukta, oğuruot ahın, kihi tuhunan)	сиппит, буспут (фрукта, оғуруот аһын, киһи туһунан)
olimpiyat	olimpiada	олимпиада
olmak	buol-	буол-
olta	küögü	күөгү
oluk	suolax	суолах
olumlu	bihiremheex, polojitel'nay	биһирэмнээх, положительная
olur	söp	сөп
oluşmak	üöskee-	үөскээ-
omlet	omlet	омлет
omur	tonoğos, tonoğos uñuoğa	тоноғос, тоноғос уңуоға
omuz	sarın	сарын
omuzluk	pogon, eppiliet	погон, эппилиэт
on	uon	уон
onamak	bihiree-, señeer-	биһирээ-, сэңээр-
onarım	örömüön	өрөмүөн
onarmak	örömüönnee-	өрөмүөннээ-
onaylamak	bigergel-, ratifikatsiyalaa-	бигэргэт-, ратификациялаа
onbaşı	kapral, efreytor	капрал, ефрейтор
onlar	kiniler	кинилэр

onuncu	onus	онус
onur	çies, kien tuttuu	чиэс, киэн туттуу
onursal	boçuottaax	бочуоттаах
opera	opera	опера
operatör	1. xirurg 2. operator	1. хирург 2. оператор
operet	operetta	оперетта
optik	1. optika 2. optiçeskay	1. оптика 2. оптической
orak	sierpe	сиэргэ
oran	teñnenii, xabaannahı, proporsiya	тэңнэнии, хабааннаһы, пропорция
oratorya	oratoriya	оратория
ordu	armiya, serii	армия, сэрии
org	orgán	оргán
organizatör	teriyeecçi	тэрийээччи
organizma	organizm	организм
orijinal	original'nay, tus beye	оригинальной, тус бэйэ
orkestra	orkestr	оркестр
orman	oyuur	ойуур
orta	orto	орто
ortak	kitugas, kompan'yon	кыттыгас, компаньон
ortaklık	kompaniya	компания
ortalama	ortoku	ортоку
ortodoks	pravoslavnay	православнай
ot	ot	от
otel	otel', gostinitsa	отель, гостиница
otlak	meççireñ	мэччирэң
otlamak	meççiy-	мэччий-

otlatmak	meççit-	мэччит-
otobüs	avtobus	автобус
otomatik	avtomatiçeskay	автоматической
otomobil	avtomobil'	автомобиль
otorite	avtoritet	авторитет
oturmak	olor-	олор-
oturtmak	olort-	олорт-
otuz	otut	отут
otuzuncu	otutus	отутус
ova	dexsi sir	дэхси сир
ovmak	imeriy-, sot-	имэрий-, сот-
oy	kuolas; beye sanaata	куолас; бэйэ санаата
oyalamak	aralcıt-	аралдьыт-
oyma	bıhan oñoruu, bıhıı, bıhıı oyuu	быһан оңоруу, быһыы, быһыы ойуу
oymak	oy-, oyo bis-	ой-, ойо быс-
oynak	sıtıı, sılbırğa, köx-tööh	сытыы, сылбырға, көх-төөх
oynamak	1. оонһоо- 2. хамсаа- 3. үñküülee-	1. оонньоо- 2. хамсаа- 3. үңкүүлээ-
oyun	1. оонһуу 2. pyesa 3. үñküü, plyaska	1. оонньоу 2. пьеса 3. үңкүү, пляска
oyuncak	оонһуур	оонньоур
oyuncu	1. оонһуур kihi, оонһооччу 2. artist, ak-	1. оонньоур киһи, оонһооччу 2. артист, актёр
ozan	poet, xohoonñut	поэт, хоһоонһут

Ö

öbür	atın	атын
öç	ös, ös sanaa	өс, өс санаа
öd	üös	үөс
ödeme	tölöbür	төлөбүр
ödemek	tölöö-	төлөө-
ödetmek	tölöt-, tölöttör-	төлөт-, төлөттөр-
ödev	1. ies, ebeehines 2. cieteeği sorudax	1. иэс, эбээһинэс 2. дыиэтээғи сорудах
ödül	biriemiye, biriis, na- ğaraada	бириэмийэ, бириис, на- ғараада
öfke	uordayın, uor, kiñ	урдайыы, уор, киң
öfkelenmek	uorday-, kuhır-	урдай-, кыһыр-
öge	element	элемент
ögle	kün ortoto, künüs	күн ортото, күнүс
öğrenci	üöreneeççi	үөрэнээччи
öğrenim	üörexteehin, üörenii	үөрэхтээһин
öğrenmek	1. üören-, üöret- 2. bil-, bihaar-	1. үөрэн-, үөрэт- 2. бил-, быһаар-
öğretmek	üöret-	үөрэт-
öğretmen	uçutal, üöreteeççi	учутал, үөрэтээччи
öğüt	sübe, üöretii, öydö- tüü; ıyın	сүбэ, үөрэтии, өйдө- түү; ыйыы
öğütlemek	sübelee-, üöret-, öy- döt-, ıy-	сүбэлээ-, үөрэт-, өй- дөт-, ый-
ökçe	xobuluk	хобулук
öksürmek	sötölün-	сөтөлүн-
öksürük	sötöl	сөтөл-

öksüz	tulaayah	тулаайах
öküz	oğus	оғус
ölçmek	1. keemeydee- 2. ıyaa-	1. кээмэйдээ- 2. ыйаа-
ölçü	1. keemey 2. razmer	1. кээмэй 2. размер
öldürmek	ölör-	өлөр-
ölmek	öl-	өл-
ölmez	ölböt üyeleex	өлбөт үйэлээх
ölüm	ölüü	өлүү
ömür	olox, kihi oloğo	олох, киһи олого
ön	ilin, ilin örüt	илин, илин өрүт
önce	1. bastaan, aan bastaan 2. inniger, innine	1. бастаан, аан бастаан 2. иннигэр, иннинэ
önceden	1. aan bastaan 2. erdetten	1. аан бастаан 2. эрдэттэн
öncü	avangard	авангард
önder	lider, sircit	лидер, сирдьит
önderlik	salalta	салалта
önem	suolta	суолта
önemli	suoltalaax	суолталаах
önemsemek	suoltata bier-, suoltalaa-	суолтата биэр-, суолталаа-
önemsiz	suoltata suox	суолтата суох
önerge	etii, etii killerii	этии, этии киллэрии
önermek	etiite killer-	этиитэ киллэр-
öngörmek	uçuotaa-, kör-, erdet- ten kör-	учуоттаа-, көр-, эрдэт- тэн көр-
öngörü	ıraağı körüü, erdetten körümtüö buoluu	ыраағы көрүү, эрдэттэн көрүмтүө буолуу

önlemek	erdetten tuorat-, erdetten toxtot-	эрдэттэн туорат-, эрдэттэн тохтот-
ön söz	aan til, kiirii til	аан тыл, киирии тыл
öpmek	uuraa-, sillaa-	уураа-, сыллаа-
öpüşmek	uuras-, sillas-	уурас-, сыллас-
ördek	kus	кус
örgü	suhuox, örüü battax	сунуох, өрүү баттах
örgüt	teriyii	тэрийии
örgütçü	teriyeeççi	тэрийээччи
örgütlemek	teriy-	тэрий-
örme	baayn, örüü	баайы, өрүү
örmek	baay-, ör-	баай-, өр-
örnek	xolobur	холобур
örtmek	sap-	сап-
örümcek	ooğuy oğus	ооғуй оғус
öteki	atin, urati	атын, ураты
övgü	xayğal, xayğaahın	хайғал, хайғааһын
övmek	xayğaa-	хайғаа-
övünmek	1. kien tutun- 2. xayğan-	1. киэн тутун- 2. хайған-
öykü	kepseen, novella	кэпсээн, новелла
öyle	onnuk	оннук
öz	1. is ciñ 2. tus	1. ис дың 2. тус
Özbek	uzbek	узбек
Özbekçe	uzbek tıla	узбек тыла
özel	1. tus beye, çaahınay 2. anal	1. тус бэйэ, чааһынай 2. анал

özellik	urati buoluu	ураты буолуу
özen	kıhamnı, kıhanı	кыһамны, кыһаны
özenmek	kıhan-	кыһан-
özerk	avtonomnay	автономнай
özerklik	avtonomiya	автономия
özet	kılgas is xohoon, rezüme	кылгас ис хоһоон, резюме
özetle	kılgastık	кылгастык
özgü	anallaax, anammit; cüöreleex	аналлаах, анаммыт; дьүөрэлээх
özgün	original'nay, biir tus- pa, urati, biir suol	оригинальной, биир тус- па, ураты, биир суол
özgür	köñül, köñülleex	көңүл, көңүллээх
özgürlük	köñül, köñül buoluu	көңүл, көңүл буолуу
özlem	axtı, axtıłğan, sa- naarğaahın	ахтыы, ахтылған, са- наарғааһын
özlemek	ağın-, sanaarğaa-	ағын-, санааргаа-
özür	kırcıgın tahaarı, sö- büger tahaarı, bı- haahın	кырдыгың танаарыы, сө- бүгэр танаарыы, быы- һааһын
özveri	beyeni xarıstammıt buoluu	бэйэни харыстаммат буолуу

P

paha	siana	сыана
pahalı	sianalaax	сыаналаах
paket	1. bakiat 2. banderol' 3. хоруопка	1. бакыат 2. бандероль 3. хоруопка
pakt	pakt, duogabar	пакт, дуогабар
palet	tihilik	тиһилик
palmiye	pal'ma	пальма
palto	son	сон
palyaço	kloun	клоун
pamuk	1. xlopok 2. baata	1. хлопок 2. баата
panayır	caarbañka	дьаарбаңка
pancar	sübüöküle	субүөкүлэ
panik	panika, uoluya kuttanı	паника, уолуйа куттаны
pankart	plakat	плакат
pankreas	noor	ноор
panorama	panorama	панорама
pansıman	berebeeski	бэрэбээски
pansiyon	pansion	пансион
pantolon	bürüüke	бүрүүкэ
parağan	popugay	попугай
papaz	tañara ülehite, aǵabit	таңара үлэһитэ, аҕабыт
para	1. xarçı 2. valyuta	1. харчы 2. валюта
paralamak	xayıta tıt-, xayıta tart-	хайыта тыыт-, хайыта тарт-
paralı	xarçılaax, tölöbürdeex	харчылаах, төлөбүрдээх
parantez	skobka	скобка

parasız	bosxo, xarçıta suox	босхо, харчыта суох
paraşüt	paraşüt	парашют
paraşütçü	paraşütist	парашютист
parazit	parazit	паразит
parça	1. kuhuok, çaas, detal' 2. predmet, ustuuka	1. куһуок, чаас, деталь 2. предмет, устуука
park	1. park 2. nassına toxtobula	1. парк 2. массыына тохтобула
parke	parket	паркет
parlak	kılabacıgas	кылабачыгас
parlamak	kılabacıy-	кылабачый-
parlementer	parlamentskay	парламентскай
parlamento	parlament	парламент
parmak	tarbax	тарбах
parmaklık	1. aǵıraada 2. perila, tutuhar sıñaha	1. ағыраада 2. перила, тутуһар сыңаһа
parola	parol'	пароль
parter	parter	партер
parti	partiya	партия
partili	partiyalaax, partiya çiliene	партиялаах, партия чилиэнэ
pas	cebin	дьэбин
pasaport	pasport	паспорт
paslanmak	cebinir-	дьэбинир-
paslı	cebinneex	дьэбиннээх
pasta	pirojınay	пирожнай
pastane	konditerskay maǵahın	кондитерскай маҕаһын

pastahane	konditerskay	кондитерскай
pastörize	pasterizovannay	пастеризованнай
paşa	paşa; general	паша; генерал
patates	xortuoppuy	хортуоппуй
paten	xañki	хаңкы
patent	patent	патент
patika	ıllık	ыллык
patlamak	delbi tep-, delbi istan-	дэлби тэп-, дэлби ыстан-
patlıcan	baklajan	баклажан
patrik	patriarx	патриарх
patron	xahaayın, bas bileeççi, toyon	хаһаайын, бас билээччи, тойон
pavyon	pavil'yon	павильон
pay	paay, ölüü	пай, өлүү
paydos	toxtobul, toxtoohun	тохтобул, тохтооһун
pazar I	bahaar, rınok	баһаар, рынок
pazar II	baskıhanña	баскыһанһа
pazartesi	benidienñik	бэнидиэнһик
peçete	salfetka	салфетка
pedal	pedal'	педаль
pedikür	pedikür	педикюр
pehlivan	1. tustuuk 2. buxatır	1. тустуук 2. бухатыыр
pek	olus, nahaa	олус, наһаа
peki	söp, üçügey	сөп, үчүгэй
pekiştirmek	böğögöt-	бөгөргөт-
peksimet	suuxara	суухара
pelte	jele (desert)	желе (десерт)

pembe	oruosabay	оруосабай
pencere	tünnük	түннүк
pençe	1. bappağay, sabaray 2. ulluñ	1. баппагай, сабарай 2. уллуң
perde	1. tañas sabıı, bııs 2. ekran	1. таңас сабыы, быыс 2. экран
perhiz	diyeta	диета
perişan	1. ürellibit, arbay-bit 2. ilbiriybit	1. үрэллибит, арбай-быт 2. илбирийбит
peron	perron	перрон
personel	personal	персонал
perşembe	çepmier	чэппиэр
pervane	vint, timir vint	винт, тимир винт
petrol	neft'	петрол
peynir	sır	сыр
pirlanta	brilliant	бриллиант
pide	leppieske	лэппиэске
pijama	pijama	пижама
pil	batareya	батарея
pilâv	plov	плов
piliç	çoppuuska	чоппууска
pilot	pilot, l'ötçik	пилот, лётчик
pipo	xamsa	хамса
pir	ağa bahılık	ага баһылык
pire	bılaxı	былахы
piring	ris	рис
pis	kirdeex	кирдээх

pisletmek	kirtit-	киртит-
pislik	kir, kir-xox	кир, кир-хох
pişirmek	buhar-	буһар-
pişman olmak	kemsin-	кэмсин-
pişmanlık	kemsinii, buruyu bilini	кэмсинии, буруйу билинии
pişmek	bus-	бус-
piyade	1. pexota, satı serii 2. satı kihi	1. пехота, сатыы сэрии 2. сатыы киһи
piyango	lotereya	лотерея
piyano	pianino, fortep'yano	пианино, фортепьяно
piyasa	rınok	рынок
piyes	pyesa	пьеса
plâj	pl'aj, sötüölüür sir	пляж, сөтүөлүүр сир
plâk	plastinka	пластинка
plân	bilaan	былаан
plânlamak	bilaanna-	былаанна-
plânlı	bilaannaax	былааннаах
plâstik	1. plastiçeskay, plastiçnay 2. plastmassa	1. пластической, пластичной 2. пластмасса
plâtin	1. platina 2. platinovay	1. платина 2. платиновой
poliklinik	poliklinika	поликлиника
polis	1. politsiya 2. politsayskay	16 хомиция 2. полицейской
politika	politika	политика
politikacı	politik	политик
Polonyah	polyak	поляк

pompa	nosuos	носуос
pompalamak	nosuostaa-	носуостаа-
popüler	populyarnay, billiileex	популярной, биллиилээх
porsele	1. farfor 2. farforovay	1. фарфор 2. фарфоровай
porsiyon	porsiya, ölüü	порция, өлүү
portakal	apel'sin	апельсин
portatif	portativnay, cahamır	портативной, дьаһамыр
Portekizce	portugal'skay tıl	португальской тыл
Portekizli	portugalets	португалец
portmanto	tañas ıyır	таңас ыйыыр
portre	metiriet	мэтириэт
post	tirii	тирии
posta	1. poçta, korrespondensiya 2. bölöx, xamaanda 3. reys 4. smena	1. почта, корреспонденция 2. бөлөх, хамаанда 3. рейс 4. смена
postacı	poçta ülehite; poçtal'yon	почта үлэһитэ; почтальон
postahane	poçta, poçta salaata	почта, почта салаата
poz	1. poza 2. viderjka (foto.)	1. поза 2. выдержка (фото.)
pozitif	1. potitivnay 2. pozitiv	1. позитивной 2. позитив
pratik	1. pratika 2. praktiçeskay, praktiçnay	1. практика 2. практической, практичной
prens	prins, kinees	принц, кинээс
prenses	prinsessa, kinees kergene	принцесса, кинээс кэргэнэ
prensip	prinsip, ılimmit sanaa	принцип, ылыммыт санаа
prim	1. usunuos 2. birie-miye, biriis	1. усунуос 2. бириемийэ, бириис

problem	problema, soruk	проблема, сорук
profesör	professor	профессор
profesyonel	1. professional'nay, ideleex 2. professional	1. профессиональной, идэлээх 2. профессионал
program	programma	программа
proje	barıl, bırayıak	барыл, бырайыак
proletarya	proletariat	пролетариат
propaganda	propaganda, agitatsiya	пропаганда, агитация
protesto	bıraçias	бырачыас
protokol	borotokuol	боротокуол
prova	1. keemeydeen körüü 2. repetitsiya	1. кээмэйдээн көрүү 2. репетиция
psikoloji	psixologiya	психология
psikolojik	psixologiçeskay	психологической
pudra	pudra	пудра
pul	1. maarka 2. xatırık (zool.)	1. маарка 2. хатырык (зоол.)
pulcu	1. maarka atılaaççı 2. filatelist	1. маарка атыылааччы 2. филателист
pulluk	buluuk	булуук
punto	şrift	шрифт
pus	tumarık	тумарык
pusu	tohuur	тоһуур
pusula I	kompas	компас
pusula II	sappııska	саппыыска
put	emeget	эмэгэт
puan	oçko	очко
püre	p'üre	пюре

R

rabita	sibees	сибээс
radar	radar, radiolokator	радар, радиолокатор
radikal	1. radikal'nay 2. ra- dikal	1. радикальной 2. ра- дикал
radyasyon	radiatsiya	радиация
radyatör	radiator	радиатор
radio	radio	радио
radioaktiv	radioaktivnay	радиоактивной
raf	dolbuur, puolka	долбуур, пуолка
rağbet	naadıyn	наадыыйы
rahat	tabıgastaax, udobnay	табыгастаах, удобной
rahatsız	tabıgaha suox, udob- naya suox	табыгана суох, удоб- ная суох
rahip	1. ağabit 2. manaax	1. агабыт 2. манаах
rakam	suppara	сыппара
rakip	kürexteheeççi, ilin bılcahaaççı, konku- rent	күрэхтэһээччи, илин былдыһаааччы, конку- рент
ramazan	ramazan (relig.)	рамазан (религ.)
randevu	körsühüü	көрсүһүү
rapor	dakılaat, otçuot, raport	дакылаат, отчуот, рапорт
raptiye	skrepka	скрипка
rasgele	1. xannık bağarar 2. tübehiex, tübes- piççe, bistax, taayan	1. ханнык бағарар 2. түбэһиэх, түбэс- пиччэ, бистах, таайан
raslamak	körüs-, körsüs-	көрсүс-, көрсүс-

ray	rel's	рельс
razi	söbülener, söbülüür	сөбүлэнэр, сөбүлүүр
reaktör	reaktor	реактор
reçel	barianña	барыаннья
reçete	retsept	рецепт
reddetmek	1. akkaastaa-, ilini- ma 2. akkaastan-	1. akkaastaa-, ылыны- ма 2. akkaastan-
refah	uygu, olox uyguta, delegey, bayım	уйгу, олох уйгута, дэлэгэй, байм
refakat	arıalcıttaahın	арыалдбыттааһын
referandum	referendum	референдум
refleks	refleks	рефлекс
reform	reforma	реформа
rehber	gid, arıallaaççı	гид, арыаллааччы
rehin	soluok	солуок
rehine koymak	soluok bier-	солуок биер-
rejim	rejim	режим
rejisör	rejiss'or	режиссёр
rekabet	kürextehii, ilin bı- cahı, konkurensiya	күрэхтэһии, илин был- дьаһыы, конкуренция
rekabet etmek	kürextes-, ilin bı- cas-, konkurensiyalas-	күрэхтэс-, илин был- дьас-, конкуренциялас-
reklâm	reklama	реклама
rekor	rekord	рекорд
rektör	rektor	ректор
rektörlük	rektorat	ректорат

rende	usturuus	устуруус
ren geyigi	taba	таба
renk	öñ	өң
renkli	öñnööx	өңнөөх
repertuvar	repertuar	репертуар
resepsiyon	1. priyomnaahın 2. re- gistratura	1. приёмнааһын 2. ре- гистратура
resim	1. oyuu 2. haartıska	1. ойуу 2. хаартыска
resimli	oyuulaax	ойуулаах
resmen	ofitsial'naydık	официальнаядык
resmî	ofitsial'nay	официальной
ressam	xuduohunñuk, oyuuhut	худуоһунньук, ойууһут
restoran	restoran	ресторан
revir	medpunkt, lazaret	медпункт, лазарет
revizyon	reviziya	ревизия
rezalet	aydaan, saattaax bıhı- laan, skandal	айдаан, сааттаах быһы- лаан, скандал
rezerve	sappaas	саппаас
rihtim	1. naberejnay 2. bi- riisten	1. набережной 2. би- риистэн
rıza	söbüleñ	сөбүлэң
riayet	toloruu	толоруу
rica	kördöhüü	көрдөһүү
ring	ring	ринг
ringa	selyodka	селёдка
rivayet	surax, surax-sacık	сурах, сурах-садьык

roket	raketa	ракета
rol	oruol	оруол
roman	roman	роман
romancı	romanist	романист
romans	romans	романс
romantik	romantiçeskay, roman- tiçnay	романтической, роман- тичнаяй
romantiklik	romantizm	романтизм
romatizma	revmatizm, bosxoñ	ревматизм, босхоң
rop	bılaaççıya	былааччийа
rozet	znaçok	значок
röntgen	rentgen	рентген
röportaj	reportaj	репортаж
rövanş	revanş	реванш
ruble	solkuobay	солкуобай
rugan	laaxtaax, laaxtammit	лаахтаах, лаахтаммыт
ruh	1. duuha 2. iççi 3. is ciñe	1. дууһа 2. иччи 3. ис дыңэ
ruh bilimi	psixologiya	психология
ruhsat	köñülleehin	көңүллээһин
Rum	grek	грек
Rumca	grek tıla	грек тыла
Rumen	rumın	румын
Rumence	rumın tıla	румын тыла
Rus	nuuçça	нуучча

Ruşça	1. nuuçça tıla 2. nuuççalı	1. нуучча тыла нууччалыы
rutubet	siik, sıras	сиик, сыырас
rüşvet	berik	бэрик
rüya	1. tüül 2. sanaa ayıta, öy oñoruuta; bağa sanaa	1. түүл 2. санаа айыыта, өй оңоруута; баға санаа
rüzgâr	tıal	тыал
rüzgârlı	tıallaax	тыаллаах

S

saadet	col	дьол
saat	1. çaaс 2. çahıı	1. чаас 2. чаныы
sabah	sarsıarda	сарсыарда
sabahlık	xalaat	халаат
saban	buluuk	булуук
sabır	tuluur, tuluyuu	тулуур, тулуйуу
sabırlı	tuluurdaax	тулуурдаах
sabırsızlık	tuluura suox	тулуура суох
sabit	1. xamsaabat 2. sta-bil'nay, bige	1. хамсаабат 2. ста-бильнай, бигэ
sabotaj	sabataas, diversiya	сабатаас, диверсия
sabotajcı	sabataastaaççı, di-versant	сабатаастааччы, ди-версант
sabretmek	tuluy-	тулуй-
sabun	mıla	мыыла
sabunlamak	mılalaa-	мыылалаа-
sabunluk	mıla ihite	мыыла иһитэ
saç I	battax	баттах
saç II	(liis) timir	(лиис) тимир
saçak	1. bitırııs 2. keniis	1. бытырыыс 2. кэрэниис
saçma	1. akaarı, tükteri 2. akaarı bıhıı, acas sıha, xoy baha	1. акаары, түктэри акаары быһыы, адьас сыыһа, хой бана
saçmak	ıs-	ыс-
saçmalamak	akaarını sañar-	акаарыны саңар-
sadaka	1. xaralta, umnahıkka xaralta, milostınya 2. umnahıkka bersii	1. харалта, умнаһыкка харалта, милостыня 2. умнаһыкка бэрсии

sadakat	iteğeyii, beriniileex buoluu	итэгэиһи, бэриниһлээх буолуу
sade	1. borostuoy; ıraas 2. baara-suoğa, ere	1. боростуой; ыраас 2. баара-суоға, эрэ
sadece	baara-suoğa, ere	баара-суоға, эрэ
sadelik	könö bıhıı, sudurgu bıhıı, körsüö bıhıı	көнө быһыы, судургу быһыы, көрсүө быһыы
sadık	erelleex	эрэллээх
sadrazam	uluu vizir'	улуу визирь
saf I	ereet, şerenga	эрээт, шеренга
saf II	1. ıraas 2. kenen, könö, sudurgu	1. ыраас 2. кэнэн, көнө, судургу
safha	stadiya, etap, faza	стадия, этап, фаза
safî	ıraas	ыраас
safir	sapfir	сапфир
safra	üös	үөс
sağ I	uña	уңа
sağ II	1. doruobay 2. tınnaax	1. доруобай 2. тыыннаах
sağanak	1. doxsun samır 2. sillie, xoloruk	1. дохсун самыыр 2. силлиэ, холорук
sağcı	uña (polit.)	уңа (полит.)
sağduyu	ıllıktaax öy, tolkuy- daax bıhıı	ыллыктаах өй, толкуй- даах быһыы
sağduyulu	ıllıktaax öydööh, sierdeextik öydüür	ыллыктаах өйдөөх, сизрдээхтик өйдүүр
sağır	cüley	дүүлэй
sağır dilsiz	kulгааға-tıla suox	кулгааға-тыла суох
sağırılık	cüley buoluu, ıstıbet buoluu	дүүлэй буолуу, истибэт буолуу

sağlam	1. doruobay 2. böğö 3. бүтүн	1. доруобай 2. бөгө 3. бүтүн
sağlamak	1. хааңчы- 2. sitis-	1. хааччий- 2. ситис-
sağlamlaştırmak	böğörgöt-	бөгөргөт-
sağlamlık	böğötö, kıtaanağa, bi- gete	бөгөтө, кытаанаға, би- гэтэ
sağlık	durubuya	доруобуйа
saha	ploşadka, xonuu (sport.)	площадка, хонуу (спорт.)
sahanlık	ploşadka (kirilieske, tramvayga)	площадка (кирилизскэ, трамвайга)
sahi	kırcık, söpkö	кырдык, сөпкө
sahici	ciñneex	дыңнэх
sahil	bierek, kıtı	биэрэк, кыты
sahip	xahaayın, bas bileeççi	ханаайын, бас билээччи
sahipsiz	kimiene da buolbatax, meene	кимизнэ да буолбатах, мээнэ
sahne	shena	цена
sahte	albin oñohuk, poddel'- nay	албын оңоһук, поддель- най
sakal	bitik	бытык
sakallı	bitiktaax	бытыктаах
sakat	1. alcammit, buortu buolbut 2. kelieke, inbeliit	1. алдьаммыт, буорту буолбут 2. кэлиэкэ, инбэлиит
sakatlamak	alcat-, buortulaa-, ölör-	алдьат-, буортулаа-, өлөр-
sakatlık	1. buortu buoluu, ohol- lonuu 2. ciek, eñkil, omso, defekt	1. буорту буолуу, оһол- лонуу 2. дыэк, эңкил, омсо, дефект

sakin	kör-, körüñ-	көр-, көрүң-
sakinmak	seren-, xarıstan-	сэрэн-, харыстан-
sakin I	oloxtoox kibi	олохтоох киби
sakin II	1. çuumpu 2. xolku	1. чуумпу 2. холку
sakinleşmek	çuumpur-, uoskuy-	чуумпур-, уоскуй-
saklamak	1. kistee- 2. sahar- 3. uur-	1. кистээ- 2. саһар- 3. уур-
saklanmak	1. sas- 2. uurulun-	1. сас- 2. уурулун-
saklı	1. uurullubut 2. kis- temmit 3. kisteleñ, kisteleñneex	1. ууруллубут 2. кис- тэммит 3. кистэлән, кистэләннэх
saksağan	soroka	сорока
saksı	sibekki köhüyete	сибэки көһүйэтэ
sal	boluot, aal	болуот, аал
salam	xalbahıı	халбаһы
salamura	1. rassol 2. tuustaax	1. россол 2. туустаах
salata	salat	салат
salatalık	oğursuu	огурсуу
salça	sous	соус
salçalık	sous ihite	соус иһитэ
saldırgan	agressivnay	агрессивнай
saldırı	1. saba tühüü 2. ag- ressiya	1. саба түһүү 2. аг- рессия
saldırmak	1. saba tūs- 2. biha sie-	1. саба түс- 2. быһа сие-
saldırmazlık	saba tüspet buoluu	саба түспэт буолуу
salgın	1. epidemiya, cañ 2. sarança tühüüte	1. эпидемия, дыаң 2. саранча түһүүтэ
sahı	optuorunıuk	оптуорунһук

salıncak	хаçıal	хачыал
salıvermek	ıtı-, bosxoloo-	ыыт-, босхолоо-
salkım	süümex, kiiste	сүүмэх, киистэ
sallamak	1. xamsat- 2. sapsıy-	1. хамсат- 2. сапсый-
sallanmak	ieğefınee-, eyeñelee-, tullañnaa-, xamsaa-	иэгэнээ-, эйэнэлээ- туллаңнаа-, хамсаа-
salmak	ıta oğus-	ыыта оғус-
salon	saala, salon	саала, салон
salt	añardas, ere	аңардас, эрэ
saltçılık	absolyutizm, absolyut- nay monarxiya	абсолютизм, абсолют- най монархия
saltık	absolyutnay, хааççağa suox, muñura suox	абсолютнай, хааччага суох, муңура суох
salvo	kürgüöm ıtıı, teññe ıtıı (bayıan.)	күргүөм ытыы, тэңнэ ытыы (байыан.)
saman	soluoma	солуома
samimî	istiñ, ihirex	истиң, иһирэх
samimîlik, sa- mimiyet	1. istiñ bıñı, eyeğes bıñı, könü bıñı 2. ahağas maygılaax buoluu 3. istiñ sıñıan	1. истиң быныы, эйэгэс быныы, көнө быныы 2. аһағас майгылаах буолуу 3. истиң сыһыан
samur	kiis	киис
sanat	1. iskusstvo 2. remes- lo, ide	1. искусство 2. ремес- ло, идэ
sanatçı	artist, xuduohunñuk	артист, худоуһунньук
sanatlı	uus, satabıllaax, uus-uran	уус, сатабыллаах, уус-уран
sanatoryum	sellik sanatoriya	сэллик санаторийа
sanayi	promışlennost', in- dustriya	промышленность, ин- дустрия

sanayileşme	industrializatsiya	индустриализация
sanayileştirmek	industrializatsiyalaa-	индустриализациялаа-
sancak	znamya, bılaax	знамя, былаах
sancı	bıñıta tıtar ıarın, tehite anñan ıalcıı	быһыта тыытар ыарыы, тэһитэ анһан ыалдьыы
sandal	tıı, oñoço	тыы, оңочо
sandalcı	oñoçoloox kihi	оңочолоох киһи
sandalye	oloppo	олоппос
sandık	sunduuk, caahık	сундуук, дьааһык
sandviç	sandviç, buterbrod	сандвич, бутерброд
sanık	buruydanaaççı, buruy- daax	буруйданааччы, буруй- даах
saniye	söküünde	сөкүүндэ
sanki	kurduk, dılı, ükçü	курдук, дылы, үкчү
sanmak	sanaa-, aax-, suotta-	санаа-, аах-, суоттаа-
sansasyon	sensatsiya	сенсация
sansasyonel	sensatsionnay	сенсационнай
sansör	senzor	цензор
sansür	senzura	цензура
santimetre	santimetr	сантиметр
santral	telefon stantsiyata, kommutator	телефон станцията, коммутатор
sap	1. tutaax 2. umnas	1. тутаах 2. умнас
saplamak	batarı saay-, batarı as-	батары саай-, батары ас-
saplanmak	1. batarı saayılın-, batarı kiir- 2. iñin-, iñnen xaal-	1. батары саайылын-, батары киир- 2. иңин-, иңнэн хаал-
sapmak	1. tuoraa-, ergiy- 2. tey-, tuoraa-	1. туораа-, эргий- 2. тэй-, туораа-

saptamak	1. böğörgöt-, iñinner-, sihiar- 2. bul-, bulan tahaar-, bihaar-	1. бөгөргөт-, иңиннэр- сыһыар- 2. бул-, булан таһаар-, быһаар-
sararmak	sahar-; kubariy- (kihi tuhunan)	саһар-; кубарый- (киһи туһунан)
saray	dıbarıas; cie	дыбарыас; дьиэ
sardalya	sardina	сардина
sarf etmek	oroskuottaa-, xorum-nulaa-, baraa-	ороскуоттаа-, хором- нуулаа-, бараа-
sarfıyat	oroskuot, tuttuu, baraahın	ороскуот, туттуу, барааһын
sargı	biinte	биинтэ
sargılamak	berebeeskılee-	бэрэбээскилээ-
sarhoş	itirik	итирик
sarhoşluk	itirii	итирии
sarı	arañas, saharxay	араңас, саһархай
sarılmak	ruus-	куус-
sarımsak	çoçunaax	чочунаах
sarışın	sırdık battaxtaax, blondin	сырдык баттахтаах, блондин
sarkmak	salıbiraa-, ryan-	салыбыраа-, ыйан-
sarmak	1. suulaa- 2. berebeeskılee-	1. суулаа- 2. бэрэбээскилээ-
sarp	туруору	туруору
sarsılmak	dorguy-, cigihiy-, titirestee-, xamsaa-	доргуй-, дьигиһий-, титирэстээ-, хамсаа-
sarsılmaz	xalbaşnaabat, tulxadıyat	халбаңнаабат, тулхадыйбат
sarsıntı	1. dorguyuu, cigihiyii	1. доргуйуу, дьигиһийии

	2. anñı 3. aymanı, nahaa dolguyuu	2. анньыы 3. айманыы, наһаа долгуйуу
sarsmak	1. ilgielee-, xamsat- 2. tulxañnat-, aygırat-, satarıt-	1. илгиэлээ-, хамсат- 2. тулхаңнат-, айгырат- сатарыт-
satın	satın	сатыын
sathı	ürdünen oñohullar, kö-tümex	үрдүнэн оңоһулар, көтүмэх
satici	atıñıt	атыһыт
satılmış	atılanar, beyetin atılanar	атыыланар, бэйэтин атыыланар
satılmışlık	beyeni atılanı	бэйэни атыылананы
satır	stroka	строка
satır başı	abzats, kihil stroka	абзац, кыһыл строка
satış	atın, ergien	атыы, эргизен
satmak	atılaa-, ergin-	атыылаа-, эргин-
satranç	saaxımat	саахымат
savaş	serii	сэрии
savaşmak	seriiles-, oxsus-	сэриилэс-, охсус-
savcı	prokuror	прокурор
savcılık	prokuratura	прокуратура
savmak	üür-, utaar-	үүр-, утаар-
savruk	calağay, calax	дьалағай, дьалах
savsaklamak	tut-, utalık-, tart-, хаау-	тут-, уталыт-, тарт-, хаай-
savunma	oborona, kömüskeehin	оборона, көмүскээһин
savunmak	oboronalaa-, kömüskee-	обороналаа-, көмүскээ-
sayaç	şçotçik (pribor)	счётчик (прибор)

saydam	ceñkir	дъэңкир
sayfa	sirey, stranitsa	сирэй, страница
saygı	ıtıktabil, keriesteehin	ЫТЫКТАБЫЛ, кэриэстээнин
saygı deęer	ıtıktabillaax	ЫТЫКТАБЫЛЛААХ
saygılı	ıtıktur, ıtıktamtaęay	ЫТЫКТЫЫР, ЫТЫКТАМТАҒАЙ
saygın	ıtıktabillaax	ЫТЫКТАБЫЛЛААХ
saygisız	ıtıktaabat, balamat	ЫТЫКТААБАТ, баламат
sayı	1. axsaan, çınhıla 2. nüömer 3. oçko	1. ахсаан, чыыһыла 2. нүөмэр 3. очко
sayıklama	ülügüneyii, tülekediyii, tüley-balay tıllahı	үлүгүнэйи, түлэкэдийи, түлэй-балай тыллаһы
sayıklamak	ülügüney-, tülekediy-, tüley- balay tıllas-	үлүгүнэй-, түлэкэдий- түлэй-балай тыллас-
sayılı	1. axsaannaax 2. sedex, aęyuaх axsaannaax, unikal'nay	1. ахсааннаах 2. сэдэх, ағыуах ахсааннаах, уникальной
sayım	suottaan tahaarı, bierepis	суоттаан таһаары, биэрэпис
sayın	ıtıktabillaax	ЫТЫКТАБЫЛЛААХ
saymak	1. suottaa-, aax- 2. ıtıktaa-	1. суоттаа-, аах- 2. ытыктаа-
saz	1. saz (muz.) 2. muzikal'nay instrument	1. саз (муз.) 2. музыкальной инструмент
sazan	sazan, karp	сазан, карп
seans	seans	сеанс
sebat	xalbañnaabat buoluu, kitaanax bıhı	халбаңнаабат буолуу, кытаанах быһы
sebeb	biriçine, siltax	биричинэ, сылтах

sebepsiz	biriçinete suox	биричинэтэ суох
sebze	oęuruot aha	оғуруот аһа
seçik	çuolkay, ceñke	чуолкай, дъэңкэ
seçim	bıbar	быыбар
seçkin	bastıñ, orduk, talı	бастың, ордук, талы
seçme	talı	талы
seçmek	tal-, bıbardaa-	тал-, быыбардаа-
seçmen	bıbardaaççı	быыбардааччы
sedef	perlamutr	перламутр
sedye	(sanitarnay) nahılka	(санитарнай) наһыылка
sefahat	sodurdaahın, sodur olox	содурдааһын, содур олох
sefalet	umnahıt oloęo, cadañı buoluu	умнаһыт олого, дьадаңы буолуу
sefer	1. sıñı 2. reys 3. po-xuot, kompaniya (bayan.)	1. сырыы 2. рейс 3. похуот, кампания (байан.)
seferberlik	mobilizatsiya (bayan.)	мобилизация (байан.)
sefil	1. umnahıt, bıstar cadañı 2. siciñ, çiççik	1. умнаһыт, быстар дьадаңы 2. сидың, чиччик
sek	suxoy (arıęı); uulamatax (arıęı)	сухой (арыгы); ууламатах (арыгы)
sekiz	aęıs	ағыс
sekizinci	axsis	ахсыс
sekmek	ıstañalaa-, oyuokkalaa-	ыстаңалaa-, ойуоккалаa-
sekreter	sekretar'	секретарь
sekreterlik	sekretariat	секретариат
seksen	aęıs uon	ағыс уон

sekseninci	ağıs uonus	ағыс уонус
sektör	sektor	сектор
sel	1. sel' 2. uu süürüge	1. сель 2. уу сүүрүгэ
selâm	eğerde, privet	эгэрдэ, привет
selâmlamak	1. eğerdelee- 2. bi-hiree-, öyöö-	1. эгэрдэлээ- 2. би-нирээ-, өйөө-
sembol	simvol	символ
sembolik	simvolıçeskey	символическай
semere	tümük	түмүк
seminer	seminar	семинар
semiz	emis	эмис
sempati	simpatiya, üçügey buo-luu, üçügey sıhan	симпатия, үчүгэй буо-луу, үчүгэй сыһан
sempatik	simpatıçnay, üçügey, bert, is kiirbex	симпатичнай, үчүгэй, бэрт, ис киирбэх
semt	kuorat oroyuona	куорат оройуона
sen	en	эн
senaryo	senariy	сценарий
senaryocu	senarist	сценарист
senato	senat	сенат
senatör	senator	сенатор
sendika	profsoyuz, ideleex soyuz	профсоюз, идэлээх союз
sendikacı	profsoyuznay deyatel'	профсоюзнай деятель
sendikalı	profsoyuz çiliene	профсоюз чилиэнэ
sene	sıl	сыл
senelik	sıllaagı	сыллаагы

senet	araspıska	араспыиска
senfoni	simfoniya	симфония
senfonik	simfoniçeskey	симфоническай
sentetik	sintetiçeskey	синтетическэй
sepet	1. korzina, çart ihit 2. mototsikl kolyaskata	1. корзина, чарт иһит 2. мотоцикл коляска
seramik	keramika	керамика
serbest	könül, köñülleex	көңүл, көңүллээх
serçe	barabıay	барабыай
serçe parmak	ılgin çıkıya	ылгын чыкыйа
sergi	bıstapka	быыстапка
sergilemek	bıstapkalaa-, kördö-rüğe turuor-	быыстапкалаа-, көрдө-рүүгэ туруор-
seri	seriya (maarka, ısta-tıya uo.d.a.)	серия (маарка, ыста-тыйа уо.д.а.)
serin	sörüün	сөрүүн
serinlik	sörüün salgın, sörüü-ne, sibieheye	сөрүүн салгын, сөрүү-нэ, сибизьэйэ
sermaye	kapital	капитал
sermek	telgee-, telget-	тэлгээ-, тэлгэт-
serpmek	1. kut-, kuta tüs-, tabıgınat- 2. ıs-, ibiir-	1. кут-, кута түс-, табылгынат- 2. ыс-, ибиир-
sersem	1. aar-maar buolbut, mey-tey buolbut 2. aar-maar, akaarı, mas akaarı	1. аар-маар буолбут, мэй-тэй буолбут 2. аар-маар, акаары, мас акаары
serseri	biracaaga	бырадыаага

sert	kitaanax, bögö, xatan	кытаанах, бөгө, хатан
sertifika	sibidietelistibe, das-tabıranña	сибидиэтэлистебэ, дас-табырыаннья
servet	baay, baay-duol	баай, баай-дуол
servi	kiparis	кипарис
servis	1. suluuspa, salaa, otdel 2. хаацгун, servis 3. serviz, pribor	1. сулууспа, салаа, отдел 2. хааччыйы, сервис 3. сервис, прибор
ses	dorğoon, tıas, kuolas	доргоон, тыас, куолас
seslendirmek	sañalaa-, sañarar oñor- (kiineni)	саңалаа-, саңарар оңор- (киинэни)
seslenmek	1. iñir-, iñiran tox-tot- 2. xardar-, ep-piettee-	1. ыңыр-, ыңыран тох-тот- 2. хардар-, эп-пиеттээ-
sesli	sañalaaax	саңалаах
sessiz	sañata suox, traha suox, çuumpu	саңата суох, тыаһа суох, чуумпу
sessizlik	çuumpu, uu-çuumpu	чуумпу, уу-чуумпу
set	damba, хахха, erkin	дамба, хахха, эркин
sevap	ütüö cıala	үтүө дьыала
sevda	1. taptal, imeñ 2. imeñ-neex bağa, küüske bağarı	1. таптал, имэң 2. имэң-нээх баға, күүскэ бағары
sevdirmek	taptat-, taptalı iñer-	таптат-, тапталы иңэр-
sevgi	taptal, tattarı, ubanı	таптал, таттары, убаны
sevgili	taptallaax, күндү	тапталлаах, күндү
sevimli	üçügey bağayı, is kiir-bex, olus kere	үчүгэй бағайы, ис киир-бэх, олус кэрэ
sevimsiz	üçügeye suox, kihi sö-büleebet, kuhağan	үчүгэйэ суох, киһи сө-бүлээбэт, куһаған

sevinç	üörüü	өрүү
sevinçli	üörüüleex	өрүүлээх
sevindirmek	üört-	өрт-
sevinmek	üör-	өр-
seviye	tahım	таһым
sevk etmek	1. ıt- 2. kühey-, köğüt-	1. ыт- 2. күһэй-, көгүт-
sevmek	taptaa-	таптаа-
seyahat	ayan, ayannaahın, ekspe-ditsiya	айан, айаннааһын, экспе-диция
seyir	xaammı, baran ihii	хаамы, баран иһии
seyrek	1. sedex, ubağas 2. se-dextik, ağıyaxtk	1. сэдэх, убағас 2. сэдэ-хтик, ағыйахтык
seyretmek	1. kör-, ketee- 2. bar-, uhun- (xaraabil tuhu-nan)	1. көр-, кэтээ- 2. бар-, уһун- (хараабыл туһу-нан)
seyyar	köhö silcar, poходnay	көхө сылдыар, походнай
sezgi	sayağaha, ötö körüm-tüöte; kurdattu taayı	сайағана, өтө көрүм-түөтэ; курдатты таайы
sezmek	serey-, taay-, kurdattı taay-	сэрэй-, таай-, курдат-ты таай-
sıcak	1. itii, içiges, ku-yaas 2. silaas	1. итии, ичигэс, ку-йаас 2. сылаас
sıçan	kırısa, kutuyax	кырыыса, кутуйах
sıçramak	ou-, ıstan-, ıstañalaa-	ой-, ыстан-, ыстаңалаа-
sıfat	хаацистыба, bıhı	хаачыстыба, быһыы
sıfır	nul'	нуль
sığ	çıçaas	чычаас
sığmak	хахха, xorğo, sahar sir	хахха, хорго, саһар сир

sığınmak	sas-, xorğoy-	сас-, хоргой-
sıgır	max süöhü	ынах сүөнү
sıgırcık	skvoretz	скворец
sıgışmak	bat-, batis-, kiir-	бат-, батыс-, киир-
sıgılık	çaar, xargı, çıçaas uu	чаар, харгы, чычаас уу
sıgımak	bat-, kiir-	бат-, киир-
sihhat	doruobuya	доруобуя
sihhi	1. sanitarnay, gigiyeniçeskey 2. doruobay, doruobuyağa tuhalaax	1. санитарнай, гигиенической 2. доруобай, доруобуяға туналаах
sık	1. xoyuu, çaasta, ıga, 2. çaastatik	1. хойуу, чааста, ыга, 2. чаастатык
sıki	1. kıarağas 2. kıtaanax, toñuy	1. кыарағас 2. кытаанак, тоңуй
sıkıcı	çuñkuk, ıaraxan	чуңкук, ыарахан
sıkılğan	kıbıstıgas, simittıges	кыбыстыгас, симиттигэс
sıkılmak	1. çuñkuy- 2. kıbıhın-	1. чуңкуй- 2. кыбыһын-
sıkıntı	1. ereydenii, sordonu 2. ıarıřatı (oloxxo-çahaxxa)	1. эрэйдэнии, сордону 2. ыарыргаты (олоххо-дьаһахха)
sıkışmak	1. kıbılın- 2. simsetüs-, sığaysan bier-	1. кыбылын- 2. симсэ түс-, сығайсан бизр-
sıkıştırmak	1. ık-, ıga tut-, xam tut- 2. simen killer-, sim-, kıbıt-	1. ык-, ыга тут-, хам тут- 2. симэн киллэр-, сим-, кыбыт-
sıkı yönetim	bayıannay balahıanña	байыаннай балаһыанһа
sıklaşmak	çaastatıy-	чаастатый-
sıklaştırmak	çaastatıt-, çaastagın-, küühürt-	чаастатыт-, чааста гын-, күүһүрт-

sıkımak	1. ık-, battaa- 2. ereydee-, battaa-	1. ык-, баттаа- 2. эрэйдээ-, баттаа-
sınaî	promıřlennay	промышленнай
sınamak	1. xoloon kör-, berebierkelee- 2. ekzamen-naa-	1. холоон көр-, бэрэбиэркэлээ- 2. экзамен-наа-
sınay	xoloon körüü, ekzamen	холоон көрүү, экзамен
sınıf	1. kılaas 2. kılaas, kurs 3. razryad, kategoriya	1. кылаас 2. кылаас, курс 3. разряд, категория
sınıflandırma	klassifikatsiyalaahın, naardaahın	классификациялааһын, наардааһын
sınır	kıranıssa	кыранысса
sınırlamak	хааççaxtaa-, limittee-	хааччактаа-, лимиттээ-
sınırlı	kemneex, kemneex- keemeydeex	кэмнээх, кэмнээх-кээмэйдээх
sınırsız	muñura billibet, uhuga billibet	муңура биллибэт, уһуга биллибэт
sır I	1. ceñkir laax 2. glazur'	1. дьэңкир лаак 2. глазурь
sır II	kisteleñ, sekiriet	кистэлэң, сэкириэт
sıra	1. ereet, kekke, řerenga 2. birieme, tügen, 3. uoçarat 4. ıskamıayka, paarta	1. эрээт, кэккэ, шеренга 2. бириэмэ, түгэн 3. уочарат 4. ыскамыйка, паарта
sıra dađ	sis xaya (geogr.)	сис хайа (геогр.)
sıralamak	1. kekkelet- 2. aax-, aattatalaa-	1. кэккэлэт- 2. аах-, ааттаталаа-
sırık	urağas, çies mas	урағас, чизс мас
sırlı	1. ceñkir laaxtammit 2. glazurdammit	1. дьэңкир лаактаммит 2. глазурдаммит

Sırp	serb	серб
sırt	köğüs	көгүс
sıska	ırgan, cüdex	ырыган, дьүдэх
sıtma	titiriir, kumaxı, malyariya	титириир, кумахы, малярия
sıtmalı	1. titiriirdyeebit, malyariyanan ıalcıbit kihi 2. titiriir ıarıılaax, malyariyalaax (sir)	1. титириирдээбит, маляриянан ыалдыбыт киһи 2. титириир ыарыылаах, маляриялаах (сир)
sıva	sıbox, ştukaturka	сыбах, штукатурка
sıvacı	ştukatur, sıbaaççı	штукатур, сыбааччы
sıvamak	1. ştukaturkalaa- 2. sıbaa-	1. штукатуркалаа- 2. сыбаа-
sıvı	ubağas	убағас
sıyırmak	xaya tart-, cukku tart-, cukkurut-	хайа тарт-, дьукку тарт-, дьуккурут-
sıyrık	cukkuruyuu, baas	дьуккуруйуу, баас
sızı	nüölüyen ıalcıı, caralıyan ıalcıı	нүөлүйэн ыалдыы, дьаралыйан ыалдыы
sızlamak	nüölüy-	нүөлүй-
sızmak	bıhılaan tağıs-, alın-	быыһылаан тағыс-, алын-
sibernetik	kibernetika	кибернетика
sidik	iik	иик
sigara	sigareta	сигарета
sigorta	1. straxovkalaahın 2. predoxranitel' (el.)	1. страховкалааһын 2. предохранитель (ел.)
sigortacı	straxovşik	страховщик

siklon	tsiklon	циклон
silâh	serii sebe	сэрии сэбэ
silâhlandırılmak	sebilee-, serii sebi- lee-	сэбилээ-, сэрии сэбилээ-
silâhlanılmak	sebilen-, serii sebi- len-	сэбилэн-, сэрии сэбилэн-
silâhli	sebilemmit	сэбилэммит
silâhsız	sebilemmitex, serii sebe suox	сэбилэммитэх, сэрии сэбэ суох
silecek	baanńık sottoro	баанньык сотторо
silgi	rezinka, lastik	резинка, ластик
silik	1. sotullubut 2. bo- loorxoy, kubarxay, çulokaya suox	1. сотуллубут 2. бо- лоорхой, кубархай, чуолкайа суох
silindir	tsilindr (tex.)	цилиндр (тех.)
silkelemek	saxsıy-, tebee- anńın (sport.)	сахсый-, тэбээ- анныы (спорт.)
silme	sot-	сот-
silmek	sot-	сот-
silo	elevator	элеватор
simge	simvol, belie	символ, бэлиэ
simit	1. bublik 2. baraańka	1. бублик 2. барааңка
sincap	tiiń	тииң
sindirim	as buharıta, ahı bu- harıı	ас буһарыта, аһы бу- һары
sinek	saxsırğa	сахсырға
sinema	kiine, kinematografiya	киинэ, кинематография
sinir	nierbe	ниэрбэ
sinirlendirmek	nierbineyde-, kıya- xaa-, kühirt-	ниэрбинэйдэт-, кыйа- хаа-, кыһырт-

sinirlenmek	nierbineydee-, kiyaxan-	ниэрбинэйдээ-, кыйахан-
sinirli	nierbiney	ниэрбинэй
sinmek	1. kisten-, sas-, kiriy- 2. iñ-	1. кистэн-, сас-, кирий- 2. иң -
sinsi	uodahinnaax, oğuruk-taax, kölçün	удаһыннаах, огурук-таах, көлдүн
sinyal	signal	сигнал
sipariş	sakaas, ülex	сакаас, үлэх
siper	1. kuondar 2. okuopa, tranşeya	1. куондар 2. окуопа, траншея
sirk	sirk	цирк
sirke	uksus	уксус
sirkelik	uksus ihite	уксус иһитэ
sis	tuman	туман
sisli	tumannaax	туманнаах
sistem	sistema, tihik	система, тиһик
sistemli	sistemalaax, sistematiçeskay	системалаах, систематической
sistemsiz	sistemata suox	системата суох
sitayış	söbüleehin, bihireehin, xayğaahın	сөбүлээнин, биһирээнин, хайғааһын
sitem	seme, semeleehin	сэмэ, сэмэлээнин
sivil	1. grajdanskay 2. ştatskay	1. гражданская 2. штатская
sivri	uhuktaax, sıtı	уһуктаах, сытыы
sivirmek	1. sıtılan- 2. çorboy-, inniki tağıs-, orduk bilin-	1. сытыылан- 2. чорбой-, инники тағыс-, ордук билин-

sivri sinek	birdax, kumaar	бырдах, кумаар
siyah	xara	хара
siyaset	politika	политика
siyasî	politiçeskay	политической
siyatik	işias (med.)	ишиас (мед.)
siz	ehigi, en	эһиги, эн
skor	axsaan, sçöt (sport.)	ахсаан, счёт (спорт.)
slalom	slalom	слалом
slogan	lozung, iñiri	лозунг, ыңырыы
Slâv	slavyan	славян
Slovak	slovak	словак
soba	ohox	оһох
soda	1. tañas suuyar suoda 2. suoda uuta	1. таңас сууяр суода 2. суода уута
sofa	1. aan xos, kiirer xos 2. sofa	1. аан хос, киирэр хос 2. софа
sofra	ostuol	остуол
soğan	luuk	луук
soğanlı	luuktaax	лууктаах
soğuk	timni	тымныы
soğumak	soy-, timniy-,	сой-, тымный-
soğutmak	soyut-, timnit-	сойут-, тымныт-
sokak	uulussa, pereulok	уулусса, переулок
sokmak	1. uk- 2. as-, saay- 3. itir- (üön, erien üön uo.d.a.)	1. ук- 2. ас-, саай- 3. ытыр- (үөн, эриэн үөн уо.д.а.)
sol	xañas	хаңас

solak	cegin	дьэгин
solmak	1. kubarıy-, öñün süter- 2. xatan хаал-, хагдары-	1. кубарый-, өңүн сүтер- 2. хатан хаал-, хагдарый-
solo	solo (muz.)	соло (муз.)
soluk	tınnı	тыныны
solumak	ıaraxannık tın-, tumnahın-, boptor-	ыараханлык тыын-, тумнаһын-, боптор-
solunmak	tın-	тыын
solunum	tınnı	тыныны
som balığı	losos'	лосось
somurtkan	sabıstıgıs, kurus, nüher	сабыстыгас, курус, нүһэр
somurtmak	sabıhın-, uorastıy-, türdehin-	сабыһын-, уорастый-, түрдэһин-
somut	çorçu, konkretnay	чопчу, конкретнай
son	1. bütehik, tihex 2. bütüü	1. бүтэһик, тиһэх 2. бүтүү
sonat	sonata (muz.)	соната (муз.)
son bahar	kühün	күһүн
sondaj	1. siri üütteehin, buurdaahın 2. zondaj (med.)	1. сирі үүттээһин, буурдааһын 2. зондаж (мед.)
sondajcı	buril'şik, buurdaaçcı	бурильщик, буурдааччы
sonra	1. kelin, xoyut 2. ... buolan baran 3. ... kennitten	1. кэлин, хойут 2. ... буолан баран 3. ... кэнниттэн
sonuç	tümük	түмүк
sonuçlamak	tümüktee-	түмүктээ-
sonuçsuz	kümüğe suox	түмүгэ суох

sopa	baalkı, mas	баалкы, мас
soprano	soprano (muz.)	сопрано (муз.)
sorgu	doppuruos	доппуруос
sormak	ıyt-	ыйыт-
so ru	ıytı, boppuruos	ыйыты, боппуруос
sorum	eppietines	эппиэтинэс
sorumlu	eppiittiir	эппиэттиир
sorumsuz	eppietinehe suox	эппиэтинэһэ суох
sorun	boppuruos, problema	боппуруос, проблема
so ruşturma	siliestiyeleehin (yur.)	силиэстийэлээһин (юр.)
so sis	sosiska	сосиска
so syal	sotsial'nay, obşest- vennay	социальной, общест- венной
so syalist	1. sotsialistiçeskay 2. sotsialist	1. социалистической 2. социалист
so syalizm	sotsializm	социализм
so syoloii	sotsiologiya	социология
so syolojik	sotsiologiçeskay	социологической
so y	biis uuha, uus	биис ууһа, уус
so ya	soya (biol.)	соя (биол.)
so y adı	araspaanña	араспаанһа
so ygun	talaahın, xalaahın	талааһын, халааһын
so yguncu	talabırcıt, xalabır- cıt	талабырдыт, халабыр- дыт
so ymak	1. ıraastaa- 2. sı- gınnıaxtaa- 3. talaa	1. ыраастаа- 2. сы- гыннахтаа- 3. талаа-
so ysuzlaşmak	tönnön töröo-, keğın-, bıhın-	төннөн төрөө-, кэгин-, быһын-

soyunmak	sıgınnıaxtan-	сыгыннахтан-
soyut-	abstraktnay	абстрактнай
söğüş	busput soybut et	буспут сойбут эт
söğüt	üöt	үөт
sökmek	1. bıha tart-, tuur- 2. ıs-, kötür-, a:arta- 3. rasşifrovkalaa-	1. быһа тарт-, туур- 2. ыс-, көтүр-, араартаа- 3. расшифровкалаа-
sömestr	semestr	семестр
sömürge	koloniya	колония
sömürgeci	1. kolonial'nay 2. kolonizator	1. көлониальной 2. колонизатор
sömürgecilik	kolonializm	колониализм
sömürmek	1. kölöhünnee-, battaa- 2. beyeñ sıalgar tuhan-	1. көлөһүннээ-, баттаа- 2. бэйең сыалгар туһан-
sömürü	kölöhünneehin, battal	көлөһүннээһин, баттал
sömürücü	1. kölühünnüür, bat- tır 2. kölöhünneeççi	1. көлөһүннүүр, бат- тыр 2. көлөһүннээччи
söndürmek	umulun-, söñ-	умулун-, сөң-
söndürücü	uot umuruorar, ogne- tuşitel'	уот умуруорар, огне- тушитель
sönmek	umulun-	умулун-
sönük	ölböörköy, boloorxoy	өлбөөркөй, болоорхой
sövmek	möx-, üöx, üöğüs-	мөх-, үөх-, үөгүс-
söylemek	et-, sañar-	эт-, саңар-
söylenti	surax, surax-sacık	сурах, сурах-садьык
söz	tıl	тыл
sözleşme	söbülehii, kontrakt, konventsiya	сөбүлэһии, контракт, конвенция

sözleşmek	söbüles-	сөбүлэс-
sözlü	tılnan	тылынан
sözlük	tılcıt	тылдыт
spiker	diktör	диктор
spor	sport	спорт
sporcu	sportsmen	спортсмен
stad, stadyum	stadion	стадион
staj	stajirovka, praktika	стажировка, практика
stand	bınapka stendete	быыстапка стендэтэ
standart	1. standart 2. stan- darnay	1. стандарт 2. стан- дартнай
stil	stil'	стиль
stilize	stilizovannay	стилизованнай
stok	1. sappaa, ıskılaat 2. defekteex	1. саппаас, ыскылаат 2. дефектээх
strateji	strategiya	стратегия
stratejik	strategiçeskay	стратегической
stüdyo	studiya	студия
su	1. uu 2. sok 3. bul- kaaha suox et mine, bul'yon	1. уу 2. сок 3. бул- кааһа суох эт минэ, бульон
sual	ıytıtı, boppuruos	ыйытыы, боппуруос
subay	ofitser	офицер
subaylık	ofitser zvaniyeta	офицер званиета
sucuk	sudjuk (xalbahıı körüñe)	суджук (халбаһыы көрүңэ)
suç	buruy, buruydanıı, buruyu oñoruu	буруй, буруйданыы, буруйу оңоруу
suçlamak	buruydaa-	буруйдаа-

suçlu	1. buruydaax 2. pres- tupnik	1. буруйдаах 2. прес- тупник
suçsuz	buruya suox	буруйа суох
su geçirmez	uunu killerbet, uu öppöt	ууну киллэрбэт, уу өппөт
suiistimal	beye tuhugar tuhanni, nahaa tuhanni	бэйэ туһугар туһаныы, наһаа туһаныы
suikast	ölörögö soronuu, ölö- rögö xolonuu	өлөрөгө соронуу, өлө- рөгө холонуу
suiniyet	öhüönneex xos sanaa	өһүөннээх хос санаа
sulama	nüölsütüü	нүөлсүтүү
sulamak	1. nüölsüt-, kut- 2. uulat- (süöhünü)	1. нүөлсүт-, кут- 2. уулат- (сүөһүнү)
sulandırmaq	uulaa-, ubat-	уулаа-, убат-
sulh	eye	эйэ
sulhen	eyenen, illeextik	эйэнэн, иллээхтик
sulhperver	eyeleex, eyeni taptır	эйэлээх, эйэни таптыыр
sultan	sultan	султан
sulu	1. sümehinneex, süme- leex 2. uulaax, ubağas	1. сүмэһиннээх, сүмэ- лээх 2. уулаах, убағас
sulu boya	akvarel' (kıraska, oyuu)	акварель (кырааска, ойуу)
sunî	iskusstvennay	искусственной
sunmak	tuttar-, bier-	туттар-, биэр-
surat	sirey	сирэй
suret	1. obraz, cühün, nıma 2. kopya	1. образ, дьһүн, ньыма 2. копия
susamak	1. utat- 2. olus bağar-	1. утат- 2. олус бағар-
suskun	sañata suox, ağıyah sañalaax, kепsetinñeñe suox	саңата суох, ағыях саңалаах, кэпсэтинньэ- һэ суох

susmak	1. sañarıma, çuumpur- 2. toxtoo-, ax bar-	1. саңарыма, чуумпур- 2. тохтоо-, ах бар-
susturmak	sañardıma, sañata suox ıt-	саңардыма, саңата суох ыт-
susuz	uuta suox, kuraayı	уута суох, кураайы
susuzluk	1. uuta suox buoluu 2. utatı	1. уута суох буолуу 2. утатыы
su topu	uu polota	уу полота
сутyen	büstgal'ter, lifçik	бюстгальтер, лифчик
suvare	kieheeñi seans, kie- heeñi spektakl'	киэһэңи сеанс, киэ- һэңи спектакль
suyılanı	uj (zool.)	уж (зоол.)
su yosunları	uu üüneeyilere, sala- xay	уу үүнээйилэрэ, сала- хай
sükûnet	1. çuumpu, çuumpuruu 2. uoskuyuu	1. чуумпу, чуумпуруу 2. уоскуйуу
sükût	sañata suox buoluu, çuumpuruu	саңатасуох буолуу, чуумпуруу
sülük	max tıla (üön)	ынах тыла (үөн)
süngü	ıstık	ыстыык
süngülemek	ıstıgınan as-	ыстыыгынан ас-
sünnet	bıhı, sarbıyn (mus.)	быһыы, сарбыйыы (мус.)
sünnî	sunnit (mus.)	суннит (мус.)
süpersonik	tıahı kuotar	тыаһы куотар
süpürge	sippiir, miinñik	сиппиир, миинньик
süpürmek	sippiy-, xarbaa-	сиппий-, харбаа-
sürahi	grafın	графин
sürat	türgene	түргэне

süratli	türgen	түргэн
sürdürmek	salğaa-	салгаа-
süre	bolcox, birieme	болдох, бириэмэ
süreç	protsess	процесс
süreğen	xroniçeskay, aaspat	хронической, ааспат
sürekli	1. uhun kemneex 2. bas-tayaannay	1. уһун кэмнээх 2. бастайааннай
süreksiz	kılğas kemneex, kılğas	кылгас кэмнээх, кылгас
sürgün	1. sıılka, kös 2. sıılkağa kelbit khi	1. сыылка, көс 2. сыылкаға кэлбит кии
sürmek	1. salğan- 2. xorut-tier- 3. üür- 4. ıt- 5. taarıy-	1. салған- 2. хорут-, тиэр- 3. үүр- 4. ыт- 5. таарый-
sürmenaj	nahaa küürüü, nahaa tıñaañın, nahaa sılayın	наһаа күүрүү, наһаа тыңааһын, наһаа сылайы
sürpriz	küütüllübetex belex, sürpriz	күүтүллүбэтэх бэлэх, сюрприз
sürtüşme	ataannahı	атааннаһы
sürü	1. üör süöhü 2. con, köy con	1. үөр сүөһү 2. дьон, көй дьон
sürüklemek	1. sos- 2. tart-, kıtınnar-, sööö-	1. сос- 2. тарт-, кытыннар-, сөрөө-
sürüklenmek	sohulun-	соһулун-
sürüm	atınga batarı	атыыга батары
sürümlü	atınga barar, barımtıa	атыыга барар, барымтыа
sürüngenler	sıılaaççılar (zool.)	сыылааччылар (зоол.)
sürünmek	1. sııl- 2. sotun-(kreminen uo.d.a.)	1. сыыл- 2. сотун-(креминэн уо.д.а.)
süs	kiergel	киэргэл

süslemek	kierget-	киэргэт-
süt	üüt	үүт
sütlü	üütteex	үүттээх
sütun	kolonna	колонна
süvari	1. kapitan (xaraabılga) 2. kavaleriya	1. капитан (хараабылга) 2. кавалерия
süzgeç	fil'tr	фильтр
süzmek	siidelee-, süüyen kut-süürt-	сиидэлээ-, сүүйэн кут-, сүүрт-

Ş

şafak	saharğa	саһарға
şah	şax	шах
şahane	ütüöken, ütüökenneex, olus kere, berteexey	ҮТҮӨКЭН, ҮТҮӨКЭННЭЭХ, олус кэрэ, бэртээхэй
şahıs	liçnost'	личность
şahin	moxsoğol	МОХСОГОЛ
şahit	tuohu, kerehit	ТУОХУ, КЭРЭНИТ
şair	poet, xohoonñut	ПОЭТ, ХОҺООННУТ
şairane	poetiçnay, poetiçeskay	ПОЭТИЧНАЙ, ПОЭТИЧЕСКАЙ
şaka	külüü-elek, elek	КҮЛҮҮ-ЭЛЭК, ЭЛЭК
şakak	çançik	чанчык
şal	saal, saal bılaat	саал, саал былат
şalgam	erieppe	эриэппэ
şalvar	şarovar	шаровар
şampanya	şampanskay	шампанская
şampiyon	çempion	чемпион
şampiyonluk	çempionat	чемпионат
şampuan	şampun'	шампунь
şan	alban aat	албан аат
şans	col, tosxol, şans	дьол, тосхол, шанс
şanslı	tabıllımtıa, sorgulaax	табыллымтыа, соргулаах
şantaj	şantaj, kuttaahın	шантаж, куттааһын
şapka	seleeppe, bergehe	сэлээппэ, бэргэһэ
şarap	arıǵı	арыгы
şark	ilin, iliññi	илин, илиңни
şarkı	ıǵıa	ырыа

şarkı söylemek	ıllaa-	ыллаа-
şarkıcı	ıǵahıt	ырыаһыт
şarkiyatçı	vostokoved, iliññi doyduları üöreteeççi	востоковед, илиңни дойдулары үөрэтээччи
şarklı	iliññi doydu oloxtooǵo	илиңни дойду олохтооҕо
şart	usuluobuya	усулуобуйа
şaşalamak	ömütün-, sohuyan haal-, uoluy-	ӨМҮТҮН-, СОҺУЙАН ХААЛ-, уолуй-
şaşı	kılar	кылар
şaşılık	kılar buoluu	кылар буолуу
şaşırmak	1. uoluy-, ömütün-, ıksaan haal-, mun-ten- 2. bukkulun-	1. уолуй-, өмүтүн-, ыксаан хаал-, мун-тэн- 2. буккулун-
şaşırtmak	butuy-, bulkuy-	бутуй-, булкуй-
şaşkın	uoluybut, ömüttübüt	уолуйбут, өмүттүбүт
şaşkınlık	uoluyuu, ömüttüü, buk- kulluu	уолуйуу, өмүттүү, бук- куллуу
şaşmak	ciktirgee-, söx-	дыктиргээ-, сөх-
şebeke	1. sitim 2. baanda, saayka	1. ситим 2. баанда, саайка
şef	naçal'nik, şef, bahılık	начальник, шеф, баһылык
şefkat	taptaahın, narın buoluu	таптааһын, нарын буолуу
şefkatli	alamağay, narın, eyeğes	аламағай, нарын, эйэгэс
şeftali	persik	персик
şehir	kuorat	куорат
şehirli	kuorat oloxtooǵo	куорат олохтооҕо
şeker	saaxar	саахар
şekerli	saaxardaax, minñiges	саахардаах, минньигэс

şekil	forma; sxema, oyuu	форма, схема, ойуу
şelâle	kürülgen	күрүлгэн
şema	sxema	схема
şemsiye	zontik	зонтик
şen	kördöox, behieley	көрдөөх, бэниэлэй
şenlenmek	üör-köt-, kül-oonıoo-, sergexsiy-, könnüör-	үөр-көт-, күл-оонньоо-, сэргэхсий-, көнньүөр-
şenlik	küüley, küüleydeehin, üörüü-kötüü, kör-nar	күүлэй, күүлэйдээнин, үөрүү-көтүү, көр-нар
şerbet	şerbet (utax)	щербет (утах)
şeref	çies, boçuot	чиэс, бочуот
şerefli	boçuottaax	бочуоттаах
şerit	balaha, liente	балаһа, лиэнтэ
şey	seekey, ustuuka, pred- met	сээкэй, устуука, пред- мет
şeytan	abaahı	абааһы
şık I	talı, talan ılı	талыы, талан ылыы
şık II	siederey, olus maanı, olus bert, olus üçügey	сиздэрэй, олус мааны, олус бэрт, олус үчүгэй
şiddet	1. küüs 2. kıtaanax buoluu, xağıs bıhu	1. күүс 2. кытаанак буолуу, хағыс быһыы
şiddetli	1. küüsteex 2. kıtaanax, xağıs	1. күүстээх 2. кытаанак хағыс
şifalı	emteex	эмтээх
şifre	şifr, kod	шифр, код
şifrelemek	şifrdée-	шифрдээ-
şifreli	şifrdemmit	шифрдэммит
şiir	1. xohoon 2. poeziya	1. хоһоон, 2. поэзия

şikâyet	ünüsü	үңсүү
şilep	tahağas tieyer xaraabil	таһағас тизэйр хараабыл
şimdi	biligin	билигин
şimdiki	bilinñi	билиңни
şimdilik	bilinñite	билиңнитэ
şimşek	çağılğan	чағылған
şirin	taptallaax, üçügeykeen, berteexey, is kiirbex	тапталлаах, үчүгэйкээн, бэртээхэй, ис киирбэх
şirket	kompaniya, obşestvo	компания, общество
şiş	ütehe timir, ütehe	үтэһэ тимир, үтэһэ
şişe	bitılka, flakon	бытыылка, флакон
şişkin	ispit, ihen taxsıbit, üllübüt	испит, иһэн тахсыбыт, үллүбүт
şişman	suon, toluu	суон, толуу
şişmanlık	sonoohun, suon buoluu, toluu buoluu	сонооһун, суон буолуу, толуу буолуу
şişmek	is-, ihen tağıs-	ис-, иһэн тағыс-
şive	aktsent, sañarı	акцент, саңары
şoför	suoppar	суоппар
şok	şok	шок
şort	şorta	шорта
şöhret	aatırı, alban aatırı	аатырыы, албан аатырыы
şölen	banket, iñırılaax ahılık	банкет, ыңырыылаах аһылык
şöyle	mannık, bu kurduk	манлык, бу курдук
şu	iti	ити
şubat	olunñu	олунньу

şube	sala, filial	салаа, филиал
şûra	sebiet	сэбиэт
şurup	1. sirop 2. mikstura	1. сироп 2. микстура
şükran	maxtanı	махтаныы
şüphe	saarbağalaahın, uorbalaahın	саарбағалааһын, уорбалааһын
şüphelenmek	uorbala-	уорбалаа-
şüpheli	1. saarbax 2. serex-teex	1. саарбах 2. сэрэх-тээх

T

taahhüt	ebeheetelistibe	эбэһээтэлистибэ
taarruz	1. saba tühüü 2. kimen kiirii (bayıan.)	1. саба түһүү 2. кимэн кирири (байыан.)
taassup	fanatizm	фанатизм
tabak	terielke; bülüühe, bülüüde	тэриэлкэ; бүлүүһэ, бүлүүдэ
tabaka	araña	араңа
tabakalaşma	arañalarga araxsıı (polit.)	араңаларга арахсыы (полит.)
taban	tilex, ulluñax	тилэх, уллуңах
tabanca	bestiliet, revol'ver	бэстилиэт, револьвер
tabelâ	viveska, kördörüü su-ruk	вывеска, көрдөрүү су-рук
tabiat	1. ayılğa 2. natura, karakter	1. айылга 2. натура, характер
tabii	1. estestvennay, natural'nay 2. billen turar, öydönör	1. естественной, натуральной 2. биллэн турар, өйдөнөр
tâbiyet	1. tutuluktaax buoluu 2. grajdanstvo, pod-danstvo	1. тутулуктаах буолуу 2. гражданство, подданство
tâbiiyetsiz	grajdanstvota suox kihi	гражданствота суох киһи
tabip	vraç	врач
tabir	etii, sanaanı etii	этии, санааны этии
tabla	1. lotuok 2. kül ihite	1. лотуок 2. күл иһитэ
tablo	1. xartıına 2. tablitsa 3. pul't	1. хартыына 2. таблица 3. пулт
tabur	batal'yon	батальон

tabut	xoruoop	хоруоп
Tacik	tadjik	таджик
taç	xoruona, menñies	хоруона, мэнньиэс
tafsilât	çımpık, ımpık-çımpık	чымпык, ымпык-чымпык
tafsilâth	sihilii, sihilii kör-dörör	сигилии, сигилии көр-дөрөр
tahakküm	küönteehin, sabardaa-hın	күөнтээһин, сабардаа-һын
tahammül	tuluyuu	тулуйуу
tahdit	хааççaxтааһın	хааччахтааһын
tahıl	tuoraxтаах burduktar	туорахтаах бурдуктар
tahkikat	siliestiyeleehin (yur.)	силиэстийэлээһин (юр.)
tahlil	analiz, ırıtı, çin-çiyii	анализ, ырытыы, чин-чийии
tahliye	1. bosxoloohun, evakuatsiya 2. süökeehin	1. босхолооһун, эвакуация 2. сүөкээһин
tahmin	таауи, sereyii, bil-geleehin	таайыы, сэрэйтии, бил-гэлээһин
tahribat	alcamıt, urusxallam-ıt	алдьаммыт, урусхаллам-мыт
tahrif	tokurutuu, butuyuu	токурутуу, бутуйуу
tahsil	üörexteehin, üöretii	үөрэхтээһин, үөрэтии
tahsisat	assignovaniye	ассигнование
taht	tron	трон
tahta	1. duoska 2. mastan oñohullubut, mas	1. дуоска 2. мастан оңоһуллубут, мас
tahvil	obligatsiya	облигация
tak	arka	арка

takat	küüs, kıax (motuor uo. d.a.)	күүс, кыях (мотуор уо. д.а.)
takdim etmek	1. tuttar-, bier- 2. bilihinner-	1. туттар-, биэр- 2. билиһиннэр-
takım	1. bölöx 2. komanda (sport.) 3. vzvod (bayıan.) 4. nabor, komplekt	1. бөлөх 2. команда (спорт.) 3. взвод (байыан.) 4. набор, комплект
takınmak	tañın-	таңын-
takip etmek	batis-	батыс-
taklit	bassıbay	бассыыбай
takmak	1. ıyaa-, iil- 2. ket-(açıkım uo.d.a.)	1. ыйаа-, иил- 2. кэт-(ачыкыны уо. д.а.)
takriben	biha xoloon	быһа холоон
taksi	taksi	такси
taksimetre	şçötçik, taksometr	счётчик, таксометр
taksit	uhatı, uhatan bierii	уһатыы, уһатан биэрии
taktik	1. taktika 2. taktiçeskay	1. тактика 2. тактической
takvim	xalandaar	халандаар
takviye	böğörgötüü, küühürdüü	бөгөрөгөтүү, күүһүрдүү
talebe	üöreneeççi, student	үөрэнээччи, студент
talep	1. irdebil 2. naadyıı (kom.)	1. ирдэбил 2. наадыыы (ком.)
talih	col	дьол
talihli	colloox, sorgulaax	дьоллоох, соргулаах
talim	1. üöretii, belemnee-hin 2. trenirovka	1. үөрэтии, бэлэмнээ-һин 2. тренировка
talimat	instruktsiya, direktiva	инструкция, директива

tam	1. бүтүн, толору 2. орубуна	1. бүтүн, толору 2. орубуна
tamam	bütүн, tolору	бүтүн, толору
tamamlamak	1. tolор-, tolорон bier- 2. бүтөр-	1. толор-, толорон биэр- 2. бүтэр-
tamir	örömüön	өрөмүөн
tampon	1. tampon (med.) 2. bufer, bamper	1. тампон (мед.) 2. буфер, бампер
tamtakır	kuraanax, kubus-kuraanax	кураанах, кубус-кураанах
tane	1. tuorax 2. ustuuka	1. туорах 2. устуука
tanidik	biler, biller	билэр, биллэр
tanık	tuohu, kerehit	туоһу, кэрэһит
tanıklık	tuohu buoluu	туоһу буолуу
tanımak	bil-, bilin-	бил-, билин-
tanımlamak	bihaaran bier-	быһааран биэр-
tanınmak	bilin-, aatır-, surağır-	билин-, аатыр-, сурағыр-
tanınmış	billiileex, aatırbit	биллиилээх, аатырбыт
tanışmak	bilsis-	билсис-
tanıştırmak	bilihinner-	билиһиннэр-
tanıtmak	bilihinner-	билиһиннэр-
tank	1. tank 2. rezervuar, sisterna	1. танк 2. резервуар, цистерна
tankçı	tankist	танкист
tanker	1. tanker 2. benzovoz	1. танкер 2. бензовоз
Tanrı	tañara	таңара
tanrıça	saxtar tañara	дъахтар таңара

tansiyon	xaan battaahına	хаан баттааһына
tapınak	xram	храм
tapınma	sügürüyüü, kul't	сүгүрүйүү, культ
taraf	örüt	өрүт
tarafli	...dieki buolaaççı	... диэки буолааччы
tarafsız	1. neytral'nay 2. kim da dieki buolbat	1. нейтральной 2. ким да диэки буолбат
tarafsızlık	neytralitet	нейтралитет
tarak	taraax	тараах
taramak	taraa-	тараа
tarçın	toritsa	корица
tarım	sir oñoruuta, tıa xa haayıstıbata	сир оңоруута, тыа хаһайыстыбата
tarife	1. tarif 2. suol-iis raspisaniyeta	1. тариф 2. суол-иис расписаниета
tarih	1. istoriya 2. data, kün-cıl	1. история 2. дата, күн-дьыл
tarihçi	istorik	историк
tarihî	istoričeskay	исторической
tarla	xonuu, baahına	хонуу, бааһына
tarla kuşu	küöregey	күөрэгэй
tartı	ıyaahın	ыйааһын
tartışma	kepsetii, cüüllehii, preniya	кэпсэтии, дьүүллэһии, прения
tartışmak	cüülles-	дьүүллэс
tartmak	ıyaa-	ыйаа-
tarz	1. nıma 2. stil'	1. ньыма 2. стиль
tas	mıiske	миискэ

tasa	ahı, muñ, erey	аһыы, муң, эрэй
tasalanmak	kurutuy-, ahıy-, sanağa tüs-	курутуй-, аһый-, санааға түс-
tasarı	birayıak, barıl	бырайыак, барыл
tasarlamak	sanaa-, bilaannaa-	санаа-, былааннаа-
tasarruf	ekonomiya	экономия
tasdik	bigergetii, ratifikatsiya	бигэргэтии, ратификация
tasfiye	iraastaahın	ыраастааһын
taslak	nabrosok, torum, çernovik	набросок, торум, черновик
taslamak	köhün-, beyeğin kördör-	көһүн-, бэйэгин көрдөр-
tasvip	bihirechin, söbüleehin, xayğaahın	биһирээһин, сөбүлээһин, хайғааһын
taş	1. taas 2. şaşka, figura (şaxm.)	1. таас 2. шашка, фигура (шахм.)
taşıma	tieyii, uguu, xaalaahın	тиэйии, угуу, хаалааһын
taşımak	tas-, tiey-	тас-, тиэй-
taşınmak	1. tahılın-, tieyin- 2. kös-	1. таһылын-, тиэйин- 2. көс-
taşıt	transport, massına	транспорт, массыына
taşitlar	avtotransport	автотранспорт
taşkın	1. xalaan, xalaannaa-hın 2. xalaannaabit	1. халаан, халааннааһын 2. халааннаабыт
taşlamak	taahınan tamnaa-	тааһынан тамнаа-
taşlı	taastaax	таастаах
taşmak	tahıy-, xalaannaa-	таһый-, халааннаа-
taşra	provintsiya, kıtı sir	провинция, кытыы сир

tat	amtan	амтан
Tatar	tatar	татар
Tatarca	tatar tıla	татар тыла
tatıl	kanikul, sınńalañ	канкул, сынńалаң
tatlı	1. minńiges 2. minńiges ahılık, desert	1. минńигэс 2. минńигэс аһылык, десерт
tatmak	1. amsay- 2. boruobalaa-, turgutan kör-	1. амсай- 2. боруобалаа-, тургутан көр-
tatsız	1. minńigehe suox 2. üçügeye suox	1. минńигэһэ суох 2. үчүгэйэ суох
tava	1. xobordoox 2. ihaarılamıt	1. хобордоох 2. ыһаарыламмыт
tavan	cie ürde	дьиэ үрдэ
tavır	körün, bıhı	көрүң, быһыы
tavız	bierii, turan bierii	биэрии, туран биэрии
tavsiye	sübe, rekomendatsiya	сүбэ, рекомендация
tavşan	kuobax	куобах
tavuk	kuurussa	куурусса
tavus	pavlin	павлин
tayfa	1. xaraabil komandata 2. moturuos	1. хараабыл командата 2. мотуруос
tayyör	cahtar köstüüme	дыхтар көстүүмэ
taze	sibiehey	сибиэһэй
tazelik	sibieheye, sibiehey buoluuta	сибиэһэйэ, сибиэһэй буолуута
tazminat	kompensatsiya, toluur	компенсация, толуур
tazyik	battaahın	баттааһын
teati	atastahı	атастаһыы

tebessüm	miçeer	мичээр
tebeşir	miel	миэл
tebliğ	ihitinnerii	иһитиннэрии
tebrik	eğerdeleehin	эгэрдэлээһин
tecavüz	saba tühüü, agressiya	саба түһүү, агрессия
tecrit	izolyatsiya, araarı, tuspa araarı	изоляция, араары, туспа араары
tecrübe	1. opıt 2. berebierkeleehin	1. опыт 2. бэрэбиэркэлээһин
tecrübesizlik	opıta suox buoluu	опыта суох буолуу
tedavi	emteehin	эмтээһин
tedbir	miere	миэрэ
tefeci	rostovşik, bırıhan-naaççı	ростовщик, бырыһыаннааччы
tefsir	xos bıhaarı, kommentariy	хос быһаары, комментарий
teftiş	inspektsiya, reviziya, berebierke	инспекция, ревизия, бэрэбиэркэ
teğmen	leytenant	лейтенант
tehdit	suohurğanı, kuttahın- saanı	суоһурғанһы, куттаһын-сааны
tehlike	kuttal	куттал
tehlikeli	kuttallaax	кутталлаах
tehlikesiz	kuttala suox	куттала суох
tehlikesizlik	kuttal suox buoluuta	куттал суох буолуута
tek	1. soğotox 2. atın 3. çötnaya suox	1. соғотох 2. атын 3. чётнайа суох
tekel	monopoliya	монополия

tekelci	1. monopolist 2. monopolistiçeskey	1. моноплист 2. монополистической
tekerlek	kölüöhe	көлүөнэ
tekil	biir axsaan (gram.)	биир ахсаан (грам.)
teklif	etii killerii	этии киллэрии
teklif etmek	etiite killer-	этиитэ киллэр-
tekmelemek	tebielee-	тэбиэлээ-
tekne	1. sudno, xaraabil; tu 2. korpus 3. saahık	1. судно, хараабыл; ты 2. корпус 3. дьааһык
teknik	1. texnika 2. texniçeskey 3. texniçney	1. техника 2. техническэй 3. техничнэй
teknikçi	texnik	техник
teknisyen	texnik	техник
tekrar	1. össö tögöl, össö biirde 2. xatılaahın	1. өссө төгүл, өссө биирдэ 2. хатылааһын
tekrarlamak	xatılaa-	хатылаа-
tekzip	utarı xardarı, sıhatın arıyın	утары хардары, сыһатын арыһы
tel	1. volokno, utax, utahın 2. borubuluoxa 3. telegramma	1. волокно, утах, утаһын 2. боробулуоха 3. телеграмма
telâffuz	sañarı, eten tahaarı	саңары, этэн таһаары
telâş	1. türübüöge, aymanı, ciksiniı 2. tieteyii	1. түрүбүөгэ, айманы, дьиксинии 2. тизтэйии
telâşlı	aymammit, ciksimmıt, dolguybut	аймаммыт, дьиксиммит, долгуйбут
telâşsız	xolkutuk, nus baaççı, dolguybakka	холкутук, нус бааччы, долгуйбакка
telefon	telefon	телефон

teleskop	teleskop	телескоп
televizyon	1. televideniye 2. televizor	1. телевидение 2. телевизор
telgraf	telegramma	телеграмма
telgrafhane	telegraf (ciete)	телеграф (дьизэтэ)
tellemek	telegrammalaa-	телеграммалаа-
telsiz	1. radio 2. radio- gramma	1. радио 2. радио- грамма
telsizci	radist	радист
temas	sibeestehii, kontakt	сибээстэһии, контакт
tembel	süreğe suox	сүрэгэ суох
tembellik	süreğe suox buoluu	сүрэгэ суох буолуу
temel	1. fundament, törüt 2. sürün, k1aabinay	1. фундамент, төрүт 2. сүрүн, кылаабынай
temenni	bağarı, bağa sanaa	багарыы, баға санаа
teminat	garantiya	гарантия
temiz	iraas	ыраас
temizlemek	iraastaa-	ыраастаа-
temizlik	1. iraas buoluu 2. iraastaahın	1. ыраас буолуу 2. ыраастааһын
temmuz	ot ıya	от ыйа
temsil	1. kördörüü, kördörö- hün 2. spektakl'	1. көрдөрүү, көрдөрөө- һүн 2. спектакль
temsilci	berestebiitel, bolo- muoçunay	бэрэстэбиитэл, боло- мучунай
ten	et, et-xaan	эт, эт-хаан
tencere	köstürüüle	көстүрүүлэ
teneffüs	tın ılı, sınıana	тыын ылыы, сынньана

	tühüü, sınıanı, tox- tobul	туһуу, сынньаныы, тох- тобул
teneke	1. ıltahın 2. bidon	1. ылтаһын 2. бидон
tenha	kihite- süöhüte suox, kuraanax, iççitex	киһитэ-сүөһүтэ суох, кураанах, иччитэх
tenhalaşmak	kuraanaxsıy-, iççi- texsiy-	кураанахсыы-, иччи- тэхсий-
tenis	tennis	теннис
tenisçi	tennist	теннисист
tenkit	kritika	критика
tenkitçi	kritik	критик
tenor	tenor	тенор
tentürdiyot	cuot	дьуот
tenzilât	tüherii, çepçetii	туһэрии, чэпчэтии
teori	teoriya	теория
teorik	teoreticeskay	теоретической
tepe	1. bulgunñax, tomor 2. töbö, çıpçaal	1. булгунһах, томтор 2. төбө, чыпчаал
tepelemek	ültürüt- (östöögü)	үлтүрүт- (өстөөгү)
teпки	reaksiya	реакция
teпkili	reaktivnay (samolöt uo.d.a.)	реактивной (самолет уо.д.а.)
teпkime	reaksiya	реакция
teпmek	1. ılınıma, akkaastan- 2. tep-	1. ылыныма, akkaastan- 2. тэп-
tepsi	bodunuos	бодунуос
ter	kölöhün	көлөһүн
terakki	saydın, progress, ür- deehin	сайдыы, прогресс, үр- дээһин

terazi	ryaahin	ыйааһын
terbiye	1. iitii 2. üöretii, uhuyuu	1. иитии 2. үөрэтии, уһууу
terbiyeci	1. iiteeççi, vospita-tel' 2. üöreteeççi, uhuyaaççi	1. иитээччи, воспита-тель 2. үөрэтээччи, уһууааччы
terbiyeli	1. üçügey iitiileex 2. üöretillibit, uhuyullubut (süöhü, kıl)	1. үчүгэй иитиилээх 2. үөрэтиллибит, уһу-йуллубут (сүөнү, кыыл)
terbiyesizlik	iitiite suox buoluu, kuhağan bılılaax-maygılaax buoluu	иитиитэ суох буолуу, куһаған быһыылаах-майгылаах буолуу
tercüman	ılbaasçıt	тылбаасчыт
tercüme	ılbaas, ılbaastaahın	тылбаас, тылбаастааһын
tercüme etmek	ılbaastaa- (teksi)	тылбаастаа- (текси)
tereddüt	xalbañnaahın, saar-baxtaahın	халбаңнааһын, саар-бахтааһын
tere otu	ukrop	укроп
tere yağı	ınax arıta	ынах арыта
terfi	ürdetii (duohunahı, aatı-suolu, çını- -xaanı)	үрдэтии (дуоһунаһы, ааты-суолу, чыыны-хааны)
terhis	demobilizatsiya	демобилизация
terim	termin	термин
terk etmek	xaallar-, bırax-	хааллар-, бырах-
terlemek	tirit-	тирит-
terli	kölöhünneex	көлөһүннээх
terlik	cieğe keter tüüppüle	дьиэҕэ кэтэр түүппүлэ
terminal	tihex stantsiya, ti-hex toxtobul	тиһэх станция, ти-нэх тохтобул

terminal binası	aerovokzal	аэровокзал
termofor	grelka, ugut	грелка, угут
termometre	termometr	термометр
termonükleer	termoyadernay	термоядернай
termos	termos	термос
ters	1. tiere örüt, tiere öttö 2. utarı	1. тиэрэ өрүт, тиэрэ өттө 2. утары
tersane	verf	верфь
tersine	töttörütün, utarı	төттөрүтүн, утары
tertibat	1. miere, cahal 2. oñohuk, mexanizm	1. миэрэ, дьаһал 2. оңоһук, механизм
tertip	1. teriyii, oñoruu 2. albahırın, tüökün- neehin, maxinatsiya	1. тэрийии, оңоруу 2. албаһыры, түөкүн-нээһин, махинация
tertiplemek	teriy-, oñor-	тэрий-, оңор-
tertipsiz	bereedege suox, te-reehine suox	бэрээдэгэ суох, тэ-рэһинэ суох
terzi	bortunuoy	бортунуой
tesadüf	1. tübespiççe körsü- hüü 2. tübehii, söp tübehii, tübelte	1. түбэспиччэ көрсү- һүү 2. түбэһии, сөп түбэһии, түбэлтэ
tesadüfen	tebespiççe	түбэспиччэ
tesanüt	biir sanaalanı, biir- ge tümsüü	биир санааланы, биир- гэ түмсүү
teselli	sanaanı çepçetii, saa- tatı, könnüörüü	санааны чэпчэтии, саа- таты, көннүөрүү
tesellisiz	aaspat-araxpat, könnüör- bet, ahıtın umnubat-	ааспат-арахпат, көннүөр- бэт, аһытыһын умнубат

tesis	1. teriyii, terillii, oloxtooхun, oloхtonuu 2. tutuu	1. тэрийии, тэриллии, олохтооһун, плохтонуу 2. тутуу
tesisat	turuoruu, terilleehin, teebirinneeһin (tex.)	туруоруу, тэриллээһин, тээбириннээһин (тех.)
teslim	bierii; kapitulyatsiya	биэрии; капитуляция
tespih	çyotka, aаğar bia	чётка, аағар быа
test	test	тест
testere	erbi	эрбии
testi	tuoy kupsuun	туой купсуун
tesviyeci	slesar'	слесарь
teşebbüs	1. xolonon körüü, sorunan körüü 2. initsiativa, kögüleehin	1. холонон көрүү, сорунан көрүү 2. инициатива, көгүлээһин
teşekkül	üöskeehin, baar buoluu	үөскээһин, баар буолуу
teşekkür	maxtann, bahıbalaahın	махтананы, баһыыбалааһын
teşhis	1. bilii, körön bilii 2. diagnoz (med.)	1. билии, көрөн билии 2. диагноз (мед.)
teşhât	terilte	тэрилтэ
teşhis	stolbnyak (med.)	столбняк (мед.)
teşhi, etmek	kuttaa-, terrordaa-	куттаа-, террордаа-
tethişçi	1. terrorist 2. terroristi, tiçeskey	1. террорист 2. террористической
tethişçilik	terrordaaһın, terrorism	террордааһын, терроризм
tevazu	sen ey biһu, könö biһu	сэмэй быһыы, көнө быһыы
tevdi etmek	tuttar-, bier-	туттар-, биэр-
tevkif	хаауһ, tutuu	хаайыы, тутуу

tevkifat	conu хаауһлар, tutuular	дьону хаайыылар, тутуулар
teyit	bigergetii	бигэргэтии
teyp	magnitofon	магнитофон
teyze	eciy, sañas	эдьий, саңас
tez I	1. түрген 2. түргеник	1. түргэн 2. түргеник
tez II	1. tezis, balahannıa 2. dissertatsiya	1. тезис, балаһыанһа 2. диссертация
tezat	utarsı, kontrast	утарсыы, контраст
tezgän	1. prilavok 2. stanok (tex.)	1. прилавок 2. станок (тех.)
tezgähtar	mağahın atıһıta	мағаһын атыһыһта
tıbbî	meditsinskey	медицинскэй
tıkamak	büölee-	бүөлээ-
tıkanmak	1. büölen- (turba uo.d.a.) 2. tıññın хаауһтар-, boptor-	1. бүөлэн- (турба уо.д.а.) 2. тыһыңын хаайтар-, боптор-
tıp	meditsina	медицина
tıpkı	üüt-ükçü, atılı	үүт-үкчү, атылыы
tıraş	birieydeehin, horuyuu	бирийдээһин, хоруйуу
tırmalamak	tıñıraxtaa-	тыһырахтаа-
tırmanma	1. örö taxsı, ittı (sport.) 2. eskalatsiyalaahın (polit.)	1. өрө тахсыы, ыттыы (спорт.) 2. эскалациялааһын (полит.)
tırmanmak	ıtın-, хатааһın-	ытын-, хатааһын-
tırnak	tıñırax	тыһырах
tırpan	xotuur	хотуур
tırtıl	1. һax lamata 2. tiһilik	1. һах ыамата 2. тиһилик

ticaret	ergien	эргизэн
ticarî	ergien, ergieññe si- hiannaax	эргизэн, эргизэнэ сы- һианнаах
tifo	is tiibe (med.)	ис тиибэ (мэд.)
tifüs	imnaxtaax tiip (med.)	ымынахтаах тиип (мэд.)
tiksinç	körüöxten tükteri, si- ciñ	көрүөхтэн түктэри, си- дьиң
tiksindirmek	sirget-, kelet-	сиргэт-, кэлэт-
tiksinmek	sirgen-, sir-	сиргэн-, сир-
tilki	sahıl	саһыл
tilkilik	albas, albidıyn	албас, албыдыйы
timsah	krokodil	крокодил
tip	tip; sort	тип; сорт
tipi	tibii, sillie	тибии, силлиэ
tipili	tibiileex, sillieleex	тибиилээх, силлиэлээх
tiraj	tiraj	тираж
tirbuşon	ştopor, büö ılar	штопор, бую ылар
titiz	irdebilleex, talımas, biriinçik	ирдэбиллээх, талымас, бириинчик
titrek	titires, salğalas	титирэс, салгалас
titremek	titiree-	титирээ-
titreşim	iligirechin	илигирээһин
titretmek	1. titiret-, kuttaa-	1. титирэт-, куттаа-
tiyatro	teatr	театр
tiyatrosever	teatri taptaaççı	театры таптааччы
tohum	sieme	сизэмэ

tok	tot	ТОТ
tokat	iedeske oxsuu, iedes- ke sirbatı	издэскэохсуу, издэс- кэ сырбаты
tokatlamak	iedeske sirbat-, iedeske oğus-	издэскэ сырбат-, издэскэ оғус-
tokluk	tot buoluu, totuu	ТОТ буолуу, тотуу
tombul	etirgen, etteex, toıuu	этиргэн, эттээх, толуу
tomruk	berebine	бэрэбинэ
ton I	tonna	тонна
ton II	ton (muz.)	тон (муз.)
top	1. meeçik, şar 2. puşka, tergen	1. мээчик, шар 2. пушка, тэргэн
topal	doğoloñ	ДОГОЛОҢ
topallamak	doğoloñnoo-	ДОГОЛОҢНОО-
toparлак	tögürük	ТӨГҮРҮК
topçu	1. artilleriya 2. ar- tillerist	1. артиллерия 2. ар- тиллерист
toplama	1. suuma, xolbuu ııl- libita 2. uopsay, suumalammita	1. суума, холбуу ыйыл- лыбыта 2. уопсай, суумаламмыта
toplama	xolboohun, ebii (mat.)	холбооһун, эбии (мат.)
toplamak	1. mus- 2. xomu- 3. xolboo-, ep- (mat.)	1. мус- 2. хомуй- 3. холбоо-, эп- (мат.)
toplanma	mustuu, munñustuu	муштуу, мунһуштуу
toplanmak	muhun-	мунһун-
toplantı	munñax	мунһах
toplulu	kollektivnay, bölögü- nen	коллективной, бөлөгү- мэн

topluluk	kollektiv, bölöx; biirge somoğolohuu	коллектив, бөлөх; бииргэ сомоголоһуу
toplum	obşestvo	общество
toplumsal	obşestvennay, satsi- al'nay	общественной, соци- альной
toprak	1. sir, buor 2. sir- uot, territoriya	1. сир, буор 2. сир- уот, территория
toprak alti	sir annınaağı	сир аннынаағы
topraklan- dırmak	sirde bier-	сирдэ биэр-
topraksız	bas biler sire suox	бас билэр сирэ суох
toptan	bütünnüü, kuustaax- tk, keliminen	бүтүннүү, куустаах- тык, кэлиминэн
toptancılık	kuustaax (optovay) ergien	куустаах (оптовай) эргиэн
topuk	1. tilex 2. xobuluk	1. тилэх 2. хобулук
torba	möhöççük	мөнөөччүк
torna	çoçuyar stanok	чочуйар станок
tornacı	tokar', çoçuyaaççı	токарь, чочуйааччы
torpil	torpeda	торпеда
torun	sien oğo	сиэн оґо
toz	1. bii 2. borohuok	1. быыл 2. бороһуок
tozlanmak	biilly-	быылый-
tozlu	biillaax	быыллаах
tören	üörüü-kötüü, seremo- niya	үөрүү-көтүү, церемо- ния
törenli	üörüüleex-kötüüleex	үөрүүлээх-көтүүлээх

trafik	uulussanan ayannaahın	уулуссанан айаннааһын
traktör	traktor	трактор
trampet	barabaan (muz.)	барабаан (муз.)
trampfen	tramplin	трамплин
tramvay	tramvay	трамвай
transatlantik	akıyaan laynera	акыйаан лайнера
transfer	köhüü (oonnuur kibi biir kuluuptan atın kuluupka köhüüte (sport.)	көһүү (ооннуур кибі биир кулууптан атын кулуупка көһүүтэ) (спорт.)
transistor	tranzistor	транзистор
transit	tranzit	транзит
trapez	trapetsiya (sport.)	трапедия (спорт.)
tren	poyezd	поезд
trenchkot	plaş	плащ
tribün	tribuna (stadionña uo.d.a.)	трибуна (стадионна уо.д.а.)
triko	1. trikotaj 2. triko- tajnay	1. трикотаж 2. трико- тажной
trolleybüs	trolleybus	троллейбус
trompet	turba (muz.)	турба (муз.)
tropikal	tropiceskay	тропическай
tufan	uluu motuok, uluu ti- mirdii (iteğ.)	улуу мотуок, улуу ти- мирдии (итэг.)
tugay	birigeede (bayıan.)	биригээдэ (байыан.)
tuğla	1. kirpiççe 2. kir- piççetten oñohullubut	1. кирпииччэ 2. кир- пииччэттэн оңоһуллубут

tuhaf	1. cikti, ciibe, süör-gü 2. kihi küliöx, kö-rücüös	1. дьикти, дьиибэ, сүөргү 2. киһи күлүөх, көрүдьүөс
tuhafiye	galantereya	галантерея
tulum	1. kombinezon 2. bur-dük 3. tübik	1. комбинезон 2. бурдюк 3. тюбик
tulumba	nosuos	носуос
tunç	boruonsa	боруонса
tundra	tuundara (geogr.)	туундара (геогр.)
tur	1. ergiyii, ergiir 2. tur (sport.)	1. эргийии, эргиир 2. тур (спорт.)
turfanda	erdeteeni (oğuruot aha, frukta)	эрдэтээни (огуруот аһа, фрукта)
turist	turist	турист
turistik	turistiçeskay	туристической
turizm	turizm	туризм
turna	turuya	туруйа
turna balığı	sordoñ	сордоң
turne	turne, gastrollaahın	турне, гастроллааһын
turnuva	turnir (sport.)	турнир (спорт.)
turta	tort	торт
turuncu	kıtarxay arağas, oran-jevay	кытархай арағас, оранжевай
turunçgiller	sitrusovay	цитрусовой
tuş	klavişa	клавиша
tutam	1. süümex, loskuuy 2. kimaax, kutuu	1. сүүмэх, лоскуй 2. кымаах, кутуу

tutanak	borotokuol	боротокуол
tutar	suuma, uopsay axsaan	суума, уопсай ахсаан
tutkal	silim, kiliey	силим, килиэй
tutku	imeñ, ülüsken	имэң, үлүскэн
tutmak	tut-	тут-
tutucu	1. konservator 2. kon-servatilnay	1. консерватор 2. кон-сервативнай
tutuculuk	konservatizm	консерватизм
tutuklamak	tut-, хаау-	тут-, хаай-
tutuklu	хаауылаах	хаайылаах
tutulma	xaraarı, ölüü	хараары, өлүү
tutulmak	1. tübes- 2. bul- 3. taptaa- 4. arağıs-	1. түбэс- 2. бул- 3. таптаа- 4. арағыс-
tulum	1. pozitsiya 2. ekono-miya, kemçileehin	1. позиция 2. эконо-мия, кэмчилээнин
tutumlu	kiçeeñi	кичээни
tutumsuz	kiçeeñite suox, ıskay-dır	кичээң итэ суох, ыскай-дыр
tutunmak	tutus-	тутус-
tutuşmak	umay-, küöcüy-	умай-, күөдьүй-
tuval	xartuna (jiv.)	хартыына (жив.)
tuvalet	1. taxsan kiirer sir, tualet 2. kiehe keter maamı bılaaççıya	1. тахсан киирэр сир, туалет 2. киэһэ кэтэр мааны былааччыһа
tuz	tuus	туус
tuzak	soxso, çaarakaan; ugaayı	сохсо, чааркаан; угаайы
tuzlama	tuustaax, tuuhammit	туустаах, тууһаммит

tuzlamak	tuustaa-, tuuhaa-	туустаа-, тууһаа-
tuzlu	tuustaax	туустаах
tuzluk	tuus ihite	туус иһитэ
tuzsuz	1. tuuha suox 2. kiratik tuuhammit	1. тууһа суох 2. кыратык тууһаммыт
tüccar	ergiemsik, atıhit	эргиэмсик, атыһыт
tüfek	saa, bintiepike	саа, бинтиэпкэ
tükenmek	büt-, ehin-, bihin-	бүт-, эһин-, быһын-
tükenmez	barammat, uostubat, axsaabat	бараммат, уостубат, ахсаабат
tüketici	tuhanaaççı, tuttaaççı, atılahaaççı	туһанааччы, туттааччы, атыылаһааччы
tüketim	tuhannı, tuttuu	туһаныны, туттуу
tüketmek	1. baraa-, бүter- 2. tuhan-, tutun-	1. бара-, бүтэр- 2. туһан-, тутун-
tükürmek	sillee-	силлээ-
tükürük	sil	сил
tüm	barı, büttüün	бары, бүттүүн
tümen	diviziya	дивизия
tümör	isken (med.)	искэн (мөд.)
tünel	tunnel'	туннель
tüp	1. tübik 2. probirka; trubka	1. тюрбик 2. пробирка; трубка
tür	körüñ, biis	көрүң, биис
türbe	grobniitsa, mavzoley	гробница, мавзолей
türbin	turbina	турбина

türemek	baar buol-, üöskee-	баар буол-, үөскээ-
türetmek	ay-, ayan tahaar-	ай-, айан таһаар-
Türk	1. turok 2. türk	1. турок 2. тюрк
Türkçe	1. turoktn 2. türdüü	1. туроктыы 2. тюрдүү
Türkmen	turkmen	туркмен
Türkmenge	turkmen tıla	туркмен тыла
türkü	ırga, noruot ırgata	ырыа, норуот ырыата
türlü	1. araaş, eñin araaş 2. körüñ, biis, uratı	1. араас, эһин араас 2. көрүң, биис, ураты
tütmek	buruolaa-	буруолаа-
tütün	tabax	табах
tütüncü	1. tabağı üünnereeççi 2. tabağı atılahaaççı	1. табағы үүннэрээччи 2. табағы атыылааччы
tüy	tüü	түү
tüzük	ustaap	устаап

U

ucube	çiçcik, aamiya	чиччик, аамыйа
ucubelik	çiçcik, çiçcik bıhı	чиччик, чиччик быһыы
ucuz	çepçeki sıanalaax	чэпчэки сыаналаах
ucuzlamak	çepçee-	чэпчээ
ucuzlatmak	sıananı çepçet-	сыананы чэпчэт-
ucuzluk	çepçeki sıana	чэпчэки сыана
uç	uhuk, kırnı	уһук, кырыы
uçak	samolyot, kötör aal	самолёт, көтөр аал
uçmak	köt-	көт-
uçurmak	1. kötüt- 2. delbi tepter-	1. көтүт- 2. дэлби тэптэр-
uçuş	kötüü	көтүү
ufak	kıra, kuççuguy	кыра, куччугуй
ufalamak	kıralaa-, bıtarıt-, ültü sıs-, meliy-	кыралаа-, бытарыт-, үлтү сыс-, мэлий-
ufalmak	kuççaa-, kıççaa- (keemey, razmer tuhunan)	куччаа-, кыччаа- (кээмэй, размер туһу- нан)
ufkî	sııarı	сытыары
ufuk	sağax	сағах
uğramak	kiire sıııt-, öñöy-	киирэ сырыт-, өңөй-
uğraşmak	carıktan-, ülelee-	дьарыктан-, үлэлээ-
uğuldamak	kuugunaa-	куугунаа-
uğultu	ñirgier, duoraan, tıas	ньиргиэр, дуораан, тыас
uğur	col	дьол
uğurlamak	ataar-	атаар-

uğurlu	colloox	дьоллоох
uğursuz	colo suox	дьоло суох
ukraynalı	ukrainets	украинец
ulaşım	ihitinnerii	иһитиннэри
ulaşmak	tiiy-, sitis-	тиий-, ситис-
ulaştırma	transport	транспорт
ulaştırmak	tiriert-, tiey-	тириэрт-, тией-
ulu	uluu	улуу
ululuk	südü, südüte, uluuta	сүдү, сүдүтэ, улуута
ulus	noruot, natsiya	норуот, нация
ulusal	natsional'nay	национальной
uluslararası	aan doytutaağı	аан дойдутаағы
ummak	eren-	эрэн-
umumî	1. büttüün 2. obşestvennay, publiçnay	1. бүттүүн 2. общест- венной, публичной
umut	erel	эрэл
umutlardırmak	erenner-	эрэннэр-
umutsuz	erele suox	эрэлэ суох
un	burduk	бурдук
unlamak	(burdukka) ünükürüt-	(бурдукка) үңкүрүт-
unsur	element	элемент
unutkan	umnugan	умнуган
unutmak	umun-	умун-
unvan	titul, çın- хаан	титул, чын-хаан
uranyum	uran (xim.)	уран (хим.)
usanmak	xal buol-	хал буол-
uskumru	skumbriya	скумбрия

uslanmak	öydön-, öygün- töygün bul-	өйдөн-, өйгүн-төйгүн бул-
uslu	istigen (oĝo)	истигэн (оҝо)
usta	uus, uus kihi	уус, уус киһи
ustalık	maastarıstıba, satal, satabıl	маастарыстыба, сатал, сатабыл
ustalıkı	satallaax, satabıllaax	саталлаах, сатабыллаах
ustura	biriippe	бирииппэ
usul	1. nıma, metod 2. protsedura	1. ньыма, метод 2. процедура
usulcacık	orguuy aĝay, serenen	оргууй аҝай, сэрэнэн
uşak	1. xamnaççıt 2. çaĝar	1. хамначчыт 2. чаҝар
utanç	saat, saatı	саат, сааты
utandırma	saatırt-	саатырт-
utangaç	saatımtıa, kilbik	саатымтыа, килбик
utanmak	saat-	саат-
utanmaz	saappat, saatarı bilbet, suobaha suox	сааппат, саатары билбэт, суобана суох
uyandırma	uhugunnar-	уһугуннар-
uyanıklık	sergex buoluu	сэргэх буолуу
uyanmak	uhugun-	уһугун-
uyarı	seretii	сэрэтии
uyarlamak	söp tübehinner-, üöret-	сөп түбэһиннэр-, үөрэт-
uyarmak	seret-, tuoxxa emit bolĝomtonu tart-	сэрэт-, туохха эмит болҝомтону тарт-
uydu	1. argıs (astr.) 2. satellit	1. аргыс (астр.) 2. сателлит
uydurma	öytön bulullubut, sımya	өйтөн булуллубут, сымыйа

uydurmak	1. öygütten oñor-, öygütten bul- 2. söp tübehinner- 3. bul-, kördöön bul-	1. өйгүттэн оңор-, өйгүттэн бул- 2. сөп түбэһиннэр- 3. бул-, көрдөөн бул-
uygar	sivilizovannay, kul'turnay	цивилизованнай, культурнай
uygarlık	sivilizatsiya, kul'tura	цивилизация, культура
uygulama	praktika	практика
uygulamak	praktikaĝa tuhan-, künneeĝi oloxxo tuhan-	практикаҝа туһан-, күннээҝи олоххо туһан-
uygulamaı	praktičeskay, prikladnoy	практической, прикладной
uygun	söptöox, söp tübeher	сөптөөх, сөп түбэһэр
uyku	utuyar uu	утуйар уу
uykulu	uutun xammatax, utuktuu silcar	уутун хамматах, ууктуу сылдыар
uykusuzluk	utuybat buoluu	утуйбат буолуу
uymak	söp tübes-, söp tübehis-	сөп түбэс-, сөп түбэһис-
uyruk	poddannay	подданнай
uyrukluk	grajdanstvo, poddanstvo	гражданство, подданство
uysal	istigen, ulgum	истигэн, улгум
uyuklamak	utuktaa-	утуктаа-
uyum	söp tübehii, cüörelehii	сөп түбэһии, дьүөрэлэһии
uyumak	utuy-	утуй-
uyuşkan	ılga kiiriniges, cellem, söbülehimtie	тылга кииринигэс, дьэллэм, сөбүлэһимтиэ
uyuşmak I	döy-, köhüy-, köhüyen xaal-, utuy-; büteye is-	дөй-, көһүй-, көһүйэн хаал-, утуй-; бүтэйэ ис-

uyuşmak II	1. söbüles-, duogabar-das- 2. söp tübes-, cüödeles-	1. сөбүлэс-, дуогабар-дас- 2. сөп түбэс-, дьүөрэлэс-
uyuşmazlık	söbülespet buoluu, xaydıhı, utarsı, konflikt	сөбүлэспэт буолуу, хайдыһыы, утарсыы, конфликт
uyuşturucu	1. narkotik 2. narko-tıçeskey	1. наркотик 2. нако-тической
uyuşuk	1. köhüybüt, büteye ispit 2. utuktuu sil-car, mödöön	1. көһүйбүт, бүтэйэ испит 2. утуктуу сыл-дьар, мөдөөн
uyutmak	1. utut- 2. möltöt-, çepçet-	1. утут- 2. мөлтөт-, чэпчэт-
uzak	iraax	ыраах
Uzak Doğu	Dal'nay Vostok	Дальнай Восток
uzaklaşmak	iraat-, tey-	ыраат-, тэй-
uzaklaştirmek	iraatınnar-, teyit-, tuorat-, sıgarıt-	ыраатыннар-, тэйит-, туорат-, сыгарыт-
uzaklık	iraagă, sirin iraağă; distantsiya	ырааға, сирин ырааға; дистанция
uzaktan	iraaxtan	ыраахтан
uzamak	uhaa-	уһаа-
uzay	kosmos	космос
uzlaşmak	söbüles-, kompromiska kel-	сөбүлэс-, компромиска кэл-
uzman	ideleex, spetsialist	иделеех, специалист
uzmanlaşmak	ideti-, idelen-	идэтий-, идэлэн-
uzun	uhun	уһун
uzunluk	uhuna	уһуна
uzuv	organ, sep (anat.)	орган, сеп (анат.)

Ü

ücret	1. tölbür 2. xamnas	төлөбүр 2. хамнас
ücretli	tölbürdeex, naymıga üleliir	төлөбүрдээх, наймыга үлэлиир
ücretsiz	tölbüre suox, bosxo	төлөбүрэ суох, босхо
üç	üs	үс
üçgen	üs munnuk	үс муннук
üçlü	trio (muz.)	трио (муз.)
üçüncü	ühüs	үһүс
üfleme	ür- (uotu uo.d.a.)	үр- (уоту уо.д.а.)
ülke	1. doydu 2. sir-uot	1. дойду 2. сир-уот
ülkü	culuhar sial, ideal	дьулуһар сыал, идеал
ülser	baas, sühürüü baas, yavza (med.)	баас, сүһүрүү баас, язва (мед.)
ültime	ul'timatum	ультиматум
ümit	erel	эрэл
ümitsiz	erele suox	эрэлэ суох
ümitsizlik	erele suox buoluu, iksaahın, muñur uhukka tühüü	эрэлэ суох буолуу, ыксааһын, муһур уһукка түһүү
ün	alban aat, aatırı	албан аат, аатырыы
üniforma	forma, formennay tañas	форма, форменной таңас
üniversite	universitet	университет
ünlü	billiileex, aatırbit	биллиилээх, аатырбыт
üretici	oñorooççu, oñoron ta-haaraaççı	оңорооччу, оңорон та-һаарааччы
üretim	oñoron tahaarı, oñoru; proizvodstvo; üle	оңорон таһаарыы, оңоруу; производство; үлэ

üretmek	1. oñoron tahaar- 2. üösket-	1. оңорон таһаар- 2. үөскэт-
ürkek	xorgus, kuttağas	хоргус, куттағас
ürkmek	kuttan-	куттан-
ürkütmek	kuttaa-	куттáа-
ürün	boroduukta, üünüü, boroduuksuya	бородуукта, үүнүү бородууксуйа
üs	baza	база
üslenmek	bazalan- (bayıan.)	базалан- (байынан.)
üslûp	stil'	стиль
üst	1. ürüt 2. tañas 3. ağa saastaax, ür- dükü 4. üöheefi	1. үрүт 2. таңас 3. аға саастаах, үр- дүк 4. үөһээңи
üsteğmen	starşay leytenant	старшай лейтенант
üstelik	onuoxa ebii, onu ta- hınan, ebiitin	онуоха эбии, ону та- һынан, эбиитин
üstün	orduk, orduk üçügey, ahara tüher	ордук, ордук үчүгэй, аһара тһэр
üstünkörü	aat xarata, aatıgar ere, kötümextik	аат харата, аатыгар эрэ, көтүмэхтик
üst yapı	nadstroyka (filos.)	надстройка (филос.)
üşenmek	süreğelcee-	сүрэгэлдьээ-
üşümek	toñ-, böğüör-, ülüy-, tımny-	тоң-, бөгүөр-, үлүй-, тымный-
üşüşmek	sırsan kel-, musta tüs-	сырсан кээ-, муста түс-
üşütmek	tımny-, tımnyan ıarıy-	тымный-, тымныйан ыарый-
ütü	ötüük	өтүүк
ütülemek	ötüüktee-	өтүүктээ-

ütülü	ötüüktemmit	өтүүктэммит
üye	1. çilien 2. organ (anat.)	1. чилиэн 2. орган (анат.)
üyelik	çilien buoluu	чилиэн буолуу
üzeline	...tuhunan	... туһунан
üzgün	sanaarğaabit, xomoybut	санаарғаабыт, хомойбут
üzmek	sanaarğat-, xomot-	санаарғат-, хомот-
üzücü	1. abalaax, kihalaaax 2. sanaarğabillaax, xomoltoloox	1. абалаах, кыһылаах 2. санаарғабыллаах, хомолтолоох
üzülmek	sanaarğaa-, xomoy-	санааргаа-, хомой-
üzüm	vinograd	виноград
üzüntü	sanaarğaahın, xomoyuu	санаарғааһын, хомойуу
üzüntülü	sanaarğabillaax, xo- moltoloox	санаарғабыллаах, хо- молтолоох
üzüntüsüz	kihalğanı bilbet, ki- halğata suox, eel-deel	кыһалғаны билбэт, кы- һалғата суох, ээл-дээл

V

vaat	erennerii	эрэннэрий
vaat etmek	erenner-	эрэннэр-
vade	bolcox, srok	болдох, срок
vadeli	suhal	сунал
vadesiz	bolcoĝo suox, keme suox	болдого суох, кэмэ суох
vadi	toloon, xotool, xonuu	толоон, хотоол, хонуу
vagon	vagon	вагон
vaha	oazis	оазис
vahim	serexteex, cohunnaax	сэрэхтээх, дьонуннаах
vahşet	ciikey bihi	дьиикэй быһыы
vahşi	ciikey	дьиикэй
vahşice	kıllı	кыыллыы
vaiz	üörex, üöretii, pro-poved'	үөрэх, үөрэтии, проповедь
vakâ	tübelte, bihılaan	түбэлтэ, быһылаан
vakit	birieme	бириэмэ
vali	gubernator	губернатор
valilik	gubernator duohunaha	губернатор дуоһунаһа
valiz	kıra çımadaan	кыра чымадаан
vallahi	tañara baarına	таңара баарына
vals	val's	вальс
vantilâtör	ventil'ator	вентилятор
vapur	borokuot	борокуот
var	baar	баар
vardiya	1. vaxta 2. smena	1. вахта 2. смена

varişli	öydüür, bulugas öy-dööh, taayıgas	өйдүүр, булугас өйдөөх, таайыгас
varlık	baar buoluu	баар буолуу
varmak	1. tiy- 2. sit- 3. erge taĝis-	1. тий- 2. сит- 3. эргэ тагыс-
var sayım	sereyii, gipoteza	сэрэيي, гипотеза
var saymak	serey-, sabaĝalaa-	сэрэй-, сабгалаа
vasat	orto, ortoku	орто, ортоку
vasıflı	kvalifikatsiyalaax	квалификациялаах
vasıta	1. nıma, sredstvo 2. tiksihinnereççi, tupsahinnaraaççi, pos-rednik	1. ньыма, средство 2. тиксһиннэрэçчи, тупсаһыннарааччы, посредник
vasiyet	keries	кэриэс
vatan	ıye doydu	ийэ дойду
vazgeçmek	akkaastan-	аккаастан-
vazife	1. ies, ebeehines 2. sorudax	1. иэс, эбээһинэс 2. сорудах
vaziyet	balahıanña, bihi-maygı, situatsiya	балаһыанһа, быһымайгы, ситуация
vazo	vaza	ваза
ve	uonna	уонна
vecibe	1. ebeheeteli 2. ebeehines	1. эбэһэтэлистибэ 2. эбэһинэс
vecize	etii, eten tahaarı, aforizm	этии, этэн таһаары, афоризм
veda	birahaaydahı	быраһаайдахы
vedalaşmak	birahaaydas-	быраһаайдас-
vefa	erelleex buoluu, biir kem buoluu	эрэллэх буолуу, биир кэм буолуу

vefah	erelleex, istiñ	эрэллээх, истиң
vefasız	erele suox, kihi eremet, bastayaannaya suox	эрэлэ суох, киһи эрэммет, бастайааннайа суох
vefat	ölüü	өлүү
vekâlet	1. ministerstvo 2. solbuyuu	1. министерство 2. солбуйуу
vekil	1. ministr 2. solbuyaaççı 3. bolomuocu-nay	1. министр 2. солбуйааччы 3. боломуочунай
vekillik	solbuyuu	солбуйуу
veranda	veranda	веранда
verecek	ies ilü (harçınan)	иэс ылыы (харчынан)
verecekli	iesteex, bierer iesteex	иэстээх, биэрэр иэстээх
verem	sellik	сэллик
veremli	sellik ıarılıaax kihi	сэллик ыарыылаах киһи
veresiye	kredikke, ies	кредиккэ, иэс
verev	kırınbalı, olcu; diagonalınan	кырыыбалыы, олды; диагоналынан
vergi	noluok	нолуок
vergilendirmek	noluoktaa-	нолуоктаа-
verim	oñorumtuota	оңорумтуота
verimli	1. oñoruulaax, oñorumtuolaax, produktivnay 2. üünüüleex, biyañnaax, oñ	1. оңоруулаах, оңорумтуолаах, продуктивнай 2. үнүүлээх, быяаңнаах, оñ
verimlilik	oñorumtuota, produktivnoha, effertivnoha	оңорумтуота, продуктивноһа, эффективноһа
verimsiz	oñorumtuota suox, tahaarınıta suox, tu-hata suox	оңорумтуота суох, таһаарыыта суох, тутата суох

vermek	bier-	биэр-
vesayet	1. körüü- istii, biebey 2. eppieke	1. көрүү-истии, биэбэй 2. эппиэкэ
vesika	dokumuon	докумуон
vesile	sıltax, törüöt	сылтах, төрүөт
vestiyer	garderob	гардероб
vestiyerci	garderobsik	гардеробщик
veteriner	veterinar	ветеринар
veto	veto	вето
vetolamak	vetolaa-, vetota uur-	ветолаа-, ветота уур-
veya, veyahut	ebeter	эбэтэр
vezir	fer'z' (şaxm.)	ферзь (шахм.)
vezne	kaassa	каасса
veznedar	kassir	кассир
vicdan	suobas	суобас
vicdanlı	suobastaax, çiehiney	суобастаах, чизинэй
vicdansız	suobaha suox, çiehine-ye suox	суобана суох, чизинэйэ суох
vida	1. vint 2. bıhıı, bıhan oñoruu	1. винт 2. быһыы, быһан оңоруу
vilâyet	vilayet	вилайет
villâ	villa	вилла
vinç	kötögör kran	көтөгөр кран
viraj	viraj	вираж
virgül	sopputuoy	соппутуой
virtüoz	virtioz (muzikant)	виртиоз (музыкант)
viski	viski	виски

vişne	vişnya	вишня
vitamin	vitamin	витами́н
vitaminsizlik	avitaminoz	авитамино́з
vites	türgene	ту́ргэне
vitrin	vitrina	витрина
Viyetnamlı	vyetnamets	вьетнаме́ц
viyolonist	skrij-kağa оонһооççu, skripaç	скрипкаға оонньооччу, скрипач
viyolonsel	violonçel'	виолончель
vize	viza	виза
vizon	norka	норка
vizör	vidoiskatel' (foto.)	видоискатель (фото.)
vodvil	vodevil'	водевиль
voleybol	voleybol	волейбол
volkanik	vulkaniçeskay	вулканической
votka	vodra	водка
vurdum duymaz	tugu da öydöböt, se-ñeerbet, kihalıbat, tuyıs, xağıs	тугу да өйдөөбөт, сә-ңээрбәт, кыһаллыбат, тыйыс, хағыс
vurgu	oxsuu (gram.)	охсуу (грам.)
vurguncu	üspüküleen	үспүкүлээн
vurmak	1. oğus- 2. ölor-, baahırt- 3. kabulun-	1. оғус- 2. өлөр-, бааһырт- 3. кубулун-
vuruş	oxsuu	охсуу
vuruşmak	oxsus-, seriiles-	охсус-, сәрииләс-
vücut	et-siin	эт-сиин

Y

yaban	ciikey	дьиикэй
yabancı	1. tuora, atın 2. bilbet 3. atın omuk, kıranıssa tahınaağı 4. atın omuk kihite	1. туора, атын 2. билбәт 3. атын омуқ, кыранысса таһынаағы 4. атын омуқ кихитә
yabanî	ciikey	дьиикэй
yadigâr	suvenir	сувенир
yadsımak	1. melces-, ılnıma- 2. akkaastan-	1. мәлдәс-, ылыныма- 2. аккаастан-
yafta	carlık, etiketka	дъарылык, этикетка
yağ	arı, sıa	арыы, сыа
yağdırmak	kutan kebis-, köm-, sap-	кутан кәбис-, көм-, сап-
yağış	söñüü	сөңүү
yağlama	oğunuoxtaahın	оғунуохтааһын
yağlamak	oğonuoxtaa-	оғунуохтаа-
yağlı	sıalaax, arılaax	сыалаах, арылаах
yağlı boya	mas'anay kıraaska	масляная кырааска
yağmacı	xalabırcıt, ta labırcıt	халабырдыт, талабырдыт
yağmacılık	xalaahın, talaahın	халааһын, талааһын
yağmak	tüs- (haar, samır), sakkıraa-	түс- (хаар, самыыр), саккыраа-
yağmur	samır	самыыр
yağmurlu	ardaxtaax, samırdaax	ардахтаах, самыырдаах
Yahudi	yevrey	еврей
yahut	ebeter	эбәтәр

yaka	1. saġa 2. bierek	1. сага 2. биэрэк
yakacak	ottuk	оттук
yakalamak	xarbaan ıl-, tutan ıl-	харбаан ыл-, тутан ыл-
yakı	plastır	пластырь
yakın	çugas	чугас
yakında	1. çugas 2. sotoru 3. sotorutaaġıta	1. чугас 2. сотору 3. соторутаагыта
yakından	çugastan	чугастан
Yakın Doġu	Blijney Vostok	Ближнэй Восток
yakınlarda	çugas ergin	чугас эргин
yakınlaşmak	çugahas-	чуганас-
yakınlık	çugas buoluu	чугас буолуу
yakinmak	ünsergee-, sulan-	үңсэргээ-, сулан-
yakışıklı	kırarııabay, interiehi- ney (er kibi)	кыраһыабай, интэриэһи- нэй (эр киһи)
yakışksız	söbö suox, söp tübes- pet, üçügeye suox	сөбө суох, сөп түбэс- пэт, үчүгэйэ суох
yakıt	gorücey, ottuk	горючэй, оттук
yaklaşmak	çugahaa-	чуганаа-
yakmak	umat-, otun-	умат-, отун-
yakut	rubin	рубин
yalamak	salaa-	салаа-
yalan	sımıya, albin	сымыйа, албын
yalancı	1. sımıyaççı, albin 2. poddel'nay, sımıya, albin	1. сымыйаччы, албын 2. поддельнай сымыйа, албын
yalanlamak	utarı xardar-, sıha- tın arıy-	утары хардар-, сыһа- тын арий-

yaldız	1. solotuu 2. körün- nük, laaxtaahın	1. солотуу 2. көрүн- нүк, лахтааһын
yaldızlı	1. solotuulaax 2. kö- rününük	1. солотуулаах 2. кө- рүннүк
yalın ayak	1. atax sığınnaħ 2. atax sığınnaġın	1. атаһ сығыннаһ 2. атаһ сығыннаһын
yalnız I	baara-suoġa, sıççax, ere	баара-суоға, сыччах, эрэ
yalnız II	soġotox	соғотох
yalnızlık	soġotoxsuyuu	соғотохсуйуу
yalpa	xaçaydaahın	хачайдааһын
yalvarmak	aattas-	ааттас-
yama	abırah	абырах
yamaç	enie	эниэ
yamalamak	abıraxtaa-	абырахтаа-
yaman	doxsun	дохсун
yan	örüt	өрүт
yanak	iedes	издэс
yanardaġ	vulkan	вулкан
yanaşmak	1. tıgıs-, bierekke iñin- 2. söbüles-	1. тигис-, биэрэккэ иңин- 2. сөбүлэс-
yangı	sühürüü, ihii, kıtar- rı (med.)	сүһүрүү, иһии, кытар- ры (мед.)
yangılanmak	sühür-, is-, kıtar-	сүһүр-, ис-, кытар-
yangın	bahaar uota	баһаар уота
yanık	1. uot siebit, ke- rierbit 2. uokka sie- tii, itiige buhuu	1. уот сизбит, кэ- риэрбит 2. уокка сиз- тии, итиигэ буһуу
yanılıġ	alġas sanaahın, sıha- öydööhün, butulluu	алғас санааһын, сыһа өйдөөһүн, бутуллуу

yanılmak	sıns-, alğahaa-	сыыс-, алғанаа-
yani	atınnık ettexxe, ol aata	атыннык эттэххэ, ол аата
yankesici	tüökün, uoruyax	түөкүн, уоруйах
yankı	1. oy dorğoono 2. se-ñeerii	1. ой доргооно 2. сә-ңээрии
yanlış	sıha, alğas	сыыһа, алғас
yanlışlık	sıhıı, sıhanı oñoruu	сыыһыы, сыыһаны оңоруу
yanmak	umay-	умай-
yapı	tutuu, cie-uot	тутуу, дьиз-уот
yapıcı	1. ayaaççı, konstruktor 2. konstruktivnay	1. аяааччы, конструктор 2. конструктивнай
yapılış	konstruktsiya, oñohuu	конструкция, оңоһуу
yapılmak	oñohulun-	оңоһулун-
yapım	oñoruu, oñoron tahaarıı	оңоруу, оңорон таһаарыы
yapışkan	1. sistağas, sistañnas 2. araxpat, salgıtı-laax	1. сыстагас, сыстаңнас 2. арахпат, салгытылаах
yapışmak	sıhın-	сыһын-
yapıştırmak	sıhıar-	сыһыар-
yapıt	ayıı, ayan tahaarıı	айыы, айан таһаарыы
yapma	iskusstvennay	искусственной
yapmak	oñor-, gın-	оңор-, гын-
yaprak	1. sebirdex 2. iliis	1. сэбирдэх 2. илиис
yara	1. baas 2. cölögös, xayağas	1. баас 2. дьөлөгөс, хайағас
yaralamak	baahırt-	бааһырт-
yaralı	baahırbit	бааһырбыт

yaramak	tuhağa tur-, tuhalaax buol-, köcüüsteex buol-	туһаға гур-, туһалаах буол-, көдүүстээх буол-
yaramaz	1. tuhata suox, naada-ta suox 2. töböt, oroı menik	1. туһата суох, наада-та суох 2. төбөт, орой мэник
yarar	tuha	туһа
yararlanmak	tuhan-, tuhalan-	туһан-, туһалан-
yararlı	tuhalaax	туһалаах
yarasa	sarı kınat (zool.)	сарыы кынат (зоол.)
yaratıcı	1. ayaaççı 2. aybit kihi, avtor	1. аяааччы 2. айбыт киһи, автор
yaratık	ayıı, üösketii	айыы, үөскэтии
yaratmak	ay-, üösket-	ай-, үөскэт -
yarbay	podpolkovnik	подполковник
yardım	kömö	көмө
yardımcı	kömölöhöççü, solbu-yaaççı	көмөлөһөөччү, солбу-яааччы
yargı	toyonnoohun, sujdeniye, tus sanaa	тойоннооһун, суждение, тус санаа
yargıç	sucuya	судьуйа
yargılamak	suuttaa-	сууттаа-
Yargıtay	kassatsionnay suut	кассационнай суут
yarı	añar	аңар
yarı çap	radius	радиус
yarık	xayağas, bııs	хайағас, быыс
yarımada	tumul arıı	тумул арыы
yarımca	migren' (med.)	мигрень (мед.)

yarım küre	poluşariye	полишарие
yarın	sarsın	сарсын
yarınki	sarsıññı	сарсыңғы
yariş	kuotalahıı	куоталаһыы
yarişçı	süürdeeççi	сүүрдээччи
yarişma	kuotalahıı, kürextehii	куоталаһыы, күрэхтэһии
yarişmacı	kuotalahaaççı, kuota- lahıı kıtınlaağa	куоталаһааччы, куота- лаһыы кыттылааға
yarişmak	kuotalas-, kürextes-	куоталас-, күрэхтэс-
yarmak	хайıt-	хайыт-
yaş	traur	траур
yasa	sokuon	сокуон
yasak	1. bobuu 2. bobuulaax	1. бобуу 2. бобуулаах
yasaklamak	bop-	боп-
yasalı	sokuonnay, sierdeex	сокуоннай, сиэрдээх
yasama	sokuonu tahaarıı	сокуону таһаарыы
yassı	хаптағай, халтаççı barbit	хаптағай, халтаччы барбыт
yassılmak	халтай-, халтаççı bar- sittik	халтай-, халтаччы бар- сыттык
yaş I	saas, kihi saaha	саас, киһи сааһа
yaş II	1. inçeğey, siikteex 2. xarax uuta	1. инчэгэй, сииктээх 2. харах уута
yaşama	oloruu, baar buoluu, olox	олоруу, баар буолуу, олох
yaşamak	olor-, oloğu olor-	олор-, олоғу олор-
yaşıt	saastıı kihi	саастыы киһи

yaşlı	kırcağas, saahirbit	кырдыағас, сааһырбыт
yat	yaxta	яхта
yatak	1. tellex, oron 2. üös, sürün 3. baar sire, üöskeebit sire	тэллэх, орон 2. үөс, сүрүн 3. баар сирэ, үөскээбит сирэ
yatay	sıtiarı	сытылары
yatık	töñköğör, iñneri	төңкөгөр, иңнэри
yatırım	kapital'nay uuruular, investitsiyalar	капитальной ууруулар, инвестициялар
yatırmak	1. utut-, sıtiar- 2. killer-	1. утут-, сытыар- 2. киллэр-
yatmak	sıt-	сыт-
yavan	siata suox (vetçina uo.d.a.)	сыата суох (ветчина уо.д.а.)
yavaş	bitaan, bitaannık	бытаан, бытааннык
yavaşlamak	bitaar-	бытаар-
yavaşlatmak	bitaart-	бытаарт-
yaver	ad'yutant	адьютант
yavru	kıra oğo, oğo	кыра оғо, оғо
yay	1. kuruhuna 2. smıçok 3. ox, ox saa (sport.)	1. куруһуна 2. смычок 3. ох, ох саа (спорт.)
yaya	1. satu kihi 2. satu	1. сатыы киһи 2. сатыы
yayan	satu	сатыы
yaygara	xahıı	хаһыы
yaygın	kieñnik tarğammit	киэңник тарғаммит
yayılmak	tarğan-, keñee-, ulaat-	тарған-, кэңээ-, улаат-
yayım	1. beçettechin, be-	1. бэчээттээһин, бэ-

	çeetteen tahaarı 2. bierii, translyat- siyalaahın (radionan, televideniyenen)	чээттээн таһаары 2. биэри, трансля- циялааһын (радионан, телевидениенэн)
yayımlamak	1. beçetteen tahaar- 2. bier- (radionan, televideniyenen)	1. бэчээттээн таһаар- 2. биэр- (радионан, телевидениенэн)
yayın	bierii (radionan, te- levideniyenen), tran- slyatsiya	биэри (радионан, те- левидениенэн), тран- сляция
yaymak	1. telgee- 2. tarğat-	1. тэлгээ- 2. тарғат-
yaz	sayın	сайын
yazar	suruyaaççı, istatiya avtora	суруйааччы, ыстатыа автора
yazi	1. istatiya 2. suruk 3. şrift, alfavit 4. buoçar	1. ыстатыа 2. сурук 3. шрифт, алфавит буочар
yazıhane	1. xontuora 2. suruyar ostuol	1. хонтуора 2. суруйар остуол
yazık	xomoltoloox, kihi ahi- nax, kihi berkihiex	хомолтолоох, киһи аһы- ных, киһи бэркиһиэх
yazılı	surugunan	суругунан
yazın	sayın	сайын
yazışmak	suruyus-, surus-	суруйус-, сурус-
yazlık	sayıññı	сайыңны
yazmak	suruy-	суруй-
yedek	zapasnoy, sappaas, rezervney	запасной, саппаас, резервнэй
yedi	sette	сэттэ
yedinci	settis	сэттис

yedirmek	siet-, ahat-	сиэт-, аһат-
yeğen	sien, biraat	сиэн, быраат
yeis	iksaahın, muñur uhuk- ka tühüü	ыксааһын, муңур уһук- ка түһүү
yel	tial	тыал
yele	siel	сиэл
yelek	siliet, selieççik	силиэт, сэлиэччик
yelken	baaris	баарыс
yelkovan	çahı münüüteni kör- dörör strelkata	чаһы мүнүүтэни көр- дөрөр стрелката
yelpaze	veyer	веер
yelpazelenmek	veyerinen sapsın-	вееринэн сапсын-
yeltenmek	kihın-	кыһын-
yem	1. ahılık 2. meñie	1. аһылык 2. мэһиэ
yemek I	1. sie-, ahaa- 2. il-	1. биз-, аһаа- 2. ыл-
yemek II	ahılık	аһылык
yemekhane	ostolobuoy (zavodka uo.d.a.)	остолобуой (заводка, уо.д.а.)
yemin	andağar, biriseege	андағар, бириһеэге
yemiş	1. oton, as 2. frukta	1. отон, ас 2. фрукта
yengeç	krab	краб
yeni	1. saña 2. sotorutaa- ğita	1. саңа 2. соторутаа- ғыта
yeniden	sañattan, ikkihin	саңаттан, иккиһин
yenilemek	1. sañart-, sañardan bier- 2. xatılaa-	1. саңарт-, саңардан биэр- 2. хатылаа-
yenilgi	kaıyтары, süüyterii	кыайтары, сүүйтэри
yenilik	1. sañata, sonuna 2. saña, sonun	1. саңата, сонуна 2. саңа, сонун

yenilmek	kiaytar-, süüyter-	кыайтар-, сүүйтэр-
yenir	siener, kihi siir	сиэнэр, киһи сиир
yenmek	kiay-, süüy-	кыай-, сүүй-
yer	sir	сир
yer altı	1. sir annınaağı 2. kisteleñ, legal'- naya suox	1. сир аннынаағы 2. кистэлэң, легаль- найна суох
yer fistiği	araxis	арахис
yerinde	1. toğoostoox, söp- tödx 2. toğoohugar, kemiger, uoba	1. тоғоостоох, сөп- төөх 2. тоғооһугар, кэмигэр, уоба
yerine	onnugar	оннугар
yerleşmek	1. oloxsuy- 2. üleğe kiir-	1. олохсуй- 2. үлэгэ киир-
yerleştirmek	1. oloxsut- 2. ülete bulan bier-	1. олохсут- 2. үлэтэ булан биэр-
yerli	1. oloxtoox, mannaağı 2. oloxtoox kihi, tö- rüt oloxtoox	1. олохтоох, маннаағы 2. олохтоох киһи, тө- рүт олохтоох
yerlemek	semelee-, möx-	сэмэлээ-, мөх-
yersiz	toğooxo suox, toloos	тоғооһо суох, толоос
yer yuvarlağı	sir şara	сир шара
yeşil	ot küöx	от күөх
yeşillenmek	köğör-	көгөр-
yeşillik	küöx, küöx üüneeyi	күөх, күөх үүнээйи
yeşim	yaşma	яшма
yeter	1. söp buolar 2. söp buoluo, tüksü	1. сөп буолар 2. сөп буолуо, түксү
yeter sayı	kvorum	кворум

yetersizlik	1. sitete suoğa, söp buolbata 2. kompetent- naya suox buoluu	1. ситэтэ суоға, сөп буолбата 2. компетент- найна суох буолуу
yetim	tulaayah	тулайаах
yetimhane	tulaayah oğolor olo- ror cielere	тулайаах оғолор оло- рор дьиэлэрэ
yetinmek	хааççaxтан-, söp buol-	хааччахтан-, сөп буол-
yetişkin	sippit, ulaappit	сиппит, улааппыт
yetişmek	1. sit-, battas- 2. söp buol- 3. tiy-, ıl- 4. üün-, ulaat-	1. сит-, баттас- 2. сөп буол- 3. тиий-, ыл- 4. үүн-, улаат-
yetiştirme	iitiex, üöreneeççi	иитиэх, үөрэнээччи
yetiştirmek	üösket-, üünner-	үөскэт-, үүннэр-
yetki	bolomuoçuya; kompe- tentsiya; biraap	боломуочуя; компе- теция; быраап
yetkili	polnomoçnay, kompeten- tnay	полномочнай, компетен- тнай
yetmek	sit-, siteri buol-	сит-, ситэри буол-
yetmiş	sette uon	сэттэ уон
yetmişinci	sette uonus	сэттэ уонуо
yıgılmak	1. toğuurus-, muhun- 2. suulun-, suullan tüs-	1. тоғуорус-, муһун- 2. суулун-, суулан түс-
yıgım	çömöx, kuuça, maassa	чөмөх, кууча, маасса
yıgımak	çömöxtöö-	чөмөхтөө-
yıkamak	suuy-	сууй-
yıkanmak	suun-	суун-
yıkıcı	alcatar, urusxallır, alcatılaax	алдыатар, урусхаллыр, алдыатылаах

yılmak	suullan түс-, суулун-, siñnen түс-, siñin-	сууллаң түс-, суулун-, сиңнен түс-, сиңин-
yıkım	cadayın, bıstın; ölüü, bütüü	дыдайыы, быстыы; өлүү, бүтүү
yıkmak	1. suullar-, kötür- (cieni uo.d.a.) 2. ox- tor- 3. es-, bis-	1. сууллаң-, көтүр- (дыэни уо.д.а.) 2. ох- тор- 3. эс-, быс-
ыл	sıl	сыл
ылан	erien üön	эриэн үөн
ыл başı	Saña Cıl	Саңа Дыыл
yıldırım	çağılğan	чагылған
yıldırmaq	kuttaa-, terrordaa-	куттаа-, террордаа-
yıldız	sulus	сулус
ыл dönümü	sıl tuoluuta, yubiley	сыл туолуута, юбилей
ыллık	1. sillaağı 2. sıl aayı taxsar	1. сыллаагы 2. сыл ааы тахсар
ылмак	kuttan-, çağıy-	куттан-, чагый-
yıpranmaq	erger-, alcanan büt-	эргэр-, алдынан бүт-
yırtıcı	siemex (kıl, kötör)	сиэмэх (кыыл, көтөр)
yırtık	xayıta tıtlıbit, xaya tardıllıbit	хайыта тытыллыбыт, хайа тардыллыбыт
yırtmaq	xayıta tıt-, xaya tart-	хайыта тыыт-, хайа тарт-
yığıt	1. eder uol, uolan, eder kibi 2. xorsun, xooduot, er sanaalaax	1. эдэр уол, уолан, эдэр кии 2. хорсун, хоодуот, эр санаалаах
yirmi	süürbe	сүүрбэ
yirminci	süürbehis	сүүрбэнис
yirtirmek	süter-	сүтэр-

yitmek	süt-	сүт-
yiv	bıhı, bıhan oñoru	быныы, бынан оңоруу
yiyecek	as-üöl, ahılık	ас-үөл, анылык
yoğun	çiñ, xoyuu	чиң, хойуу
yoğunluk	çiñe, xoyuuta	чиңэ, хойуута
yoğurmak	mehiy- (tiesteni uo.d.a.)	мэний- (тиэстэни уо. д.а.)
yogurt	suorat, yogurt	суорат, йогурт
yok	suox	суох
yok etmek	suox gin-, es-, kidy-	суох гын-, эс-, кыдый-
yoklama	1. berebierke, körüü 2. ıytık, ıytı	1. бэрэбиэркэ, көрүү 2. ыйытык, ыйытыы
yoklamak	1. berebierkelee- 2. körü-, bilsis-	1. бэрэбиэркэлээ- 2. көрүс-, билсис-
yokluk	suox buoluu	суох буолуу
yok olmak	süt-, suox buol-	сүт-, суох буол-
yoksul	cadañı, kıammat	дыадаңы, кыаммат
yoksulluk	bıstın, cadayın	быстыы, дыдайыы
yokuş	dabayın, dabaan	дабайыы, дабаан
yol	suol	суол
yolcu	passajir	пассажир
yolculuk	ayan, ayannaahın	айан, айаннааһын
yoldaş	1. argıs 2. tabaaris	1. аргыс 2. табаарыс
yollamak	ıt-	ыыт-
yolmak	xayıta tıt-, tıta tıt-, turuta tıt-, ürgee-	хайыта тыыт-, тырыта тыыт-, турута тыыт-, үргээ-
yolsuzluk	1. suol suoğa 2. so- kuona suox bıhın, beye tuhugar tuhanı	1. суол суоға 2. со- куона суох быныы, бэйэ туһугар туһаныы

yontmak	suor-	суор-
yorgan	suorġan	суорған
yorgun	sılaybit, sılaarġaabıt	сылайбыт, сылаарġаабыт
yorgunluk	sılayıı, sılaarġaahın	сылайыы, сылаарġааһын
yormak	sılat-	сылат-
yorucu	sılaalaax	сылаалаах
yorulmak	sılay-, sılaarġaa-	сылай-, сылаарġаа-
yorum	kommentariy, xos bıhaarı	комментарий, хос быһаары
yorumcu	bıhaaran biereecçi, kommentator	быһааран бизрээччи, комментатор
yorumlamak	bıhaaran bier-, komentariydaa-	быһааран бизр-, комментарийдаа-
yosun	muox	муох
yosunlamak	muoġunan bürülün-	муоġунан бүрүлүн-
yön	örüt, tuhaayıı, xayısxa	өрүт, туһаайыы, хайысха
yöneltmek	tuhulaa-, ıt-, salay-	туһулаа-, ыыт-, салай-
yönetici	salayaaççı	салайааччы
yönetim	salalta, upravleniye	салалта, управление
yönetimsel	administrativnay	административнай
yönetmek	salay-	салай-
yönetmelik	instriktsiya, salayıı, ıyı	инструкция, салайыы, ыйыы
yönetmen	1. direktor 2. rejis-sör, turuoraaççı	1. директор 2. режиссёр, туруорааччы
yöntem	ńıma, metod	һыыма, метод
yöre	kuorat kııtıta	куорат кытыыта
yöresel	bıstax, oydım	быстах, ойдом

yörüngen	orbita	орбита
yudum	ıyıııı, ıyıstıı; omurt, omurduu	ыйырыы, ыйыстыы; омурт, омурдуу
yudumlamak	omurt-	омурт-
yukarı	1. üöhe 2. üöheeni	1. үөһэ 2. үөһээни
yulaf	ebies	эбиэс
yumak	üörük sap	үөрүк сап
yumaklamak	tüme eriy-	түмэ эрий-
yummak	sim-	сим-
yumru	1. ihen taxsıı, isken 2. kluben', as (bilol.)	1. иһэн тахсыы, искэн 2. клубень, ас (биол.)
yumruk	suturuk	сутурук
yumruklamak	suturuktaa-, suturuk-kunan oġus-	сутуруктаа-, сутуруккунан оġус-
yumurta	sımıt	сымыыт
yumurtlamak	1. simıttaa- 2. ıa-(balık uo.d.a.)	1. сымыыттаа- 2. ыа-(балык уо.д.а.)
yumuşak	simnaġas	сымнаґас
yumuşakça	mollüska (zool.)	моллюска (зоол.)
yumuşamak	sımnaa-	сымнаа-
yumuşatmak	sımnat-	сымнат-
Yunanca	grek tıla	грек тыла
Yunanlı	grek	грек
yunus balıġı	del'fin	дельфин
yurt	1. iye doıdu 2. cie, uopsay cie	1. ийэ дойду 2. дыэ, уопсай дыэ
yurtsever	patriot	патриот
yurtseverlik	patriotizm	патриотизм

yurtaş	grajdanin	гражданин
yutak	kuolay, beles (anat.)	куолай, бэлэс (анат.)
yutkunmak	1. iyihin-, iyir- 2. kumuççu tutun-, saarañnaa-, tepseñnee-	1. ыйыһын-, ыйыр- 2. кумуччу тутун-, саараңнаа-, тэпсэңнээ-
yutmak	iyihin-, iyir-	ыйыһын-, ыйыр-
yuva	uya	уйа
yuvarlak	tögürük	төгүрүк
yuvarlamak	1. tökünüt- 2. eriy-	1. төкүнүт- 2. эрий-
yuvarlanmak	tökünüy-	төкүнүй-
yüce	ürdük, ürdükü	үрдүк, үрдүкү
yük	1. tahağas 2. zaryad (el.) 3. ıarık, ıar battık	1. таһағас 2. заряд (эл.) 3. ыарык, ыар баттык
yüklemek	tiey-, sükter-	тиэй-, сүктэр-
yüksek	1. ürdük 2. ürdükü	1. үрдүк 2. үрдүкү
yükselmek	ürdee-, ulaat-	үрдээ-, улаат-
yükseltmek	ürdet-	үрдэт-
yüküm	ebeehines, ies	эбээнинэс, иэс
yükümlü	ebeehinesteex, tustaax	эбээнинэстээх, тустаах
yün	tüü, şerst'	түү, шерсть
yünlü	tüü tañas	түү таңас
yürek	1. sürex 2. xorsun bıñı	1. сүрэх 2. хорсун быһыы
yürekli	xorsun, er sanaalaax	хорсун, эр санаалаах
yürümek	sırt-, xaamp-	сырыт-, хаамп-
yürütmek	tolor-, oloxxo killer-	толор-, олоххо киллэр-
yürüyüş	1. хаамıı 2. marş 3. poxodka	1. хаамыы 2. марш 3. походка

yüz I	1. sirey 2. ñuur	1. сирэй 2. ньуур
yüz II	süüs (axsaan)	сүүс (ахсаан)
yüzbaşı	kapitan (bayıan.)	капитан (байыан.)
yüzde	bırıñıan	бырыһыан
yüzey	ñuur	ньуур
yüzme	uuga харбааһın	ууга харбааһын
yüzmek I	uuga харбаа-	ууга харбаа-
yüzmek II	sül-	сүл-
yüz ölçümü	ien	иэн
yüzsüz	suobaha suox, kereene suox	суобана суох, кэрээнэ суох
yüzücü	харбіһıt, uuhut	харбыһыт, ууһут
yüzük	bihilex	биһилэх
yüzükoyun	umsa, umsarı	умса, умсары
yüzüncü	süühüs	сүүһүс
yüzyıl	üye	үйэ
yüzyıllık	üyeleex	үйэлээх

Z

zabita	politsiya	полиция
zafer	кыауи, örögöydööhün, triumf	кыайыы, өрөгөйдөөхүн, триумф
zahir	araaha, bihuta	арааһа, быһыыта
zahmet	iaraxan, erey, kitaa-nax, küçümeğey	иарахан, эрэй, кытаа-нах, күчүмэгэй
zalim	kırıktaax, tiran	кырыктаах, тиран
zam	nadbavka, ebiilik	надбавка, эбиилик
zaman	kem, birieme	кэм, бириэмэ
zamanla	toxtuu tühen baran	тохтуу түүэн баран
zambak	liliya	лилия
zampir	solbuyar aat	солбуйар аат
zank	silim	силим
zanaat	remeslo, ide	ремесло, идэ
zannetmek	sabağalaa-	сабағалаа-
zarar	buortu, kuhağanı oñoruu	буорту, куһағаны оңоруу
zarf	kempier	кэмпиеэр
zaruret	kihalğa, naadiyи, bulguççulaax buoluu	кыһалға, наадыйыы, булгуччулаах буолуу
zatürree	oyoğostotuu	ойоғостотуу
zavallı	colo suox, sordoох	дьоло суох, сордоох
zayıf	möltöx, cüdex	мөлтөх, дьүдэх
zayıflamak	möltöö-, cüdey-, ir-	мөлтөө-, дьүдэй-, ыр-
zayıat	süterii, sütük, matı	сүтэрии, сүтүк, матыы
zebra	zebra	зебра

zehir	caat, sülühün	дьаат, сүлүүһүн
zehirmek	caattaa-, sühürt-	дьааттаа-, сүһүрт-
zehirlenmek	sühür-	сүһүр-
zehirli	caattaax, sülühünneex	дьааттаах, сүлүүһүннээх
zehirsiz	caata suox	дьаата суох
zekâ	mindir öy	мындыр өй
zeki	öydööh	өйдөөх
zelzele	sir xamsaahına	сир хамсааһына
zemin	1. fon 2. sir kırsa	1. фон 2. сир кырса
zenci	negr	негр
zengin	baay	баай
zenginleşmek	bay-, bay-tay-	бай-, бай-тай-
zenginlik	baay, baay-duol	баай, баай-дуол
zevk	1. amtan 2. duohuyuu	1. амтан 2. дуоһуйуу
zerzevat	oğuruot aha	оғуруот аһа
zeytin	olivka	оливка
zıplamak	ıstañalaa-, oyuokkalaa-	ыстаңалаа-, ойуоккалаа-
zırh	bron'a, kuyax	броня, куйах
zikzak	tohuttagas suraahın, zigzag	тоһуттагас сурааһын, зигзаг
zil	zvонok, çuoraan	звонок, чуораан
zincir	сып	сыап
zindan	хараһа хаауи	хараһа хаайыы
ziraat	tıa хаһаауıstıbata	тыа хаһаайыстыбата
zirve	çırçaal	чыпчаал
ziyafet	banket	банкет
ziyaret	vizit, silci	визит, сылдыыы

zonklamak	toñsuy-, it-	ТҮҢСУЙ-, ЫТ-
zoolog	zoolog	зоолог
zooloji	zoologiya	зоология
zor	iaraxan, ereydeex	ыарахан, эрэйдээх
zoraki	kihalañ	кырhалаң
zorla	küüs öttünen	күүс өттүнэн
zorunlu	ulaxan naadalaax	улахан наадалаах
zulüm	battal	баттал
zümürüt	izumrud	изумруд
zürafa	jiraf, jirafa	жираф, жирафа